

KALLELSE

Nämnd Kommunfullmäktige
Datum och tid 2017-09-26, Kl 18.00
Plats Olandsskolans matsal, Alunda

Besök	Nr	ÄRENDELISTA	Föredragande/inbjudna
	1	Allmänhetens frågestund	
	2	Information	
	3	Delårsbokslut 2017 för Östhammars kommun, godkännande	
	4	Tilläggsbudget 2017 avseende extra kostnader för barnomsorgen	
	5	Bostadsförsörjningsprogram för Östhammars kommun 2017, antagande	
	6	Ny inköpsorganisation för Östhammars kommun, antagande	
	7	Reglemente för barn- och utbildningsnämnden, revidering	
	8	Folkomröstning gällande slutförvar för använt kärnbränsle i Östhammars kommun, beslut om omröstningsdistrikt, lokaler, röstsedlar m m	
	9	Partistöd, beslut om utbetalning till de politiska partierna i kommunfullmäktige	
	10	Svar på motion från Kerstin Dreborg (MP) om källsortering och flergångsmuggar	
	11	Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Jacob Spangenberg (C) från Christer Bohlin (L) angående cyberhoten under valåret 2018	
	12	Svar på fråga från Mohammad Sabur (V) och Ingeborg Sevastik (V) till ansvarig om hörselslinga i kommunens lokaler	

- 13 Fråga till kommunstyrelsens ordförande Jacob Spangenberg (C) från Ingemar Adén (BOA) angående erbjudande från Forsmarks Kraftgrupp AB om samgående i reningsverk i Forsmark
- 14 Fråga till barn- och utbildningsnämndens ordförande Roger Lamell (S) från Ingemar Adén (BOA) angående tjänster i Ekeby och Snesslinge skola
- 15 Medborgarförslag angående Lekplats i Hökhuvud
- 16 Sammanträdesdagar 2018, fastställande
- 17 Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut, kvartal 1, 2017
- 18 Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut, kvartal 2, 2017
- 19 Valärenden
- 20 Ändring i bolagsordning för Östhammar vatten AB och val av ersättare till styrelsen i Östhammar vatten AB
- 21 Anmälningssärenden

Sekreterare Inger Modig Lind

Ordförande Jonas Svensson (S)

1

Dnr KS-2017-114

Dpl 912

Allmänhetens frågestund

Kommunfullmäktiges beslut

2

Dnr KS-2017-1

Dpl 904

Information

Kommunfullmäktiges beslut

3

Dnr KS-2017-703

Dpl 042

Delårsbokslut 2017 för Östhammars kommun, godkännande

Handling A¹⁻²

Ärendet behandlas på kommunstyrelsens extra sammanträde 2017-09-12.

Arbetsutskottets beslut 2017-09-04

Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlar ärendet vid ett extra insatt sammanträde 2017-09-12, innan kommunstyrelsens sammanträde.

Arbetsutskottets förslag

Delårsbokslut 2017 för Östhammars kommun godkänns.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Pär-Olov Olsson (M) deltar ej i beslutet.

Kommunstyrelsens förslag

Delårsbokslut 2017 för Östhammars kommun godkänns.

Pär-Olov Olsson (M), Lennart Owenius (M) och Jan Holmberg (M) deltar ej i beslut i ärendet.

Kommunfullmäktiges beslut

4 Dnr KS-2017-34 Dpl 041
Dnr BUN-2016-032 Dpl 041

Tilläggsbudget 2017 avseende extra kostnader för barnomsorgen

Handling B

Barn- och utbildningsnämnden gav 2016-11-24 barn- och utbildningschefen i uppdrag att utforma en skrivelse till kommunstyrelsen avseende extra kostnader för barnomsorgen i Östhammars kommun.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2016-12-15

Barn- och utbildningsnämnden antar skrivelsen och överlämnar densamma till kommunstyrelsen.

Barn- och utbildningschef Lisbeth Bodén föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut 2017-01-17

Skrivelsen från barn- och utbildningsnämnden behandlas när beslut tas om en eventuell tilläggsbudget 2017.

I skrivelse till barn- och utbildningsnämnden daterad 2016-12-15 redogörs för ökat barnantal inom förskolan i Östhammars kommun samt begäran om utökad budgetram med 3 mkr 2017.

Verksamhetschef för förskolan Anne-Lee Larsson samt ekonom Sara Ersund föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen och avvaktar beslut i ärendet.

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beviljas extra medel för 2017 för att öka bemaningen inom förskolan. Kommunstyrelsen beviljar 1,0 mnkr i extra medel. Medlen tas från resultatet.

Ärendet behandlas på arbetsutskottets extra sammanträde 2017-09-12.

Yrkande

Pär-Olov Olsson (M) yrkar att barn- och utbildningsnämnden beviljas extra medel 2017 för att öka bemanningen inom förskolan med 1 miljon kronor.

Att medel överförs från lednings- och verksamhetsstöd,

Att de extra anslagen inte påverkar kommunens resultat.

Arbetsutskottets förslag 2017-09-12

Föreslås att Barn- och utbildningsnämnden beviljas extra medel om 1 mkr för 2017 för att öka bemanningen inom förskolan. Medlen tas från resultatet.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Yrkanden

Pär-Olov Olsson (M) yrkar att barn- och utbildningsnämnden beviljas extra medel 2017 för att öka bemanningen inom förskolan med 1 miljon kronor.

Att medel överförs från lednings- och verksamhetsstöd,

Att de extra anslagen inte påverkar kommunens resultat.

Margareta Widén Berggren (S) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandena och finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla arbetsutskottets förslag.

I övrigt yttrar sig Roger Lamell (S),

Kommunstyrelsens förslag

Barn- och utbildningsnämnden beviljas extra medel om 1 mkr för 2017 för att öka bemanningen inom förskolan. Medlen tas från resultatet.

Kommunfullmäktiges beslut

5

Dnr KS-2017-23

Dpl 280

Bostadsförsörjningsprogram för Östhammars kommun 2017, antagande

Handling C ¹⁻²

Lagen om bostadsförsörjning (SFS 2000:1383, 2013:866) innebär att varje kommun ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planeringen ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

Vid planeringen av bostadsförsörjningen ska kommunen samråda med berörda kommuner och ge länsstyrelsen, aktören med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet och andra regionala organ tillfälle att yttra sig. Riktlinjer för bostadsförsörjningen ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod. Förändras förutsättningarna för de antagna riktlinjerna ska nya riktlinjer upprättas och antas av kommunfullmäktige.

Riktlinjerna ska grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, av efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar. Från och med 2014 ska kommunerna därtill redovisa vilka hänsyn de har tagit till nationella och regionala mål och till andra planer och program som har betydelse för bostadsförsörjningen.

Riktlinjerna för bostadsförsörjningen ska vara underlag för kommunens arbete med planläggning. Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet fördes den 1 januari 2014 in i plan- och bygglagen (2010:900) som ett allmänt intresse som kommunerna ska främja. Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen har därmed en vägledande roll vid tillämpning av 2 kapitlet 3 § punkt 5 i PBL.

Teknisk chef Annila Bexelius föredrar ärendet och tillväxtkontorets chef Ulf Andersson medverkar.

Arbetsutskottets förslag 2017-05-16

Föreliggande Bostadsförsörjningsprogram Östhammars kommun 2017 antas.

Kommunstyrelsens förslag 2017-05-30

Bostadsförsörjningsprogram Östhammars kommun 2017 antas.

Kommunfullmäktiges beslut

6 Dnr KS-2016-846 Dpl 001

Ny inköpsorganisation för Östhammars kommun, antagande

Handling D

Under hösten har upphandlingsstrateg utrett hur vi på bästa sätt organiserar våra inköp. Utredningens förslag är att centralisera inköp till en egen enhet som ska tillhöra lednings- och verksamhetsstöd. Omorganisationen ska omfördela resurser inom kommunen för att vi enklare, säkrare och effektivare ska kunna hantera våra upphandlingar.

Kommundirektör Peter Nyberg inleder ärendet.

Upphandlingsstrateg Emmelie Rova föredrar ärendet. Chef för strategienheten Marie Berggren medverkar.

Arbetsutskottets beslut 2016-11-22

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Ett förslag till ny inköpsorganisation föreligger.

Kommundirektör Peter Nyberg föredrar ärendet. Upphandlingsstrateg Emmelie Rova medverkar.

Arbetsutskottets förslag 2017-06-20

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta föreliggande förslag till ny inköpsorganisation.

Kommunstyrelsens förslag 2017-08-22

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta föreliggande förslag till ny inköpsorganisation.

Kommunfullmäktiges beslut

7

Dnr KS-2016-468

Dpl 003

Reglemente för barn- och utbildningsnämnden, revidering

Handling E

I barn- och utbildningsnämndens reglemente saknas ansvar för arbetsmiljöuppgifter.

Föreligger förslag till reviderat reglemente.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2016-05-12

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta det reviderade reglementet för barn- och utbildningsnämnden.

Arbetsutskottets förslag 2017-08-15

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta det reviderade reglementet för barn- och utbildningsnämnden.

Kommunstyrelsens förslag 2017-08-22

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta det reviderade reglementet för barn- och utbildningsnämnden.

Kommunfullmäktiges beslut

8 Dnr KS-2017-725 Dpl 111

Folkomröstning gällande slutförvar för använt kärnbränsle i Östhammars kommun, beslut om omröstningsdistrikt, lokaler, röstsedlar m m

Östhammars kommun har sedan 1995 följt frågan om att upprätta ett slutförvar för använt kärnbränsle i Östhammars kommun.

På olika sätt och i olika konstellationer har kommunen arbetat med att bygga kunskap hos sig själva och bland medborgarna genom att ställa frågor, begära klargörande och kompletteringar.

För att ytterligare bredda beslutsunderlaget vill Östhammars kommun genomföra en folkomröstning i frågan.

Utgångspunkten är att resultatet från en folkomröstning ska vara en del av flera underlag (folkomröstningsresultatet, SSM och MMD yttrande till regeringen samt kommunens egna yttranden) och rådgivande för kommunfullmäktiges slutliga ställningstagande i frågan från regeringen gällande tillåtlighet (den sk veto-frågan).

Kommunfullmäktiges beslut 2017-04-25

Kommunfullmäktige beslutar enligt följande:

- Kommunfullmäktige beslutar att genomföra en rådgivande folkomröstning gällande slutförvar för använt kärnbränsle. Folkomröstning kommer att ske efter avslutad huvudförhandling och Mark- och miljödomstolens yttrande till Regeringen
- Kommunfullmäktige beslutar att folkomröstningen ska genomföras söndagen den 4 mars 2018.
- Frågeställningen i folkomröstningen ska vara

Tycker du att Östhammars kommun ska tillåta ett slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark?

- Ja
- Nej

Övriga formella beslut gällande folkomröstningen fattas i kommunfullmäktige efter samråd med valnämnden.

Östhammars kommun har samrått med valmyndigheten om att kommunen ska hålla folkomröstning den 4 mars 2018. Valmyndigheten har inget att invända mot att folkomröstning äger rum detta datum.

Antal kommunalt röstberättigade i Östhammars kommun är per den 1 mars 2017 17482.

Valnämnden har att lämna förslag till kommunfullmäktige om:

- Omröstningsdistrikt
- Omröstningslokaler
- Förtidsröstning ska hållas eller ej
Om ja, röstmottagningslokaler och öppettider
- Röstsedlarnas antal, innehåll och utseende
- Ångerröstning
- Möjlighet till röstning i annan kommun
- Huruvida röstning kan ske på annat sätt än genom personlig inställelse i omröstningslokalen, samt
när röstsammanräkningen senast skall vara avslutad.

Valnämndens förslag 2017-08-22

Omröstningsdistrikt ska vara desamma som till valet 2014.

Alunda-Ekeby
Alunda tätort
Ed
Gimo, Hökhuvud-Vattensta
Gimo Västra
Gräsö
Hargshamn
Kristinelund
Norrskedika-Valö-Forsmark
Söderön
Öregrund
Österbybruk, Dannemora-Film
Österbybruk-Morkarla
Östhammars centrum

Följande omröstningslokaler används

<u>Ort</u>	<u>Lokal</u>
Östhammars centrum	Kommunkontoret
Kristinelund	Kristinelundsskolan foajén
Ed	Frösåkerskolan foajén
Norrskedika – Valö – Forsmark	Norrskedika bygdegård
Söderön	Söderögården, Långalma
Öregrund	Öregrunds skola foajén
Gräsö	Gräsö skola matsalen
Gimo Västra	Hammarskolans matsal
Gimo Hökhuvud - Vattensta	Hammarskolans gymnastiksal
Hargshamn	Hargs Församlingshem, Harg
Österbybruk - Morkarla	Österbyskolans bibliotek
Österbybruk, Dannemora - Film	Österbyskolans matsal
Alunda tätort	Olandsskolan foajén
Alunda - Ekeby	Olandsskolan elevcaféet

Förtidsröstning sker på kommunkontoret i Östhammar följande tider:

Måndag 22 februari, klockan 18:00 – 20:00

Tisdag 23 februari, klockan 11:00 – 13:00

Måndag 26 februari, klockan 18:00 – 20:00

Tisdag 27 februari, klockan 11:00 – 13:00

Onsdag 28 februari, klockan 18:00 – 20:00 samt

Söndag 4 mars, klockan 09:00 – 19:00

Röstning är bara möjlig i Östhammars kommun.

Två röstsedlar ska finnas, en rötsedel på vilken frågan finns tryckt med två svarsalternativ ja och nej samt en blank valsedel.

Den röstberättigade får kryssa i ett av alternativen. På rötsedeln ska det tydligt stå att endast dessa alternativ får kryssas i.

På en informationsskylt vid valbåset ska det stå: Rötsedel blir ogiltig om någon ändring eller tillägg till frågeställningen görs eller om inget är förkryssat.

Rötsedlarna ska vara vita.

Rötsedlarna trycks upp i tredubbelt så många som antalet röstberättigade d v s 52 446 stycken.

Kommunfullmäktige ska besluta när avslut för röstsammanräkning ska ske. Valnämnden föreslår fullmäktige att en kontrollräkning bör genomföras ifall skillnaden mellan ja och nej-röster är mindre än 1 %.

Distrikten ska, så fort dess räkning är klar ringa in resultatet för preliminär röstsammanräkning till valnämnden på omröstningsdagen. Valnämnden administrerar.

Valnämndens sluträkning sker 5 mars 2018, klockan 09.00 i kommunhuset, SR Örskär.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta i enlighet med valnämndens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

9 Dnr KS-2017-87 Dpl 042

Partistöd, beslut om utbetalning till de politiska partierna i kommunfullmäktige

Handling F¹⁻¹⁰

Fullmäktige ska årligen fatta beslut om att de partier som fått partistöd ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för sitt ändamål. Redovisningen ska gälla perioden 1 januari – 31 december och ges in till fullmäktige senast sex månader efter räkenskapsårets utgång d vs den 30 juni.

Partistöd betalas normalt ut i förskott så det kommer att bli en fördröjning innan partistödet kan begränsas i förhållande till ett parti som inte fullgör sin redovisningskyldighet – eller som inte lyckas fylla sina platser.

Kommunfullmäktige har fattat beslut om regler för partistöd i Östhammars kommun där följande framgår gällande redovisning och granskning och utbetalning:

4 § Redovisning och granskning

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 2 kap. 9 § första stycket kommunallagen. Det vill säga att partistödet använts för att stärka partiernas ställning i den kommunala demokratin.

Redovisningen ska gälla perioden 1 januari – 31 december och ges in till kommunfullmäktige senast sex månader efter räkenskapsårets utgång.

Till redovisningen ska följa ett granskningsintyg.

5 §

Årlig utbetalning

Partistöd betalas ut kvartalsvis i förskott efter beslut av fullmäktige.

Har redovisning och granskningsrapport enligt 2 kap. 11 § andra stycket kommunallagen inte lämnats in till kommunen inom föreskriven tid utbetalas inget stöd för nästkommande år.

Kommunfullmäktige har att fatta beslut om partistöd ska betalas ut till partier representerade i kommunfullmäktige.

Redovisningar har inkommit från Socialdemokraterna, Centerpartiet, Moderaterna, Liberalerna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna, Borgerligt alternativ och Kristdemokraterna inom föreskriven tid dvs. den 30 juni.

Miljöpartiet inkom med redovisning 2017-07-07.

Ingen redovisning har inkommit från Landsbygdspartiet.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktiges presidium föreslår kommunfullmäktige att godkänna inkomna redovisningar av partistöd samt att partistöd utbetalas för år 2018 till samtliga partier förutom Landsbygdspartiet som ej inkommit med redovisning.

Kommunfullmäktiges beslut

10

Dnr KS-2016-824

Dpl 913

Svar på motion från Kerstin Dreborg (MP) om källsortering och flergångsmuggar

Handling G¹⁻²

Kerstin Dreborg (MP) har lämnat in en motion daterad 2016-11-01 om källsortering och flergångsmuggar.

Miljöpartiet de gröna yrkar på att

- källsortering införs i kommunens alla verksamheter och på samtliga förvaltningar
- inköp av engångsmuggar begränsas på lämpligt sätt

Kommunfullmäktiges beslut 2016-11-15

Motionen remitteras till kommunstyrelsen.

Tekniska utskottets beslut 2017-04-26

Tekniska utskottet föreslår kommunstyrelsen att motionen besvaras i enlighet med tekniska kontorets yttrande.

(Bilaga 2).

Kommunstyrelsens förslag 2017-08-22

Motionen besvaras i enlighet med skrivelse från tekniska förvaltningen daterad 2017-04-20.

Motionen anses härmed besvarad.

Kommunfullmäktiges beslut

11

Dnr KS-2017-718

Dpl 914

Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Jacob Spangenberg (C) från
Christer Bohlin (L) angående cyberhoten under valåret 2018

Handling H

Christer Bohlin (L) ställer följande frågor i interpellation daterad 2017-09-07 till
kommunstyrelsens ordförande Jacob Spangenberg (C):

- Vilka åtgärder har du och övriga i kommunledningen vidtagit för att förhindra påverkan på centrala samhällsfunktioner i vår kommun?
- Vilka åtgärder har vidtagits och planerar att vidtagas för att förhindra odemokratisk påverkan på folkomröstningen och de tre valen i vår kommun nästa år?

Kommunfullmäktiges beslut

12

Dnr KS-2017-451

Dpl 914

Svar på fråga från Mohammad Sabur (V) och Ingeborg Sevastik (V) till ansvarig om hörselslinga i kommunens lokaler

Handling I

Mohammad Sabur (V) och Ingeborg Sevastik (V) frågar i skrivelse 2017-05-04 följande;

Det har kommit till vår kännedom att det saknas hörselslinga i kommunens lokaler och att det då är svårt eller omöjligt för personer med hörselnedsättning att kunna delta, t.ex. vid olika program på kommunens bibliotek. Vi undrar om det är tänkt att göra någonting åt detta så att alla som önskar kan bli delaktiga?

Kommunfullmäktiges ordförande frågar kommunfullmäktige om frågan får ställas.

I frågan yttrar sig Ingeborg Sevastik (V) och Jacob Spangenberg (C).

Kommunfullmäktiges beslut

Frågan besvaras på kommunfullmäktiges nästa sammanträde 2017-09-26.

Kommunfullmäktiges beslut

13

Dnr KS-2017-717

Dpl 914

Fråga till kommunstyrelsens ordförande Jacob Spangenberg (C) från Ingemar Adén (BOA) angående erbjudande från Forsmarks Kraftgrupp AB om samgående i reningsverk i Forsmark

Ingemar Adén (BOA) ställer följande fråga till kommunstyrelsens ordförande Jacob Spangenberg (C).

Varför tackade Östhammars kommun nej till ett erbjudande från Forsmarks Kraftgrupp AB (FKA) om ett samgående i det nya reningsverket i Forsmark.

Kommunfullmäktiges beslut

14

Dnr KS-2017-531

Dpl 914

Fråga till barn- och utbildningsnämndens ordförande Roger Lamell (S) från Ingemar Adén (BOA) angående tjänster i Ekeby och Snesslinge skola

Ingemar Adén (BOA) ställer följande fråga till barn- och utbildningsnämndens ordförande Roger Lamell (S):

Varför tas det bort en fast tjänst från Ekeby och Snesslinge skola?

Kommunfullmäktiges beslut

15

Dnr KS-2017-684

Dpl 915

Medborgarförslag angående Lekplats i Hökhuvud

I medborgarförslag daterat 2017-08-14 föreslås följande:

I Hökhuvud finns numera många barnfamiljer, och även barnomsorg (om än ej i kommunal regi).

I skogsbacken mellan Västra och Södra Hökhuvudsvägen skulle det vara möjligt att anrätta en kommunal lekplats. Platsen är den ur trafiksäkerhetssynpunkt mest lämpliga för avseendet. Det finns förberedda vägbankar, och det går att utnyttja terrängen som finns för att göra lekplatsen till en plats för fantasin att flöda. Vi som är föräldrar i området är beredda att bidra med enklare underhåll och tillsyn av lekplatsen.

För er som kommun skulle detta möjliggöra en ökad tillströmning av barnfamiljer till Hökhuvud, attraktiviteten på området ökar ju när man känner att kommunen hyser omtanke för sina invånare, en så kallad vinn-vinnsituation!

Kommunfullmäktiges beslut

16

Dnr KS-2017-649

Dpl 006

Sammanträdesdagar 2018, fastställande

Kommunjurist Inger Modig Lind föredrar ärendet och lämnar förslag till sammanträdesdagar för kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige enligt följande:

Kommunstyrelsens arbetsutskott

9 januari
6, 27 februari
6, 20 mars
10 april
15, 29 maj
5 juni
14, 21 augusti
4, 18 september
2, 30 oktober
6, 20 november
4, 11 december

Kommunstyrelsen

16 januari
13 februari
13 mars
17 april
22 maj
12 juni
11 september
9, 30 oktober
13 november

Kommunfullmäktige

30 januari
27 mars
8 maj
25 september
23 oktober
27 november
18 december

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottets sammanträdesdagar 2018 fastställs i enighet med ovanstående förslag.

Bokslutsseminarium äger rum 28/2.

Årsbokslut behandlas i arbetsutskottet 10/4 och sänds ut till kommunstyrelsen, kommunfullmäktige samt revision 12/4.

Delårsbokslut behandlas i arbetsutskottet 4/9 och sänds ut till kommunstyrelsen samt revision 6/9.

Arbetsutskottets förslag 2017-08-29

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige föreslås fastställa sammanträdesdagar 2018 i enlighet med ovanstående förslag.

Budgetseminarium hålls eventuellt i anslutning till kommunfullmäktiges sammanträde 30/1.

Årsbokslut sänds ut till fullmäktigeledamöterna 26/4 och behandlas i kommunfullmäktige 8/5.

Delårsbokslut behandlas i kommunfullmäktige 25/9.

23/10 sammanträder nya kommunfullmäktige för bl.a. val av kommunstyrelse och mandattid.

Budget behandlas i kommunstyrelsen 13/11 och sänds ut till kommunstyrelsen, kommunfullmäktige samt revision 15/11.

Budget och skattesats behandlas i kommunfullmäktige 27/11.

Val till nämnder samt avtackning sker på kommunfullmäktige sammanträde 18/12.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsens sammanträdesdagar 2018 fastställs i enighet med ovanstående förslag.

Budget behandlas i kommunstyrelsen 13/11 och sänds ut till kommunstyrelsen, kommunfullmäktige samt revision 15/11.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige föreslår fastställa sammanträdesdagar 2018 för fullmäktige i enlighet med ovanstående förslag.

Årsbokslut sänds ut till fullmäktigeledamöterna 26/4 och behandlas i kommunfullmäktige 8/5.

Delårsbokslut behandlas i kommunfullmäktige 25/9.

23/10 sammanträder nya kommunfullmäktige för bl.a. val av kommunstyrelse och mandattid.

Budget och skattesats behandlas i kommunfullmäktige 27/11.

Val till nämnder samt avtackning sker på kommunfullmäktige sammanträde 18/12.

Kommunfullmäktiges beslut

17 Dnr KS-2017-521 Dpl 701
Dnr SN-2017-108

Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut, kvartal 1, 2017

Handling J

Redovisas statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen (SoL) och 9 § Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) under perioden 2017-01-01 till och med 2017-03-31. Rapporten överlämnas till kommunfullmäktige i enlighet med 16 kap. 6 h § respektive 28 h § LSS.

Socialnämndens beslut

Statistikrapporten överlämnas till kommunfullmäktige. (Bilaga 1)

Kommunstyrelsens beslut 2017-08-22

Statistikrapporten överlämnas till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktiges beslut

18 Dnr KS-2017-521 Dpl 701
Dnr SN-2017-108

Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut, kvartal 2, 2017

Handling K

Redovisas statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen (SoL) och 9 § Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) under perioden 170401 – 170630. Rapporten överlämnas till kommunfullmäktige i enlighet med 16 kap. 6 h § respektive 28 h § LSS.

Socialnämndens beslut

Statistikrapporten överlämnas till kommunfullmäktige. (Bilaga 2)

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen (SoL) och 9 § Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) under perioden 170401 – 170630 vilken överlämnas till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktiges beslut

19 a)

Dnr KS-2017-544

Dpl 911

Valärende, val av lekmannarevisor för Gästrike vatten AB

Kommunfullmäktige har att utse lekmannarevisor från Östhammars kommun för Gästrike Vatten AB.

Kommunfullmäktiges beslut 2017-06-13

Ärendet behandlas i kommunfullmäktige 2017-09-25.

Valberedningens förslag

Ingemar Eriksson (S) utses som ordinarie lekmannarevisor och Sten Lindholm (M) som ersättare till Gästrike vatten AB.

Kommunfullmäktiges beslut

19 b)

Dnr KS-2017-570

Dpl 911

Valärende, entledigande från politiska uppdrag

Urban Englesson (M) begär i skrivelse 2017-06-14 entledigande från samtliga uppdrag,

Ersättare i Gimo Utbildnings AB, bolagsstämma

2:e vice ordförande i kommunfullmäktige

Vice ordförande i referensgruppen

Ersättare i Upplands Lokaltrafik AB, bolagsstämma

Ersättare i Östhammar Vatten, stämmombud

Kommunfullmäktiges beslut

19 c)

Dnr KS-2017-407

Dpl 911

Valärende, nominering av ersättare till Lokala säkerhetsnämnden

Thommy Myhrberg (S) begär i skrivelse 2017-02-20 entledigande från uppdragen som

- Ersättare i kommunfullmäktige
- Ersättare i bygg och miljönämnden
- Ersättare i Lokala säkerhetsnämnden

Kommunfullmäktiges beslut 2017-04-25

Thommy Myhrberg (S) entledigas från sina uppdrag som ersättare i kommunfullmäktige, som ersättare i bygg- och miljönämnden och som ersättare i Lokala säkerhetsnämnden.

Kommunstyrelsen har att utse förslag till ny ersättare i Lokala säkerhetsnämnden.

Ny sammanräkning begärs hos Länsstyrelsen.

Kommunstyrelsens beslut 2017-05-30

Ärendet behandlas i kommunfullmäktige 2017-06-13.

Kommunfullmäktige har att nominera en ersättare i lokala säkerhetsnämnden efter Thommy Myhrberg (S).

Kommunfullmäktiges beslut 2017-06-13

Ärendet behandlas i kommunfullmäktige 2017-09-25.

Valberedningens förslag

Kommunfullmäktiges beslut

19 d)

Dnr KS-2017-511

Dpl 911

Valärende, nominering av ersättare till Lokala säkerhetsnämnden samt ersättare i valberedningen

Sören Axelsson (LPO) begär i skrivelse 2017-06-02 entledigande från sina uppdrag som ledamot i kommunfullmäktige, Referensgruppen, ersättare i lokala säkerhetsnämnden samt som ersättare från valberedningen.

Kommunfullmäktiges beslut 2017-04-25

Sören Axelsson (LPO) entledigas från sina uppdrag som ledamot i kommunfullmäktige, referensgruppen, lokala säkerhetsnämnden samt som ersättare från valberedningen.

Ny sammanräkning begärs hos Länsstyrelsen.

Kommunfullmäktige har att nominera ersättare till lokala säkerhetsnämnden samt att utse ersättare i valberedningen efter Sören Axelsson (LPO).

Valberedningens förslag

Kommunfullmäktiges beslut

19 e)

Dnr KS-2017-638

Dpl 911

Valärende, entledigande från uppdrag som nämndeman

Sofia Blomberg (S) ansöker i skrivelse 2017-08-11 om entledigande från sitt nämndemannauppdrag i tingsrätten.

Kommunfullmäktiges beslut

19 f)

Dnr KS-2017-715

Dpl 911

Valärende, entledigande som ersättare i socialnämnden och ersättare i valnämnden

Barbro Andin Mattsson (C) begär i skrivelse 2017-09-06 entledigande från sina uppdrag som ersättare i socialnämnden och ersättare i valnämnden.

Kommunfullmäktiges beslut

19 g)

Dnr KS-2017-716

Dpl 911

Valärende, entledigande som ersättare Gemensam räddningsnämnd i Tierp-,
Uppsala- och Östhammars kommun

Sigurd Mattsson (C) begär i skrivelse 2017-09-06 entledigande från sitt uppdrag
som ersättare i Gemensam räddningsnämnd i Tierp-, Uppsala- och Östhammars
kommun.

Kommunfullmäktiges beslut

19 h)

Dnr 2017KS726

Dpl 911

Valärende, entledigande som förtroendevald revisor i Östhammars kommun

Ebbe Bernsell (M) begär i skrivelse daterad 2017-09-12 entledigande från sitt uppdrag som förtroendevald revisor, innefattande även entledigande från sitt uppdrag som lekmannarevisor i Hargs Hamn AB och Stiftelsen Östhammars-hem.

Entledigande begärs även från uppdraget som ersättare i Östhammars kommuns donationsfonder.

Kommunfullmäktiges beslut

20

Dnr KS-2017-507

Dpl 003

Ändring i bolagsordning för Östhammar vatten AB och val av ersättare till styrelsen i Östhammar vatten AB

I beslut om samgående med Gästrike vatten som fullmäktige beslutade om 2016-06-14, § 64 finns som bilaga ett aktieägaravtal (bilaga10) som reglerar hur många ledamöter och ersättare styrelsen i Östhammar vatten AB ska ha. Där framgår att styrelsen ska bestå av minst tre och högst sju ledamöter samt högst tre ersättare (Aktieägaravtal Gästrike vatten 2.2.2).

I gällande bolagsordning för Östhammar vatten AB § 7 står att antal ersättare i styrelsen ska vara högst fem stycken. D.v.s. det är två fler än vad Östhammars kommun förbundit sig att ha i enlighet med aktieägaravtalet med Gästrike vatten. Därför måste bolagsordningen för Östhammar vatten ändras vad gäller antalet ersättare i styrelsen.

Kommunfullmäktige 2016-12-13, § 143 a) beslutade att välja följande personer som ersättare till styrelsen för Östhammar vatten AB.

Ersättare
Bertil Alm (C)
Roger Lamell (S)
Lennart Owenius (M)
Ann-Charlotte Grehn (S)
Caroline Schnell (S)

Arbetsutskottets förslag 2017-08-15

Kommunstyrelsen förslår kommunfullmäktige besluta att ny lydelse för § 7 i bolagsordning för Östhammar vatten AB blir:

§ 7 Styrelsen ska bestå av minst tre (3) och högst sju (7) styrelseledamöter samt högst tre (3) ersättare.

Ledamöter och eventuella suppleanter utses av kommunfullmäktige i Östhammar kommun för tiden från den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter det att val till kommunfullmäktige förrättas intill slutet av den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter nästa val till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige utser också ordförande i bolagets styrelse.

Kommunstyrelsen föreslår också kommunfullmäktige besluta att välja högst tre ersättare till styrelsen i Östhammar vatten AB.

Kommunstyrelsens förslag 2017-08-22

Kommunstyrelsen förslår kommunfullmäktige besluta att ny lydelse för § 7 i bolagsordning för Östhammar vatten AB blir:

§ 7 Styrelsen ska bestå av minst tre (3) och högst sju (7) styrelseledamöter samt högst tre (3) ersättare.

Ledamöter och eventuella suppleanter utses av kommunfullmäktige i Östhammar kommun för tiden från den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter det att val till kommunfullmäktige förrättas intill slutet av den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter nästa val till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige utser också ordförande i bolagets styrelse.

Kommunfullmäktige har att välja högst tre ersättare till styrelsen i Östhammar vatten AB.

Kommunfullmäktiges beslut

21 a)	Dnr KS-2017-465	Dpl 042
	Dnr KS-2017-357	Dpl 042

Anmälningsärende, årsredovisningar samt granskningsrapport 2016 för de kommunala bolagen

Handling L¹⁻⁶

Föreligger årsredovisning samt granskningsrapport 2016 för det kommunala bolaget

- Hargs Hamn AB

Årsredovisningar samt granskningsrapportet 2016 för övriga kommunal bolag anmäls till kommunfullmäktige 2017-09-26.

Kommunfullmäktiges beslut 2017-06-13

Kommunfullmäktige har tagit del av årsredovisning samt granskningsrapport 2016 för Hargs Hamn AB. (Bilaga 12).

Årsredovisningar samt granskningsrapportet 2016 för övriga kommunal bolag anmäls till kommunfullmäktige 2017-09-26.

Föreligger årsredovisning samt granskningsrapport 2016 för de kommunala bolagen

- Östhammars Industrifastigheter AB
- Östhammars Vård och Omsorg AB
- Dannemora Gruvfastighets AB

Kommunfullmäktiges beslut

21 b) Dnr KS-2017-394 Dpl 900

Anmälningsärende, Granskning av renovering/ombyggnad av Kommunhuset, svar på rapport

Handling M

KPMG har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning av ombyggnaden/renoveringen av kommunhuset.

Kommunrevisionens skrivelse 2017-04-21 inklusive granskningsrapport samt tekniska förvaltningens yttrande över granskning av ombyggnad av kommunhuset daterat 2017-07-03 föreligger.

Arbetsutskottets förslag 2017-08-15

Kommunstyrelsen svarar Kommunrevisionen i enlighet med tekniska förvaltningens yttrande över granskning av ombyggnad av kommunhuset, daterat 2017-07-03.

I ärendet yttrar sig Pär-Olov Olsson (M).

Kommunstyrelsens beslut 2017-08-22

Kommunstyrelsen yttrar sig över rapporten i enlighet med yttrande från tekniska förvaltningen daterat 2017-07-03. (Bilaga 2).

Beslutet anmäls till kommunfullmäktige.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Kommunfullmäktiges beslut

21 c)	Dnr KS-2017-1	Dpl 904
	Dnr SN-2017-123	Dpl 713

Anmälningsärende, yttrande över granskning av samverkan kring barn- och ungdomspsykiatri

Handling N¹⁻²

Revisorerna i Region Uppsala och kommunerna i Uppsala län har genomfört en granskning av verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa. Granskningens syfte och övergripande revisionsfråga är att ge underlag för att kunna bedöma hur Region Uppsala respektive varje kommun i länet säkerställer att det finns en tillfredsställande samverkan mellan kommun och landsting som möjliggör en ändamålsenlig verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa.

Socialnämndens beslut 2017-06-28 i ärendet föreligger.

Kommunfullmäktiges beslut

Delårsbokslut 2017

FÖR ÖSTHAMMARS KOMMUN

Innehållsförteckning

Denna och följande sida ger en mer detaljerad innehållsmässig beskrivning av de olika delarna i Östhammars kommuns delårsrapport.

Organisation och övergripande kommentarer

Kommunens organisation presenterassid 4

Förvaltningsberättelse

Kommunfullmäktiges prioriterade målsid 5

Då styrtalen mäts på årsbasis utgör måluppfyllelsen i delårsboks slutet endast en prognos baserad på de observationer som gjorts under delåret.

Finansiell analyssid 10

Målsättningen med den finansiella analysen är att lyfta fram årets finansiella resultat och de viktigaste trenderna både inom kommunen och den sammanställda redovisningen. Här ges också en beskrivning av uppfyllande av balanskrav och god ekonomisk hushållning.

Drift- och investeringsredovisning.....sid 11

Kommunens drift- och investeringsredovisning med korta kommentarer.

Personalekonomisk redovisning.....sid 12

Förvaltningsberättelsen skall beskriva ”väsentliga personalförhållanden”. I detta avsnitt fokuseras på kommunens personal ur ett antal aspekter.

Resultaträkn, kassaflödesanalys, balansräkn.. ..sid 13

Kommunens resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning

Noter.....sid 14

Under detta avsnitt redovisas noter till kommunens resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning.

Tillämpade redovisningsprinciper sid 17

Här görs en beskrivning av de viktigaste redovisningsprinciperna både för kommunen och för koncernen. Östhammars kommuns målsättning är att följa kommunallagen, kommunal redovisningslag och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Verksamhetsberättelse

Modell för analys av verksamheten.....sid 19

Östhammars kommun använder en modell för beskrivning och analys av kommunens verksamhet.

Nämndernas verksamhetsberättelser.....sid 20

Kommunstyrelsen	20
Lokala Säkerhetsnämnden	25
Bygg- och miljönämnden	26
Kultur- och fritidsnämnden	27
Barn- och utbildningsnämnden	28
Socialnämnden	30

Bolagen i koncernen.....sid 34

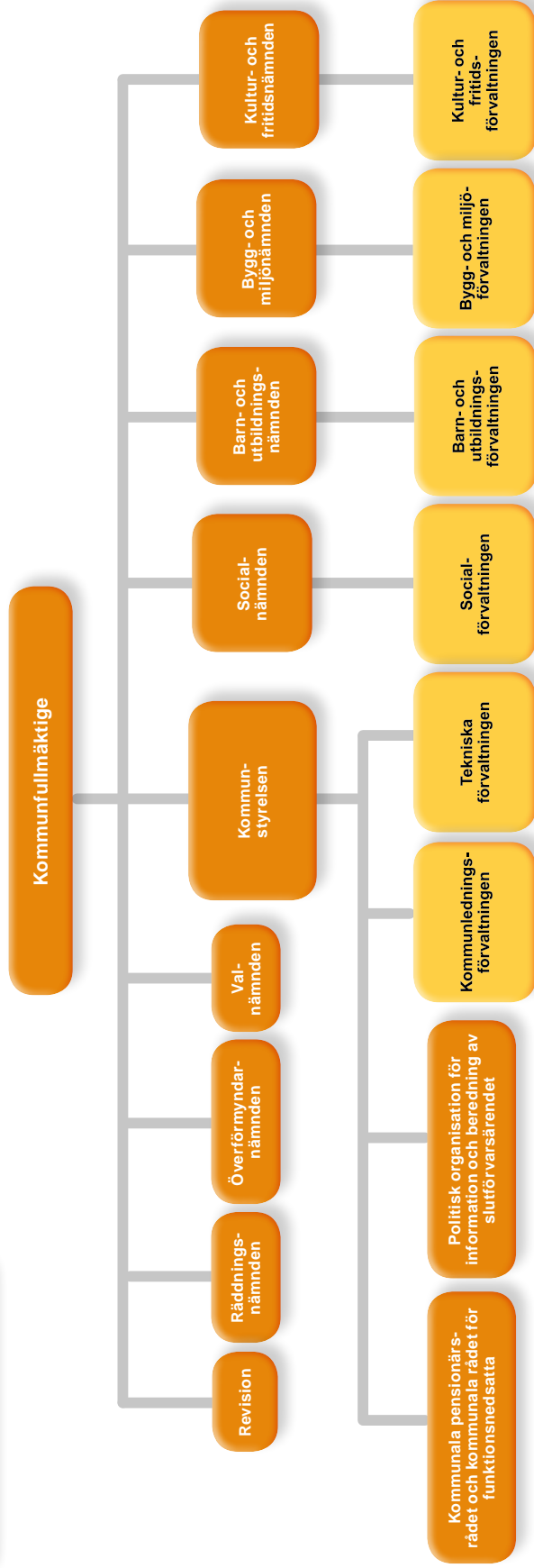
Övrigt

Redovisningsmodell och nyckeltal.....sid 36

En kort beskrivning av kommunens redovisningsmodell och några av de finansiella nyckeltal som används i denna delårsrapport.

Vår politiska organisation

Vår tjänstemannaorganisation

Grupper utsedda av annan part

Prognos och kommentarer till måluppfyllelse av kommunfullmäktiges prioriterade mål – delårsbokslut 2017

Kommunfullmäktige beslutade 2012 att införa ett nytt måldokument *Kommunfullmäktiges prioriterade mål*. Det nya dokumentet innehåller fler mål, 14 istället för 3, och har tydliga styrtaal samt ett större fokus på effekter för medborgare och företag. Det är även uttalat att resultat ska kunna jämföras med andra offentliga organisationers resultat.

Dokumentet har reviderats vid fyra tillfällen och det senaste beslutet innebar att antalet mål minskats till sju samt att styrtalet är mer kommungenerella än nämndspecifika. Värt att notera att ett flertal styrtaal har ändrats, dels för att spegla verksamheten bättre, dels för att ett antal av tidigare styrtaal varit svåra att följa upp.

Inför mål och budget 2018 pågår ett förändringsarbete avseende måldokument. Syftet är att göra mål och resultatmål tydligare, färre och mer relevanta. Detta kommer att presenteras till budgetfullmäktige i november.

Revisionen har sedan målen införts efterfrågat en tydligare uppfattning från kommunstyrelsen om vad styrelsen avser att göra för att förbättra måluppfyllelsen.

Den kommunala strukturen för att följa upp resultat/mål kan delas upp i tre delar;

1. Den omedelbara kontinuerliga uppföljning som sker direkt i verksamheten där avvikelser och tillkortakommanden följs upp, värderas och åtgärdas kontinuerligt. Detta görs dels i samråd med nämnden/styrelsen eller direkt i verksamheten. Ett exempel på detta är de verksamheter som infört Lean som arbetsätt och följer verksamheten veckovis genom s.k. tavelmöten.
2. Den kontinuerliga återrapporteringen till nämnd samt rapportering av nämndens verksamhet till kommunstyrelsen (uppsiktsplikten). Detta utgör grund för samt påverkar främst arbetet med nästkommande verksamhetsplan (2018 års verksamhetsplan).
3. Genom de bokslutsseminarier (fokus på den måluppfyllelse som nåtts under verksamhetsåret) som ligger till grund för prioriteringar och arbetet med att

ta fram kommande mål- och budgetdokument (2019 års verksamhetsplan).

Styrtaal

Då varje mål beskriver en övergripande ambition är det viktigt att koppla styrtaal till målet för att säkerställa måluppfyllelse. Styrtalet har tagits fram i samarbete mellan tjänstemän och kommunstyrelsen. Kravet på styrtalet har varit att de ska vara;

- Relevanta – indikera träffsäkert i förhållande till målets hela bredd.
- Mätbara – kunna mätas tydligt utan behov av bedömningar eller tolkningar.
- Jämförbara – vara en indikator som lätt kan jämföras mellan organisationer.
- Externt framtagna – en indikator som är framtagen och mäts av vederhäftig extern part.
- Effektiva/rimliga – underlag ska upplevas vara rimligt att ta fram i förhållande till sitt värde.

Måluppfyllelse

Mål och styrtaal hanteras och redovisas enligt följande:

Målen antas för mandatperioden. Styrtaal och målvärden revideras årligen. Måldokumentet fastställs av kommunfullmäktige i samband med budget. Måluppfyllelsen redovisas som uppfyllt, delvis uppfyllt samt ej uppfyllt – i dokumentet redovisas det som färger – grön, gul och röd. Definition av uppfyllt, fler än hälften av indikatorerna (indikatorn) är till minst 90 % uppfyllda. Definition av delvis uppfyllt, fler än hälften av indikatorerna (indikatorn) är till 80 % uppfyllda eller att resultat är över riksgenomsnittet. Definition av ej uppfyllt, hälften eller flera av indikatorerna har ett resultat om 80 % eller lägre.

Prognos och kommentarer till kommunfullmäktiges prioriterade mål – delårsbokslut 2017-06-30

I nedanstående uppföljning av kommunfullmäktiges prioriterade mål kommer mål 1 att behandlas mer djuplodande. Det beror på att resultatet för KF mål 1 redovisas vid halvårsskiftet i stället för årsskiftet.

KF 1 Östhammars kommun ska vara en kommun som ger barn och unga goda förutsättningar att möta framtidens utmaningar

Indikatorer	2017 (2016) totalt	Kvinna (2016)	Man (2016)	Måltal	Mål- upp- fyllelse
Andelen godkända i alla ämnen	69% (75,1)	80% (79,5)	58% (71,6)	100%	
Andel i högskolestudier inom 3 år efter avslutat gymnasieprogram *	39,6% (42,8)	49,6% (49,7)	27,4% (35,1)	50%	
Andelen unga i öppen arbetslöshet	1,4% (1,6)	1,5% (1,3)	1,4% (1,8)	<5	

Tabellens siffror när det gäller andelen godkända i alla ämnen är BoU:s egen sammanställning, vilket har visat sig inte alltid stämmer med Kolada. Så en försiktighet finns i tydandet av andelen godkända.

- prognosen är att målet ej uppfylls.*Sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen;*

Andelen godkända i alla ämnen i årskurs 9 har försämrats från tidigare år och insatser måste prioriteras, likaså gäller andelen män i högskola inom tre år efter avslutad examen. Östhammars kommun har en låg öppen arbetslöshet bland 18-24 åringar.

Andelen godkända i alla ämnen har sjunkit sedan förra året. Det är framförallt pojkarnas resultat som sjunkit med 13,6%. En anledning kan vara att föregående års siffror är exklusive nyanlända och årets är inklusive. Oavsett orsak så är det ett område som måste förbättras avsevärt. En insats är att kommande läsåren satsar vi på ledarskap i klassrummet på vetenskaplig grund, ett forskningsprojekt i samarbete med Uppsala universitet. Dessutom ska vi utveckla ett system där vi lättare kan följa individens utveckling genom hela skoltiden.

Andel i högskoleutbildning inom tre år efter avslutad gymnasieprogram har sjunkit något sedan föregående år, det är framförallt männen som står för det sjunkande resultatet.

I Östhammars kommun är det få som väljer naturvetenskapsprogrammen, vilket gör att procenten studerande på högskola inte blir så hög i kommunen. Detta resultat hänger även ihop med att pojkars läsförmåga minskar i förhållande till flickors men även i förhållande till andra nordiska länder. Det följer med pojkarnas resultat i alla ämnen under skoltiden, viket gör att de inte läser högskoleförberedande program och sedan inte heller vidare på högskola. Tidiga insatser behövs och mer än ett sätt för att lära pojkar att läsa, och att använda flera olika metoder för att locka dem till vidare läsning.

Totalt är det färre ungdomar i år än föregående år som är öppet arbetslösa. Det är framförallt männen som bidrar till den totala minskningen i år. Arbetslösheten har minskat för män med 0,4 % medan den däremot har ökat med 0,2 % för kvinnor. Om Östhammars kommun följer trenden i riket, så är det fler pojkar som läser yrkesprogram än flickor, vilket gör att pojkar är anställningsbara direkt efter gymnasieexamen. Dessutom har efterfrågan på arbetskraften ökat inom de mansdominerade branscherna.

KF 2 Östhammars kommun ska vara en kommun med stöd- och omsorgsverksamhet som utgår från individens behov och värdighet

- prognosen är att målet uppnås.

Inom målområde 2 och 3 pågår en rad utvecklingsarbeten under 2017 och omfattar bl. a "mest sjuka äldre", god läkemedelsbehandling, palliativ vård, god demensvård. Fokus har hållits på brukarnas sociala välmående, utveckling av aktiviteter vid mötesplatserna samt mat och måltidsmiljön. Arbetet med att införa arbetsmodellen "individens behov i centrum" (IBiC) som bygger på att stärka brukarens förmågor i stället för att överbrygga behov har intensifierats. Arbetet med att långsiktigt ändra personalplaneringen från tillgång på personal till verksamheternas behov fortsätter. Förvaltningen bedömer att målet med brukarnöjdhet samt bemötande inom hemtjänst och funktionsnedsatta uppnås

helt. Arbetet med att öka brukarnöjdheten inom samtliga särskilda boenden fortsätter under året.

Inom IFO läggs fokus på att utveckla arbetet med vårdplaner och genomförandeplaner. Kvalitetsarbete sker utifrån de internkontroller som genomförts. Fortbildningsinsatser inom handläggning och dokumentation för att stärka rättssäkerheten för den enskilde, har erbjudits all personal inom myndighetsutövning. Utbildningsinsatser i verksamhetssystemet har genomförts för att handläggningsprocesserna skall bli mer rättssäkra.

I maj genomfördes en synpunktsvecka för att marknadsföra vårt klagomål- och synpunktssystem.

KF 3 Östhammars kommun ska vara en kommun med god service och med utrymme för medskapande

Indikatorer	2017 (2016) totalt	Kvinna	Man	måltal	Mål- upp- fyllelse
a	Andel som upplever att vi har en god tillgänglighet och ett gott bemötande	----		Index 57	
b	Andel som får direktsvar på telefonfråga	----		60%	
c	Andelen som får svar på e-post inom två dgr	----		90%	
d	Andel som upplever att vi möjliggör för medborgarna att delta i kommunens utveckling	----		70%	
e	Andel medborgare som upplever att de har inflytande över kommunens verksamhet	----		50%	

- prognosen är att målet uppnås delvis.

Indikatorerna a-c mäts årsvis och vi har inga nya värden sedan årsredovisningen 2016. Löpande mäter vi internt vår tillgänglighet och snabbhet i kundtjänsten för att veta att vi förflyttar verksamheten i rätt riktning

	Mål	Upp- fyllt
Andel som får prata med kvl hos ÖD per telefon inom 60 sek	95%	93%
Andel som får prata med kvl hos ÖD per telefon inom 120 sek	98%	98%

Vi saknar även nya indikatorsvärden när det gäller med-

borgarnas upplevda möjlighet att delta i kommunens utveckling respektive upplevda möjlighet till inflytande över kommunens verksamhet (d-e).

Dessa indikatorer mäts i Medborgarundersökningen (SCB). Eftersom förflyttningarna varit mycket begränsade från ena året till det andra, så har vi valt att genomföra mätningarna vartannat år. Några nya värden kommer därför inte att rapporteras under 2017.

Det är vår bedömning att ytterligare insatser behöver komplettera dagens för att förflytta kommunen till ett läge där medborgare upplever en delaktighet och ett inflytande i nivå med målet.

KF 4 Östhammars kommun ska vara en attraktiv och inkluderande kommun med ett gott företagsklimat och kontinuerlig tillväxt

- prognosen är att målet uppnås delvis.

Målet adresserar attraktivitet, företagsklimat och tillväxt. Bilden är inte homogen. Indikatorer pekar på en utveckling i negativ riktning, samtidigt som t.ex. tillväxten i kommunen är starkare än på flera år.

Den svaga sidan är företagsklimatet, där vi tappar i Sv. Näringslivs företagsklimatranking.

Vårt NKI utvecklas svagt positivt. Resultatet stannade vid på ett aggregerat NKI 67 för företag. Det är under mål-nivån med högst värde inom bygglov (72).

Nyföretagarbarometern däremot ligger mycket nära målet (99 nystartade företag under 2016 att jämföra med målet om 100).

Indikatorn trygghet, som ingår i målet, mäts också genom SCB:s Medborgarundersökning. Den upplevda tryggheten är hög i Östhammars kommun – samtidigt är också

målet högt satt. Det är därför tveksamt om vi nått målet 75% om vi hade genomfört en undersökning under 2017.

Tidning Fokus rankar Östhammars kommun högt i deras "Här är bäst att bo-ranking". Vi nådde visserligen inte heller 2017 upp till den högt ställda målsättningen om en topp-20-placering i kategorin Landsbygdskommuner (26:e plats). Men rankingen indikerar ändå att kommunen mäter sig väl med jämförbara kommuner i landet i denna mycket breda och statistiktunga mätning.

Starkaste grenen är nu befolkningstillväxten, där vi senaste tiden legat över målet om en nettobefolkningsökning över 200 individer/år. Ökningen under 2016 landade på drygt 250 individer och rullande 12 månadersnotering idag redovisar en ökning om ca 170 individer.

KF 5 Östhammars kommun ska vara en kommun med minskad miljö-påverkan

Indikatorer	2017 (2016) totalt	Kvinna	Man	måltal	Mål- upp- fyllelse
Miljöaktuellt ranking	161 (177)			Topp 125	
Andelen inköpta ekologiska livsmedel	25,6% (23,4%)			25%	
Minskning av koldioxidutsläpp (CO2) från tjänsteresor med bil (2018)				20%	
Andel förnybart bränsle i tjänstebilarna (2018)				30%	
Antalet inventerade avlopp/år	120			350	
Andelen återvunnet hushållsavfall	36% (30%)			35%	

- **Miljöaktuellt ranking**

- prognosen är att målet ej uppfylls.

Analys

Miljöaktuellt ranking bygger på två delar;

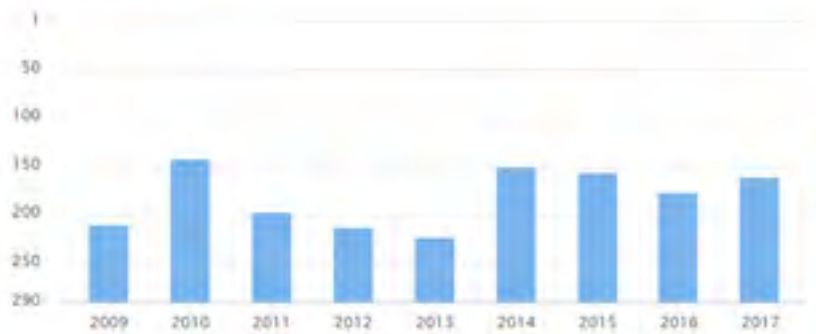
- offentlig statistik inom många miljömålsområden (Källor: SCB, Kolada, Boverket, Avfall Sverige, Grön flagg etc.)
- enkät till kommunerna

Vi som mindre kommun har stora utmaningar att nå vissa av målsättningarna inom Miljöaktuellt ranking, då det kan kräva större personalresurser för att nå dem (flera strate-

giska dokument och projekt som behöver startas). Använder vi dock styrtalet och frågeformuläret som en signal på riktningar inom nationell miljöpolitik, och som ett underlag i vår egen verksamhetsplanering tillsammans med våra kommunala miljömål, kan vi lyckas med att vara steget före och eventuellt placera oss bättre i rankingen. En utmaning är dock att enkätdelen förändras/utvecklas år från år, vilket gör det ännu viktigare att vi i första hand följer vår linje inom miljömålen och våra egna styrtalet, i andra hand använder rankingen som en signal hur vi kan utveckla oss vidare.

År	Placering
2009	210
2010	142
2011	198
2012	213
2013	223
2014	152
2015	157
2016	177
2017	161

PLACERING ÅR FÖR ÅR

Åtgärd

Genom att fortsätta arbeta i enlighet med beslutade kommunala miljömål och policy för hållbar utveckling kommer vi kunna öka måluppfyllelsen inom några områden (giftfri miljö, social hållbarhet etc.), som kommer ge bäst återverkan i miljön och störst kostnadseffektivitet. Till verksamhetsplaneringen bör alla förvaltningar se över vilka ansvarsområden de bör ta med sig in till nästa år, både för de kommunala miljömålen och Miljöaktuellt statistik och enkät. Strategienheten kan erbjuda sig att träffa förvaltningarna ledningsgrupper under hösten 2017 för en kort diskussion kring detta.

- **Ekologiska livsmedel**

Andel ekologiska livsmedel är för halvåret 25,6% och prognos för helår 2017 är 25%

- **CO2-utsläpp**

Osäkert om målet uppnås till 2018.

Analys

Utsläppen har inte minskat jämfört med förra halvårsperioden, vilket också var väntat, då nya fordonsupphandlingen ännu ej har fått genomslag i statistiken. Fordonen började levereras i april-maj. Målet bedöms nås, dock osäkert om det klaras till 2018. Hur mycket transporter som görs (antal körda km) påverkar direkt totala CO2-utsläppen. Hemtjänsten är den verksamhet som genererar flest

km per år, nära hälften av kommunens totala körningar, varför det är extra viktigt att denna verksamhet har fordon med bra miljöprestanda.

Åtgärd

Att målet nås är avhängigt av att kommande upphandlingar av fordon görs med skarpa CO2-krav samt att förvaltningarna respekterar att man har dessa krav att förhålla sig till, vid avrop av fordon. Införande av elektronisk körjournal som beslutats har erfarenhetsmässigt också en positiv inverkan på CO2-utsläppen och skulle även kunna hjälpa socialförvaltningen att optimera rutterna till brukarna.

- **Inventera enskilda avlopp**

Analys

120 st enskilda avlopp har inventerats 2017. Styrtalet är satt till 350 st.

Orsaken till att målet inte uppfylls beror på resursbrist.

Åtgärd

Rekrytera ny medarbetare för att lära upp inför 2018.

- **Återvunnet hushållsavfall**

- prognosen är att målet uppnås.

Andel återvunnet hushållsavfall är för halvåret 36% och prognos för helår 2017 är 36%.

KF 6 Östhammars kommun ska ha en ekonomi och verksamhet med god ekonomisk hushållning, både i kort- och långsiktigt perspektiv

- prognosen är att målet ej uppfylls.

Resultatmål

Östhammars kommun har som mål för 2017 att uppnå 2 procents resultat av skatteintäkter och statsbidrag. Vid delårsbokslut prognostiseras resultatet för helår till 1,6 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Prognosen är att målet ej uppnås.

Nettokostnadsutvecklingsmål

Verksamhetens nettokostnadsutveckling ska understiga intäktsökningen för skatter och bidrag med 0,5%. Nettokostnaderna för helåret kommer enligt prognosen att öka

med 99 mnkr 9,3% jämfört med bokslut 2016. Skatteintäkter och generella statsbidrag kommer enligt samma prognos att öka med 50 mnkr 4,5% jämfört med bokslut 2016. Målet uppnås inte.

Budgetmål

Varje styrelse och nämnd skall enligt budgetmålet bedriva verksamheten inom beslutad budget. Under första halvåret uppfyller två nämnder inte målet. I helårsprognosen uppger en nämnd att den inte kommer klara att hålla budget varför målet inte uppnås.

KF 7 Östhammars kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

Indikatorer	2017 (2016) totalt	Kvinna	Man	måltal	Mål- uppfyllelse
Nöjd Medarbetarindex, NMI	----- (---)			80	●
Hållbart Attraktiv Arbetsgivare, AVI	----- (99)			ökande	●
Jämställdhetsindex, Jämix	----- (65)			ökande	●

- prognosen är att målet uppnås.

Sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen;

Det attraktiva arbetsgivarskapet kommer att vara en ännu större nyckelfaktor såväl avseende kostnader som kvalitet. För att stärka kommunens kompetensförsörjning, det vill säga förmågan att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare, är det nödvändigt att öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare. God arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt delaktighet och inflytande är några av fokusområdena för pågående satsningar.

Resultat, analys och åtgärder

Målet mäts genom tre olika index: Nöjd Medarbetarindex (NMI), Hållbart Attraktiv Arbetsgivarindex (AVI) samt Jämställdhetsindex (Jämix).

Alla mätningar görs inte årligen eftersom det är betydelsefullt att verksamheterna får tid att arbeta med förbättringar innan en ny mätning görs. Prognosen utgår från de senaste resultaten och en analys av förväntad effekt av pågående åtgärder. Nästa medarbetarenkät genomförs hösten 2017 och resultatet redovisas i årbokslutet. Resultatet för nästa mätning av attraktiv arbetsgivarindex och jämställdhetsindex presenteras först i april 2018.

För att öka måluppfyllelsen bedrivs en satsning på hållbar arbetsgivare inriktat på sju strategiska områden; Kompetensförsörjning, lön, hälsa och arbetsmiljö, anställningstrygghet, arbetstid, delaktighet och inflytande samt lika möjligheter.

Attraktiv arbetsgivare

Östhammars kommun har gjort framsteg sedan förra årets mätning, exempelvis har antalet trygga anställningar ökat. För att vara en hållbar arbetsgivare krävs kunskap om vad våra medarbetare efterfrågar. Under året har ett 20-tal workshops genomförts med medarbetare från olika yrkeskategorier, verksamheter och orter för att ta fram ett bra underlag för kommande utvecklingsarbete.

Jämställd arbetsgivare och jämställda löner

Jämställdhetsarbete kräver kunskap som sedan ska om sättas i handling för att leda till en förändring. Våren 2016 antog kommunfullmäktige en strategi för att arbeta med jämställdhetsintegrering. Östhammars kommun hamnar på sista plats bland deltagande arbetsgivare i Nyckeltalsinstitutets jämställdhetsindex och det manar till krafttag för att bryta mönstret.

Sedan den senaste lönekartläggningen har de osakliga löneskillnader som identifieras åtgärdats. Det pågår även ett förebyggande arbete; kommunövergripande lönekriterier tas fram och i höst genomför kommunen utbildning riktad till samtliga chefer i både kompetensbaserad rekrytering och jämställd lönebildning.

Finansiell analys

Kommunfullmäktige beslutade 2016 att delårsbokslut för Östhammars kommun och koncernen ska omfatta perioden 1 januari – 30 juni. Syftet med detta är att kunna agera på avvikelser snabbare och att detta får effekt under budgetåret. Analysen i delårsbokslutet är en sammanfattning av kommunens finansiella ställning och utveckling. Den bygger på samma finansiella analysmodell som används i årsredovisningen, nämligen perspektiven resultat, soliditet och likviditet med hänsyn till helårsprognos.

Resultat

Östhammars kommun visar för första halvåret 2017 ett överskott 45,5 mnkr. Det ska jämföras med ett budgeterat överskott för samma period på 23,6 mnkr. Resultat är i nivå med motsvarande period 2016. Siffrorna mellan åren är inte helt jämförbara då Östhammar avyttrade sin VA-verksamhet till ett bolag per den 30 april. Kommunens starka resultat för första halvåret beror främst på att intäkterna överstiger budget medan kostnaderna är i nivå med budget. Liksom förra året är det olika typer av statsbidrag som drar upp intäkterna och då framförallt från Migrationsverket. Dessa uppvägs inte av motsvarande kostnader under perioden. Bidrag från Migrationsverket är svåra att budgetera på ett tillförlitligt sätt.

Under de första sex månaderna 2017 tog Östhammars kommuns löpande driftsverksamhet exklusive avskrivningar och finansnetto i anspråk 87% av skatteintäkter och generella statsbidrag. Tillsammans utgjorde de löpande nettokostnaderna, inklusive avskrivningar och finansnetto, 92% av kommunens skatteintäkter och statsbidrag vilket är i stort sett detsamma som för motsvarande period 2016.

Soliditet

Soliditet är ett mått som visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med skatteintäkter. Soliditeten var vid halvårskiftet 52% vilket är lite högre jämfört med bokslut 2016. Inklusiva samtliga pensionsförpliktelser uppgick soliditeten till 19%, vilket är 3 procentenhet högre jämfört med 31 december 2016.

Självfinansieringsgraden visar hur stor del av kommunens investeringar under året som finansierats med egna medel, ej lån. Överstiger värdet 100% har alla investeringar under året finansierats med egna medel. Självfinansieringsgraden uppgick till 223% vilket kommer sig av att investeringsnivån första halvåret var låg. Endast 35 mnkr förbrukades av investeringsbudgeten, 112 mnkr lägre än budget. Bland investeringar som ligger efter plan finns nya Frösåkersskolan och kulturhus Storbrunn. Investeringarna brukar vara högre under andra halvåret.

Kommunen har under våren omsatt ett lån på 100 mnkr. Av kommunens totala lån på 420 mnkr betalar vi ingen ränta för 240 mnkr utan får istället betalt för att låna. Resterande lån betalar vi en mycket låg ränta för.

Likviditet

Kassalikviditet är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. Vid 100% täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel och kortfristiga fordringar. Kommu-

nens likviditet i form av kassalikviditet förbättrades under årets första sex månader till 177%. Vid årsskiftet var den 109%.

Helårsprognos

Kommunens prognos över helårsresultatet är ett överskott på 19,1 mnkr vilket är en negativ avvikelse jämfört med budgeterat helårsresultat på 23,6 mnkr. Kostnaderna ökar mer än intäkterna under andra halvåret. Mycket av de intäkter som utgjorts av statsbidrag under första halvåret kommer att få motsvarande kostnader med en viss eftersläpning under andra halvåret.

God ekonomisk hushållning

Enligt lagen om kommunal redovisning ska en kommun i förvaltningsberättelsen lämna uppgifter om årets resultat/prognos efter balanskravsjusteringar. Östhammars kommuns resultat efter balanskravsjusteringar framgår av tabellen nedan.

Balanskravsresultat för helårsprognos (mnkr)

Prognosticerat årsresultat 2017	19,1
Reducering av samtliga realisationsvinster, prognos	-0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	19,1
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-
Användande av medel från resultatutjämningsreserv	-
Balanskravsresultat	19,1

Finansiella målsättningar

Resultatmål

Östhammars kommun har som mål för 2017 att uppnå 2 procent resultat av skatteintäkter och statsbidrag. Vid delårsbokslut prognostiseras resultatet för helår till 1,6 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Målet uppnås inte.

Nettokostnadsutvecklingsmål

Verksamhetens nettokostnadsutveckling ska understiga intäktsökningen för skatter och bidrag med 0,5%. Nettokostnaderna för helåret kommer enligt prognosen att öka med 99 mnkr 9,3% jämfört med bokslut 2016. Skatteintäkter och generella statsbidrag kommer enligt samma prognos att öka med 50 mnkr 4,5% jämfört med bokslut 2016. Målet uppnås inte.

Budgetmål

Varje styrelse och nämnd skall enligt budgetmålet bedriva verksamheten inom beslutad budget. Under första halvåret uppfyller två nämnder inte målet. I helårsprognosen uppger en nämnd att den inte kommer klara att hålla budget. Målet uppnås inte.

Driftredovisning

mnkr	Total budget	Delårs-Budget	Utfall 170630	Delårs-avvikelse	Helårs-prognos	Budget-avvikelse
Kommunstyrelse	-161,6	-81,1	-69,5	11,6	-159,3	2,3
varav finansförvaltning	-3,0	-1,5	-1,7	-0,2	-3,0	0,0
varav kommunledningskontor	-101,3	-49,0	-40,8	8,3	-100,2	1,2
varav enh för arbete o sysselsättning	-9,0	-4,6	-4,1	0,6	-7,8	1,2
varav teknisk förvaltning	-48,3	-25,2	-25,1	0,1	-48,3	0,0
varav affärsverksamhet VA/Renh	0,0	-0,7	2,2	2,9	0,0	0,0
Lokal Säkerhetsnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bygg- och miljönämnd	-6,6	-2,8	-3,4	-0,6	-6,6	0,0
Kultur- och fritidsnämnd	-36,9	-18,1	-15,8	2,3	-36,3	0,6
Barn- och utbildningsnämnd	-521,8	-261,1	-259,0	2,1	-521,8	0,0
Socialnämnd	-425,8	-201,4	-203,2	-1,8	-437,0	-11,2
Verksamhetens nettokostnad	-1 152,7	-564,6	-551,0	13,6	-1 160,9	-8,3
Skatter och generella statsbidrag	1 182,3	591,2	595,5	4,3	1 186,1	3,7
Räntenetto	-6,0	-3,0	1,0	4,0	-6,0	0,0
Årets resultat	23,6	23,6	45,5	21,9	19,1	-4,5

Investeringsredovisning

KOMMUNEN	mnkr	Total budget	Delårs Budget	Utfall 170630	Delårs-avvikelse	Helårs-prognos	Budget-avvikelse
Kommunstyrelse		270,9	135,4	31,5	103,9	149,0	121,9
varav kommunledningskontor		13,4	6,7	1,6	5,1	13,4	0,0
varav IT kontor		8,2	4,1	3,1	0,9	8,2	0,0
varav enh för arbete o sysselsättning		0,5	0,3	0,0	0,3	0,0	0,5
varav teknisk förvaltning		210,1	105,1	25,3	79,8	122,8	87,4
varav affärsverksamhet VA		37,0	18,5	0,6	17,9	3,2	33,8
varav affärsverksamhet Renhållning		1,7	0,8	0,8	0,0	1,5	0,2
Bygg- och miljönämnd		1,2	0,6	0,0	0,6	1,2	0,0
Kultur- och fritidsnämnd		10,0	5,0	0,3	4,7	10,0	0,0
Barn- och utbildningsnämnd		4,6	2,3	0,8	1,5	4,6	0,0
Socialnämnd		7,7	3,9	2,6	1,3	7,7	0,0
NETTOINVESTERINGAR KOMMUNEN		294,4	147,2	35,2	112,0	172,5	121,9

Personalekonomisk redovisning

Kommunen har en personalintensiv verksamhet. Ungefär 63% av kommunens kostnader är personalkostnader. Personalen är kommunens viktigaste resurs. Därför är det viktigt att uppmärksamma den ur olika perspektiv.

Vår personal

Antalet tillsvidareanställda var 30 juni 2017, 1 732 personer. Deras arbetstid motsvarar 1 567,43 årsarbetare.

Under perioden 1 januari – 30 juni arbetade timvikarier* 133 613 timmar. Omräknat till årsarbetare blir detta 101,22. Av dessa står Barn- och utbildningsförvaltningen för 22,0 % och Tekniska förvaltningen för 5,94 %. Socialförvaltningen står för 58,52 % exklusive gruppen anhörigvårdare, avlösare, ledsagare och personliga assistenter PAN som står för 10,05 årsarbetare eller 9,93 % av totala arbetade timmar.

Totalt antal personer som arbetat timmar är 770 personer.

*Timvikarier ersätter ordinarie personal vid kortare frånvaro, ex semester, sjukdom etc.

Gruppering och fördelning av tjänster

Kommunens verksamheter är kvinnodominerade, 86,2% av den tillsvidareanställda personalen är kvinnor.

Kommunens anställda inplaceras i olika befattningsområden och fördelningen enligt tabell nedan.

Antal tillsvidareanställda per 30 juni 2016 och 2017, 31 aug 2015

Huvudområde	2015	2016	2017
Administration	82	85	97
Enheten för arbete och sysselsättning	68	72	76
Kultur och Fritid	39	38	37
Teknik	161	165	155
Utbildning	648	651	665
Vård och Omsorg	688	693	720
Summa*	1 686	1 704	1 750

*Det finns anställda som har deltidsanställningar i två förvaltningar. Därför ser det ut som att den totala summan, 1732 anställda, per 30 juni 2017 missstämmer.

2015 är antal tillsvidareanställda beräknat per 31 augusti.

Sjukfrånvaro i Östhammars kommun per nämnd

	1/1 - 31/8 2015		1/1 - 30/6 2016		1/1 - 30/6 2017	
	Timmar	%	Timmar	%	Timmar	%
Barn- och utbildningsförvaltning	38 742	5,7	37 198	6,5	46 376	7,7
Kommunledningskontor	14 252	7,9	8 840	6,9	8 960	6,2
Kultur- och fritidsförvaltning	933	2,3	1 788	6,4	2 314	7,9
Bygg- och miljöförvaltning	711	2,2	647	2,6	948	3,4
Socialförvaltning	58 131	7,9	46 830	8,2	55 786	9,3
Teknisk förvaltning	10 598	5,8	8 299	5,8	8 493	6,1
Summa totalt	123 367	6,6	103 602	7,1	122 877	7,9

Åldersstruktur

Medellåldern hos de tillsvidareanställda är 47,0 år.

Sjukfrånvaron

Totala sjukfrånvaron i kommunen de första sex månaderna 2016 är 7,1%.

Totala sjukfrånvaron i kommunen de första sex månaderna 2017 är 7,9%.

Andelen långtidssjukfrånvaro, av den totala sjukfrånvaron, är 48,3%.

Sjukfrånvaro (%) i förhållande till ordinarie arbetstid

1 jan - 30 jun	2015*	2016	2017
Total sjukfrånvaro	6,6	7,1	7,9
Ålder			
< 29 år	4,9	5,6	8,5
30 - 49 år	7,3	7,2	7,0
> 50 år	6,5	7,3	8,6
Kvinnor	7,2	7,9	9,2
Män	3,0	4,1	6,0
Långtidssjukfrånvaro	48,9	49,3	48,3

* 2015 är redovisningen per 31 augusti.

Löner och pensioner

Under årets första sex månader 2017 utbetalades 314,8 mnkr i löner, arvoden och övriga ersättningar. För arbetsgivaravgifter och arbetsmarknadsförsäkringar betalades 96,9 mnkr ut och den totala kostnaden för pensioner var 33,8 mnkr varav löneskatten var 6,4 mnkr.

Resultaträkning

mnkr		Kommunen 2016-06-30	Kommunen 2017-06-30	Koncernen 2016-06-30	Koncernen 2017-06-30
Verksamhetens intäkter	not 1	182,1	186,0	254,2	268,1
Verksamhetens kostnader	not 2	-674,7	-704,1	-720,1	-754,3
Avskrivningar	not 3	-29,2	-30,3	-44,1	-46,3
Verksamhetens nettokostnader		-521,8	-548,4	-510,0	-532,5
Skatteintäkter	not 4	487,0	512,0	487,0	512,0
Generella Statsbidrag o utjämning	not 5	80,7	83,5	80,7	83,5
Finansiella intäkter	not 6	0,1	1,4	0,3	1,5
Finansiella kostnader	not 7	-2,0	-0,4	-6,4	-4,6
Result före extraordinära poster		43,9	48,1	51,4	59,9
Extraordinära poster	not 8	-	-2,5		-2,5
Årets resultat		43,9	45,5	51,4	57,4

Balansräkning

mnkr		Kommunen 2016-12-31	Kommunen 2017-06-30	Koncernen 2016-12-31	Koncernen 2017-06-30
TILLGÅNGAR					
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	not 9	5,1	11,9	5,1	11,9
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	not 10	1 090,6	925,4	1 892,0	1 731,8
<i>varav pågående byggnadsproduktion</i>	<i>not 10</i>	<i>52,8</i>	<i>70,2</i>	<i>69,5</i>	<i>137,5</i>
Maskiner och inventarier	not 11	69,9	70,0	76,0	109,4
Finansiella anläggningstillgångar	not 12	27,7	57,8	5,7	6,2
Summa anläggningstillgångar		1 193,2	1 065,1	1 978,7	1 859,3
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd/exploatering	not 13	1,0	1,0	1,0	1,0
Kortfristiga fordringar	not 14	176,3	211,4	147,5	166,3
Kassa och bank	not 15	99,5	189,2	99,5	192,2
Summa omsättningstillgångar		276,9	401,7	248,1	359,6
SUMMA TILLGÅNGAR		1 470,1	1 466,8	2 226,8	2 218,9
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
SUMMA EGET KAPITAL	not 16	711,2	756,7	857,9	885,5
varav Resultatutjämningsreserv		22,3	22,3	22,3	22,3
varav Periodens resultat		71	45,5	86,6	57,2
AVSÄTTNINGAR					
Avsättningar för pension o likn förpliktelser	not 17	28,1	28,9	28,1	28,9
Uppskjuten skatt		-	-	31,6	31,6
Övriga avsättningar		14,4	14,4	14,4	14,4
Summa avsättningar		42,5	43,3	74,2	74,9
SKULDER					
Långfristiga skulder	not 18	464,3	441,0	918,2	973,9
Kortfristiga skulder	not 19	252	225,8	376,5	284,6
Summa skulder		716,3	666,7	1 294,7	1 258,5
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR O SKULDER		1 470,1	1 466,8	2 226,8	2 218,9
Poster inom linjen					
Borgensättaganden	not 20	551,9	551,9	551,9	551,9
Pensionsförpl. äldre än 1998, inkl löneskatt	not 21	480,1	480,1	480,1	480,1

Noter

	Kommunen 2016-06-30	Kommunen 2017-06-30	Koncernen 2016-06-30	Koncernen 2017-06-30
1. Verksamhetens intäkter				
Verksamhetens intäkter enligt driftredovisningen	354,5	366,0	445,8	468,3
<i>varav reavinst vid avyttring av anläggningstillgångar</i>	1,8	0,0	1,8	0,0
Interna poster kommunen/elimineringar inom koncernen	-172,4	-179,9	-191,6	-200,2
Summa verksamhetens intäkter	182,1	186,0	254,2	268,1
2. Verksamhetens kostnader				
Verksamhetens kostnader enligt driftredovisningen	-847,1	-884,1	-911,7	-954,5
<i>varav reaförlust vid avyttring av anläggningstillgångar</i>	-	-	0,0	0,0
Interna poster kommunen/elimineringar inom koncernen	172,4	179,9	191,6	200,2
Summa verksamhetens kostnader	-674,7	-704,1	-720,1	-754,3
3. Avskrivningar				
Planenliga avskrivningar	-29,2	-30,3	44,1	-46,3
Summa avskrivningar	-29,2	-30,3	44,1	-46,3
4. Skatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	487,0	512,4	487,0	512,4
Slutavräkning föregående år	0,0	0,0	0,0	0,0
Slutavräkning innevarande år, prognos	0,0	-0,4	0,0	-0,4
Summa skatteintäkter	487,0	512,0	487,0	512,0
5. Generella statsbidrag och utjämning				
Utjämningsbidrag för inkomstutjämning	73,3	76,0	73,3	76,0
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Regleringsbidrag	-0,4	-0,1	-0,4	-0,1
Generella bidrag	0,0	2,8	0,0	2,8
Regleringsavgift	0,0	-	0,0	-
Kommunal fastighetsavgift	24,7	25,8	24,7	25,8
Kostnadsutjämningsbidrag	-6,0	-9,5	-6,0	-9,5
Avgift för LSS utjämning	-10,9	-11,4	-10,9	-11,4
Summa generella bidrag och utjämning	80,7	83,5	80,7	83,5
6. Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	0,0	0,2	0,3	0,3
Utdelning aktier och andelar	-	1,2	0,0	1,2
Övriga finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a finansiella intäkter	0,1	1,4	0,3	1,5
7. Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-1,8	-0,4	-6,3	-4,6
Övriga finansiella kostnader	-0,2	0,0	-0,2	0,0
Nedskrivning av finansiell anläggningstillgång	-	-	-	-
Räntekostnader pensionsavsättning	-	-	-	-
Summa finansiella kostnader	-2,0	-0,4	-6,4	-4,6
8. Extraordinära poster				
VA-verksamheten har överlåtits till det kommunägda bolaget Östhammars Vatten AB.				
Upparbetat resultat vid överlåtelsepunkten var 2,5 Mnkr. Resultatet utbetalades till bolaget för att kunna tillfalla VA-kollektivet.	0,0	-2,5	0,0	-2,5
Summa extraordinära poster	0,0	-2,5	0,3	-2,5
9. Immateriella anläggningstillgångar				
Redovisat värde vid årets början	3,7	5,1	3,7	5,1
Årets investeringar	-4,9	7,5	-4,9	7,5
Årets avskrivningar	6,2	-0,7	6,2	-0,7
Redovisat värde vid periodens slut	5,1	11,9	5,1	11,9
Avskrivningstid	3-5 år	3-5 år	3-5 år	3-5 år
<i>Linjär avskrivningstid för alla immateriella tillgångar</i>				

	Kommunen	Kommunen	Koncernen	Koncernen
	2016-12-31	2017-06-30	2016-12-31	2017-06-30
10. Mark, byggnader, tekniska anläggningar				
Anskaffningsvärde	1 859,9	1 606,4	3 038,1	2 777,0
Akkumulerade av- och nedskrivningar	-769,4	-681,2	-1 146,1	-1 045,4
Bokfört värde	1 090,6	925,1	1 892,0	1 731,6
Avskrivningstider	10-50 år	10-50 år	10-100 år	10-100 år
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar</i>				
Redovisat värde vid årets början	1 083,6	1 090,6	1 878,6	1 854,8
Direktbokn. mot eget kapital (byte av redovisningsprincip)	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar	59,6	27,7	95,9	81,5
Värde av avyttringar och uttrangerade anläggningstillgångar	0,0	-167,1	0,0	-167,1
Avskrivningar	-47,2	-22,1	-76,9	-33,7
Överföring från eller till annat slag av tillgång	-5,5	-3,9	-5,6	-3,9
Redovisat värde vid periodens slut	1 090,6	925,1	1 892,0	1 731,6
<i>Det finns en outredd differens mellan Balansräkning och anläggningsreskontra på 247 tkr.</i>				
<i>Det finns en avvikelse mellan balansräkning och anläggningsreskontra motsvarande överlåtelsen av VA-verksamheten som ännu inte verkställt i anläggningsreskontran.</i>				
<i>Redovisat värde vid årets slut 2016-12-31 för koncernen stämmer inte överens med redovisat värde vid årets början 2017 p.g.a. att fel konton tagits med i 2016 års redovisning. Motsvarande fel finns i not 11.</i>				
11. Maskiner och inventarier	2016-12-31	2017-06-30	2016-12-31	2017-06-30
Anskaffningsvärde	181,4	188,0	207,9	269,1
Akkumulerade av- och nedskrivningar	-111,5	-118,0	-131,9	-159,7
Bokfört värde	69,9	70,0	76,0	109,4
Avskrivningstider	3-20 år	3-20 år	3-20 år	3-20 år
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga maskiner och inventarier</i>				
Redovisat värde vid årets början	57,8	69,9	63,4	113,2
Investeringar	19,9	6,6	21,5	7,6
Redovisat värde av avyttr. o uttrangerade anläggningstillg.	-0,5	-0,1	-0,5	-3,5
Avskrivningar	-11,3	-6,4	-12,5	-7,9
Överföring från eller till annat slag av tillgång	4,0	0,0	4,2	0,0
Redovisat värde vid periodens slut	69,9	70,0	76,0	109,4
<i>Redovisat värde vid årets slut 2016-12-31 för koncernen stämmer inte överens med redovisat värde vid årets början 2017 p.g.a. att fel konton tagits med i 2016 års redovisning. Motsvarande fel finns i not 10.</i>				
12. Finansiella anläggningstillgångar	2016-12-31	2017-06-30	2016-12-31	2017-06-30
Aktier och andelar koncernföretag				
Östhammars Industrifastigheter AB (100%)	0,6	0,6	-	-
Östhammars Vård och Omsorg AB (100%)	1,0	1,0	-	-
Hargs Hamn AB (78%)	16,4	36,0	-	-
Grundfondskapital Östhammarshem	4,3	4,3	-	-
Östhammar vatten		10,0		
Summa aktier och andelar koncernföretag	22,3	51,9	0,0	0,0
Aktier och andelar				
Kommuninvest	1,3	1,3	1,3	1,3
Visit Östhammar AB	0,1	0,1	0,1	0,1
Övriga	0,1	0,6	0,4	0,9
Summa aktier och andelar	1,5	2,0	1,8	2,3
Förlagsbevis Kommuninvest	3,8	3,8	3,8	3,8
Bostadsrätter	0,1	0,1	0,1	0,1
Långfristiga fordringar				
Ideella föreningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Dannemora Förvaltnings AB	-	-	0,0	0,0
Summa långfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansiella anläggningstillgångar	27,7	57,8	5,7	6,2
13. Förråd	2016-12-31	2017-06-30	2016-12-31	2017-06-30
Exploatering bostadstomter	1,0	1,0	1,0	1,0
Övriga förråd och lager	-	-	-	-
Summa förråd	1,0	1,0	1,0	1,0

14. Kortfristiga fordringar	2016-12-31	2017-06-30	2016-12-31	2017-06-30
Kundfordringar	14,4	17,4	23,8	24,8
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	61,7	63,4	63,1	64,1
Övriga kortfristiga fordringar	100,2	130,7	60,7	77,4
Summa kortfristiga fordringar	176,3	211,4	147,5	166,3
15. Kassa och bank	2016-12-31	2017-06-30	2016-12-31	2017-06-30
Plusgiro	1,7	0,0	1,7	0,0
Bank	97,8	189,2	97,8	192,2
Summa kassa och bank	99,5	189,2	99,5	192,2
16. Eget kapital	Kommunen	Kommunen	Koncernen	Koncernen
	2016-12-31	2017-06-30	2016-12-31	2017-06-30
Ingående balans eget kapital enligt fastställd balansräkning	640,2	711,2	764,6	857,9
<i>varav resultatutjämningsreserv</i>	22,3	22,3	22,3	22,3
Eliminering nyemmission Hargshamn	-	-	-	-19,6
Eliminering aktier Östhammars Vatten	-	-	-	-10,0
Eliminering obeskattade reserver Hargshamn AB föreg. år	-	-	6,7	-
Årets resultat	71,0	45,5	86,6	57,2
Summa eget kapital	711,2	756,7	857,9	885,5
17. Avsättningar	2016-12-31	2017-06-30	2016-12-31	2017-06-30
Avsättning till pensioner				
Ingående avsättning	31,0	28,1	31,0	28,1
Pensionsutbetalningar	-1,1	-0,6	-1,1	-0,6
Nyintjänad pension	2,3	-1,7	2,3	-1,7
Ränte- och basbeloppsuppräknings	0,1	0,2	0,1	0,2
Förändring löneskatt	-0,6	0,1	-0,6	0,1
Övrigt	-3,5	2,7	-3,5	2,7
Utgående avsättning till pensioner	28,1	28,9	28,1	28,9
<i>varav Löneskatt</i>	<i>-5,5</i>	<i>-5,6</i>	<i>-5,5</i>	<i>-5,6</i>
<i>Del av avsättningen som tryggats genom försäkring</i>	<i>22,1</i>	<i>22,7</i>	<i>22,1</i>	<i>22,7</i>
Övriga avsättningar				
Återställande av deponi				
Ingående värde vid årets början	14,1	14,4	14,1	14,4
Nya avsättningar	0,3		0,3	
Utgående avsättning deponi	14,4	14,4	14,4	14,4
<i>Avsättningen avser återställande av deponi samt efterbehandlingskontroll</i>				
Avsättning obeskattade reserver och uppskjuten skatt				
Redovisat värde vid årets början	-	-	32,3	31,6
Tidigare års ej eliminerade obeskattade reserver	-	-	-	-
Nya avsättningar	-	-	-0,7	-
Utgående avsättning	0,0	0,0	31,6	31,6
Summa övriga avsättningar	42,5	43,3	74,1	74,9
18. Långfristiga skulder	2016-12-31	2017-06-30	2016-12-31	2017-06-30
Lån i banker och kreditinstitut	420,0	420,0	873,9	954,5
Långfristiga skulder till koncernföretag	1,6	1,6		
Anslutningsavgifter och investeringsbidrag	38,3	15,0	38,3	15,0
Medfinansiering Citybanan	0,6	0,6	0,6	0,6
Medfinansiering Hargshamnsbanan	2,0	2,0	2,0	2,0
Medfinansiering LV 288	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga långfristiga skulder	1,8	1,8	3,4	1,8
Summa långfristiga skulder	464,3	441,0	918,2	973,9
19. Kortfristiga skulder	2016-12-31	2017-06-30	2016-12-31	2017-06-30
Leverantörsskulder	80,4	61,5	94,2	78,4
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	143,5	140,3	162,6	147,4
Övriga kortfristiga skulder	28,1	24,0	119,8	58,9
<i>- varav VA-verksamheten</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>- varav Renhållningsverksamheten</i>	<i>0,6</i>	<i>0,0</i>	<i>0,6</i>	<i>-</i>
Summa kortfristiga skulder	252,0	225,8	376,6	284,6

20. Borgensåtaganden	2016-12-31	2017-06-30	2016-12-31	2017-06-30
Stiftelsen Östhammarshem	521,5	521,5	521,5	521,5
Dannemora Gruvfastighet AB	0,0	0,0		0,0
Hargs Hamn AB	25,0	25,0	25,0	25,0
S:a kommunägda företag	546,5	546,5	546,5	546,5
Egna hem och småhus	0,6	0,6	0,6	0,6
Föreningar	4,8	4,8	4,8	4,8
Summa borgensåtaganden	551,9	551,9	551,9	551,9

Östhammars kommun har i juni 2009 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner och landsting/regioner som per 2017-06-30 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Östhammars kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2017-06-30 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 368 097 240 516 kronor och totala tillgångar till 369 960 434 499 kronor. Östhammars kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 186 952 597 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 191 655 574 kronor.

21. Pensionsförpliktelser	Kommunen	Kommunen	Koncernen	Koncernen
	2016-12-31	2017-06-30	2016-12-31	2017-06-30
Ingående ansvarsförbindelse	496,1	480,1	496,1	480,1
Pensionsutbetalningar	-17,5	-9,1	-17,5	-9,1
Nyintjänad pension	5,0	-0,5	5,0	-0,5
Ränte- och basbeloppsuppräknig	2,3	4,6	2,3	4,6
Förändring av löneskatten	-3,1	0,0	-3,1	0,0
Övrigt	-2,6	5,1	-2,6	5,1
Summa pensionsförpliktelser	480,1	480,1	480,1	480,1
Varav löneskatt	93,7	93,7	93,7	93,7
Utredningsgrad	96%	96%	96%	96%
Del av pensionsförpliktelser som tryggats gnm försäkring	0	0	0	0
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	3	3	3	3
Tjänstemän	-	-	-	-

Tillämpade redovisningsprinciper

Allmänna redovisningsprinciper

Kommunen följer i huvudsak den kommunala redovisningslagen (KRL), samt de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning. Resultaträkning, balansräkning, finansieringsanalys och noter redovisas i mnkr med en decimal varför avrundningsavvikelser kan förekomma.

Intäkter

Enligt rekommendation RKR 18 ska från 2010 investeringsbidrag och anslutningsavgifter tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningarnas respektive nyttjandeperiod. Östhammars kommun följer från och med 2011 denna rekommendation.

Anläggningstillgångar

Maskiner och inventarier med en ekonomisk livslängd överstigande 3 år eller med en anskaffningskostnad överstigande den av RSV fastställda gränsen för direktavskrivning, aktiveras i balansräkningen. För kommunen gäller beloppsgränsen för direktavskrivning 22 tkr.

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för

den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. Investeringsbidrag som erhållits före 2011 reducerar anläggningstillgångens anskaffningsvärde. Tillgången värderas i dessa fall till nettoanskaffningsvärdet vilket ligger till grund för planerlig avskrivning.

Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod, viss vägledning finns i SKL:s förslag till avskrivningstider.

Huvudsakligen tillämpas följande avskrivningstider:

Datorer och servrar	3 - 5 år
Övriga maskiner och inventarier	5 - 20 år
Bilar	5 - 10 år
Verksamhetsfastigheter	10 - 33 år
Fastigheter för affärsverksamhet	20 - 33 år
Markanläggningar	20 - 50 år
Immateriella anläggningstillg	3-5 år

Aktier, andelar, bostadsrätter och mark avskrivs inte.

I kommunen påbörjas avskrivning av anläggningstillgångar månaden efter färdigställandet. Ränta påföres månaden efter att investeringsutgiften skett. Internräntan för 2017 är 1,75%.

Kommunen använder huvudmetoden för redovisning av

lånekostnader, d.v.s. lånekostnaderna belastar resultatet för den period de hänför sig till.

Leasing

Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 13.1 har kommunen upplysningsplikt om operationella och finansiella leasingavtal. Samtliga leasingavtal redovisas enligt reglerna för operationell leasing. Operationell leasing innebär att leasingavgiften kostnadsförs löpande.

Pensionsskuld

Pensionsskulden är den beräknade framtida skuld som kommunen har till arbetstagare och pensionstagare. Den samlade pensionsskulden återfinns under raderna avsättningar för pensioner, kortfristiga skulder och under raden ”pensionsförpliktelser” som inte har upptagits bland skulder och avsättningar. Denna rad ligger under ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Förpliktelser för pensionsåtagande för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS07.

Pensionskostnader för intjänad individuell del redovisas som upplupen kostnad i bokslutet. Den individuella delen betalas till Skandia månatligen (premier på lönedelar överstigande 7,5 ibb) respektive årligen (4,5% premie på årslönen). Under ansvarsförbindelse finns de pensionsförpliktelser som tjänats in av arbetstagare och pensionstagare före 1998.

Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 2.1 ska kommunen redovisa pensionsförpliktelser till förtroendevald enligt pensionsreglemente som ansvarsförbindelse och avsättning. Kommunen har 2017 tre förtroendevalda som uppfyller kriterierna och ingår i beräkningen för avsättning och ansvarsförbindelsen.

Återställningskostnader

Åtagandet för återställande av kommunens deponi är från och med 2012 redovisade enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 10.2.

Bidrag till infrastrukturella investeringar

Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 6.2 har kommunen valt att redovisa bidrag till infrastrukturella investeringar som en direkt kostnad i resultaträkningen.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt den kommunala redovisningslagen kap 8 och utformas enligt god redovisningssed. Det innebär att kommunen upprättar sin sammanställda redovisning på preliminära uppgifter från bolagen. Uppgifterna har dock genomgått revisionsgranskning i varje bolag.

I bokslutet ingår moderbolaget Östhammars kommun och de bolag eller kommunalförbund i vilka moderbolaget direkt eller indirekt innehar en röstandel av minst 50%, nämligen Stiftelsen Östhammarshem (100%), Hargs Hamn AB (78%), och de vilande bolagen Dannemora Gruvfastighets AB (100%), Östhammars Vård och Omsorg AB (100%) och Östhammars Industrifastigheter AB (100%)

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Med förvärvsmetoden menas att vid förvärvstillfället har förvärvat eget kapital i kommunala bolag eliminerats. Därefter har intjänat kapital räknats in i koncernens eget kapital. Den proportionella konsolideringen betyder att om de kommunala bolagen ej är helägda tas endast ägda andelar av räkenskapsposterna in i den sammanställda redovisningen.

Bokslutet baseras på Östhammars kommuns värderings- och avskrivningsprinciper. Om principerna väsentligt avviker från varandra i kommun och kommunala bolag justeras bolagens räkenskaper före sammanställningen, med undantag för komponentavskrivning som tillämpas av Östhammarshem.

Inom den sammanställda redovisningen förekommer transaktioner mellan bolagen. Alla transaktioner av väsentlig karaktär mellan bolagen har eliminerats för att ge en rättvisande bild av koncernens totala ekonomi.

Modell för analys av verksamheten

Östhammars kommun använder en modell för beskrivning och analys av kommunens verksamhet. Följande fem perspektiv beskrivs och problematiseras; måluppfyllelse, årets viktiga händelser, prestationer och kvalitet, ekonomiskt resultat och årets verksamhet i ett framtidsperspektiv.

Verksamheten, kommunens mål

Östhammars kommun erhåller årligen avgifter, skatteintäkter och statsbidrag. För dessa skall kommunen utföra lagstadgad verksamhet, men också frivillig kommunal verksamhet. Detta är den stora skillnaden mot ett privat företag. För en kommun är pengar ett medel för att skapa en verksamhet. För ett företag är det tvärtom, verksamheten är medel och pengar eller ekonomisk vinst är målet.

Detta förklarar varför det är viktigt att försöka skapa modeller för att kunna mäta och utvärdera den verksamhet som kommunen utför. Kommunen skall ha en ”god ekonomisk hushållning”, och när detta mål är uppnått behövs inte mer pengar i ”kassan” utan då handlar det om att leva upp till de verksamhetsmål som sätts, dels av kommunen själv, dels av lagar och förordningar.

Fem viktiga perspektiv

För att kunna följa och utvärdera verksamheten krävs olika modeller, mer eller mindre avancerade. Östhammars kommun använder en modell som fokuserar på fem perspektiv, nämligen måluppfyllelse, årets viktiga händelser, prestationer och kvalitet, ekonomiskt resultat med ytterligare en rubrik som beskriver helårsprognosen och slutligen årets resultat i ett framtidsperspektiv.

Måluppfyllelse

Under detta perspektiv redovisas hur nämnden har lyckats uppfylla de av fullmäktige och nämnden/förvaltningen fastställda målen. Målen kan delas in i övergripande mål

och delmål. En diskussion sker också i vissa nämnder hur man har lyckats leva upp till de lagar, förordningar och planer som berör nämndens verksamhet.

Årets viktiga händelser

Här redovisas de viktiga händelser som har inträffat under året inom nämndens verksamhetsområde. Det kan gälla både drift- och investeringssidan. Exempel är start av ett nytt sjukhem, nya platser i barnomsorgen etc. En fokusering sker på verksamhetsförändringar under året.

Prestationer och kvalitet

Här redovisas eventuella förbättringar och försämringar avseende nämndens kvantitativa och kvalitativa resultat. När det gäller det kvalitativa resultatet handlar det oftast om att försöka beskriva eventuella upplevda kvalitetsförändringar då det oftast inte finns tillgängliga nyckeltal. Det är dock viktigt att beskriva detta då det ger oss ett förhållningsätt till verksamheten som blir mer flerdimensionell.

Ekonomiskt resultat

Här redovisas en ekonomisk analys av verksamheten. Det innebär både en analys av nämndens resultaträkning och enskilda verksamhets- eller organisationsområden. Väsentliga avvikelser, positiva som negativa, lyfts fram och kommenteras. En koppling görs mot måluppfyllelse och viktiga verksamhetsförändringar. Här beskrivs också på ett översiktligt sätt nämndens investeringsutfall.

Från och med 2016 har vi med rubriken **Prognos för helårsresultatet**.

Årets verksamhet i ett framtidsperspektiv

Under denna rubrik diskuteras årets resultat ur ett framtidsperspektiv. Vad har nämnden lärt sig av året som gått? Har den t ex funnit nya former för att bedriva någon verksamhet och vad innebär det i så fall för framtiden?

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunledningskontoret

Måluppfyllelse

Kommunledningsförvaltningen nedan KLF följer samtliga kommunfullmäktiges prioriterade mål. Särskild rädighet finns över målen KF 3-7.

För att öka måluppfyllelsen har KLF arbetat med att utveckla reglementet för utvecklingsgrupperna (breddad och ökad inkludering), fördjupade översiktsplaner, upphandlingsstrategier, strategier för ett ökat kollektivt resande samt användningen av elfordon för att minska vår klimatpåverkan. Att kommunen har en god kompetensförsörjning är avgörande för vår måluppfyllelse och därför pågår under 2017 en stor satsning inom sju strategiska områden i syfte att höja kommunens attraktivitet som arbetsgivare.

Utbytet av fordon i vår egen fordonsflotta kommer att ge resultat på kommunens CO2-utsläpp på sikt, men först under 2018 kommer vi kunna se konkreta mätetal.

Avseende service och näringsliv kan vi konstatera att vår kundtjänst svarar på fler frågor och slutför fler ärenden än tidigare, vi har en god befolkningstillväxt samt att vi har en god tillväxt i nystartade företag. Dock har vi fallit tillbaka en del när det gäller företagets nöjdhet med våra tjänster samt hur vi upplevs som myndighet.

Årets viktiga händelser

Förhandlingar om en försäljning av kommunens bredbandsnät fortgår. Beslut om ev. försäljning beräknas till tidig höst 2017. Kommunen kommer under hösten att lansera en e-tjänstplattform där medborgare och företag får ökad tillgänglighet till kommunens tjänster. Under året har även beslutats att gå vidare med en samverkanslösning med flera av länets kommuner avseende IT-drift.

Under våren 2017 har den förvaltningsövergripande samverkan på integrationsområdet fördjupats genom Styrgrupp integration, där uppdraget består i att underlätta för nyanlända flyktingar att integreras i Östhammars kommun och att över förvaltnings- och myndighetsgränser och i samverkan med det civila samhället finna lösningar som

gör integrationsprocessen effektiv, kvalitativ och innovativ.

Arbetsförmedlingen lokalt och Östhammars kommun har under våren 2017 tagit fram och lanserat en bred överenskommelse på det arbetsmarknadspolitiska området om samverkan på lokal och regional nivå. Överenskommelsen är ett underlag för tydlighet, planering och långsiktighet och syftar till att stödja och vägleda utformningen av samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Östhammars kommun, i samråd med det lokala näringslivet.

En ny inköpspolicy antogs av kommunfullmäktige i juni, den hade föregåtts av en remissrunda ut bland företagarna för att få in deras synpunkter och förslag på hur kommunen kan jobba mer attraktivt för mindre och lokala företags möjligheter att delta i upphandlingar.

Laddstationer för snabbaddning av elfordon har invigts i kommunen som kommit till stånd genom ett samarbete mellan kommunen, Vattenfall och SKB. Kommunens egen flotta med elfordon har börjat rulla ut under första halvåret 2017, ett successivt utbyte kommer att ske under året.

Kommunstyrelsen ställde sig i februari bakom en ökning av kommunens tillväxtambitioner. Den nya ambitionen innebär en nettobefolkningsökning om 2.000 medborgare under perioden 2017-2021. Detta får genomslag på alla plan i kommunens verksamheter: bostadsförsörjning, planberedskap, teknisk infrastruktur, skolor m.m.

Slutförandet av etableringen av gemensam IT-styrningsmodell. Projektet med att etablera en gemensam IT-styrningsmodell som startade i maj 2016, slutfördes veckan efter midsommar. Samtliga förvaltningsobjekt är nu etablerade och en gemensam IT-styrningsmodell är framtagen

Prestationer och kvalitet

Under första halvåret genomfördes en analys av den mediabild som UNT förmedlar om Östhammars kommun. Varje månad publiceras 50-75 redaktionella artiklar i olika format. Bilden som förmedlas i dessa artiklar anses "balanserad" (alltså inte överdrivet positiv eller överdrivet

Resultaträkning

mnkr	2016	160630	170630	Budget 2017	Progn 2017
Intäkter	63,7	31,3	37,6	75,0	76,4
Kostnader	-172,5	-84,0	-82,3	-185,3	-184,4
varav personalkostnad	-68,6	-32,8	-37,3	-87,8	
varav lokalkostnad	-4,3	-1,8	-2,6	-4,8	
Nettokostnader	-108,8	-52,7	-44,8	-110,3	-108,0
Delårsbudget	-113,1	-56,0	-53,6	-110,3	-110,3
Delårsresultat	4,3	3,2	8,9	0,0	2,3

Verksamhetsområde

mnkr	Delårsbudget	Utfall	Avvikelse
Politik	-3,9	-3,7	0,1
Stab	-4,7	-3,1	1,6
Strategier	-3,3	-2,0	1,3
Ledn- o verks.stöd	-12,6	-10,5	2,0
Oförutsedda etc	-1,5	-1,2	0,3
Överförm.nämnd	-0,8	-0,8	0,0
Räddningstj.nämnd	-11,5	-11,7	-0,2
IT-kontor	-6,0	-6,6	-0,6
EAS	-4,6	-4,1	0,6
Tillväxtkontor	-5,0	-1,0	3,9
Slutförvarsheten	0,2	0,0	-0,2
Summa	-53,6	-44,8	8,9
Nettoinvesteringar	11,0	4,8	6,2

negativ).

För att vara en hållbar arbetsgivare krävs kunskap om vad våra medarbetare efterfrågar. Vi har det senaste året haft ett 20-tal workshops med medarbetare från olika yrkeskategorier, verksamheter och orter för att få en tillfredsställande grund att utgå ifrån i utvecklandet av ett attraktivt, tydligt arbetsgivareerbjudande.

Ekonomiskt resultat

Periodens resultat är +8,9 mnkr. Överskottet beror på:

- förbrukning som ej motsvarar periodiserad budget bl a bredband/strategi (0,8), integrationsstrategi (0,5), Hållbar arbetsgivare (2,5)
- mervärdesprojekten inom tillväxtkontoret (3,5) där bidraget från SKB ej periodiserats för att täcka upp-lupna kostnader, detta ger ett resultat för perioden som är missvisande.
- dessutom vakanser inom strategienheten (0,5), tillväxtenheten(0,3) och inom lednings- och verksamhetsstöd (0,8).

Av de 7,3 mnkr där redovisningen ej följer periodiserad budget beräknas 1,5 mnkr kvarstå som överskott vid årets slut.

Prognos för helårsresultat

Kommunstyrelsen beräknar ett positivt helårsresultat på 2,3 mnkr. Lednings- och verksamhetsstöd beräknar att 1,5 mnkr av budget på 5,5 mnkr för hållbar arbetsgivare ej kan utföras innan årets slut. Inom enheten för arbete och sysselsättning beräknas 1,2 mnkr som bla avser projektet Tillsammans Östhammar där förseningar innebär att ej överförbara medel bidrar till överskottet. Information och marknadsföring beräknar ett överskott på 0,4 mnkr pga vakanser. De med andra kommuner gemensamma nämnderna för överförmyndare och räddningstjänst beräknas gå med ca 0,7 mnkr underskott då den budget som antagits i de gemensamma nämnder ej motsvarar kommunens budget.

Årets verksamhet i ett framtidsperspektiv

När behoven av välfärdstjänster ökar behöver fler synergivinster skapas genom effektiva stödsystem och samarbeten över förvaltningsgränserna. Vi behöver stärka kommunens stöd för kvalitetsledning och sätta ett gemensamt fokus på kommande utmaningar med utgångspunkt från fakta i form av nyckeltal, kvalitetsindikatorer och volymer som beskriver verksamhetens utveckling, historiskt, idag och i framtiden.

För att stärka kommunens förmåga att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare är det nödvändigt att öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare.

Viktigt är även vidareutveckling av finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning inom kom-

munen, att driva ett systematiskt förbättringsarbete och att vidareutveckla kommunstyrelsens stödjande roll gentemot kärnverksamheterna.

Arbetslösheten i kommunen är mycket låg i såväl regional som nationell jämförelse vilket medför rekryteringssvårigheter i många branscher. Ytterligare satsningar kommer att behöva göras, i samverkan med Arbetsförmedlingen och det lokala näringslivet, för att stärka kommunen som attraktiv arbetsgivare, samt att skapa flexibla utbildningslösningar utifrån identifierade bristyrken.

Arbete har bedrivits för att skapa ett väl grundat underlag för beslut om att organisera om upphandlingsverksamheten i kommunen till en upphandlingsenhet. Det finns all anledning att tro att det i förlängningen kommer ge bättre företagsklimat med en kommun som blir effektivare i sin avtalsuppföljning och avtalstrohet och med en samlad kompetens som kan göra ännu bättre anbudsförfrågningar och vässa kravställandet för hållbara upphandlingar både miljömässigt och socialt.

Beredskapsfrågornas regionala perspektiv blir tydligare och tydligare och det nätverk som samarbetar inom ramen för C-sam ger stöd i gemensamma övningar, bättre underlag för att hantera samhällsstörningar och samarbeten vid kriser.

Vattenfrågornas fokus har gjort att samarbeten över olika förvaltnings- och verksamhetsgränser har behövts vässas. Detta gäller såväl vatten som rekreation och tillväxtfaktor avseende såväl yt-, kust- och grundvatten. Dessutom såväl inom kommunen som genom olika gränsöverskridande projekt mellan kommuner samt med aktörer som föreningar, näringsliv och stiftelser.

Några områden som över tid är föremål för förändring är både vår struktur för företagsklimatinsatser och konsumentrådgivning.

När det gäller företagsklimatet är strukturarbetet föranlett av att vi inte får det genomslag vi vill när det gäller resultat. Närmast ligger tankarna idag att flytta ansvar och resurser i närmare funktioner som också påverkar resultatet tydligare. En sådan förändring skulle möjligen omfatta även andra delar i det strategiska tillväxtarbetet.

Arbetet med att bygga om och utveckla kommunens IT-infrastruktur är en viktig komponent för att nå kommunens digitaliseringsmål.

Införandet av en gemensam IT-styrningsmodell för Östhammars kommun kommer att medföra ett flertal positiva förbättringar inom IT-området i form av ordning och reda, tydlighet gällande ansvar samt arbetet med ständiga förbättringar.

Under hösten kommer en större utbildningsinsats att ske, vilket ger oss goda förutsättningar att få ut det nya arbetsättet på bred front.

Teknisk förvaltning

Måluppfyllelse

Förvaltningen arbetar mot kommunfullmäktiges prioriterade mål på följande sätt. Förvaltningen tillhandahåller ändamålsenliga lokaler för de olika kommunala verksamheterna där kontinuerliga avstämningsmöten borgar för fortsatt ändamålsenlighet. Förvaltningen arbetar med förbättrade underhållsplaner för våra verksamhetslokaler. Förvaltningen tillhandahåller fastigheter med god energihushållning. Förvaltningen underhåller kommunala gator, vägar, gång- och cykelvägar samt parker. Förvaltningen lagar ekologisk och näringsriktig kost till förskola, skola och äldreomsorg. Kommunens fastigheter städas på ett effektivt sätt och städningen håller en hög kvalitet.

Årets viktiga händelser

För det nya kulturhuset Storbrunn i Östhammar har en partneringentreprenad upphandlats och det första spadtaget togs den 18:e maj. Kulturhuset beräknas vara färdigt till sommaren 2018. Som en del i förvaltningens risk- och sårbarhets arbete (RSA) har ett mobilt reservkraftverk upphandlats. Kraftverket skall försörja vård- och omsorgsboendet Edsvägen 16 vid ett elbortfall. Bryggdäck och fundament har renoverats och återställt i Öregrunds inre hamn. Vid den gamla ångbåtsbryggan i Östhammar står det nya hamnmagasinet färdigt. Under sommaren finns det servicemöjligheter för gästhamnens besökare. Utbyggnaden av Alma förskola är färdigprojekterad och ligger hos barn- och utbildningsnämnden för beslut. Utredning om införande av distributionscentral tillsammans med Tierps kommun är klar. Förvaltningen har för året ett extra anslag till tätorterna inom ramen för satsningen Socialt hållbar och växande kommun. Ett intensivt arbete pågår i fokusgrupper i de olika orterna. Arbetet har bl.a. mynnat ut i en renovering av Gimo utomhusbad.

Prestationer och kvalitet

Verksamheten följs upp med hjälp av ett antal indikatorer; alla kopplade mot kommunfullmäktiges prioriterade mål. Genom att följa utvecklingen av dessa indikatorer kan nya insikter om den egna verksamheten vinnas och ge en bild av hur förvaltningen bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges prioriterade mål.

Ekonomiskt resultat

Den skattefinansierade verksamheten uppvisar ett resultat i balans. Försäkringskostnader som ej har periodiserats över året samt omställningskostnader för Östhammars Vatten belastar perioden. Kostnaderna för planerat underhåll och för asfaltering är hittills lägre än budgeterat och kommer att öka under hösten i takt med att beställda arbeten utförs. Kostnader för bostadsanpassningsbidrag och snöröjning/vinterväghållning har hittills varit lägre än budgeterat.

Investeringar

Östhammars kommun, genom Tekniska förvaltningen, arbetar med tre stora investeringsprojekt; nya skolan i Östhammar, Kulturhuset Storbrunn och upprustning av Gimo simhall. Mycket tid och resurser kommer att bindas upp under projektiden.

Prognos för helårsresultat

Verksamheten lämnar en årsprognos i linje med budget.

Årets verksamhet i ett framtidsperspektiv

Det kollektivavtal som tecknades mellan Kommunal och SKL under våren 2016 innehåller tydliga mål om att införa heltid som norm. Lokala parter skall processa fram handlingsplaner som skall vara klara senast 2017. Majoriteten av förvaltningens personal är anställd inom städ- eller måltidsenheten och omfattas därigenom av detta avtal. Den statusbesiktning av kommunens simhallar som gjordes hösten 2014 visar på att det finns behov av upprustning även vid badet i anslutning till Frösäkershallen. Behov finns att ta fram detaljplanlagd mark för försäljning av tomter, framförallt finns en stor efterfrågan i Alunda.

Resultaträkning

mnkr	2016	160630	170630	Budget 2017	Progn 2017
Intäkter	237,3	117,6	120,1	240,7	240,5
Kostnader	-278,4	-136,3	-145,2	-289,0	-288,8
varav personalkostnad	-57,1	-27,9	-28,6	-58,7	
varav lokalkostnad	-39,4	-19,1	-24,3	-43,6	
Nettokostnader	-41,1	-18,7	-25,1	-48,3	-48,3
Delårsbudget	-47,0	-22,8	-25,2	-48,3	-48,3
Delårsresultat	5,9	4,1	0,1	0,0	0,0

Verksamhetsområde

mnkr	Delårs- budget	Utfall	Avvik- else
Fysisk, tekn. planering	-6,4	-10,9	-4,5
Gator, vägar, parkering	-12,5	-8,9	3,6
Parker	-3,5	-3,1	0,4
Vård och omsorg	-1,3	-1,0	0,3
Arbetsomr. o lokaler	-0,7	-1,3	-0,6
Kommersiell- o bost v	0,6	0,5	-0,1
Gemensamma lokaler	-2,1	-0,4	1,7
Gemensamma verks.	0,7	-0,1	-0,8
Summa	-25,2	-25,1	0,1

Nettoinvesteringar 105,1 25,3 79,8

VA verksamheten

Måluppfyllelse

Förvaltningen arbetar mot kommunfullmäktiges prioriterade mål.

VA-verksamheten har haft en hög leveranssäkerhet av dricksvatten och uppkomna läckor har kunnat lagas inom rimlig tid. Arbetet med att säkra en god tillgång på vatten behöver intensifieras.

Årets viktiga händelser

Kommunfullmäktige fattade under 2016 beslut att överföra VA-verksamheten till Gästrikre Vatten. Överföringen skedde den 1:a maj 2017. Vattenskyddsområde och vattenskyddsföreskrifter är under framtagande för Börstils och Eds vattentäkter. Kommunens tätorter har mycket låga grundvattennivåer och invånarna vädjas vara sparsamma med dricksvattnet. Arbetet pågår med att säkra vattentillgången i Alunda på såväl kort som lång sikt. En konsult har arbetat med att ta fram åtgärder för att befintliga grundvattentäkter ska kunna utnyttjas på ett optimalt sätt samt tagit fram tänkbara alternativ för en framtida vattenförsörjning.

Prestationer och kvalitet

Verksamheten följer ett antal indikatorer; alla kopplade mot kommunfullmäktiges prioriterade mål. Genom att följa utvecklingen av dessa indikatorer kan nya insikter om den egna verksamheten vinnas och ge en bild av hur verksamheten bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges

prioriterade mål.

Ekonomiskt resultat

Verksamheten uppvisar per 2017-04-30 ett överskott om dryga 2,5 mnkr.

Årets verksamhet i ett framtidsperspektiv

Den beslutade VA-strategin kommer på sikt att medföra stora investeringar för utbyggnad av ledningsnätet. Utbyggnaden kommer innebära att stora investeringar behöver göras för att långsiktigt klara kapaciteten i såväl vattenverk som reningsverk. Under kommande år är investeringar nödvändiga för att säkra tillgången till råvatten samt för modernisering av vattenverken.

Resultaträkning

mnkr	2016	160630	170630	Budget	Progn
				2017	2017
Intäkter	38,8	18,6	13,0	44,6	42,6
Kostnader	-38,8	-19,1	-13,0	-44,6	-42,6
varav personalkostnad	-5,4	-2,9	-2,0	-5,2	
varav lokalkostnad	0,0	0,0	0,0	0,0	
Nettokostnader	0,0	-0,5	0,0	0,0	0,0
Delårsbudget	0,0	-0,1	-0,4	0,0	0,0
Delårsresultat	0,0	-0,4	0,4	0,0	0,0
	Del-		Avvik-		
	årsb	Utfall	else		
Nettoinvesteringar	4,6	2,4	2,2		

Renhållningsverksamheten

Måluppfyllelse

Renhållningsverksamheten arbetar mot kommunfullmäktiges prioriterade mål. Andelen avfall som återvinns ökar stadigt från 25% för 2014, till 30% för 2015 och 36% för 2016.

Årets viktiga händelser

En grundförutsättning för att bevara åkermarkens produktionsförmåga är att man ersätter den växtnäring som försvinner genom grödor och djur. En stor del av den fosfor som försvinner från åkermarken återfinns i avloppsreningsverkens slam. Renhållningsverksamheten har sökt och blivit beviljad LOVA bidrag från Länsstyrelsen för att minska denna problematik. Projektets syfte är att iordningsställa en anläggning för att ta emot och hygienisera slam från källsorterat avlopp. Det hygieniserade slamm ska sedan spridas på åkermark för att återföra fosfor och kväve till produktiv mark. Målet med projektet är att skapa möjlighet för kretslopp samtidigt som det, i en förlängning, kan minska utsläppet av fosfor och kväve från små avlopp till Östersjön.

Som ett led i arbetet med att minska mängden avfall som går till förbränning erbjuds verksamheter sedan årsskiftet en ny tjänst där utsorterad wellpapp omhändertas separat.

Prestationer och kvalitet

Verksamheten följer ett antal indikatorer; alla kopplade mot kommunfullmäktiges prioriterade mål. Genom att följa utvecklingen av dessa indikatorer kan nya insikter om den egna verksamheten vinnas och ge en bild av hur förvaltningen bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges prioriterade mål.

Ekonomiskt resultat

Verksamheten har budgeterat för ett underskott om knappa 0,3 miljoner kronor för helåret. Delårsresultatet är +2,4 Mkr vilket förklaras av ännu ej anlända fakturor tillhörande föregående period och låga avfallskattekostnader för årets sex första månader.

Prognos för helåret

Verksamheten har budgeterat med ett underskott om knappa 0,3 mnkr för 2017. Baserat på utfallet till och med delårsbokslutet bedömer verksamheten att budgeten kommer att hålla.

Årets verksamhet i ett framtidsperspektiv

Ökade kostnader kommer att kräva en taxehöjning från 2018.

Förhållandevis lite plast återvinns i Östhammars kommun. Som ett komplement till förpackningsindustrins insamling av plast, genom producentansvaret, planerar verksamheten att sortera ut rena plastfraktioner såsom sopkärl, bilstötfångare etc. som kommer in på Vaddika avfallsanläggning. Arbetet med att öka mängden hushållsavfall som återvinns, snarare än att det går till förbränning, kommer att fortsätta. Som ett led i arbetet med att minska mängden avfall planeras införande av återbruk på samtliga återvinningscentraler.

Resultaträkning

mnkr				Budget	Progn
	2016	160630	170630	2017	2017
Intäkter	37,9	18,6	18,6	40,1	40,1
Kostnader	-37,9	-17,1	-16,4	-40,1	-40,1
varav personalkostnad	-3,7	-1,8	-1,8	-3,8	
varav lokalkostnad	0,0	0,0	0,0	0,0	
Nettokostnader	0,0	1,5	2,2	0,0	0,0
Delårsbudget	0,0	0,0	-0,2	0,0	0,0
Delårsresultat	0,0	1,5	2,4	0,0	0,0
	Del-		Avvik-		
	årsb	Utfall	else		
Nettoinvesteringar	1,1	1,4	-0,2		

Lokala säkerhetsnämnden

Måluppfyllelse

Ett styrande dokument för Lokala säkerhetsnämnden är kommunikationsstrategin, som antogs i november 2009. Strategin understryker öppenhet i lokala säkerhetsnämndens verksamhet, bland annat skall vissa av nämndens sammanträden vara öppna för allmänheten. Vidare styrande dokument är nämndens verksamhetsplan för 2017.

Årets viktiga händelser

Lokala säkerhetsnämnden har under perioden haft sammanträden i februari, maj och juni. Sammanträdet i maj var öppet för allmänheten och ägde rum på kommunkontoret i Östhammar.

Under perioden har Forsmarks Kraftgrupp AB informerat om följande:

februari

- Tillgänglighet och produktion 2016
- Aktuella drift- och säkerhetsfrågor
- Utvärdering av omorganisation
- Införande av beväpnade vakter
- Nytt SSM-föreläggande
- Fokusfrågor för FKA ur strålsäkerhetssynpunkt
- Resultat från förtroendemätningen
- Information om besöksverksamheten

maj

- Aktuella drift- och säkerhetsfrågor
- Återblick på produktionsåret 2016
- För hög termisk effekt under vissa tidpunkter senaste åren
- Utvärdering av funktion efter omorganisationen
- Tillförsel och utförsel av el på kraftnätet

juni

- Aktuella drift- och säkerhetsfrågor
- Revision F1 och F2
- Återanvändning av uranbränsle
- Sommar i Forsmark
-

Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) har informerat om följande:

februari

- Föreläggande från SSM
- Säkerhetslyftet – resultat 2015-2016
- SSM:s verksamhetsbevakning – analysgrupp

- Driftläget i SFR

maj

- Nya Vd:n Eva Halldén
- SKB:s opinionsmätning våren 2017
- Information om SKB:s analysgrupp för ledarskaps och interna åtgärder

juni

- Eva Halldén som ny Vd på SKB
- Säkerhetsledning
- Föreläggande från SSM
- Prövningsprocessen slutförvar
- SKB:s sommarverksamhet

Länsstyrelsen har informerat om följande:

maj

- Saneringsövningen 27 april
- Utrymningsövningen ”Gräsö”
- Nya zonindelningen

juni

- Nya beredskapszoner

Information från Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM):

februari

- Nya tillståndsvillkor avseende fysiskt skydd av kärntekniska anläggningar
- SSM:s tillsynsrapport ”Verksamhetsbevaka Svensk Kärnbränslehantering AB”

maj

- Samlade strålsäkerhetsvärderingen 2017
- Projekt med nya beredskapszoner
- SKB:s verksamhetsberättelse och bristande öppenhet och säkerhetskultur

juni

- Information om SSM:s planering inför huvudförhandlingen i Mark- och miljödomstolen om slutförvar.

Representanter för Lokala säkerhetsnämnden och kommunen har deltagit på samtliga KSO och GMF-möten.

Ekonomiskt resultat

För verksamheten 2017 har nämnden tilldelats ett statsbidrag på 200 tkr. Ytterligare 200 tkr har ansökts för verksamheten 2017. Till och med juni månad har nämnden förbrukat 200 tkr, riktpunkt 200 tkr.

Resultaträkning

mnkr	Budget			Progn	
	2016	160630	170630	2017	2017
Intäkter	0,4	0,2	0,2	0,4	0,4
Kostnader	-0,4	-0,2	-0,2	-0,4	-0,4
varav personalkostnad	-0,2	-0,1	-0,1	-0,3	-0,3
varav lokalkostnad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettokostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Delårsbudget	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Delårsresultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Bygg- och miljönämnden

Måluppfyllelse

För att uppfylla KF:s prioriterade mål har följande skett:

KF3: planering för utbildningsinsatser i bemötande och kommunikation.

KF4: riktade möten till verksamhetsutövare och andra intressenter har genomförts.

KF5: uppföljning, planering och genomförande av avloppsinventering.

Årets viktiga händelser

- Staben är vår nya enhet som har bildats för att kvalitetssäkra och utveckla de administrativa delarna vid förvaltningen.
- En ny nämndsekreterare har rekryterats för att klara pensionsavgång.
- Miljösamverkan med Uppsala län har inletts.
- En förstudie för samverkan om livsmedelstillsyn har påbörjats.
- Vi deltar i det kommundemensamma projektet med PM3 och e-tjänster.

Prestationer och kvalitet

- Detaljplaneärenden har fått en prioriteringsordning, detta på grund av stor personalomsättning.
- Vi handlägger bygglov på kortare tid än lagkrav.
- Handläggning av serveringstillstånd är nu i fas.
- För tillsyn av tobak och läkemedel befinner vi oss i ett upplärningsskede.
- Ett projekt har startats för att öka spårbarheten för våra handlingar och ärenden i diarieföringssystemet EDP Vision. Utbildningsinsatser har genomförts.
- Staben har sett över ansvarsfördelningar och lagt upp handlingsplaner för att säkerställa en god kvalitet på utförande och stöd till övriga förvaltningen.

Ekonomiskt resultat

Lägre kostnader beror främst på outnyttjade resurser och personalomsättningar. Intäkterna är enligt plan för kartenheten, miljö- och hälsoskydd och livsmedelskontroll. För bygglovs- och detaljplaneverksamheten är de något högre än budgeterat. För serveringstillstånd är intäkterna lägre än budgeterat. I dagsläget ser vi inte någon ihållande trend i avvikelserna.

Prognos för helårsresultat

Personalomsättningarna ger lägre personalkostnader och med detta nu även lägre intäkter. Miljö- och hälsoskyddsverksamheten prognostiserar 0,5 mnkr lägre intäkter mot budget. Med detta beräknar nämnden ha en budget i balans.

Årets verksamhet i ett framtidsperspektiv

2017

- Hög förväntan hos förvaltning och kunder på att få igång e-tjänster.
- Vår ambition är att arbeta mer digitalt i nämndsprocessen, från handläggare till nämndsekreterare och vidare ut mot nämnden.
- Bemanningssituationen leder till utmaningar.

2018 och framåt

- Stora förändringar är på gång för hela miljöenheten, till exempel åtgärdsplanen för vattendirektivet, taxoutformning och tillsynsvägledning. Det är mycket oklart hur detta kommer påverka förvaltningens arbete i framtiden. Troligen kommer mer arbete behöva utföras. Det är oklart om detta arbete kan intäktsfinansieras.
- Hög förväntan på leverans av detaljplaner för bostäder kommer att generera högre tryck på bygglovsenheten. Det finns dessutom behov av att bedriva tillsyn, och nya bygglovsärenden kommer att komma in till följd av slutförvaret. Därför finns ett behov av ökad bemanning.
- För att avlasta handläggare i administrativa frågor behöver staben utökas. Med detta säkerställs även en ökad spårbarhet och kontinuitet i diarium och arkiv.
- För att förbättra kommunens nöjd kund index (NKI) behöver vi förbättra vår externa kommunikation och möta förväntan på en mer informativ handläggning. En möjlig lösning skulle kunna vara att ha en kommunikatör på heltid.
- Med en uppdaterad dokumenthanteringsplan säkerställs högre kvalitet för arkivvärden.

Resultaträkning

mnkr	2016	160630	170630	Budget 2017	Progn 2017
Intäkter	14,7	7,0	7,8	15,4	14,9
Kostnader	-20,8	-9,9	-11,2	-22,0	-21,5
varav personalkostnad	-14,9	-7,3	-8,6	-18,0	
varav lokalkostnad	-0,5	-0,3	-0,3	-0,5	
Nettokostnader	-6,1	-2,9	-3,4	-6,6	-6,6
Delårsbudget	-6,6	-3,3	-2,8	-6,6	-6,6
Delårsresultat	0,5	0,5	-0,6	0,0	0,0

Verksamhetsområde

mnkr	Delårs- budget	Utfall	Avvik- else
Nämnd	-0,5	-0,5	0,0
Kartverksamhet	-0,5	-0,4	0,1
Bygglovsverksamhet	0,6	0,8	0,1
Planeringsverksamhet	-0,3	-0,3	0,0
Miljö- o hälsoskydd	-2,1	-3,0	-0,9
Summa	-2,8	-3,4	-0,6
Nettoinvesteringar	0,6	0,0	0,6

Kultur- och fritidsnämnden

Måluppfyllelse

Kultur- och fritidsnämnden verkar för att Östhammars kommun ska vara en attraktiv kommun där befolkningen kontinuerligt ökar (KF mål 6) genom att ge goda förutsättningar för alla invånare att ha en meningsfull fritid. Detta uppnår nämnden genom att ha generösa öppettider på biblioteken och sim- och sporthallar och att tillsammans med Upplandsstiftelsen skapa goda möjligheter för alla att idka friluftsliv både i skog och i skärgården samt att tillsammans med föreningslivet skapa förutsättningar för aktiviteter och verksamheter som kommunens invånare kan delta i.

För att ge barn och unga goda förutsättningar att möta framtidens utmaningar (KF mål 1) har nämnden fortsatt arbetet med ungas delaktighet och inflytande. Framst har detta skett genom skapandet av ungdomsråd och utökad uppsökande verksamhet på Enheten för ung fritid.

Årets viktiga händelser

- På enheten för ung fritid har en ny ungdomsledare anställts och ny verksamhet, Östhammars ungdomsgård, öppnats.
- Ett nytt bokmagasin för kommunens bibliotek har inrättats i Gimo.
- Biblioteken har fått en ny medarbetare på 100% som har ansvar för programverksamheten på kommunens samtliga bibliotek.
- 18 maj togs det första spadtaget för kulturhuset Storbrunn. Med ett hundratal besökare och mediabevakning av evenemanget har projektet nu fått en officiell kickoff.
- En ny grafisk profil för kulturhuset Storbrunn har tagits fram och en ny hemsida, storbrunn.se, har lanserats.
- Ny kultur- och fritidschef har rekryterats och tillträder i september.
- Gimo simhall är stängd för renovering och öppnar igen i januari 2018.
- Gymmen på kommunens sim- och sporthallar har renoverats under varen.

Prestationer och kvalitet

Prognosen tyder på att nämndens mål för antal besök och utlån uppnås. Eftersom Gimo simhall är stängd kommer antalet besökare på kommunens simhallar att fortfarande vara lägre än normalt.

Ekonomiskt resultat

Resultatet för perioden är 2,3 mnkr vilket främst beror på såväl högre intäkter som mindre kostnader än budgeterat. Intäktsavvikelsen avser främst ökade bidrag från staten. Det främsta skälet till utfallet är att kostnadsposterna ej är periodiserade, dvs. att kostnaderna inte faller ut linjärt.

De största avvikelserna finns främst inom följande områden, bidrag till föreningar, skapande skola, bidrag till studieförbunden, reparation, underhåll och förbrukningsinventarier samt lägre personalkostnader till följd av vakanser och sjukskrivning.

Investeringarna som är budgeterade kommer till viss del att användas under hösten 2017. Gäller främst inredning till kommande kulturhus Storbrunn, verksamhetsförbättringar i den renoverade simhallen i Gimo samt nytt data-system för biblioteken (RFID).

Prognos för helårsresultat

Prognos utifrån delårsresultatet är ett överskott om 0,6 mnkr. Avvikelsen beror främst på vakanser samt långtids-sjukskrivning.

Årets verksamhet i ett framtidsperspektiv

Gimo simhall kommer att vara stängd under 2017. Under den tiden kommer intäkterna och kostnaderna vara lägre än när simhallen öppnar igen.

Arbetet med att bygga Kulturhuset Storbrunn har påbörjats och huset kommer att stå klart för att invigas hösten 2018.

Bidragssystemet för föreningslivet ska revideras och förbättras.

Riktlinjerna för den offentliga konsten ska omarbetas under året.

Resultaträkning

mnkr	2016	160630	170630	Budget 2017	Progn 2017
Intäkter	11,6	5,8	5,5	10,8	10,8
Kostnader	-43,8	-19,9	-21,3	-47,7	-47,1
varav personalkostnad	-14,7	-7,1	-7,5	-16,4	
varav lokalkostnad	-11,0	-5,5	-5,4	-12,2	
Nettokostnader	-32,2	-14,1	-15,8	-36,9	-36,3
Delårsbudget	-33,9	-16,5	-18,1	-36,9	-36,9
Delårsresultat	1,7	2,4	2,3	0,0	0,6

Verksamhetsområde

mnkr	Delårsbudget	Utfall	Avvikelse
Nämnd	-0,2	-0,4	-0,2
Turistverksamhet	-0,1	-0,2	-0,1
Hälsa	-0,1	0,0	0,1
Allmän fritidsverksamh	-3,2	-2,2	1,0
Stöd t st.org, allm K.vht	-1,9	-1,5	0,4
Bibliotek	-5,0	-5,7	-0,7
Idrotts- o fritidsanlägg	-6,6	-5,2	1,4
Fritidsgårdar	-1,2	-0,7	0,5
Summa	-18,1	-15,8	2,3
Nettoinvesteringar	5,0	0,3	4,7

Barn- och utbildningsnämnden

Måluppfyllelse

Andel godkända i alla ämnen har ökat sedan vt-16 medan meritvärdet är i stort sett detsamma i åk 9. I åk 6 har både meritvärdet och godkända kunskapskrav i alla ämnen ökat, däremot är det stora skillnader mellan skolor. Flickor fortsätter att prestera högre än pojkar. I stort sett så har alla styrtaal förbättrats sedan 2016. Framförallt så har styrtalet för åk 9 ökat. Ett exempel är att andelen elever som anser att de succesivt får ta ansvar för sina studier i åk 9 har fördubblats. Det finns en stor nöjdhet bland vårdnadshavare som har barn på fritidshemmet.

SFI läses av fler kvinnor än män, måluppfyllelsen har sjunkit något. 72% av eleverna på vuxenutbildningen fullföljer utbildningen på allmän gymnasial nivå.

Årets viktiga händelser

Ny skolplan

Förskolechefer och rektorer har tillsammans med barn och utbildningsförvaltningen arbetat fram en ny skolplan för Östhammar kommun, som gäller alla verksamheter och skolformer. All personal har fått en kort introduktion om den. I höst skall lokala skolutvecklingsplaner skrivas, utifrån skolplanen för varje enhet. Målet är att 100 % av personalen ska känna till de fyra huvudområdena i skolplanen samt styrkedjan inom BOU:s verksamhet.

Vuxenutbildningen

Samarbetet med EAS möjliggör en bemannad informationsdisk på Bruksgymnasiet där våra nyanlända elever kan få hjälp att förstå och agera på vardaglig information från våra myndigheter.

Bruksgymnasiet

Skolinspektionen har granskat hur skolorna skapar helhet och sammanhang i utbildningen för eleverna på yrkesprogrammen, utifrån de kunskaper som uttrycks i examensmålen. Granskningen, som utgick från Vård- och omsorgsprogrammet, visade att det inte fanns några utvecklingsområden inom de områden som granskades.

Samarbete med Stockholms universitet, där tre elever tillsammans med en professor gjort sina gymnasiearbeten på ön Islay i Skottland. Samarbetet mellan Bruksgymnasiet och Vuxenutbildningen har intensifierats och resultatet har blivit att vuxenutbildningen kan starta en kockutbildning i samarbete med programmet RL. Sommarskola i svenska för nyanlända elever, ca 60 st.

Grundskolan

Matematiklyftet har pågått under hela läsåret men på halvfart. Detta har varit ett utvecklande arbetssätt inom flera områden i undervisningen. Kärngruppssarbete med pedagoger från Frösäkersskolan, Kristinelund, Ed och Öregrund har startat upp under våren, i riktning mot framtiden och en pedagogisk utveckling för den "Nya skolan". Utredning har gjorts om hur skolstrukturen kan se ut i Gimo, för att slippa läroplans bryt. Kulturskolan har genomfört lyckade projekt i dans/drama samt "klassorkester".

Förskolan

Ett dokumentationsverktyg mot diskriminering och kränkande behandling har börjat användas. En ny plan för arbetet kring flerspråkighet har arbetats fram under våren. En handlingsplan för giftfri förskola har tagits av nämnden.

Prestationer och kvalitet

Vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen är i ett utvecklingsläge och arbeten utförs på många områden. I denna utvecklingsfas är samarbetet med Bruksgymnasiet helt avgörande om vi ska nå våra högt uppsatta mål. Att Vuxenutbildningen och Bruksgymnasiet har en gemensam verksamhetschef ger en god känsla inför framtiden.

Bruksgymnasiet

Bruksgymnasiet är tillsammans med vuxenutbildningen i ett utvecklingsläge där vi ser över organisation och möjligheter - Campus Öst. Stort fokus på nyanländas skolgång med syfte att utveckla undervisningen. Trots ett intensivt arbete med marknadsföring så har färre antal elever valt

Resultaträkning

mnkr	2016	160630	170630	Budget 2017	Progn 2017
Intäkter	78,9	35,1	33,8	54,0	52,7
Kostnader	-582,2	-285,1	-292,8	-575,8	-574,5
varav personalkostnad	-323,1	-159,2	-170,0	-326,4	
varav lokalkostnad	-86,8	-43,5	-43,9	-87,9	
Nettokostnader	-503,2	-250,1	-259,0	-521,8	-521,8
Delårsbudget	-505,2	-253,2	-261,1	-521,8	-521,8
Delårsresultat	1,9	3,1	2,1	0,0	0,0

Verksamhetsområde

mnkr	Delårs- budget	Utfall	Avvik- else
Nämnd	-0,6	-0,8	-0,2
Kulturskola	-2,9	-3,0	0,0
Förskoleverksamhet	-58,2	-57,3	0,9
Skolbarnsoms+Elvan	-12,8	-12,9	0,0
Grundskola, inkl särskola	-116,1	-116,9	-0,8
Gymnasiesk, gysär	-54,3	-54,5	-0,1
Vuxenutb etc	-7,0	-7,4	-0,4
Övrigt	-9,1	-6,3	2,8
Summa	-261,1	-259,0	2,1
Nettoinvesteringar	2,3	0,8	1,5

Bruksgymnasiet sedan föregående år.

Grundskola

Svårt att rekrytera behöriga pedagoger. Vilket gör att vårt nyckeltal ligger lägre än riket och sjunker snabbare än rikets. Lovskola och kvällsskola har visat sig att det har gett ett mycket bra resultat, på Österbyskolan. Grundskolan upplevs som tryggare och erbjuder en bättre studiero än tidigare. Vi behöver bli bättre på att utmana våra elever så de får ett större engagemang och ökad motivation för att vilja lära sig mer.

Förskola

Fler barn i förskolan än beräknat, vilket gör att fler avdelningar har varit öppna, samt att nyckeltalet för antal barn per vuxen har blivit försämrat. Nämnden ansökte om tre miljoner extra till förskolan, för att kunna behålla den kvaliteten som var under 2016, inga medel har tillskjutits.

Antal barn/elever i egen verksamhet våren 2017, exkl asylsökande

	Plan	Utfört	Diff
	vt 17	vt 17	
Verksamhet			
Förskola	938	960	22
Pedagogisk omsorg	73	73	0
Fritidshem	809	800	-9
Grundskola	2 218	2 218	0
Grundskärskola	15	19	4
Gymnasieskola	351	381	30
Vuxenutb	ej beslutat	358	-
Kulturskola	545	545	0

Ekonomiskt resultat

Barn- och utbildningsnämnden redovisar per juni 2017 ett överskott jämfört med budget om 2,1 mnkr (+ 0,8 %), en budget i stort sett helt i balans.

Överskottet inom nämnden återfinns inom verksamheterna förskola/familjedaghem samt inom den nämndövergripande verksamheten (posten Övrigt). Överskottet inom förskolan/familjedaghemmen (0,9 mnkr, 1,5 %) kommer av återhållsamhet inom egen förskola. Överskottet inom den nämndövergripande verksamheten beror på ej nyttjad reserv inom BOU-kontoret. Verksamheterna kulturskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola visar alla en budget i stort sett helt i balans per juni 2017.

Verksamheterna nämnd och vuxenutbildning visar underskott per juni. Nämndverksamheten visar underskott om 0,2 mnkr (-26,4 %) vilket beror på något ökade ersättningar till nämndledamöterna samt att nämndens största fortbildningsinsats genomfördes under våren; Skolriksdagen. Budgeten beräknas vara i balans per årsskiftet. Vuxenutbildningen visar ett underskott om 0,4 mnkr (-5,8 %) per juni. Underskottet beror på något högre kostnader än planerat inom egen verksamhet inklusive det Kommunala Aktivitetsansvaret (KAA).

Barn- och utbildningsnämnden arbetar med en investeringsbudget om 4,6 mnkr år 2017, 2,3 mnkr i delårsbudget, förbrukat per juni är 0,8 mnkr. De största projekten under våren har varit utemiljö vid Diamantens förskola i Gimo, kontorsmöbler till BOU-kontoret samt inventarier till Granen och Ekens förskolor i Österbybruk.

Prognos för helårsresultat

Barn- och utbildningsnämnden lämnar en prognos om +/- noll per årsskiftet, dvs en budget i balans. Ett möjligt underskott inom vuxenutbildningen kan balanseras mot den centrala reserven som finns inom nämnden. Budgeten för vuxenutbildningen kan komma att behöva utökas inför kommande år för att tillgodose behoven inom kommunen, diskussioner förs fortlöpande kring detta. Den största utmaningen inom nämnden är annars kommunens nyanlända elever, verksamheten måste anpassas både pedagogiskt och ekonomiskt för att tillgodose dessa elevers behov.

Årets verksamhet i ett framtidsperspektiv

Skolutvecklingsplaner för varje enhet skall skrivas och länkas in i det systematiska kvalitetsarbetet. Lednings- och systemstödet (Stratsys) måste utvecklas. Fortsätta att se över vilka stöd ”hemmasittare” behöver för att förmå sig komma till skolan. Digitaliseringen ligger framför oss enligt ett nytt regeringsförslag, med både utbildning och förtätning. Arbeta med att skapa ett kunskapscentrum i Gimo - Campus Öst. I stort sett alla skolor går in i läsluft hösten-17. En lokalförsörjningsplan har tagits fram och den visar att det kommer att finnas stora behov av nya förskolor och skolplatser på både kort och lång sikt. Vuxenutbildningen behöver utvecklas så vi kan starta yrkesvuxutbildningar på plats samt minska antalet utbildningar på distans, då dessa inte ger så hög måluppfyllelse.

Socialnämnden

Måluppfyllelse

Mål 1

Samverkan med barn- och utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden fortsätter att utvecklas avseende Kommunfullmäktige mål 1. Kontinuerliga möten hålls mellan skolan och socialförvaltningen och det planeras för gemensamma utbildningsdagar. Personal från barn- och ungdomssektionen närvarar vid rektorsmöten etc. och informerar om anmälningsskyldigheten, samarbete mm. Arbetet för att stärka första linjens psykiatri har påbörjats och arbetet beräknas starta första september.

Öppenvården prioriteras och olika marknadsföringsinsatser för öppenvården har skett under perioden.

Kompetensutveckling av myndighetens personal sker regelbundet.

Workshop kring Sip (samordnad individuell plan) planeras under hösten och det poängteras att antalet sipar behöver ökas.

Bedömningen är att mål 1 kommer att uppfyllas.

Mål 2 och 3

Inom målområde 2 och 3 pågår en rad utvecklingsarbeten under 2017 och omfattar bl. a ”mest sjuka äldre”, god läkemedelsbehandling, palliativ vård, god demensvård. Fokus har hållits på brukarnas sociala välmående, utveckling av aktiviteter vid mötesplatserna samt mat och måltidsmiljön. Arbetet med att införa arbetsmodellen ”individens behov i centrum” (IBiC) som bygger på stärka brukarens förmågor i stället för att överbygga behov har intensifierats. Arbetet med att långsiktigt ändra personalplaneringen från tillgång på personal till verksamheternas behov fortsätter. Förvaltningen bedömer att målet med brukarnöjdhet samt bemötande inom hemtjänst och funktionsnedsatta uppnås helt. Arbetet med att öka brukarnöjdheten inom samtliga särskilda boenden fortsätter under året.

Inom IFO läggs fokus på att utveckla arbetet med vårdplaner och genomförandeplaner. Kvalitetsarbete sker utifrån de internkontroller som genomförts. Fortbildningsinsatser inom handläggning och dokumentation, för att stärka rättssäkerheten för den enskilde, har erbjudits all personal inom myndighetsutövning. Utbildningsinsatser i verksamhetssystemet har genomförts för att handlägg-

ningsprocesserna skall bli mer rättssäkra.

I maj genomfördes en synpunktsvecka för att marknadsföra vårt klagomål och synpunktssystem.

Förvaltningen bedömer att mål 2 och 3 kommer att uppfyllas.

Mål 4

Nämndens och förvaltningens planerade medborgardialoger och hembesök sker enligt plan. Införandet av IBIC och nytt verksamhetssystem kommer att bidra till brukarens möjlighet till inflytande förstärks vid bedömning av behov samt vid utförande av insatsen. Förvaltningen bedömer att mål 4 kommer att nås. Grunderna för socialförvaltningens del i Östhammar direkt är upprättade.

Mål 5

Andelen miljöbilar har ökat inom förvaltningen. Miljöperspektivet i förfrågningsunderlag har förtydligats. Åtgärder för att göra det lättare för berörd personal att resa med kollektivtrafik har påbörjats.

Mål 6

Den ekonomiska prognosen pekar på ett försämrat resultat för året. Minskningen av ersättningen för ensamkommande barn medför att Individ- och familjeomsorgen kommer att uppvisa ett negativt resultat. Kostnadsökningar inom boendestödet och missbruksvården vägs upp av att ekonomiskt bistånd uppvisar ett överskott. Underskotten inom hemtjänsten kvarstår även om arbete med att reducera dessa pågår. Arbetet pågår med förstärkning av grundbemanning så att kostnaderna för bemanningsföretag och andra kortfristiga lösningar av bemanningssituationen minskar för förvaltningen. Införandet av ett nytt verksamhetssystem har medfört behov av extra resurser och därigenom ökade kostnader för förvaltningen. Förvaltningen bedömer mål 6 inte kommer att nås.

Mål 7

Samtliga enheter har under perioden arbetat fram en handlingsplan utifrån 2017 års medarbetarundersökning. Stort fokus har också lagts på att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet. Samtliga chefer och skyddsombud har tidigare fått utbildning i arbetsmiljö. Förstärkta insatser kommer att ske under året. Handlingsplaner för att minska sjukfrånvaro har upprättats vid varje enhet. En ny perso-

Resultaträkning

mnkr	2016	160630	170630	Budget 2017	Progn 2017
Intäkter	258,1	119,6	124,0	223,3	224,7
Kostnader	-639,5	-305,7	-327,2	-649,0	-661,7
varav personalkostnad	-341,8	-164,0	-176,3	-360,7	
varav lokalkostnad	-46,3	-23,0	-26,5	-56,0	
Nettokostnader	-381,5	-186,2	-203,2	-425,8	-437,0
Delårsbudget	-404,7	-199,0	-201,5	-425,8	-425,8
Delårsresultat	23,2	12,9	-1,8	0,0	-11,2

Verksamhetsområde

mnkr	Delårs- budget	Utfall	Avvik- else
Nämnd	-0,5	-0,5	0,0
Tillståndsprovning	0,0	0,0	0,0
Gemensamt socialkont.	-11,4	-11,0	0,4
Vård o omsorg enl SOL	-167,5	-177,9	-10,4
Individ o fam.omsorg	-23,9	-21,9	2,0
Arbetsmarknadsåtgärder	2,0	8,1	6,2
Summa	-201,5	-203,2	-1,8

Nettoinvesteringar 3,9 2,6 1,3

nalstrategi för perioden 2017-2019 är framtagen. Den allmänna trenden i samhället är sedan 2010 en ökande sjukfrånvaro. Förvaltningen bedömer att mål 7 inte kommer att nås.

Årets viktiga händelser

För att möta de minskade ersättningarna inom ensamkommande barn har en hemtagning av externt placerade barn påbörjats. För att möjliggöra detta har en ny enhet, Mänkenet, öppnas i gamla Solgården. Öppenvården för missbruk har förstärkts med en träffpunkt i Öregrund. Barn och ungdomsenheten har förstärkts med en biträdande verksamhetschef och Individ- och familjeomsorgen har tillskapat en tjänst som verksamhetsutvecklare.

Genomlysning av verksamhetskritiska funktioner har genomförts ex vid Biståndsenheten. Det finns för närvarande två aktiva LOV-utförare, samtliga verksamma inom hemtjänsten. Arbetet med införande av nytt verksamhetssystem fortsätter enligt plan. Arbetet med kultur i vården har övergått från projekt till att bli en del av driftsverksamheten. En utökning av antalet demensplatser har skett och troligen behöver fler omvårdnadsplatser ändra inriktning, för att möta det ökade behovet för personer med demens.

Prestationer och kvalitet

Internkontrollen för första halvåret visar på att kvaliteten på förvaltningens utredande och administrativa insatser har försämrats något. Till stor del beror det på att implementeringen av det nya verksamhetssystemet varit svårare och tagit mer resurser än beräknat. De nya tjänster som tillkommit inom Ifo motiveras bland annat av att kvalitetsarbetet skall förbättras. Arbetssättet i verksamhetssystemet behöver utvecklas. Barn- och ungdomsenheten fortsätter sitt arbete med öppna insatser istället för placeringar. Förslutningsstödet är fortsatt på mycket låga nivåer.

Vård och omsorg har för verksamheten en enhetlig och väl utvecklad modell för arbetet med styrkort. Arbetet omfattar fram för allt arbetet med egenkontroll men även de övriga delarna. Arbetet med att vidareutveckla förvaltningens kvalitetsledningssystem fortsätter enligt plan. Allt fler rutiner och stödmaterial för kvalitetsarbetet finns nu tillgängligt i webbportal för ledningssystem. Vår analys pekar på att en långsiktig plan avseende systemstöd för kvalitetsledningssystemet behöver utarbetas. Tillgången på kvalificerad personal fortsätter att minska. Detta medför konsekvenser både ekonomiskt samt förvaltningens möjlighet att utföra lagstadgad verksamhet. Digitaliseringen går allt fortare i omvärlden och ställer allt större krav på förvaltningen. Digital trygghetstillsyn är under perioden påbörjad. Det ökande IT beroendet försvårar nuvarande bemanningsstrategier (hög grad av visstidsanställningar) framför allt inom vård och omsorg. Detta medför stora personella samt ekonomiska utmaningar.

Den interna effektiviteten inom hemtjänsten har förbättrats, vilket också syns i lägre timpris hämtat från Kostnad per brukare (KPB). Kvalitetetsjämförelser i Öppna Jämförelser brukarundersökningar visar också på fortsatt god kvalitet inom hemtjänst, LSS, samt till större delar inom särskilt boende.

Prestationer/nyckeltal

Antal personer med beslut under året

	160630	170630
Antal färdtjänst innehavare	767	798
Hjälp i hemmet ordinärt	504	529
LSS-beslut, antal personer	165	166
Särskilt boende	272	278
Boende med särskild service	46	486
LSS		
Personlig assistent, LSS	4	4
Personlig assistans, SFB	21	23
Korttidsplats	105	102
Utförda tim i ordinärt boende	59 347	64 713

Missbrukarvård

Vård dygn hvb vuxna	546	103
Snittkostnad (kr/dygn)	1 593	1 334
Övriga vuxna vård dygn	608	1 147
Snittkostnad (kr/dygn)	1 580	1 860

Barn och ungdom

Antal dygn i familjehem	4 785	3 238
Bruttokostn fam.hem (kr/dygn)	976	961
Antal dygn i HVB-hem	281	0
Bruttokostnad (kr/dygn)	2 491	0

Ekonomiskt bistånd

Antal hushåll	147	140
Utbetalt/hushåll snitt, kr	22 204	21 614

Analys

I Östhammars kommun har befolkningmängden ökat ca två procent de senaste tre åren samtidigt som andelen över 65 år ökat med nästan åtta procent under samma period. Detta är något som återspeglar sig i nyckeltalen och då främst inom hemtjänst, där vi kan se en ökning av antalet hemtjänstbeslut. Antalet beslut gällande särskilt boende ökar inte och detta sammantaget kan tyda på att fler äldre bor kvar i hemmet. Samtidigt ökar antalet beviljade timmar per beslut, vilket ytterligare talar för att vi ser effekten av en ökad äldre befolkning.

Detta blir tydligt i jämförelse med antalet personer med LSS-beslut vilket är relativt stabilt över tid. Det förväntade överväldningen av antalet personer med personlig assistans utanför socialförsäkringsbalken då Försäkringskassan ändrat sina riktlinjer, har än så länge uteblivit men förväntningen kvarstår till kommande år.

På missbrukssidan kan vi se en minskning av antalet HVB-placeringar vilket kan förklaras med en fortsatt satsning på öppenvårdsåtgärder. Övriga vård dygn har ökat, en av placeringarna har gjorts i samarbete med region Uppsala där kostnaden delas vilket får ses som en positiv utveckling för samverkan mellan kommun och region.

Sedan två år tillbaka har andelen barn i familjehem minskat. Tidigare låg besluten om familjehemsplaceringar kvar trots att barnet nått vuxen ålder, idag avslutas de ärendena. Idag finns inga placeringar av barn i HVB-hem, i praktiken beror detta på att det inte finns något sådant behov, vilket kan bero på fler öppenvårdsinsatser.

En ökning har skett av antalet HVB-dygn för vuxna inom missbruksvården. Tidigare har antalet placeringar varit ovanligt lågt och en ökning har varit förväntad.

Andelen anmälningar avseende barn och ungdomar har ökat. Detta kan till viss del förklaras av samarbetet med skolan har förbättrats.

Vårddygn för barn och unga har minskat både vad gäller HVB-hem och familjehem. Detta beror till viss del på att öppna insatser har prioriterats. En ökning av kostnader för öppenvårdsinsatser som t.ex. kontaktstöd kan ses under perioden. Detta ligger i linje med nämndens mål att arbeta mer med öppna insatser.

Under hösten ska det nya verksamhetssystemet vara igång i hela organisationen samtidigt som processen för att införa IBIC görs. Samtliga dessa delar är ett led i kvalitetsarbetet och förväntas höja kvaliteten och likvärdiga bedömningar över organisationen.

Kvalitetsuppföljning i Socialstyrelsens öppna jämförelser visar i huvudsak god kvalitet i verksamheterna. Det föreligger dock ett behov av att kvalitetssäkra den del av verksamheten som rör handläggning inom myndighetsprocessen. Sista årens högre personalomsättning samt införande av ett nytt verksamhetssystem påverkar kvalitetsnivån. Utveckling av ledningssystem och kvalitetshandboken sker kontinuerligt. Reviderad värdegrund implementeras i samtliga verksamheter. Synpunktshandlingen utgör ett viktigt kvalitetsutvecklingsinstrument.

Ekonomiskt resultat

DRIFTBUDGET

Socialförvaltningens budget för delåret är ca 201,5 mnkr och periodens nettokostnader uppgår till ca 203,2 mnkr, vilket ger ett negativt resultat för perioden på ca 1,8 mnkr.

Gemensamma kostnader

Verksamheten visar ett nettoöverskott på ca 0,4 mnkr.

Hör förväntas stora kostnader komma under andra halvåret för implementering av verksamhetssystemet Pulsen Combine

Vård och omsorg

Verksamheten visar ett nettounderskott för perioden på ca 9,9 mnkr enl SoL LSS:

- Hemtjänst visar ett negativt resultat för perioden på ca 5,5 mnkr.
- Särskilt boende för äldre visar ett negativt resultat för perioden på ca 2,5 mnkr.
- Ett negativt resultat för perioden på ca 1,6 mnkr redovisas även för daglig verksamhet enligt LSS, här kommer en tilläggsbudgetering på ca 2,9 mnkr från kommunstyrelsen genomföras under andra halvåret 2017.
- Förvaltningens egen bemanningsenhet visar ett negativt resultat för perioden på ca 5,2 mnkr. För helåret förväntas dock en förbättring av resultatet eftersom större delen av enhetens intäkter kommer under semesterperioden.

Individ och familjeomsorg

Verksamheten visar ett nettoöverskott på ca 8,2 mnkr fördelat enligt nedan:

- Verksamhet gällande ekonomiskt bistånd visar i resultat för perioden ett överskott på ca 1,7 mnkr.

- Verksamhet gällande ensamkommande barn visar för perioden ett positivt resultat på ca 6,1 mnkr. Verksamhet gällande ensamkommande barn visar för perioden ett positivt resultat på ca 6,1 mnkr. Det positiva resultatet för delåret förväntas dock inte kunna balansera det förväntade underskottet till följd av försämringen av ersättningssystemet från migrationsverket från och med första juli.

INVESTERINGSBUDGET

- Investeringsbudgeten visar för perioden ett överskott med ca 1,3 mnkr vilket helt eller delvis kommer att förbrukas då bland annat stora delar av kostnader för införandet av nytt verksamhetssystem inte har hunnit belasta budgeten utan succesivt kommer att falla ut under hösten.

Prognos för helårsresultat

DRIFTBUDGET

Socialförvaltningens prognos för året visar nettounderskott med ca 11,2 mnkr.

Vård och omsorg

Verksamhetens prognos visar för året ett nettounderskott på ca 7,6 mnkr fördelat enligt nedan.

- HSL: Nettounderskott ca 2,8 mnkr beroende på ej budgeterade kostnader för köp av sjukskötersketjänster vilket i sin tur beror på rekryteringssvårigheter gällande denna yrkeskategori.
- SoL: Nettounderskott ca 4,1 mnkr främst beroende på högre kostnader än budgeterat i ordinärt och särskilt boende. Verksamheten visar nettoöverskott gällande lokalkostnader på ca 2,0 mnkr.
- LSS och SFB: Nettounderskott ca 2,4 mnkr främst beroende på en ökning av antalet ärenden med LSS-beslut ca 3,3 mnkr och överskott ca 1,0 mnkr gällande externa placeringar i gruppboende LSS.
- Färdtjänst: Nettounderskott ca 0,3 mnkr beroende på nytt avtal som kommer att generera högre kostnader under andra delen av året.

Individ och familjeomsorg

Verksamheten visar ett nettounderskott med ca 3,6 mnkr fördelat enligt nedan.

- Boendestöd: Prognosen visar ett nettounderskott på ca 0,5 mnkr beroende ett ökat antal insatser under årets första hälft.
- Ekonomiskt bistånd: Verksamheten prognostiserar i nuläget ett nettoöverskott på 1,5 mnkr. I prognosen har viss hänsyn tagits till att man den sista tiden sett en tendens till ökat inflöde och med det ökade kostnader under andra halvan av året.
- Ensamkommande barn: Prognosen visar för året ett nettounderskott på ca 4,6 mnkr och är mycket osäker. Störst osäkerhet ligger i de förväntade intäkterna beroende på förändringar i statens ersättningsmodell som fr.o.m. 1 juli kommer att generera lägre intäkter. Här uppskattas ändå ett överskott på ca 1,3 mnkr beroende på ej utbetalad ersättning för 2016. Ett nettounderskott på 5,5 mnkr prognostiseras gällande externa HVB-hem där man i budget räknat med en

snabbare takt i hemtagning av placeringar i annan kommun.

INVESTERINGSBUDGET

- Investeringsbudgeten visar t.o.m. maj ett överskott med 1,3 mnkr vilket på helår skulle motsvara ett överskott ca 3,1 mnkr. Dessa kommer att förbrukas dels beroende på att införandet av nytt verksamhetssystem kommer att belasta budgeten året ut och dels på en kostnad på 1,5 mnkr för ombyggnation av lokaler gällande Östhammar Direkt. Kostnader för inköp av rullstolar till hjälpmedelsverksamheten kan komma att kosta mer än beräknat utifrån första halvårets resultat.

Årets verksamhet i ett framtidsperspektiv

Socialnämndens ansvarsområden står inför stora utmaningar inom den närmaste fem års perioden. Den tekniska förändringstakten går allt fortare som skapar nya möjligheter till utveckling av vård och omvårdnad. Den ökade genomströmningen i slutenvården och förändringarna i Betalningsansvarslagen ökar kraven inom den kommunala vård och omsorgsorganisationen. Samtidigt är socialnämndens ansvarsområde det område som påverkas mest av den demografiska förändring som hela tiden sker. Redan idag skiljer sig Östhammars befolkningsstruktur från övriga Sverige avseende andelen äldre.

En viktig faktor i vår närliggande omvärld är regionbildning, Region Uppsala, och hur detta kan påverka möjligheterna till samverkan och tydlig ansvarsfördelning med re-

gionen. Östhammars kommun har kommit förhållandevis långt med närvårdsarbetet, med stora fördelar för medborgarna i Östhammar.

Personalfrågor är en stor framtidsfråga för socialnämnden. Socionomer, chefer, sjuksköterskor och undersköterskor är i dagsläget yrkesgrupper som är svåra att rekrytera. Dessa och andra professioner inom socialnämnden måste bli mer attraktiva både internt och externt för att säkra kompetensförsörjningen.

Förbättrad arbetsmiljö och arbetsvillkor är områden som måste ytterligare utvecklas för att möta den alltmer ökande sjukfrånvaron inom den kommunala sektorn.

Utvecklingen av information om hushållsnära tjänster och servicetjänster är ett viktigt verktyg för att förbättra tillgången för service till de äldre samtidigt frigöra omvårdnadspersonal till andra arbetsuppgifter.

Fler och mer omfattande förändringar i omvärlden skapar ökade behov inom socialnämnden. Nya lagkrav och föreskrifter medför en större utmaning för verksamheterna. Ökade krav på nattbemanning och snabbare utskrivning från slutenvården är några exempel på förändringar som sker. Kombinationen av ökade krav från samhällets aktörer och den demografiska förändringar skapar behov av mer omfattande satsningar inom den sociala sektorn.

Bolagen i koncernen

En del av Östhammars kommuns verksamhet bedrivs i andra former än via kommunala nämnder. Nedan redovisas aktiva stiftelser/bolag som tillsammans med kommunen ingår i koncernen.

Stiftelsen Östhammarshem

Verksamhetsområde

Företaget är stiftat av Östhammars kommun. Östhammarshem äger och förvaltar fastigheter i Östhammars kommun.

Måluppfyllelse

Stiftelsen Östhammarshem har till uppgift att förvalta och nyskapa bostadslägenheter för uthyrning. Uthyrningsgraden har under senaste tiden i stort sätt uppnått 100%. Kundnöjdheten mäts vart annat år och presenterades i januari med mycket goda omdömen.

Periodens viktiga händelser

I Alunda på Trädgårdsvägen och i Gimo på Långgatan har nyproduktion startat för 23 respektive 17 hyreslägenheter med beräknad inflyttning 1 april respektive 1 maj 2018. En vakant affärslokal vid torget i Österbybruk har byggts om till tre mindre lokaler och funnit sina hyresgäster. Tre nya företagsetableringar med kvinnlig ledning till orten! Ytterligare två vakanta affärslokaler byggs om till bostadslägenheter vid Dannemoravägen samt bygglov har beviljats för inredning av sex smålägenheter av vinden på fastigheten Stråkvägen 1. Organisationsförändrings- och ”team”-utvecklingsinsatser för medarbetarna i Östhammarshem har genomförts med målsättning - ” En arbetsplats att längta till!”. Nya medarbetare har inträtt i tjänst.

Energi- och miljöinsatser

Nytt uppvärmningssystem från direktverkande el till vattenburen bergvärme har genomförts på Prästgatan i Östhammar. Nytt ventilationssystem har tagits i bruk i Österbybruk på Sporrbacksvägen för att bl.a lösa problem med radonhalter. Denna teknik avses även att tillämpas i Gimo på Torngatan som har liknade radonproblem att lösa. På Köpmangatan i Gimo pågår ett stort stamreoveringsprojekt där bland annat nytt ventilationssystem installeras.

Prestationer och kvalitet

Företaget är anslutet till Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag (SABO) och Fastighetsbranschens Arbetsgivarorganisation (Fastigo) samt Husbyggnadsvaror (HBV).

Östhammarshem är kvalitetscertifierat av Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut enligt SS - EN ISO 9001:2008 samt miljöcertifierat enligt SS - EN ISO 14001:2004.

Personal

Östhammarshem har under året haft 15 medarbetare (18), varav 5 (6) är kvinnor.

Antal anställda per 2017-06-30 15 (16).

Ekonomiskt resultat

Delårsbokslut per 2017-06-30 visar ett positivt resultat

med 11,0 mnkr.

En del av underhållsåtgärder o reparationer kommer aktiveras i årsbokslut pga. K-3 regler.

Årets verksamhet i ett framtidsperspektiv

Östhammarshem verkar aktivt för att tillmötesgå bostadsefterfrågan och därmed underlätta i näringslivets och arbetsmarknadens rekryteringsarbete. I kommunens mål gällande tillväxt utgör Östhammarshems bostadsbestånd en viktig faktor för utveckling genom att erbjuda bostäder.

Förslag till nya bostadsprojekt är under utredning. Detaljplanearbete bedrivs för framtida bostadsprojekt. En marknadsanpassad tillväxt under väl avvägd omfattning lägger grund för en fortsatt stabil och långsiktig ekonomi i företaget.

Hargs Hamn AB

Bolaget äger och driver hamnen i Hargshamn.

Hargs Hamn AB ägs till 78 % av Östhammars kommun, till 11% av Hargs Egendom AB respektive Mellansvenska Logistiktransporter AB (MLT AB).

Periodens viktiga händelser

Den mobila skeppslastaren ”Narvikslastaren” har sålts.

Gamla kontoret är nu rivet och borta och infarten till parkeringen är stängslad. Upphandlingen avseende bygge av nytt kontor har avbrutits då kostnaden blir för hög jämfört med planerat.

De tillfälliga lokalerna i kommunens f.d. dagis i Hargshamn är inte optimala, men duger för tillfället. En komplikation är avståndet till verksamheten. Det blir många bilresor ner till hamnen och vi har därför leasat ytterligare en bil.

En sättning i marken innanför lilla kajen är åtgärdad. Marken grävdes upp och fylldes med stenkross. Dagvattensystemet hade fallit ihop och har lagts om. Vi har också fått en sättning innanför stora kajen. Även där påverkas dagvattensystemet. Oklart hur stora insatser som behöver göras på kort sikt.

Prestationer och kvalitet

Ledningssystemet enligt ISO 14 001, OHSAS 18 001 respektive ISO 14 001 certifierades i januari 2017.

Ekonomiskt resultat

61 fartyg har trafikerat hamnen under perioden, mot 56 under samma period 2016, dvs en bra start på året.

Omsättningen under perioden januari – juni blev 25 mnkr och en uppdaterad prognos indikerar att omsättningen torde bli 47 mnkr för helåret.

Resultatet före finans och skatt (EBIT) för perioden januari – juni blev ett överskott om 1,4 mnkr. Den uppdaterade prognosen indikerar att resultatet före finans och skatt torde bli ett underskott om 1,0 mnkr för helåret.

Vi har möjlighet att nyttja bokslutsdispositioner i form av upplösning av periodiseringsfonder och överavskrivningar

för att år 2017 redovisa ett nollresultat.

Årets verksamhet i ett framtidsperspektiv

Hamnens största kund, Vattenfall genomför under hösten en upphandling avseende terminaltjänster.

Twisten med SIAAB fortsätter då konkursförvaltaren har valt att inträda i tvisten.

VD sagt upp sin anställning och slutar vid årsskiftet.

Arbetet med Lantmännens spannmålsterminal fortsätter för fullt. Lantmännen har en snäv budget och diskussioner om enklare lösningar pågår. Det är svårt att bedöma om projekteringsarbetet klarar tidsplanen eller inte. Det är Lantmännens delar som riskerar spräcka tidsplanen.

Måluppfyllelse

Målmatris Hargs Hamn AB 2016

Målområde	Mål	Utfall 2017-06 (2016-06)
Produktivitet	Lossning avfallsbalar minimum enligt leverantörsavtal (100 ton per timme)	178 (120)
Ekonomi	Min 10% EBIT (ägarkrav)	6% (-26%)
Anmälda tillbud	Min 50 st/år	11 (31)
Anmälda avvikelser (inkl klagomål från kunder)	Min 20 st/år	14 (9)
Klagomål från kunder	Max 3 st/år	4 (2)
Åtgärder efter tillbud, avvikelse, klagomål	Max 3 månader efter anmälan	7
Intern revision	Enligt Års - program revision	Skall vara klart Q3 2016
Förbättringar, teknik, arbetsmiljö och miljö	Min 5 st/år	-
Certifiering standard	Godkänd extern revision 2017	Godkänd 2017-01-19
Miljö	Lägre metall-och oljehalter än Naturvårdsverkets riktlinjer i avloppsvatten från tvätthallen	Mätning 25/4 Det enda resultatet som sticker ut är värdet för de opolära alifatiska kolväten vid Hargsviken (lilla kajen). Men tycker att vi ska ha is i magen och se vilket värde provet i höst visar. Provet togs precis efter att arbetet med dagvattensystemet/brunnarna bakom den lilla kajen var färdig. Skall mätas i höst.
Miljö	Lägre buller genom nyare lastmaskiner efter upphandling	Nya maskiner med lägre buller pga byte driftentreprenör vilket skedde 2016-06-01
Miljö	Lägre buller i samhället genom färre anlöp vid lilla kajen (80% av antalet anlöp skall ske mot Stora kajen eller Malmkajen max 20% anlöp vid Lilla kajen)	15% (26%)

Redovisningsmodell och finansiella nyckeltal

Den kommunala redovisningslagen reglerar kommunernas redovisningsmodell. Modellen består av resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys.

Resultaträkning

Resultaträkningen är en sammanfattning av årets redovisade kostnader och intäkter. Överstiger intäkterna periodens kostnader innebär det att det egna kapitalet ökar och enhetens finansiella styrka förbättras.

Resultaträkningen delas upp i tre olika resultat. Det första resultat som används är ”resultat 1” eller verksamhetens nettokostnader. Det består av intäkter genererade i verksamheten som dragits av mot verksamhetens kostnader och planenliga avskrivningar. Nettokostnaden beskriver det som återstår att skattefinansiera. Underskottet på nettokostnadsnivå reduceras sedan med skatteintäkter och de generella statsbidragen. Finansiella intäkter ökar resultatet och finansiella kostnader minskar resultatet. Det resultat som då erhålls kallas ”resultat före extraordinära poster” eller ”resultat 2”. Det resultat som genereras här ska finansiera årets investeringar och ett eventuellt framtida sparande eller eventuell amortering av långfristiga skulder.

Efter ”resultat 2” kommer extraordinära intäkter och kostnader. Det är poster som inte har något direkt samband med den ordinarie verksamheten som bedrivs i kommunen. Dessa poster blir mer och mer ovanliga i kommuner. Det resultat som nu har framkommit är ”resultat 3” och visar årets resultat för kommunen.

Balansräkning

Balansräkningen beskriver den ekonomiska ställningen vid bokslutstillfället och utgör därmed en förbindelselänk mellan åren. Den visar det bokförda värdet av kommunens tillgångar och hur dessa har finansierats – externt med främmande kapital (skulder) och internt med eget kapital.

Tillgångarna delas upp i omsättningstillgångar (kassa och bank, placeringar, fordringar, lager) och anläggningstillgångar som är tillgångar som ska innehas och utnyttjas under flera år (ex fastigheter och inventarier). På motsvarande sätt delas skulderna upp i kortfristiga och långfristiga samt avsättningar. Kortfristiga skulder förfaller till betalning inom ett år. De övriga skulderna sträcker sig över flera år. Avsättningar innefattar kommunens pensionsskuld inklusive garantipensioner samt avsättningar för deponier. En avsättning är definitionsmässigt en skuld som man inte vet exakt hur stor den är eller när den ska betalas.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen ger upplysning om hur medel har tillförts och hur dessa har använts. Till skillnad från resultaträkningen som redovisar kostnader och intäkter utgår kassaflödesanalysen från gjorda inbetalningar (inkomster) eller utbetalningar (utgifter).

Några finansiella nyckeltal

Kassalikviditet – är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. Vid 100 % täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel, kortfristiga fordringar och kortfristiga placeringar.

Soliditet – eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto starkare finansiellt handlingsutrymme.

Eventuella frågor om delårsrapporten besvaras av Fredrik Borgelin,
redovisningsekonom, tel 0173-86120.
Lednings- och verksamhetsstöd xx 2017

ÖSTHAMMARS KOMMUN Kommunstyrelsen	
2017 -09- 14	
Dnr:	Dpl:

2017-09-14

Kommunfullmäktige

Revisorernas utlåtande av delårsrapport 2017-06-30

Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapporten per 2017-06-30 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma.

Bedömningen är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten. Det innebär att granskningen har varit begränsad i omfattning, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningsresultatet framgår av bifogad revisionsrapport som utarbetats av KPMG.

Kommunens **resultat för delåret uppgår till 45,5 mnkr** och årsprognosen uppgår till 19,1 mnkr. Förklaringen till den branta kostnadsutveckling som förväntas ske det andra halvåret är att Socialnämndens kostnader kommer att öka påtagligt både inom vård och omsorg och inom individ- och familjeomsorgen.

Det är av stor vikt för kommunen att arbeta med prognoser och att ha en hög prognossäkerhet för att ge beslutsfattare relevanta och rättvisande beslutsunderlag. Idag arbetar nämnderna på olika sätt och rekommendationen är att kommunen ser över arbetssättet så att alla nämnder arbetar likartat.

Vi bedömer att finansiella rapporter och jämförelsetal inte är utformade enligt Rådet för kommunal redovisning (rekommendation nr 22 maj 2013) då det saknas föregående räkenskapsår, helårsprognos och årsbudget för både kommunen och koncernen.

Kommunen bokar inte upp den faktiska semesterlöneskulden per 30 juni med motiveringen att det blir rättvisande på årsbasis.

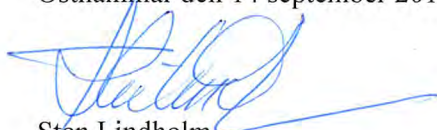
Vi bedömer, beaktat ovan, att delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Delårsrapporten har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Vi bedömer, utifrån avrapporteringen i delårsrapporten, att resultatet av de finansiella målen inte är i enlighet med vad fullmäktige fastställt. Vår bedömning, utifrån lämnad prognos, är att inget av tre finansiella målen kommer att uppnås för helåret 2017.

Vi bedömer, utifrån avrapporteringen i delårsrapporten, att resultatet av de sex kommunövergripande verksamhetsmålen inte är i enlighet med vad fullmäktige fastställt med hänvisning till att två av sex mål uppnås och resterande mål uppnås inte eller delvis för helåret 2017.

På uppdrag av kommunens revisorer

Östhammar den 14 september 2017

Sten Lindholm
Ordförande i kommunrevisionen

Bilaga: De sakkunnigas granskning av delårsrapport 2017-06-30

Översiktlig granskning av delårsrapport

2017-06-30

Revisionsrapport

Östhammars kommun

KPMG AB

2017-09-07

Antal sidor 14

Östhammars kommun
Översiktlig granskning av delårsrapport 2017-06-30
KPMG AB
2017-09-07

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
1.1	Räkenskaperna och delårsrapporten	2
1.2	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	3
2	Inledning	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Ansvarig nämnd	4
2.5	Granskningsansvariga	4
2.6	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Anvisningar och styrdokument	5
3.2	Innehåll i delårsrapport	5
3.2.1	Förvaltningsberättelsens innehåll och struktur	6
3.2.2	Finansiella rapporter och jämförelsetal	6
3.2.3	Redovisningsprinciper	7
3.3	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	7
3.3.1	Finansiella mål	8
3.3.2	Verksamhetsmål	8
3.4	Balanskravet	9
3.5	Resultaträkning	10
3.6	Balansräkning	12
3.7	Investeringsredovisning	13
3.8	Sammanställd redovisning	13

1 Sammanfattning

Vi har av Östhammars kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2017-06-30. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2017.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL¹ bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorernas uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

1.1 Räkenskaperna och delårsrapporten

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Kommunens **resultat för delåret uppgår till 45,5 mnkr** och årsprognosen uppgår till 19,1 mnkr. Förklaringen till den branta kostnadsutveckling som förväntas ske det andra halvåret är att Socialnämndens kostnader kommer att öka påtagligt både inom vård och omsorg och inom individ- och familjeomsorgen.
- Det är av stor vikt för kommunen att arbeta med prognoser och att ha en hög prognossäkerhet för att ge beslutsfattare relevanta och rättvisande beslutsunderlag. Idag arbetar nämnderna på olika sätt och rekommendationen är att kommunen ser över arbetssättet så att alla nämnder arbetar likartat.
- Vi bedömer att finansiella rapporter och jämförelsetal inte är utformade enligt Rådet för kommunal redovisning (rekommendation nr 22 maj 2013) då det saknas föregående räkenskapsår, helårsprognos och årsbudget för både kommunen och koncernen.
- Kvaliteten på bokslutsbilagorna har förbättrats men det föreligger fortfarande brister i bokslutsprocessen.
- Kommunen bokar inte upp den faktiska semesterlöneskulden per 30 juni med motiveringen att det blir rättvisande på årsbasis.

Vi bedömer, beaktat ovan, att delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Delårsrapporten har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Vår bedömning är att kommunen kommer att uppnå ett balanserat resultat vid årets slut.

¹ Kommunallag (1991:900)

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Finansiella mål

Vi bedömer, utifrån avrapporteringen i delårsrapporten, att resultatet av de finansiella målen inte är i enlighet med vad fullmäktige fastställt. Vår bedömning, utifrån lämnad prognos, är att inget av de tre finansiella målen kommer att uppnås för helåret 2017.

Verksamhetsmål

Vi bedömer, utifrån avrapporteringen i delårsrapporten, att resultatet av de sex kommunövergripande verksamhetsmålen inte är i enlighet med vad fullmäktige fastställt med hänvisning till att två av sex mål uppnås och resterande mål uppnås inte eller delvis för helåret 2017.

2 Inledning

Vi har av Östhammars kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2017-06-30. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2017.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Syftet med granskningen är även att bedöma om kommunens delårsrapport har upprättats i enlighet med kommunallagen, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting.

2.2 Avgränsning

Granskningen omfattar delårsrapporten 2017-06-30.

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL² och Skyrev³.

² Sveriges Kommuner och Landsting

³ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

Granskningen av räkenskaperna är översiktlig och avser endast underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i delårsrapporten.

I vår granskning ingår inte primärt att granska den interna kontrollen över kommunens kostnader och intäkter.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

I delårsrapporten har vi översiktligt granskat resultat- och balansräkning samt tillhörande noter. Vissa delar av delårsrapporten har endast granskats utifrån om informationen är förenlig med de finansiella delarna. Vår granskning innebär att vi tar stickprov på de finansiella siffrorna och att informationen i förvaltningsberättelsen är förenlig med de finansiella delarna, dvs. vi granskar inte alla siffror i delårsrapporten.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer:

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Vi har även bedömt om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål kommunfullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens delårsrapport som enligt 8 kap 20 a § kommunallagen ska behandlas av kommunfullmäktige.

Rapporten är saklighetsgranskad av Lednings- och verksamhetstöd.

2.5 Granskningsansvariga

Granskningen har genomförts av Cecilia Kvist, auktoriserad revisor samt Besnik Avdiu, revisor. Anders Petersson har deltagit i sin roll som kundansvarig.

2.6 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive delårsrapporten
- Intervjuer med berörda tjänstemän

- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Stickprovsvis avstämning och verifiering av väsentliga balansposter mot specifikationer med tillhörande underlag i den omfattning som krävs för bedömning av fullmäktiges finansiella mål
- Översiktlig analys av resultaträkningen

3 Resultat av granskningen

3.1 Anvisningar och styrdokument

I KRL framgår att kommunerna ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, d v s högst åtta månader. Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av fullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Östhammars kommun har valt att förlägga delårsrapporten till den 2017-06-30.

Kommunens Lednings- och verksamhetstöd upprättar anvisningar och tidplaner som skickas ut till respektive förvaltning. I anvisningarna framgår syftet med delårsrapporteringen samt anvisningar rörande periodiseringar, underlag till balansposter och redovisningsprinciper. Avstämning och periodiseringar görs i redovisningen vid respektive förvaltning. Tidplanen anger när i tiden åtgärder måste vara klara och när systemen stänger för attest av kund- och leverantörsfakturor.

Kommentar

Vi bedömer att anvisningar och styrdokument avseende delårsbokslutet är ändamålsenliga.

3.2 Innehåll i delårsrapport

Enligt kommunal redovisningslag 9 kap 2 § ska delårsrapporten innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående års utgång. Uppgift ska lämnas om:

- sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat och ställning
- sådana händelser av väsentlig betydelse för kommunen som har inträffat under rapportperioden eller efter dennes slut

Sedan 2014 finns även en rekommendation av RKR avseende delårsrapport (RKR 22). Syftet med rekommendationen är att ange minimikraven för innehållet i en delårsrapport och principerna för bedömning av vilka poster som ska tas med i delårsrapporten, och hur dessa ska värderas.

Kommentar

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning men att det finns förbättringsmöjligheter, se mer detaljer under rubrikerna 3.2.1 och 3.2.2.

3.2.1 Förvaltningsberättelsens innehåll och struktur

I RKR 22 framgår att en förkortad förvaltningsberättelse som minimum ska innehålla:

- a) Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under eller efter delårsperiodens slut, men innan delårsrapporten upprättas, och som inte på annat sätt beaktas i delårsrapporten.
- b) Upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet.
- c) En samlad, men övergripande, redovisning av kommunens investeringsverksamhet.
- d) En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.
- e) En samlad bedömning om huruvida målen för god ekonomisk hushållning kommer att kunna uppnås.
- f) En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen.
- g) Upplysningar om hur den kommunala koncernen definierats/avgränsats, vilka juridiska personer den består av och hur den förändrats i sin sammansättning under delårsperioden.

Kommentar

Nämndernas förvaltningsberättelser/verksamhetsberättelser regleras inte av KRL, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse. Såsom framgår under avgränsning har vi inte granskat nämndvis redovisning.

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen är utformad enligt RKR 22. Det finns dock förbättringsmöjlighet till kommande delårsrapport, som exempelvis har kommunen tidigare haft omvärldsanalys men i år valt att ta bort den och vi rekommenderar att kommunen tar med den igen.

3.2.2 Finansiella rapporter och jämförelsetal

I RKR 22 framgår det att de finansiella rapporter som ingår i en delårsrapport ska upprättas enligt följande:

- a) En balansräkning per den aktuella delårsperiodens slut och jämförelsetal för närmast föregående räkenskapsårs utgång.

b) En resultaträkning för delårsperioden med jämförelsetal för motsvarande period närmast föregående räkenskapsår, helårsprognos samt årsbudget.

Den kommunala koncernens räkenskaper ska presenteras jämte kommunens om minst ett av nedanstående villkor är uppfyllda:

- De kommunala koncernföretagens andel av kommunkoncernens intäkter, vilket omfattar såväl verksamhetsintäkter som skatteintäkter och statsbidrag, uppgår till minst 30 procent.
- De kommunala koncernföretagens balansomslutning uppgår till minst 30 procent av kommunkoncernens balansomslutning.

I de fall en sammanställd redovisning inte upprättas, bör delårsresultat samt helårsprognos redovisas för respektive bolag.

Kommentar

Vi bedömer att finansiella rapporter och jämförelsetal inte är utformade enligt Rådet för kommunal redovisning (rekommendation nr 22 maj 2013) då det saknas föregående räkenskapsår, helårsprognos och årsbudget för både kommunen och koncernen. Det finns en bilaga i RKR 22 som visar hur uppställningen kan se ut. Lednings- och verksamhetstöd är väl medvetna om detta och ser att det finns stora förbättringsmöjligheter till nästa års delårsrapport.

3.2.3 Redovisningsprinciper

I delårsrapporten anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med KRL och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med redovisningschefen samt översiktlig avstämning av kommunens delårsrapport mot RKR:s gällande rekommendationer.

Kommentar

Vår bedömning utifrån väsentlighetsprincipen är att kommunen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

3.3 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

3.3.1 Finansiella mål

I den av fullmäktige fastställda budgeten för år 2017 med flerårsplan för 2018-2020 finns ett övergripande mål som avser god ekonomisk hushållning: Östhammars kommun ska ha en ekonomi och verksamhet med god ekonomisk hushållning, både i kort- och långsiktigt perspektiv (KF 6). Till detta är det kopplat tre styrtal:

Styrtal

Resultatöverskott i procent av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning till minst 2 %

Intäktsökningen av skatter, statsbidrag och utjämning ska överstiga nettokostnadsutvecklingen med minst 0,5 %

Samtliga styrelser och nämnder följer budget

Prognosticerad måluppfyllelse enligt delårsrapporten

Kommunens prognos om 19,1 mnkr ger ett överskott om 1,6 %, därmed uppnås inte målvärdet för 2017.

Prognosen avseende kostnadsutvecklingen är att den kommer att öka mer än avseende intäktsutvecklingen, nettokostnaderna kommer öka med 99 mnkr jämfört mot år 2016 och intäktsökningen kommer att öka med 50 mnkr jämfört mot år 2016. Målet bedöms därför inte uppnås.

Prognosen för helår är att en nämnd inte kommer klara budgeten för helåret. Målet bedöms därmed inte uppnås.

Kommentar

Vi noterar i likhet med tidigare års rapporter att målet avseende budgetföljsamhet avser underskott och inte överskott, då kommunens bedömning är att målet uppnås trots budgetavvikelse. Vi rekommenderar kommunstyrelsen att verka för att tydliggöra vad som avses med att "följa budget". Lednings- och verksamhetstöd är medvetna om detta och har det som en förbättringspunkt men inte hunnit genomföra den under året.

Vår sammanfattande bedömning att resultatet enligt delårsrapporten inte är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen och vår bedömning är inget av de finansiella målen kommer att uppnås för 2017.

3.3.2 Verksamhetsmål

Lagstiftaren ställer krav på att mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv skall upprättas. Dessa mål skall följas upp och kommenteras i samband med upprättandet av årsredovisning och delårsrapport.

I den av KF fastställda budgeten för 2017 framgår att kommunen har sju kommunövergripande mål (prioriterade mål), där ett mål är finansiellt och redovisas under 3.3.1. Till övriga sex mål finns totalt 29 styrtal kopplade.

Av de sex kommunövergripande verksamhetsmässiga målen bedöms två (2) mål uppnås, tre (3) att delvis uppnås och ett (1) bedöms inte kunna uppnås.

Kommentar

I delårsrapporten finns måluppfyllelsen tydligt och bra beskriven både vad gäller hur mål och sedan styrtal sätts samt hur dessa sedan mäts. Det finns sammanfattande bedömningar, analys, prognos och åtgärd på alla.

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten inte är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen med hänvisning till att två av sex mål bedöms uppnås och resterande mål bedöms inte uppnås eller bedöms delvis uppnås för helåret 2017.

3.4 Balanskravet

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen. Ett balanskravsunderskott ska regleras senast tre år efter att det har konstaterats i årsredovisningen. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur en reglering ska ske. För att inte tid ska gå förlorad bör åtgärder sättas in så fort som möjligt. Enligt prop 2003/04:105 bör det åtminstone översiktligt i delårsrapporten framgå vilka åtgärder som krävs för att uppnå balanskravet.

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Kommunens prognostiserade balanskravsresultat uppgår till 19,1 mnkr efter reducering av realisationsvinster. Kommunen har inga tidigare underskott att återställa.

Kommentar

Vår bedömning är att kommunen redovisar ett korrekt balanskravsresultat.

3.5 Resultaträkning

Kommunen

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>Delår 201706</i>	<i>Delår 201606</i>	<i>Bokslut 2016</i>	<i>Budget 2017</i>
Verksamhetens nettokostnader	-548,4	-521,8	-1 062,4	-1 152,7
<i>Förändring i %, jmf med föregående år</i>	5,1	-0,5	-0,6	3,7
Skatteintäkter och statsbidrag	595,5	567,7	1 135,5	1 182,3
<i>Förändring i %, jmf med föregående år</i>	4,9	4,0	3,9	4,4
Finansnetto (inkl. pensionsförvaltning)	1	-1,9	-2,0	-6,0
Resultat före extra ordinära poster	48,1	44,0	71,1	23,6
Extra ordinära poster	-2,5	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	45,6	44,0	71,1	23,6
Nettokostnader inkl. finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag %	91,9	92,2	98,2	98,0

Kommunen redovisar ett positivt resultat om 45,5 mnkr. Prognosen visar på ett överskott om 19,1 mnkr. Kommunen har inte kunnat presentera en resultatbrygga som förklarar varför kommunens kostnadsutveckling skulle vara så brant andra halvåret annat än att den branta kostnadsutvecklingen beror på ökade kostnader inom både vård och omsorg och inom individ- och familjeomsorgen (Socialnämnden).

Förra året uppgick prognosen till 18,0 mnkr vid samma tillfälle och resultatet för 2016 uppgick till 71,1 mnkr.

Vår bedömning är att prognosen på 19,1 mnkr är osäker. KPMG har inte kunnat ta del av någon prognos då det inte finns någon framarbetad vid granskningstillfället men efter granskningstillfället har en prognos arbetats fram. Det är av stor vikt för kommunen att arbeta med prognoser och att ha en hög prognossäkerhet för att ge beslutsfattare relevanta och rättvisande beslutsunderlag. Idag arbetar nämnderna på olika sätt och rekommendationen är att kommunen ser över arbetssättet så att alla nämnder arbetar likartat.

Koncern

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>Delår 201706</i>	<i>Delår 201606</i>	<i>Bokslut 2016</i>
Verksamhetens nettokostnader	-532,5	-510,0	-1 033,0
Skatteintäkter och statsbidrag	595,5	567,7	1 135,5
Finansnetto (inkl. pensionsförvaltning)	-3,1	-6,1	-10,3
Bokslutsdispositioner	0	0	-1,2
Skatt	0	0	-4,2
Resultat före extra ordinära poster	59,9	51,6	86,8
Extra ordinära poster	-2,5	0,0	0,0
Årets resultat	57,4	51,6	86,8
Nettokostnader inkl. finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag	89,9	90,9	91,9

Resultat per nämnd

Driftsredovisning per nämnd (mnkr)	Utfall 201706	Utfall 201606	Budget delår	Budget helår	Prognos helår	Avvikelse budget - prognos	Avvikelse delårs- budget mot utfall delår
Kommunstyrelsen, varav:	-69,5	-68,6	-81,1	-161,6	-159,3	-2,3	-11,6
<i>finansförvaltningen</i>	-1,7	2,8	-1,5	-3,0	-3,0	0,0	0,2
<i>kommunledningskontoret</i>	-40,8	-43,3	-49,0	-101,3	-100,2	-1,1	-8,2
<i>enh för arbete och sysselsättn</i>	-4,1	-9,4	-4,6	-9,0	-7,8	-1,2	-0,5
<i>teknisk förvaltning</i>	-25,1	-18,7	-25,2	-48,3	-48,3	0,0	-0,1
<i>VA/renhållning</i>	2,2	1,0	-0,7	0,0	0,0	0,0	-2,9
Säkerhetsnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bygg- och miljönämnd	-3,4	-2,9	-2,8	-6,6	-6,6	0,0	0,6
Kultur- och fritidsnämnd	-15,8	-14,1	-18,1	-36,9	-36,3	-0,6	-2,3
Barn- och utbildningsnämnd	-259,0	-250,1	-261,1	-521,8	-521,8	0,0	-2,1
Socialnämnd	-203,2	-186,2	-201,4	-425,8	-437,0	11,2	1,8
Summa	-550,9	-521,9	-564,5	-1 152,7	-1 161,0	8,3	-13,6

Den totala avvikelserna mellan budget och utfall uppgår till 13,6 mnkr (29,8 mnkr). Den nämnd som står för största avvikelserna är Socialnämnden.

3.6 Balansräkning

Belopp i mnkr	Kommunen			Koncernen	
	2017-06-30	2016-12-31	2016-06-30	2017-06-30	2016-12-31
Balansomslutning	1 466,8	1 470,1	1 408,1	2 218,9	2 226,8
Redovisat eget kapital	756,7	711,2	684,1	885,5	857,9
Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse	276,6	231,1	195,0	405,4	377,8
Redovisad soliditet	52%	48%	49%	40%	39%
Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse	19%	16%	14%	18%	17%
Omsättningstillgångar	401,7	276,9	232,4	359,6	248,1
Avsättningar	43,3	42,5	45,6	74,9	74,2
Långfristiga skulder	441,0	464,3	466,5	973,9	918,2
Kortfristiga skulder	225,8	252,0	212,3	284,6	376,5
Balanslikviditet	178%	110%	109%	126%	66%

Soliditeten för kommunen fortsätter att öka och uppgår till 19 % med hänsyn taget till pensionsskulden som redovisas som ansvarsförpliktelser. Även balanslikviditeten fortsätter att öka och uppgår till 178 %. För koncernen har både soliditeten och balanslikviditeten ökat jämfört med årsskiftet.

Bokslutsbilagor

Kvaliteten på bokslutsbilagorna har förbättrats sedan årsbokslutet, dock fanns ett antal bokslutsbilagor som saknades och/eller inte var avstämda. Vi uppmanar kommunen att utveckla en bokslutsprocess där huvudbokslagor upprättas för alla balansposter.

Anläggningstillgångar/anläggningsregistret

Vi noterar att kommunen påbörjat övergången till komponentredovisning men inte kommit i mål. Komponentredovisning infördes redan 2014 som god redovisningssed enligt RKR 11.4 och vår bedömning är att kommunen skyndsamt måste övergå till att tillämpa komponentredovisning på hela tillgångsmassan som omfattas (byggnader, gator och vägar m m).

Semesterlöneskuld

I delårsrapporten justeras inte för semesterlöneskuld med motiveringen att det på årsbasis historiskt är en marginell förändring mot föregående år varpå resultateffekten inte blir väsentlig. För delårsresultatet så speglar resultatet inte det faktiska utfallet. Vi rekommenderar kommunen att bokföra förändringen av skuldposterna vid delårsbokslutet för att få ett mer rättvisande resultat. På årsbasis är vår bedömning att det speglar rättvisande bild.

Kommentar

Vår sammanfattande bedömning är att den upprättade balansräkningen i allt väsentligt är korrekt.

3.7 Investeringsredovisning

Kommunens investeringsredovisning redovisas i enlighet med KRL under förvaltningsberättelsen. Årets investeringar vid delårsrapporten uppgår till 35,2 mnkr mot budgeterat 294,4 mnkr och prognosen för helåret uppgår till 172,5 mnkr. Avvikelsen beror främst på att kommunen inte kommit så långt som budgeterat avseende nya skolan i Östhammar och kulturhuset Storbrunn.

Kommentar

Nedan visas ett förslag på hur kommunen kan ha uppställningen för investeringsredovisning och det gäller även för driftredovisningen i delårsrapporten.

DRIFTREDOVISNING

Tkr

Utfall 2016	Budget 2017	Utfall 2017	Bokslut 2016	*Budget 2017	Prognos 2017	Avvikelse 2017	Avvikelse 2017
tom juli	tom juli	tom juli	tom dec.	tom dec.	tom dec.	progn-budget	progn mot fg. år

3.8 Sammanställd redovisning

Enligt RKR 22 ska delårsrapporten innefatta en sammanställd redovisning om dotterbolagens balansomslutning eller intäkter uppgår till mer än 30 % av kommunkoncernens totala balansomslutning eller intäkter.

Enligt KRL 8:2 ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Av författningskommentarerna framgår att ett betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

Kommentar

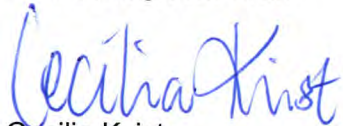
I koncernen ingår följande enheter:

- Stiftelsen Östhammarshem, 100 %
- Hargs Hamn AB, 78 %
- Dannemora Gruvfastigheter AB, 100 % (vilande bolag)
- Östhammar Vård och Omsorg AB, 100 % (vilande bolag)
- Östhammar Industrifastigheter AB, 100 % (vilande bolag)
- Östhammar Vatten AB, 1 % men har bestämmande inflytande

Resultat i koncernen på 57,4 mnkr (51,4 mnkr) fördelar sig på:

	2017	2016
Stiftelsen Östhammarshem	11,0 mnkr	(+ 11,8 mnkr)
Hargs Hamn AB	0,8 mnkr	(-4,4 mnkr)
Kommunen	45,5 mnkr	(+43,9 mnkr)

KPMG, dag som ovan

Cecilia Kvist
Auktoriserad revisor

Anders Petersson
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Barn- och utbildningsnämnden

Kommunstyrelsen

Ökat barnantal inom förskolan i Östhammars kommun – begäran om utökad budgetram

Bakgrund

Barn- och utbildningsnämnden har de senaste åren planerat förskoleverksamheten för 850-870 barn. Under våren 2016 planerades verksamheten 2017 för 874 barn och nämnden räknade upp förskolornas budgetpost för löner/läromedel med 3,3 % (från 68 mkr till 70,3 mkr). Barnpengen/budgeten per barn räknades upp med 4,3 % (från 89 tkr till 93 tkr för barn 1-2 år, från 71 tkr till 74 tkr för barn 3-5 år). Den planerade budgeten förväntades ge ett nyckeltal om 5,3 barn per vuxen i genomsnitt på kommunens förskolor (rikssnitt 5,3).

Under hösten 2016 har prognosen över antalet barn i förskolorna 2017 förändrats, just nu planeras verksamheten för ca 940 barn. Ett 30-tal barn har flyttat till kommunen och det egna söktrycket på förskolorna har ökat jämfört med tidigare år (beror sannolikt på att fler väljer förskola istället för att ha barnet hemma, att man väljer förskola så snart man får, från ett år, och att fler väljer förskola istället för dagbarnvårdare).

Det högre barnantalet kräver utökad budgetram för att kvaliteten i verksamheten ska kunna bibehållas. Fler barn kräver fler medarbetare om inte nyckeltalet antalet barn per vuxen ska öka allt för mycket. Nämnden har genom egna omprioriteringar hösten 2016 lyckats anslå ytterligare 2,5 mkr till verksamheten (72,8 mkr i total budgetram, uppräknings av barnpengen med 0,3 %) vilket ger ett preliminärt nyckeltal om 5,5 barn per vuxen.

Barn- och utbildningsnämnden anser att ett nyckeltal om 5,5 barn per vuxen och en uppräknings av barnpengen om 0,3 % inte är något önskvärt läge 2017. Nämnden önskar inte bara bibehålla kvaliteten inom förskolan utan också kvalitetsförbättra.

Barn- och utbildningsnämndens begäran

Barn- och utbildningsnämnden begär härmed utökad budgetram med 3 mkr 2017. Utökningen ska i sin helhet läggas till förskolans budgetpost – pedagoger i de egna förskolorna – och beräknas ge effekten 5,3 barn per vuxen. Utökningen beräknas inte ge någon kvalitetsförbättring utan syftar till att bibehålla kvaliteten inom förskolan, kvalitetsförbättring kommer nämnden fortsätta att prioritera i det egna budgetarbetet 2018-2021.

Bostadsförsörjningsprogram

Östhammars kommun 2017

osthammar.se

Avsändare/Förvaltning, år-mån-dag

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BAKGRUND	2
Process.....	2
LÄGET PÅ BOSTADSMARKNADEN	3
Den övergripande bilden	3
Bostadsbrist	3
Situationen i Östhammars kommun.....	4
De större tätorterna ökar, landsbygden minskar	6
Mindre, men fler, hushåll.....	6
Nyproduktion	7
Planläget.....	9
Målgruppspecifika behov.....	9
Nyanlända.....	9
Ungdomar och unga vuxna	10
Familjer.....	11
Seniorer	11
Särskilt boende.....	12
Ekonomiskt svaga grupper, socialt boende.....	12
Skyddat boende.....	13
RIKTLINJER FÖR BOSTADSFÖRSÖRJNINGEN.....	14
Generella principer	14
Flerkärnighet	14
God framförhållning.....	14
Aktiv markpolitik.....	15
Variation, hållbarhet och attraktivitet.....	15
Samverkan och uppföljning	15
Effektivt och flexibelt nyttjande av det befintliga bostadsbeståndet.....	15
Aktuella behov.....	15
Stärkt planarbete.....	15
Fokus på Alunda	16
Fokus på familjer	16
Fokus på nyanlända	16
Fokus på äldre.....	16
Fokus på utsatta	16
Övrigt	17

Bostadsförsörjningsprogram

ÖSTHAMMARS KOMMUN

BAKGRUND

Lagen om bostadsförsörjning (SFS 2000:1383, 2013:866) innebär att varje kommun ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planeringen ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

Vid planeringen av bostadsförsörjningen ska kommunen samråda med berörda kommuner och ge länsstyrelsen, aktören med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet och andra regionala organ tillfälle att yttra sig. Riktlinjer för bostadsförsörjningen ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod. Förändras förutsättningarna för de antagna riktlinjerna ska nya riktlinjer upprättas och antas av kommunfullmäktige.

Riktlinjerna ska grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, av efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar. Från och med 2014 ska kommunerna därtill redovisa vilka hänsyn de har tagit till nationella och regionala mål och till andra planer och program som har betydelse för bostadsförsörjningen.

Riktlinjerna för bostadsförsörjningen ska vara underlag för kommunens arbete med planläggning. Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet fördes den 1 januari 2014 in i plan- och bygglagen (2010:900) som ett allmänt intresse som kommunerna ska främja. Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen har därmed en vägledande roll vid tillämpning av 2 kapitlet 3 § punkt 5 i PBL.

Process

Bostadsförsörjningsprogrammet för Östhammars kommun har tagit sin utgångspunkt i befolkningens och bostadsmarknadens utveckling samt bostadsrelaterade mål på nationell, regional och lokal nivå. Vägledande har bland annat varit SCB:s nationella befolkningsprognos (2016), migrationsverkets prognos för asylinvandringen (2017), regeringens mål för boende och byggande (2016), Boverkets riktlinjer för bostadsförsörjning, Länsstyrelsens analys av den regionala bostadsmarknaden (2016) och Region Uppsalas regionala utvecklingsstrategi för Uppsala län (2016). Därtill kommunens nya översiktsplan (2016), kommunens tillväxtstrategi (2015, med förslag till revidering 2017), uppgifter från socialförvaltningen samt två boenderelaterade seminarier anordnade i kommunen hösten 2016 (fastighetsseminarium i Gimo 16/9 samt seminarium kring bostadsförsörjning i Östhammar 18/10).

Under samrådet december 2016 till februari 2017 har inkommit yttranden från socialnämnden, barn- och ungdomsnämnden, strategienheten, Tierps kommun, Håbo kommun, Länsstyrelsen i Uppsala län, Östhammarshem samt Ulf Andersson. Dessa har tagits hänsyn till i programmet.

LÄGET PÅ BOSTADSMARKNADEN

Den övergripande bilden

I Sverige växer folkmängden nu med över 100 000 personer per år och år 2016 med hela 144 000 invånare. Mer än tre fjärdedelar av ökningen sker till följd av invandring. Enligt SCB:s prognos från april 2016 ökar befolkningen med omkring 150 000 personer per år till och med 2020. År 2025 väntas gränsen för 11 miljoner invånare passeras. Medräknat de asylsökande migranter som anlänt till Sverige de senaste åren har landet redan en befolkning på över 10 miljoner.

Massflykt från krig och elände i Mellanöstern och Afrika i kombination med en generös svensk flyktingpolitik har tagit invandringen till historiskt höga nivåer. Utvecklingen nådde en kulmen 2015, med över 160 000 asylsökande, varpå åtstramningar i flyktingpolitiken kraftigt minskat antalet nya asylsökande till knappt 29 000 år 2016 och en förväntad volym om ca 35 000 år 2017. Många människor står dock fortfarande i väntan på att få asyl och ska snart in i det reguljära samhället.

Drygt 70 procent av folkökningen sker i de tre storstadslänen och över en tredjedel enbart i Stockholmsregionen. Medräknat Uppsala län, som ingår i huvudstadens pendlingsregion, uppgår befolkningsökningen för närvarande till över 40 000 invånare per år i länen Stockholm och Uppsala sammantaget. De framskrivningar som gjorts till 2050 inom ramen för samarbetet mellan länen i östra Mellansverige pekar på en fortsatt hög befolkningstillväxt.

För Uppsala läns vidkommande indikerar den regionala utvecklingsstrategin för Uppsala län (2016) att det behövs en långsiktig beredskap för en befolkningstillväxt om 3 500 till 5 000 invånare per år. År 2016 ökade länsbefolkningen med drygt 7 200 invånare och genomsnittet för de senaste tio åren ligger på 4 145 invånare per år. Omkring 70 procent av tillväxten förväntas ske i kommunhuvudorterna, varav merparten i Uppsala, och resterande 30 procent i de mindre orterna och på landsbygden. Länets norra delar (kommunerna Heby, Tierp, Östhammar och Älvkarleby) har stått för en mindre del av befolkningsökningen, i genomsnitt 273 invånare per år sedan 2010. De senaste åren har befolkningstillväxten dock ökat till omkring 750 invånare per år.

Bostadsbrist

Bostadsbyggandet har släpat efter befolkningsökningen under många år. I kombination med en successiv polarisering av befolkningen till storstadsregionerna, framför allt Stockholm, har det inneburit en påtaglig bostadsbrist i dessa. På senare år och till följd av den höga invandringen har situationen blivit allt mer ansträng även i övriga landet. Hela 240 av landets 290 kommuner bedömer att det råder underskott på bostäder, enligt Boverkets bostadsmarknadsenkät för år 2016.

Boverkets bedömning är att det behöver färdigställas mer än 75 000 bostäder per år fram till 2020. Regeringen har som målsättning att det ska byggas minst 250 000 bostäder till 2020 eller minst 50 000 per år. År 2015 påbörjades knappt 50 000 bostäder, inklusive nettotillskott genom ombyggnationer. Prognosen för 2016-2017 är ca 60 000 påbörjade bostäder per år. Antalet färdigställda lägenheter släpar dock efter och uppgick 2015 till knappt 40 000 bostäder, inklusive ombyggnationer. Det är därför osannolikt att bostadsbyggandet hinner ikapp befolkningsökningen de närmaste åren.

Även Uppsala län kännetecknas av bostadsbrist. År 2016 rapporterade samtliga kommuner i länet att det råder bostadsbrist, trots att utbyggnadstakten har ökat och närmast sig 2 000

bostadsbyggande. För livskraftiga tätorter med tillgång till service är det viktigt med en utveckling på bostadsmarknaden. Det är också en förutsättning för att balansera den demografiska utvecklingen mot en allt äldre befolkning, genom inflyttning av bland annat barnfamiljer. Nyproduktion kan även ge upphov till flyttkedjor som gör det lättare för unga och nyanlända att komma in på bostadsmarknaden. Eller frigöra befintliga småhus som är attraktiva för barnfamiljer.

Planläget

För att möjliggöra nyproduktion krävs framförhållning i planläggningen av mark i attraktiva, dvs. efterfrågade, lägen, samt en väl fungerande markanvisningsprocess. En ny översiktsplan är antagen i Östhammars kommun december 2016. Fördjupade översiktsplaner har påbörjats 2017 över Alunda och kustområdet. Övriga tätorter kommer att följa. Detaljplanearbete pågår i Alunda och Östhammar, som tillsammans skapar rum för mer än 360 nya bostäder (190+ i Alunda och 170+ i Östhammar). Samtidigt pågår ett arbete inom kommunens mark- och exploateringsgrupp att stärka arbetet kring mark- och exploatering i kommunen, inklusive tätare kontakter och samverkan med byggherrar, exploatörer och fastighetsägare.

Totalt i november 2016 finns lediga tomter för ett drygt femtiotal villor, främst i Österbybruk, Gimo och Hargshamn men nästan inga lediga tomter i Östhammar, Öregrund och Alunda. Villatomterna säljs för närvarande till ett pris om 300 kronor per kvadratmeter medan nya tomter kommer säljas via mäklare till marknadsmässiga priser.

Tillgängliga byggrätter på kommunal mark uppgår därutöver till ca 35 000 kvm bostadsmark i Östhammar, 35 bostäder och ca 16 000 kvm bostadsmark i Österbybruk samt 15 000 kvm bostadsmark i Gimo. Credentias markanvisning vid sjötorget i Östhammars tätort medger därtill byggnation av ytterligare 90 bostäder i flerbostadshus, utöver de 27 som färdigställs och 33 som är under uppförande.

Noteras bör även att Östhammarshem har tagit fram en detaljplan vid Tallparken i Öregrund och där förberett för ett 30-tal nya bostäder för särskilt boende för äldre. Ett detaljplanearbete pågår även vid "Sjöfronten" i Östhammar, där projektet Sjöblick kan komma att inrymma ett 40-tal bostäder.

Målgruppspecifika behov

Nyanlända

I dagsläget är det en stor utmaning för kommunen att tillgodose behovet av bostäder för de nyanlända flyktingar som kommer till kommunen. Det är svårt att bygga nytt för dessa då hyrorna eller boendekostnaderna blir för höga. För flyktingmottagandet finns inte heller tid att invänta nyproduktion – de kommer nu. I huvudsak är det små, billiga bostäder som efterfrågas/behövs. Om dessa konkurrerar därtill ungdomar och unga vuxna samt, i viss mån, veckopendlare arbetskraft.

Handläggarna av flyktingmottagandet indikerar att det blir allt fler ensamkommande vuxna som ska placeras och att familjerna blir allt färre. Med ett kommuntal om 100 per år innebär det att nästan lika många boenden kan komma att behövas. Varje år, så länge mottagandet fortgår på oförändrad nivå. Här är förläggingsboende inte ett alternativ som för asylsökande, utan det handlar om regelrätt boende för enskilda individer av varierande

ursprung. Ur kommunikations- och integrationssynpunkt är det därtill önskvärt med placering i någon av tätorterna.

Enligt överenskommelse med Östhammarshem har flyktingmottagandet förtur till lägenheter, givet att det uppstår vakanser. För 2017 beräknas 40-50 lägenheter kunna tilldelas nyanlända flyktingar, vilket täcker en stor del av behovet men innebär en sämre tillgänglighet till lägenheter för andra målgrupper med liknande behov. Noteras bör att vakanserna hos Östhammarshem legat på låga nivåer de senaste åren.

För att klara flyktingmottagandet krävs sannolikt fler och flexibla lösningar. Det kan till exempel handla om modulboende, ombyggnationer eller ökad privatuthyrning inom befintligt bostadsbestånd. Det sistnämnda bygger dock på frivilliga överenskommelser mellan berörda parter, men kan underlättas av kommunal hyresgaranti, hjälp att förmedla kontakt samt upprätta kontrakt.

För ensamkommande flyktingbarn har kommunen ett särskilt ansvar och för närvarande avtal med Migrationsverket om att ta emot 15 per år. Enligt Socialförvaltningens bedömning krävs ytterligare ett tjugotal platser i HVB eller familjehem för ensamkommande barn samt 32 lägenheter för successiv utslussning av dessa under perioden fram till 2020.

Ungdomar och unga vuxna

Målgruppens behov av boende påverkas både av ungdomskullarnas storlek och konjunkturen. Antalet ungdomar och unga vuxna i kommunen, grovt översatt till åldrarna 19-25 år, ökade med över 400 individer under perioden 2008-2013, som en följd av att de stora barnkullarna från början av 1990-talet kom in i dessa åldrar. De senaste åren har antalet emellertid fallit tillbaka med drygt 200 individer, då 90-talisterna nu börjat passera 25-års gränsen och därmed kommit längre i etableringen på arbets- och bostadsmarknaderna.

Den brist på bostäder för ungdomar och unga vuxna - företrädesvis billiga hyresrätter - som många upplevt i kommunen skulle därmed kunna vara på väg att lätta. Behoven inom flyktingmottagandet talar dock mot detta. Därtill har arbetsmarknadsläget stärkts och gjort att fler unga fått en inkomst som möjliggör flytt från föräldrahemmet. Det kommer därför sannolikt att vara fortsatt svårt för ungdomar och unga vuxna att få tag på en hyresrätt till överkomligt pris. I synnerhet om man har särskilda anspråk, t ex inte är beredd att flytta mellan orterna.

Än svårare är det att hitta bostad på studieorter som Uppsala, vilket kan förklara en del av den minskade utflyttningsbenägenhet som kunnat iakttas inom åldersgruppen på senare år. Att pendla till studieorten från hemkommunen och bo kvar i föräldrahemmet kan ibland vara enda lösningen.

Nyproducerade lägenheter är inte i första hand en lösning riktat till denna grupp, då boendekostnaden blir hög och ungdomar och unga vuxna ofta har begränsade ekonomiska resurser. Nyproduktion av lägenheter ökar dock rörligheten i det totala bostadsbeståndet, vilket indirekt gynnar målgruppen. Därtill kan ombyggnation av befintliga fastigheter i vissa fall möjliggöra boenden anpassade till målgruppen, vilket det finns exempel på i kommunen. För de med fast anställning eller resursstarka föräldrar kan köp av en befintlig bostadsrätt också vara ett alternativ, där prisläget i kommunen fortfarande får betraktas som gynnsamt.

Familjer

För en kommun som Östhammar är det av betydelse att balansera det underskott som ges av flyttrörelsen bland ungdomar och unga vuxna med en nettoinflyttning av familjer. Viktigt för kommunen är därför att i bred bemärkelse utveckla den egna boendeattraktiviteten för målgruppen, planera för tomtmark i attraktiva lägen samt verka för nyproduktion som kan frigöra en del av det befintliga småhusbeståndet. En stor del av aktiviteten i kommunen är inriktad på detta, såväl vad gäller planering av tomtmark för nya småhus som nyproduktion av lägenheter för äldre som inte längre kan eller vill bo kvar i villa.

Som redan konstaterats är småhusboende kommunens starkaste nisch och efterfrågan kan förväntas öka när 90-talisterna kommer in i de familjebildande åldrarna. Detta gäller inte minst på pendlingsavstånd till Uppsala, där ombyggnationen av 288:an för med sig nya möjligheter. Värt att notera är att det i Uppsala kommun byggts förhållandevis lite småhus under en period och att den efterfrågan som finns i nya områden som Lindbacken tyder på ett starkt intresse och uppdämt behov. Därtill kostar genomsnittsvillan i Uppsala hela 11 lokala årsinkomster medan prisnivån i Östhammars kommun endast motsvarar 7 lokala årsinkomster. För Östhammars kommun ter sig detta som en möjlighet att inta en mer offensiv strategi i syfte att locka fler barnfamiljer till kommunen.

Seniorer

Antalet 65 år och äldre är den åldersgrupp som växer mest i kommunen och beräknas öka med ca 1 000 individer innan 2030. Störst förväntas ökningen bli i Österbybruk och Östhammar, med över 150 vardera, följt av Alunda (ca 100) samt Gimo och Öregrund med ca 40 vardera. Av ökningen svarar individer i åldrarna 80 år och äldre för mer än två tredjedelar, dvs. det är framför allt de riktigt gamla som blir fler. Bland dessa är kvinnor i majoritet, men ökningen sker framför allt bland männen.

Den åldrande befolkningen ställer krav på anpassning av det befintliga bostadsbeståndet, som i huvudsak är byggt innan 1980 och inte alltid anpassat till behoven bland äldre. Det är dock inte ett lagkrav eller ekonomiskt försvarbart att bygga om hela det befintliga beståndet för att uppfylla dagens normer. Istället handlar det om att med selektiva åtgärder anpassa beståndet till den växande efterfrågan som finns från målgruppen.

Bostadsanpassningsbidrag är ett kommunalt bidrag och viktigt medel för att underlätta anpassning av privatägda bostäder, vilket underlättar för äldre att bo kvar i sina hem till gagn för deras livskvalitet likväl som samhällsekonomin. Hemtjänst och olika kommersiella eller tekniska lösningar som servicetjänster och hjälpmedel spelar också en viktig roll i detta avseende. När den äldre sedan inte längre bor kvar kan återställningsbidrag under vissa förutsättningar beviljas till ägare av hyres- och bostadsrättshus för att ta bort anordningar som utförts med stöd av bostadsanpassningsbidrag.

Att flytta till bekvämt lägenhetsboende färdigt anpassat till behov som uppstår med stigande ålder och nära till service har också blivit allt vanligare, exempelvis bland medelålders som bott i villa men inte längre orkar eller vill ta hand om hus och trädgård. Detta har varit en viktig drivkraft bakom det ökade lägenhetsbyggandet i kommunen och även lockat till inflyttning från andra kommuner. Vi talar här i grova drag om åldersgruppen 55-75 år och till stor del vitala och aktiva individer.

I och med att den stora gruppen 40-talister snart har passerat dessa åldrar är målgruppsbefolkningen för denna typ av 55+ eller seniorboende emellertid på väg att nå sin kulmen och kan därefter förväntas minska. Däremot kommer befolkningen i de mer

vårdkrävande åldrarna 75+ att fortsätta öka, vilket sannolikt innebär en större efterfrågan på trygghetsboende. Trygghetsboende är en något mer utvecklad form av lägenhetsboende anpassat för äldre men utan mat, service, omvårdnad eller sjukvård såsom serviceboenden inom kommunens äldreomsorg. Socialförvaltningens bedömning är att det finns ett ackumulerat behov av 15 trygghetsboenden och att ytterligare tre per år behövs fram till 2020. Totalt finns således ett behov av 27 nya trygghetsboenden på några års sikt, varefter utvecklingen eventuellt kan komma att stabiliseras.

Särskilt boende

När åtgärder i hemmet inte anses vara genomförbara eller önskvärda finns särskilt boende, bostäder med omvårdnad och service dygnet runt. Kommunens ansvar regleras främst i socialtjänstlagen (SoL) men även lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Socialtjänstlagen ger rätt till hjälp i hemmet, särskilt boende och annat bistånd om man inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt.

Med fler invånare i åldrarna 75 år eller äldre stiger behovet av särskilt boende inom äldreomsorgen, även om efterfrågan varit relativt jämn de senaste åren och kunnat hanteras inom ramen för de 230 platser som finns idag. Socialförvaltningens bedömning är att ytterligare 23 serviceboenden behöver tillkomma till 2020. På längre sikt, i ett tioårsperspektiv, är bedömningen att det strukturella underskottet utifrån förväntade behov uppgår till ca 60 platser. Kommunen behöver på sikt således omkring 290 platser i särskilt boende för äldre för att möta behoven.

Socialnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att starta processen med att ta fram beslutsunderlag inför en eventuell utbyggnad av Tallparksgården i Öregrund, vilket kan ge mer än 30 nya platser och en jämnare fördelning mellan behov och kapaciteten i kommunen. I Öregrund inklusive småorter och landsbygd i kustlandet går det i dagsläget 51 invånare över 65 år per plats i särskilt boende – klart flest i kommunen. Pågående arbete med en äldreplan för kommunen kan förväntas ge ytterligare vägledning i frågan.

Utöver särskilt boende för äldre finns även behov bland individer med olika slags funktionshinder, som dock är mer svårprognosticerade utifrån befolkningsstatistik. Socialförvaltningen bedömer dock att det för perioden fram till 2020 finns ett underskott om sex platser i socialpsykiatriskt boende samt två psykiatriska träningsboenden. Mest akut är behoven inom socialpsykiatriskt boende.

Ekonomiskt svaga grupper, socialt boende

Någon egentlig hemlöshet i termer av uteliggare finns inte bland Östhammars kommuninvånare. Däremot finns, som på andra håll i länet och landet, ett antal individer i avsaknad av egen bostad, med olika typer av tillfälliga boendelösningar genom kompisar, bekanta, familj och släktingar eller genom kommunens försorg. Bland dessa ingår även missbrukare och personer med sådan ekonomi eller livssituation att köp av bostad eller förstahandskontrakt inte är en möjlighet.

Det förekommer att kommunen till dessa hyr lägenheter som sedan hyrs ut i andra hand med särskilda villkor, så kallade bostadssociala kontrakt. Socialförvaltningen räknar med tre nya bostadssociala kontrakt per år de närmaste åren, dvs. det handlar om relativt få fall som får lösas utifrån de specifika förutsättningarna. Viktigt är här att notera att Socialnämnden inte utgör hyresvärd för vanliga boendeformer. Socialnämnden förmedlar endast bostäder när det sker i form av en del av en vårdinsats samt ett fåtal andra specialfall.

RIKTLINJER FÖR BOSTADSFÖRSÖRJNINGEN

Generella principer

Flerkärnighet

Kommunens bostadsförsörjning utgår från den flerkärniga strukturen. Kommunen och tätorterna ska utvecklas utifrån sin egen identitet och förutsättningar. Bostäder ska finnas i tillräckligt antal utifrån de behov och möjligheter som finns på kommunens olika delmarknader.

Nyproduktion ska ske på marknadsmässig grund, men med hänsyn till kommunens långsiktiga utvecklingsambition. I denna är kommunens översiktsplan samt fördjupade översiktsplaner för de största tätorterna vägledande.

God framförhållning

Kommunens planarbete ska kännetecknas av god framförhållning med hänsyn taget till rådande och prognostiserad befolkningstillväxt, demografiska förändringar och potentiell inflyttning. Kommunen ska kunna erbjuda ett brett och marknadsanpassat utbud av tomter till olika typer av intressenter. Planarbetet ska bedrivas i nära dialog med berörda kommuninvånare och aktörer på fastighetsmarknaden. Kommunen ska som part kännetecknas

som lyssnande och flexibel, men också tydlig vad gäller grundläggande utgångspunkter och ställningstaganden. Aktuell information om lediga tomter, planlagd mark och pågående planarbete ska finnas lättillgänglig via kommunens hemsida.

Aktiv markpolitik

Kommunen ska bedriva en aktiv markpolitik för att möjliggöra kommunens utvecklingsambition och en tillräcklig bostadsproduktion. Det ska finnas ett tomtutbud som möter efterfrågan samt möjliggör en samhällsstruktur där offentliga och privata aktörer kan tillhandahålla fungerande, kvalitativ och kostnadseffektiv service till invånarna. Markanvisningar ska ske så att konkurrens främjas. Särskilda krav utöver branschnorm verkar fördröende och bör så långt som möjligt undvikas för att underlätta för nyproduktion.

Variation, hållbarhet och attraktivitet

Variation i bostadstyper och upplåtelseformer ska eftersträvas, liksom långsiktigt hållbara och attraktiva boendemiljöer. Detta innebär en prioritering av utbyggnad i lägen med goda möjligheter till teknisk försörjning (el, tele/fiber, vatten, avlopp), kollektivtrafik och tillgång till grundläggande service, mötesplatser och aktiviteter. Resurshushållning och klimathänsyn ska eftersträvas vid all ny bebyggelse.

Samverkan och uppföljning

Den kommunala bostadsstiftelsen Östhammarshem är genom sin dominerande ställning på den lokala bostadsmarknaden, i synnerhet hyresmarknaden, en nyckelaktör för kommunens bostadsförsörjning. Kommunen ska ha en nära och aktiv samverkan med Östhammarshem i bostadsrelaterade frågor. Samverkan ska även utökas med privata fastighetsägare och exploatörer för att tillgodose bostadsbehov och stimulera kommunens utveckling. Kommunen ska kontinuerligt analysera läget på bostadsmarknaden genom statistik och dialog med marknadsaktörer.

Effektivt och flexibelt nyttjande av det befintliga bostadsbeståndet

Merparten av kommunens bostäder finns inom det befintliga bostadsbeståndet. Ett effektivt och flexibelt nyttjande av detta är nödvändigt för att uppnå en väl fungerande bostadsmarknad som tillgodoser alla bostadsbehov. Bostadsanpassning, ombyggnad, privatuthyrning, förändrad användning och flyttkedjor kan på olika sätt bidra till en bättre bostadsförsörjning i kommunen, men bör ske på sådant vis att det inte står i konflikt med kommunens långsiktiga planering vad gäller bebyggelsens utveckling.

Aktuella behov

Stärkt planarbete

Kommunen ligger efter i planarbetet. För att snabba på arbetet med fördjupningar har en resursförstärkning skett, men den ökade takten på fördjupningar tar även i anspråk specialistkompetens från övriga förvaltningar. Samtidigt behöver detaljplanearbetet fortgå. Givet nuvarande befolkningsökning och tillväxtpotential samt för att tydligare bidra till det regionala målet om 5 000 nya bostäder per år behöver utrymme för minst 150 nya bostäder per år skapas. Kommunen behöver också öka sin lyhördhet gentemot privata aktörer/fastighetsägare som har en önskan om att planlägga lämpliga mark- (och vatten) områden som kommunen inte äger. En ökad samverkan och tidig samsyn med privata aktörer

kan leda till snabbare planprocesser, exempelvis i form av färre överklaganden av närboende och att en ökad exploateringsgrad i en del fall kan bli aktuellt.

Fokus på Alunda

För att upprätthålla önskvärd framförhållning i utbudet av tomter samt ha beredskap för en väsentligt snabbare utbyggnad i vissa tätorter, exempelvis Alunda, behöver prioritering ske. Planresurser behöver i nuläget fokuseras på att färdigställa fördjupad översiktsplan för Alunda samt pågående detaljplaner. I andra hand kommer fördjupade översiktsplaner för övriga serviceorter samt nya detaljplaner i dessa. Vid skarpt intresse från exploatörer kan annat detaljplanearbete överordnas dessa prioriteringar.

Fokus på familjer

Familjer är en viktig målgrupp som behöver prioriteras. 1990-talisternas familjebildning förväntas innebära en ökad efterfrågan på småhus, där kommunen kan utveckla konkurrenskraftiga erbjudanden i ett regionalt perspektiv. Utbudet av tomter för villor och radhus i serviceorterna behöver öka, framför allt på pendlingsavstånd till Uppsala, och beredskap finnas inom barnomsorg och skola för ett växande underlag. Som del i denna ambition bör särskild uppmärksamhet ägnas behovet av insatser för att öka den upplevda boendeattraktiviteten bland flickor/kvinnor.

Fokus på nyanlända

Anvisningen av bostäder till nyanlända är ett akut problem som måste hanteras enligt följande. 1) Diskussion med Östhammarshem samt andra hyresvärdar och fastighetsägare om (utökad) förtur vid vakanser samt blockupphyrning inom ramen för befintlig kapacitet eller genom mindre ombyggnation, t ex av större bostäder till mindre. 2) Erbjudande till allmänheten att stå som förmedlare av kontakt och garant vid privat uthyrning till målgruppen, därtill bistå vid upprättande av kontrakt (jmf exempelvis Kungsbacka). 3) Selektiva köp av befintliga privatbostäder på öppna marknaden för uthyrning i andra hand till målgruppen. 4) Upphandling av tillfällig kapacitet i form av modulboende, villavagnar eller liknande lösningar. För att tillgodose en snabb och effektiv hantering bör fortlöpande avstämning ske med kommunstyrelsens arbetsutskott alternativt en arbetsgrupp bildas med mandat att genomföra föreslagna åtgärder.

Fokus på äldre

Behovet av fler platser i trygghets- eller äldreboende behöver ombesörjas de närmaste åren. Kommunen och Östhammarshem är nyckelaktörer i detta arbete. En tänkbar rollfördelning är att Östhammarshem fokuserar på trygghetsboende, medan kommunen ser över möjligheterna att komplettera befintligt utbud av särskilt boende för äldre med ytterligare platser vid behov. En utbyggnad av Tallparksgården i Öregrund ligger nära till hands, men beslut har ännu inte fattats i frågan.

Fokus på utsatta

En nära samverkan med Östhammarshem behövs också för att möta de förväntade behoven inom socialpsykiatriskt boende, psykiatriska träningsboenden samt bostadssociala kontrakt. Det bör även utredas i vilken mån andra, privata, hyresvärdar kan erbjuda fullgoda alternativ. Viktigt att eftersträva är här att kategoribostäder inte ska förekomma på sådant sätt att de är utmärkande samt att bostadssociala kontrakt bör vara väl integrerade i kommunens hela bostadsbestånd.

Övrigt

Ett allmänt höjt bostadsbyggande gynnar rörligheten på den lokala bostadsmarknaden och indirekt grupper som själva inte har råd med nyproduktion, däribland unga och nyanlända. För att öka utbudet av små bostäder, både bostads- och hyresrätter, krävs dock också nyproduktion av sådana. För att bredda utbudet bör kommunen eftersträva projekt där exploatören åtar sig att inkludera denna typ av bostäder, vilket sker i alltför begränsad utsträckning idag. Det skulle även bidra till en bättre integration av olika åldersgrupper. Här kan även ingå mindre radhus i nya småhusområden som planeras. Mer kompakta boenden har också positiva effekter på resurs- och energieffektiviteten i bostadsbeståndet, vilket är önskvärt ur klimat- och miljösynpunkt.

Översiktsplan 2016

Framtidsbild

Serviceorter

- Service- och centralort
- Serviceort

Bebyggelse noder

- Tätort
- Småort
- Större by

Kommunikationer

- Huvudstråk
- Viktigt stråk
- Vagnät på landsbygd
- Järnvägsstråk

Kärnteknisk anläggning

- Forsmark

Remissinstans	Synpunkter	Åtgärd
Barn- och ungdomsnämnden Socialnämnden	<p>Stöder förslagen</p> <p>Riktlinjen att skapa utrymme för 100 nya bostäder per år saknar en tydlighet i ansvarsfrågan för detta arbete och volymen kan tyckas låg i förhållande till nuvarande befolkningstillväxt.</p> <p>Riktlinjerna under rubriken fokus på nyanlända bör kompletteras med ytterligare grupper med liknande behov, främst ungdomar med små ekonomiska resurser.</p>	<p>Noterat</p> <p>Reviderat volymambitionen till 150 per år.</p>
Strategienheten	<p>Riktlinjerna under rubriken fokus på äldre och utsatta bör korrigeras så att stycket stämmer med befintliga prognoser.</p> <p>Det är av stor vikt i samtliga frågor som rör boende att socialnämnden inte utgör hyresvärd för vanliga boendeformer. Socialnämnden bör endast förmedla bostäder när det sker i form av en del av en vårdinsats och ett fåtal andra specialfall.</p> <p>Faktakorrigering: Invandringen nådde sin kulmen 2015, inte 2016</p> <p>Under rubriken planläget bör text ändras till: En ny översiktsplan är antagen i Östhammars kommun december 2016. Fördjupade översiktsplaner har påbörjats 2017 över Alunda och kustområdet. Övriga tätorter kommer att följa.</p> <p>Under rubriken Stärkt planarbete bör text ändras till: Kommunen ligger efter i planarbetet. För att snabba på arbetet med fördjupningar har en resursförstärkning skett, men den ökade takten på fördjupningar tar även i anspråk specialistkompetens från övriga förvaltningar.</p> <p>Östhammars mål och ambitioner i relation till regionens mål och ambitioner bör belysas tydligare</p> <p>Resultatet av kommunens annonskampanj för uthyrning till flyktingboende borde finnas klart nu och ingå som del av underlaget</p> <p>Avsnittet om variation, hållbarhet och attraktivitet är synnerligen angeläget då det idag finns en policy för ekologisk hållbarhet och uppdrag att ta fram policy för social hållbarhet är under framtagande under 2017. Föreslagna riktlinjer kopplar tydligt an till alla inriktningsmål utom KLIMATSMART i ÖP 2016. Avsnittet föreslås kompletteras med "Eftersträva resurshushållning</p>	<p>Justerat med hänsyn till Äldreplan (remissupplaga)</p> <p>Noterats i dokumentet</p> <p>Åtgärdat</p> <p>Åtgärdat</p> <p>Åtgärdat</p> <p>Åtgärdat</p> <p>Frågan har ställts, men svar uteblivit</p> <p>Åtgärdat</p>

och klimathänsyn vid all ny bebyggelse"

Östhammarshem	Har inget att invända mot förslagen, men ger viss kompletterande info om den egna nyproduktionen som kan inkorporeras i dokumentet: Ett 50-tal hyresbostäder har de senast 5 åren tillskapats och ytterligare ett 50 tal är nu påbörjade med planerad inflytt 2018. Östhammarshem är i dagsläget i full produktion av hyresbostäder i Alunda, Gimo och Österbybruk. Vi har vidare tagit fram en detaljplan vid Tallparken i Öregrund och där förberett för ett 30-tal nya bostäder för särskilt boende för äldre. Ett detaljplanearbete pågår vid "Sjöfronten" i Östhammar där projektet Sjöblick kan komma inrymma ett 40-tal bostäder.	Förmedlad informationen har förts in i dokumentet
Ulf Andersson	De aktuella behoven behöver kompletteras med ett avsnitt som beskriver i vilka delar av kommunen identifierat insatsbehov på områden som följer med en kraftigt ökad befolkning i regionen och kommunen. Refererar till förslag till uppdatering av kommunens tillväxtstrategi, SCBs befolkningsprognos samt utmaningar på det tekniska området samt på andra områden där kraven på kommunal service kommer att öka.	Reviderat volymambitionen till 150
Håbo kommun Tierps kommun	Har inget att erinra Anser att behov och prioriteringar tydligt framkommer, men noterar att kösituationen vid Östhammarshem samt eventuell undersökning om behoven inom målgruppen 55+ inte framkommer	Noterat Utvecklat den målgruppspecifika analysen, inkl. 55+.
Länsstyrelsen	Länsstyrelsen ser gärna att kommunen i riktlinjerna utvecklar kopplingen till nationella mål, planer och program av betydelse för bostadsförsörjningen. Exempel på mål av betydelse är de miljö- och energipolitiska, folkhälsopolitiska, barnpolitiska, jämställdhetspolitiska, integrationspolitiska samt de nationella målen för samhällsplanering Saknar jämställdhet- och barnperspektivet, som behöver förtydligas	Kompletterat till viss del, men många av dessa aspekter är mer ÖP-relaterade eller hanteras i andra program.
	Kommunens folkhälsopolicy bör även utgöra en grund för	Noterat, men ej föranlett

<p>bostadsförsörjningen</p> <p>Det bör framgå att kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen har en vägledande roll vid tillämpning av 2 kapitlet 3 § punkt 5 i PBL.</p>	<p>åtgärd. Otydlig koppling</p> <p>Åtgärdat</p>
<p>Ett förtydligande av kopplingen mellan den nya översiktsplanens mål och riktlinjer för bostadsförsörjningen får gärna redovisas</p>	<p>Åtgärdat</p>
<p>Länsstyrelsen stöder kommunens ambition att bygga nära service, befintlig infrastruktur och kollektivtrafik</p>	<p>Noterat</p>
<p>Huvuddelen av kommunens bostäder finns inom det befintliga beståndet. Planen skulle kunna utveckla denna aspekt samt mål för hur denna del av bostadsbeståndet kan utvecklas framöver</p>	<p>Kompletterat riktlinjerna med avseende på detta.</p>
<p>Analysen av befolkningsutvecklingen, bostadsbehov/-efterfrågan och bostadsutbud bör knytas till situationen i grannkommunerna och delregionen i stort.</p>	<p>Åtgärdat</p>
<p>Hade varit intressant att få veta vilka storlekar på bostäderna som efterfrågas</p>	<p>Åtgärdat</p>
<p>Det bör framgå i riktlinjerna om och hur kommunen använder sin politiska styrning till allmännyttan för att planera så att alla invånare i kommunen ska ges möjlighet till goda bostäder</p>	<p>Finns med, men Östhammarshem är en stiftelse vilket inverkar på styrningen</p>
<p>Bostadsbehovet för särskilda grupper beskrivs i mycket ringa omfattning. Det är viktigt att synliggöra samtliga gruppers behov av bostäder</p>	<p>Åtgärdat</p>
<p>Riktlinjerna skulle vinna på om analysen fördjupades ytterligare utifrån kommunens specifika förutsättningar samt utifrån olika ekonomiska (t ex betalningsförmåga, vakanser i hyresrättsbeståndet, vikten av flyttkedjor, Tobins Q), sociala (särskilda gruppers behov) och praktiska parametrar (t ex planberedskap i rätt läge).</p>	<p>Åtgärdat</p>
<p>Analysen och statistiken bör delas upp på kön. Kan kommunen i analysen även beakta barnperspektivet vore det vällovligt.</p>	<p>Könsdimensionen har förts in. Barnperspektivet hanteras bättre inom ramen för kommunens ÖP</p>

Riktlinjerna skulle få en ökad läsbarhet om mycket av informationen bröts ner och presenterades på ortsnivå (demografi, bostadsbehov, planberedskap, tomtkö, planerat bostadsbyggande och dess inriktning, konsekvenser för VA och service etc).

Regeringens mål om en långsiktigt väl fungerande bostadsmarknad där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven kan ses som en utgångspunkt för den bostadspolitiska diskussionen.

För en långsiktigt hållbar utveckling bör varje nytt bostadsprojekt på kommunens bostadsområden värderas

Kommunen bör ha en kontinuerlig dialog med fastighetsägare, presumtiva byggherrar och andra vars insatser är nödvändiga för att förverkliga de kommunala målen för bostadsförsörjningen.

En särskild skrivning behövs för det bostadsbehov som personer med funktionsnedsättning har (LSS). Kategoribostäder ska inte förekomma på sådant sätt att de är utmärkande. Bostadssociala kontrakt bör vara väl integrerade i kommunens hela bostadsbestånd.

Utveckla skrivningar och mål gällande hemlöshet

Tätortsdimensionen finns med där så är relevant/möjligt. Ingen ytterligare åtgärd. Noterat. Det är även programmets ambition

Sker utifrån gällande planer och lagstiftning. Ingen åtgärd

Noterat. Det är även kommunens intention enligt programmet

Åtgärdat

Kompletterat med skrivningar kring hemlöshet

Centraliserat inköp

Hur, när och varför?

Varför prioritera inköp?

Inköp behöver prioriteras:

- Det finns effektivitets- och besparingspotential om inköp används strategiskt
- Vi behöver göra bättre upphandlingar
- "Upphandling" är det tredje vanligaste sökordet på osthhammar.se
- Statistik visar att inköp utgör ca hälften av svenska upphandlande myndigheters utgifter.
- EN manuell faktura kostar i snitt ca 300 kr att administrera. Till och med september i år har vi fått 53% fakturor elektroniskt. Leverantörsreskontra visar att vi hanterar ca 50 000 fakturor per år. Kostnad för manuella fakturor idag är därmed ca 7 mkr som vi skulle kunna använda till annat

Centraliserat inköp

Konsekvenser med nuvarande organisation

Dagens organisation innebär..

- Bristande kvalitet på underlag som leder till oväntade konsekvenser
- Vi betalar för saker som vi inte använder
- Vi är otrogna mot våra ramavtalsleverantörer

Detta vill vi komma ifrån genom att centralisera inköpsfunktionen.

Med en centralisering vill vi få en mer övergripande kontroll över inköp och upphandlingar, en högre effektivitet på upphandlingsarbetet och en bättre kvalitet på våra underlag.

Centraliserat inköp

Fördelar med en centralisering

- Övergripande kontroll juridiskt, politiskt och kvalitetsmässigt
- Större möjligheter att jobba med inköp på ett effektivt och strategiskt sätt
- Effektivare och säkrare med vana användare istället för sällananvändare
- Organisationen är för liten för att vara decentraliserad
- Personbundet = sårbart
- Underlättar för verksamheterna
- Övervägande positiv attityd till centralisering i förvaltningarna
- Ansvarsfördelning kan bli tydligare om den görs på rätt sätt
- Starkt stöd i andra kommuner som vi samverkar med

Utmaningar med en centralisering

- Innebär förmodligen ingen ekonomisk vinning, åtminstone på kort sikt
- Risk för krockar/otydlighet i beslutsmandat
- Risk för otydlig ansvarsfördelning
- Risk för distans mellan beställare och upphandlare
- Risk för överbelastning centralt
- Risk för kö, prioritering av upphandlingar
- Risk för att man "tar resurserna från förvaltningarna och lämnar kvar arbetsuppgifterna" då alla funktioner inte kan centraliseras

Centraliserat inköp

Utredningens förslag

En central inköpsenhet under lednings- och verksamhetsstöd ink en inköpschef, en avtalscontroller och tre upphandlare.

Inköpschef ingår i ledningsgruppen och får delegation att genomföra upphandlingar för kommunens räkning upp till ett bestämt belopp.

Enheten ska:

- Leda och styra kommunens inköpsverksamhet,
- genomföra alla kommunens annonserade upphandlingar
- följa upp ramavtal
- följa upp uppställda nyckeltal ex. leverantörstrohet och e-handel
- Stärka det lokala företagsklimatet genom bl.a. ökad dialog
- Stödja och styra verksamheterna i deras inköpsarbete med hjälp av mallar, rådgivning, granskningar, internutbildningar, inköpsmöten

Förvaltningarnas ansvar

Förvaltningarnas ansvar som kvarstår:

- initiera upphandlingar när behov uppstår, d.v.s. ”beställa en upphandling”
- medverka med specialistkompetens i upphandlingar
- genomföra direktupphandlingar och egna avrop under 100 000 kr.

Förvaltningarna behöver ha minst en utsedd ”kontaktperson” för upphandlingsfrågor som gör beställningarna av upphandlingar, som har kontakt och dialog med upphandlare, inköpschef och som närvarar på inköpsmöten.

Avvägningar

Organisatorisk placering

” En central enhet under lednings- och verksamhetsstöd”

En enhet därför att:

- Synergieffekter med att jobba i grupp
- Vinsterna med att samordna blir urvattnade om vi sprider ut oss
- Lättare att upprätthålla enhetlighet, rättssäkerhet och samma service till alla förvaltningar

Under LVS därför att:

- En central placering som ger förutsättningar för att jobba både strategiskt och operativt
- Underlättar att ge service till hela kommunen
- Närhet till ekonomi, administration och juridik

Avvägningar

Enhetens storlek

Förväntad produktion:

ca 30 annonserade upphandlingar över tröskelvärdet/år, och minst lika många direktupphandlingar

Antal upphandlingar per år i dagsläget: Omöjligt att säga.

Uppskattning: ca 30 st/år över 534 890 kr.

Direktupphandlingar under beloppsgränsen: betydligt fler.

Målet är att täcka dagens behov av upphandling och förhoppningsvis hinna med fler än så då vana användare i grupp ger synergieffekter och effektivare arbetssätt.

En upphandling tar olika lång tid

Direktupphandling – Upp till ett par veckor

Annonserad upphandling - ca 3 – 12 månader

Avvägningar

Enhetens roller (i)

Inköpschef:

- Extern och intern representation i inköpsfrågor
- Ansvar för enhetens verksamhet, budget och personal.
- Ansvar för att kommunen följer upphandlingslagarna
- Driva inköpsfrågorna och sätta tonen för utvecklingen av inköpsfrågor, Omvärldsbevakning och omsättning av detta i den egna organisationen
- Leverantörsutveckling och förhandlingar
- Övergripande upphandlingsplanering
- Delegation att genomföra upphandlingar för upp till 800 000 kr
- Ingå i ledningsgruppen
- Inköpsmål, policy och riktlinjer
- Kvalitetssäkrande av kommunens dokument, Från policy till lathundar och mallar
- Hantera eventuella överprövnings- och rättsprocesser.
- Internutbildningar för inköpare och diskussionsforum för upphandlare,
- Omvärldsbevakning

Avvägningar

Enhetens roller (ii)

Avtalscontroller:

- Uppföljning av mål och nyckeltal,
- Löpande spendanalys och bevakning av leverantörsreskontra
- Bevaka leverantörstrohet, avtalstrohet och otillåtna direktupphandlingar
- Genomföra internkontroller
- Levererar inköpsstatistik till inköpschef för avrapportering till ledningen
- Utveckla e-handel och faktura/ekonomisystem
- Hantera avvikelser och klagomål på avtal
- Planera och genomföra uppföljningar av avtal

Avvägningar

Enhetens roller (iii)

Upphandlare x 3:

(Varav en junior upphandlare/administratör)

- Projektleda kommunens upphandlingar över 100 000 kr
- Stödja verksamheterna i inköpsfrågor
- Leverantörskontakter
- Ansvar för att upprätthålla en nära kontakt med förvaltningarna, närvara på möten och planera inför nya/kommande behov och upphandlingar
- Hålla avtalsdatabasen uppdaterad och optimera sökfunktionerna
- Diarieföra, registrera handlingar, lämna ut handlingar, sekretessprövningar m.m.

Avvägningar

Ansvarsfördelning

Inköpsenhetens ansvar:

Att genomföra kommunens annonserade upphandlingar och direktupphandlingar över 100 000 kr. Direktupphandlingar över 100 000 kan genomföras på förvaltningsnivå efter bemyndigande från inköpschef.

Att följa upp löpande ramavtal och inleda nya upphandlingar vid fortsatt behov.

Att stödja verksamheterna i deras inköpsarbete med hjälp av mallar, rådgivning, granskningar, internutbildningar, internkontroller, möten/forum.

Att sprida information till förvaltningar om t.ex. nya ramavtal.

Att hålla avtalsdatabasen uppdaterad.

Att uppmärksamma "problemområden" där det t.ex. är vanligare med avtalsbrott, leverantörsotrohet, otillåtna direktupphandlingar, identifiera vad det beror på och försöka avhjälpa problemet.

Förvaltningarnas ansvar:

Att i god tid meddela ansvarig upphandlare att ett behov av upphandling finns.

Att hålla tät kontakt med inköpsenheten och närvara på möten, att hålla sig à jour med vad som händer inom inköp tex. Nya ramavtal, hur man söker i avtalsdatabasen osv.

Att medverka som referenspersoner i upphandlingar och att göra egna avrop och direktupphandlingar under 100 000 kr. Direktupphandlingar över 100 000 kan genomföras på förvaltningsnivå efter bemyndigande från inköpschef.

Att ha en utsedd kontaktperson/ansvarig som håller tät kontakt med ansvarig upphandlare, ser till att upphandlare blir inbjuden i relevanta sammanhang, närvarar på inköpsmöten, föreslår referenspersoner inom förvaltningen som kan medverka i upphandlingar och gör direktupphandlingar, stödja verksamheter i deras dagliga inköp.

Barn- och utbildningsnämnden

REGLEMENTE FÖR BARN- OCH UTBILDNINGS- NÄMNDEN

Inom ramen för det som föreskrivs om nämnder i kommunallagen ska följande gälla i Östhammars kommun:

VERKSAMHET

Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden

§ 1

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige anger fullgör barn- och utbildningsnämnden kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom enligt Skollagen (2010:800) och tillämpliga skolförordningar.

Barn- och utbildningsnämndens uppgifter omfattar skolformerna:

- Förskola
- Förskoleklass
- Grundskola
- Grundsärskola
- Gymnasieskola
- Gymnasiesärskola
- Vuxenutbildning

I skolväsendet ingår också fritidshem som kompletterar utbildningen i förskoleklassen, grundskolan och grundsärskolan. Vidare omfattas vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet.

I ovanstående ansvarsområden ingår också att bevilja tillstånd, utöva tillsyn och ge bidrag till fristående verksamheter i enlighet med skollag och skolförordningar.

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar också för den frivilliga musik- och kulturundervisningen som bedrivs inom den kommunala Kulturskolan.

Nämnden ansvarar för myndighetsutövning enligt skollagen, skolförordningen, gymnasieförordningen m fl., samt för övriga myndighetsbeslut och huvudmannafrågor som förekommer inom nämndens ansvarsområde.

Allmänna skyldigheter

§ 2

Barn- och utbildningsnämnden ska hålla sig informerad om uppväxtvillkoren för barn och ungdomar och vidta åtgärder för att förbättra dessa inom nämndens ansvarsområden barnomsorg och utbildning.

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för:

1. information till allmänheten om verksamheten inom sina ansvarsområden
2. personregister som nämnden har för verksamheten inom sina ansvarsområden
3. diarieföring och arkivvård enligt arkivreglemente
4. reformering av nämndens regelbestånd.

§ 3

Barn- och utbildningsnämnden har vidare hand om:

1. att föra kommunens talan i mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde om inte kommunfullmäktige beslutar annat
2. de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som har tilldelats nämnden.

§ 4

Barn- och utbildningsnämnden ska samråda med övriga nämnder, andra myndigheter, organisationer och enskilda som berörs av nämndens verksamhet.

§ 5

Barn- och utbildningsnämnden, och i förekommande fall dess utskott, får infordra de yttranden och upplysningar från kommunens nämnder, beredningar och arbetstagare som behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 6

Barn- och utbildningsnämnden ska besluta i följande ärenden:

1. nämndens förvaltningsorganisation inom de riktlinjer som kommunfullmäktige har fastställt
2. omdisponering av medel inom de av kommunfullmäktige fastställda anslagsnivåerna

3. fastställande av taxor vid uthyrning av skolans lokaler.

Ansvar och rapportskyldighet

§ 7

Barn- och utbildningsnämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning, ingångna avtal samt bestämmelserna i detta reglemente.

Barn- och utbildningsnämnden ska kontinuerligt följa upp verksamheten och regelmässigt rapportera hur den utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Barn- och utbildningsnämnden ska fortlöpande informera fullmäktige om de beslut som fattas i anledning av medborgarförslag och två gånger per år redovisa de medborgarförslag som inte avgjorts inom ett år från det att förslagen väcktes i fullmäktige. Fullmäktige ska informeras om anledningen till att ärendena inte avgjorts och när beslut kan beräknas fattas. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och november.

Personalansvar

§ 8

Nämnden är anställningsmyndighet för personal vid dess förvaltning. Nämnden har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde med undantag för de frågor som anges i 8 § i reglemente för kommunstyrelsen.

ARBETSFORMER

Sammansättning

§ 9

Barn- och utbildningsnämnden består av nio ledamöter och nio ersättare.

Ersättares tjänstgöring

§ 10

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Om inte ersättare väljs proportionellt ska ersättarna tjänstgöra enligt den av kommunfullmäktige mellan dem bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i ordningen.

§ 11

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

Inkallade av ersättare

§ 12

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde ska själv kalla sin personliga ersättare. Om den personlige ersättaren inte kan delta i sammanträdet anmäls detta till nämndens sekreterare eller någon annan vid nämndens kansli som kallar ersättare. Den ersättare kallas som står i tur att tjänstgöra och som inte redan kallats in.

Ersättare för ordförande

§ 13

Om varken ordförande eller vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av sammanträdet, fullgör den ledamot som varit ledamot i barn- och utbildningsnämnden längst tid ordförandens uppgifter.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

Sammanträden

§ 14

Barn- och utbildningsnämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.

Kallelse

§ 15

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska på lämpligt sätt sändas till varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fyra dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

Öppna sammanträden

§ 16

Nämnden medges rätt att besluta om dess sammanträden ska vara offentliga och i och med det även besluta om en allmänhetens frågestund ska hållas i anslutning till sammanträdet (KF § 12/02).

Ordföranden

§ 17

Barn- och utbildningsnämndens ordförande ska:

1. närmast under nämnden ha uppsikt över nämndens förvaltning och verksamhet
2. uppmärksamt följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och intressen inom nämndens verksamhetsområde samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor
3. främja samverkan mellan barn- och utbildningsnämnden och kommunens övriga nämnder
4. representera barn- och utbildningsnämnden vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte barn- och utbildningsnämnden bestämt annat i ett särskilt fall.

Justering av protokoll

§ 18

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Barn- och utbildningsnämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Reservation

§ 19

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas senast dagen före den tidpunkt som har fastställts för justering av protokollet.

Delgivning

§ 20

Delgivning med barn- och utbildningsnämnden sker med ordföranden, barn- och utbildningschefen eller annan anställd som nämnden bestämmer.

Undertecknande av handlingar

§ 21

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutats av barn- och utbildningsnämnden ska undertecknas av ordföranden eller, om ordförande har förhinder, av vice ordförande och kontrasigneras av anställd som nämnden bestämmer.

I övrigt bestämmer nämnden vem som ska underteckna handlingar.

Närvarorätt

§ 22

Vid barn- och utbildningsnämndens sammanträden ska tjänsteman närvara enligt ordförandens avgörande.

Den som har väckt ett ärende genom medborgarförslag har rätt att delta i överläggningarna i ärendet när beslut ska fattas med anledning av förslaget utom i de fall som anges i 6 kap. 19 a § tredje stycket kommunallagen som avser ärenden om myndighetsutövning eller i vilka ärenden det förekommer uppgifter som hos nämnden omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen.

Utskott

§ 23

Barn- och utbildningsnämnden får tillsätta utskott.

Har barn- och utbildningsnämnden beslutat att tillsätta utskott ska bestämmelserna nedan gälla.

§ 24

Barn- och utbildningsnämnden väljer för den tid nämnden bestämmer bland utskottets ledamöter en vice ordförande.

Om ordföranden i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

§ 25

Ersättare ska närvara vid utskottets sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra.

Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av barn- och utbildningsnämnden vid valet bestämda ordningen.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

§ 26

Utskottet sammanträder på dag och tid som utskottet bestämmer. Sammanträde ska också hållas när ordföranden anser att det behövs eller när minst två ledamöter begär det.

Utskottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

§ 27

De ärenden som ska avgöras av barn- och utbildningsnämnden i dess helhet ska beredas av utskottet om beredning behövs. Nämnden får besluta att ärenden kan tas upp för behandling utan föregående beredning.

Ordföranden eller barn- och utbildningschefen överlämnar sådana ärenden till utskottet.

När ärendet beretts ska utskottet lägga fram förslag till beslut.

Det som föreskrivs i **12-15 och 19** gäller i tillämpliga delar också utskottet.

Regler för kommunalt partistöd i Östhammars kommun

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

I kommunallagen (1991:900) finns de grundläggande bestämmelserna om kommunalt partistöd.

I Östhammars kommun ska därutöver följande gälla.

1 § Rätt till partistöd

Det lokala partistödet i Östhammars kommun utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 2 kap. 9 § andra stycket kommunallagen.

2 § Grundstöd och mandatstöd

Partistödet består av

- Ett grundstöd som uppgår till 50 000 kronor per år till parti utan kommunalråd, samt
- Ett mandatstöd, som uppgår till 20 000 kronor per mandat och år.

3 § Fördelning av partistöd

Vid fördelning av partistöd beaktas endast mandat för vilken en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837).

Upphör ett parti att vara representerat under ett verksamhetsår upphör partistödet samtidigt som representationen upphör.

4 § Redovisning och granskning

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 2 kap. 9 § första stycket kommunallagen. Det vill säga att partistödet använts för att stärka partiernas ställning i den kommunala demokratin.

Redovisningen ska gälla perioden 1 januari – 31 december och ges in till kommunfullmäktige senast sex månader efter räkenskapsårets utgång.

Till redovisningen ska följa ett granskningsintyg.

5 §

Årlig utbetalning

Partistöd betalas ut kvartalsvis i förskott under efter beslut av fullmäktige.

Har redovisning och granskningsrapport enligt 2 kap. 11 § andra stycket kommunallagen inte lämnats in till kommunstyrelsen inom föreskriven tid utbetalas inget stöd för nästkommande år.

Redovisning av att partistödet använts för sitt ändamål under perioden 160101 – 161231.

Borgerligt Alternativ (BoA) är en Lokal Partiförening med uppgift att sprida partiets politiska budskap och bidra till att stärka demokratin och att bredda den borgerlig representation i Östhammars kommun.

Partiet är inte anslutet till något riksdagsparti, utan arbetar helt på lokal nivå. Inga ekonomiska överföringar har skett till någon del utanför den utbetalande kommunen. Samtliga erhållna grund- och mandatstöd har använts i partiföreningens verksamhet. De största utgiftsposterna som partiet haft under året hänför sig till Annonsering och marknadsföring, samt mötesverksamhet. Partiets ekonomi är i balans.

Under verksamhetsåret 2016 har föreningen haft 5 protokollförda sammanträden, Därutöver 6 öppna sammanträden för allmänheten inför varje kommunfullmäktigemöte. Målsättningen med dessa möten är att bredda demokratin och i handling fungera som ett öppet och tillgängligt parti, där aktuella frågor kan diskuteras inför kommunfullmäktiges möten.

Under året har partiet varit representerat i följande styrelser & nämnder; Kf, Ks, BoM, BUN, Lokala Säkerhetsnämnden och i MKB-gruppen.. Närvaron har varit 100 %-ig.

Partiets två ordinarie Ledamöter i Kf har även under året lämnat in tre Motioner och tre Interpellationer. Lämnat remissvar på Dp del av Fastigheten Gammelbyn 1:62 i Östhammars kommun och varit aktiva på Insändarsidorna i UNT, huvudsakligen i frågor gällande väg 288, Dp Gammelhus, Folkomröstning i Kärnavfallsfrågan, samt Var finns omtanken om kommunens ekonomi, vision- och invånare.

I sociala medier har partiet egen Hemsida och finns på Facebook och Twitter.

Arbetet med att få invånarna engagerade och intresserad av hur kommunen utvecklas och hur vi får ett alltmer demokratiskt samhälle, där öppenhet och tillgängligheten förbättras, är vår viktigaste uppgift.

Gimo 2017-04-18

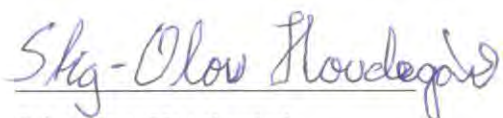
Ann-Katrin Malmström
Ordförande Borgerligt Alternativ (BoA)

GRANSKNINGSINTYG gällande partistöd 2016.

Undertecknad har av Borgerligt Alternativs styrelse utsetts att granska om redovisningen av partistödet 2016 givit en rättvisande bild av hur partiet använt partistödet enl. 2 kap 11§ andra stycket i KL.

Jag har följt partiets aktiviteter under flera år och har tagit del av den Balans- och resultaträkningen, som med acklamation godkänts av partiets årsmöte 2017-03-30.

Östhammar 2017-04-18

Stig-Olov Hovdegård

2017-02-24

ÖSTHAMMARS KOMMUN Kommunstyrelsen	
2017 -02- 28	
Dnr:	Dpl:

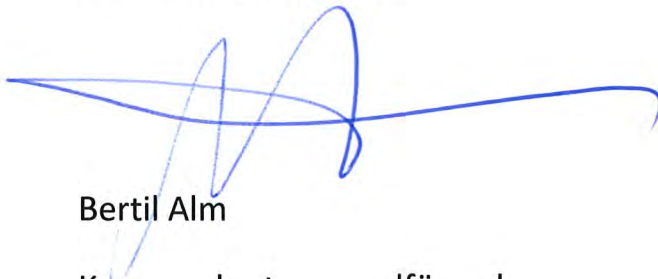
Till kommunfullmäktige i

Östhammars kommun

REDOVISNING AV KOMMUNALT PARTISTÖD 2016

Härmed överlämnas underlag rörande användningen av det kommunala partistödet för år 2016.

Med vänlig hälsning

Bertil Alm

Kommunkretsens ordförande

Bilagor:

- Redovisning av partistödet 2016
- Granskningsintyg

REDOVISNING AV PARTISTÖDET 2016

Intäkter

Partistöd 160 000 kr

Summa Intäkter **160 000 kr**

Kostnader

Expeditionskostnader och arvoden 31 809 kr

Information allmänheten 10 824 kr

Kurser, konferenser 18 142 kr

Möten och stämmor 27 366 kr

Övriga kostnader 3 050 kr

Summa Kostnader **91 191 kr**

Resultat **68 809 kr**

Överskottet har fonderats i en valfond inför kommunvalet 2018.

Partistödet har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin. Intygas vidare att inga överföringar har gjorts i form av frivilliga eller att det av annat organisationsled uttaxerats exv andel av partistödet.

Medlemsavgifterna och deras användning är ej medtagen i denna redovisning.

Alunda den 31 januari 2017

Inga Alm
Kretskassör

GRANSKNINGSINTYG

Av Centerpartiet i Östhammars kommun utsedd som särskild granskare av användningen av partistödet för år 2016 lämnas följande granskningsintyg.

Som underlag för min granskning har jag tagit del av Östhammars kommuns regler för kommunalt partistöd.

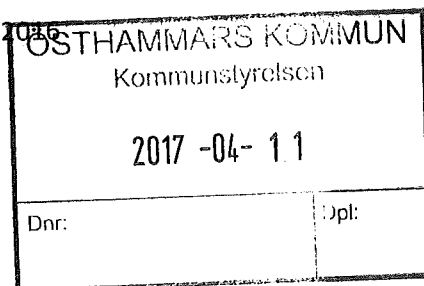
Jag har i likhet med vad som görs i samband med en revision granskat ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna.

Härmed intygas att min granskning visar att redovisningen av partistödet ger en rättvisande bild av hur mottagaren använt partistödet.

Alunda den 15 februari 2017

Lennart Johansson

Vi har under 2016 haft:

Årsmöte med talare utifrån

Kampanj på Alla hjärtansdag i Alunda

Skickat 3 personer på Kommun och Landstingsdagar

Haft möten inför KF

Vi har lämnat in motioner ang bland annat Integrationsfrågan i kommunen

Lyft frågan ett antal gånger angående en eventuell distributionscentral.

Vi har fått några debattartiklar publicerade i Unt.

Delat ut Vitspiispriset till Elin Torstensson, då även Magnus Oscarsson kom.

Vi besökte Elins gård

Julfest i Alunda

Kristdemokraterna i Östhammar 2016

Balansrapport:

kassan	1 738,00 kr
Postg	108 764,31 kr
	<hr/>
	110 502,31 kr

Resultatrapport:

Intäkter:

Div intäkter:

medl avg	550,00 kr
Partistöd	70 000,00 kr
	<hr/>
	70 550,00 kr

Utgifter:

Kampanjkostnader	
Utbet partistöd	~ 40 100,00 kr
kommundagar & utbildn	~ 7 318,00 kr
Lokal/plats hyra	~ 700,00 kr
Annonser	
Kontorsmaterial	~ 639,00 kr
Porto	
Divkostnader, blommor mm	~ 685,22 kr
Div avg	~ 601,50 kr
Ers utlägg, resor mm	~ 378,00 kr
	<hr/>
	~ 50 421,72 kr

Resultat:

20 128,28 kr

Valfonden

31/12-2016

91 163,87 kr

ökat : 16 163,87

Revisionsberättelse

Kristdemokraterna i Östhammarsvalkrets
802419-8767

Vi har granskat styrelsens handlingar samt ekonomiska redovisning för verksamhetsåret 2016. Det är styrelsens som har ansvar för föreningens förvaltning och bokföring. Vårt ansvar som revisorer är att uttala oss om styrelsens förvaltning och bokföring på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisions sed. Detta innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att redovisning och bokföring inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av styrelsens handlingar och redovisning för att kontrollera deras kvalitet.

Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om styrelsen har handlat i strid med föreningens stadgar eller gällande lag. Vi anser att vår granskning ger oss en rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Den årsredovisning som vid granskningen fanns tillgänglig har upprättats i enlighet med de lagar och regler som gäller enligt god redovisningssed, därmed kan vi anse att de ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Styrelsen har i enlighet med vår bedömning inte handlat i strid med föreningens stadgar eller svensk lag. Vi tillstyrker därmed att stormötet beslutar att bevilja styrelsen ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Östhammar 2017-02-19

Carl-Olof Andersson

ÖSTHAMMARS KOMMUN Kommunstyrelsen	
2017 -02- 28	
Dnr:	Dpt:

Redovisning av kommunalt partistöd
Liberalerna Östhammar

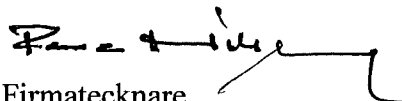
Liberalerna Östhammar har år 2016 mottagit 70 000 kronor i partistöd från Östhammars kommun.

Den verksamhet som bedrivs inom partiföreningen syftar till att stärka Liberalernas och de liberala idéernas ställning inom kommunen samt att öka Liberalernas röstetal i allmänna val.

De huvudsakliga utgiftsposterna är kampanjkostnader, gruppleदारarvode, styrelsens verksamhet och övrig föreningsverksamhet. Under en mandatperiod fonderar partiföreningen en del av medlen för att kunna användas för kampanjaktiviteter under valår. Dessa medel används därefter för väljardialogen med invånarna i Östhammars kommun under valrörelser.

En del av de fonderade medlen deponeras årligen Liberalernas länsförbund, Liberalerna Uppsala län. Dessa medel återförs i sin helhet inför valrörelser i form av köp av varor och tjänster där stordriftsfördelar motiverar samordning vad gäller upphandling. Exempel på sådana varor och tjänster är köpt reklamutrymme och tryckeritjänster vad avser politisk kommunikation till väljarna i Östhammars kommun samt projektanställning av personal som bistår partiföreningen i dialogen med kommunens väljare.

För Liberalerna i Östhammars kommun
Östhammar den 26 februari 2017

Firmatecknare

Granskningsrapport

Enligt lag ska en mottagare av partistöd årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 2 kap. 9 § första stycket kommunallagen, dvs. för att stärka partiets ställning i den lokala demokratin. En särskild granskare som utsetts av mottagaren ska därutöver granska om redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts.

Jag har granskat redovisningen som lämnats av Liberalerna Östhammar. I min granskning har jag haft tillgång till räkenskapsmaterial, styrelseprotokoll och andra handlingar av betydelse. Jag anser att granskningen ger mig rimlig grund för mitt uttalande nedan.

Jag, som är av partiet utsedd särskild granskare, anser att den redovisning som Liberalerna Östhammar lämnat den 26 februari 2017 ger en rättvisande bild av hur partistödet använts.

Östhammar den 27 februari 2017

Jan-Ola Helmersson

2017-07-07

Östhammars kommun
Kommunledningskontoret
Inger Modig Lind
Box 66
742 21 ÖSTHAMMAR

Redovisning av partistöd 2016

Bifogar Miljöpartiet de gröna i Östhammar`s redovisning av hur vi har använt det partistöd som utbetalats av Östhammars kommun avseende år 2016.

- Bilaga 1: Verksamhetsberättelse
- Bilaga 2: Balans- och resultatrapport
- Bilaga 3: Revisionsberättelse
- Bilaga 4: Granskningsrapport

Med vänlig hälsning

Ylva Lundh
Kassör

Verksamhetsberättelse för Miljöpartiet de gröna i Östhammar 2016

Gruppmöten

Miljöpartiet de gröna i Östhammar har under året hållit 4 gruppmöten inför Kommunfullmäktiges möten. Alla gruppmöten är öppna för samtliga medlemmar i Miljöpartiet de gröna i Östhammar. Fullmäktigegruppen och styrelsen har haft löpande kontakt per telefon och e-post.

Föreningsmöten och möten öppna för allmänheten

Miljöpartiet de gröna i Östhammar har under året hållit 2 föreningsmöten, inklusive årsmötet 2016. Kontakt har tagits med Pär Holmgren och Per Bolund för ev. medverkan vid möte öppet för allmänheten. Pär är fullbokad 2017 och 2018. Pers stab har lovat att återkomma med möjliga datum.

Övrigt

Utöver dessa möten har representanter för Miljöpartiet de gröna i Östhammar deltagit i Kommunfullmäktigesammanträden, nämndsammanträden, möten med referensgruppen och referensgruppens AU, gruppleddarträffar och möten med Länsföreningen MP Uppsala län samt möten med övriga oppositionspartier i Östhammars kommun. Miljöpartiet de gröna i Östhammar hade ett ombud (Kerstin Dreborg) och en ersättare (Freddie Eriksson) vid kongressen 11-14 juni 2016 i Karlstad.

Kommunpolitik

Miljöpartiet har haft följande representanter i kommunpolitiken i Östhammars kommun:

Kommunfullmäktige, ordinarie: Kerstin Dreborg

Kommunfullmäktige, ersättare: Sten Hallberg och Yvonne Bertilsson Wahlbeck

Kommunstyrelsen, ersättare: Kerstin Dreborg

Bygg- och miljönämnden, ordinarie: Ylva Lundh

Barn- och utbildningsnämnden, ersättare: Freddie Eriksson

Referensgruppens AU: Kerstin Dreborg

Lokala säkerhetsnämnden, ersättare: Arno Unge

Säkerhetsgruppen, ordinarie: Arno Unge

Östhammarshem, ersättare: Yvonne Bertilsson Wahlbeck

Valnämnden, ersättare: Sten Hallberg

Styrelsen

Styrelsen för Miljöpartiet de gröna i Östhammar har sedan årsmötet 2016 bestått av Kerstin Dreborg (ordförande), Ylva Lundh (kassör), Freddie Eriksson (sekreterare) och Sten Hallberg.

Uppsala län

Miljöpartiet de gröna i Östhammar har haft följande representanter på läns-/regionnivå:

Länsföreningens styrelse, ersättare: Sten Hallberg, till och med länsföreningens årsmöte 2016

Fastighets- och servicenämnden, ordinarie: Sten Hallberg

Styrelsen för Miljöpartiet de Gröna i Östhammars kommun genom Kerstin Dreborg, ordförande

Granskningsrapport

Utsedd revisor för Miljöpartiet de gröna i Östhammar har idag granskat föreningens bokföring och protokoll för år 2016.

Det partistöd som erhållits har, i enlighet med Kommunallagens 2 kap 9§, använts för att stärka Miljöpartiet de grönas ställning i Östhammars kommun. Delar av partistödet har använts för att arvoda partiets gruppledare. I övrigt har medel använts för möten, kongressdeltagande, hemsida etc. 2000 kr betalades till partiets riksorganisation för hållande av medlemsregister, information och informationsmaterial, nätverk samt övrigt stöd.

Östhammar den 8 mars 2017

Nils Engerdahl, revisor

Miljöpartiet de Gröna i Östhammar

Balansrapport 2016-12-31

	2015-12-31	2016-12-31
Tillgångar		
Plusgiro	76 070	100 492
Bankkonto Nordea	63 901	63 901
Skattekonto	1	2
Summa tillgångar	139 972	164 395
Skulder		
Kortfristiga skulder	22 500 *	22 500 ****
Summa skulder och eget kapital	22 500	22 500
Balanserat resultat	117 472	141 895

Resultatrapport 2016-12-31

	2015-12-31	2016-12-31
Intäkter		
Kommunalt partistöd	100 207 **	90 000
Medlemsavgifter	0	0
Ränteintäkter	1	1
Valbidrag från länet	0	0
Summa intäkter	100 208	90 001
Kostnader		
Partiledararvode	45814 ***	38048
Sociala avgifter	14393 ***	11952
Annonsering	0	0
Annonsering facebook	0	0
Valrörelser och kampanjer	0	0
Kontorsmaterial	0	0
Telefon och internet	1 200	0
Serviceavgift Mpriks	2 000	2 000
Stöd till Grön Ungdom länet	0	0
Bankkostnader	1 002	1 056
Möten: lokaler m.m.	44	929
Kongress	4 965	11 593
Kurser, externa möten	0	0
Övriga kostnader	0	0
Summa kostnader	69 418	65 578
Årets resultat	30 790	24 423

*Kommunalt partistöd för första kvartalet 2016

**Partistöd 2015: 90 000 kr. 10 207 kr partiledararvode felaktigt periodiserat i bokslut 2014-12-31

***Partiledararvode inkl. sociala avgifter: 10 207 kr avser 2014, 50 000 kr 2015

Beslut om hur partiledararvodet skulle betalas ut fattades 2015-04-18

****Kommunalt partistöd för första kvartalet 2017

Revisionsberättelse

Utsedd revisor för Miljöpartiet de gröna i Östhammar har idag granskat föreningens räkenskaper för år 2016 och funnit dem noggrant förda och i god ordning.

Jag föreslår årsmötet att bevilja styrelsen ansvarsfrihet för år 2016.

Östhammar den 08 mars 2017

Nils Engerdahl, revisor

Redovisning av mottaget partistöd till Nya Moderaterna under år 2016.

Nya Moderaterna i Östhammars kommun har 7 mandat i kommunfullmäktige och har för dessa mandat mottagit 140,000:- kr under 2016.

Nya Moderaterna har under år 2016 använt dessa medel till

Serviceavgift till Moderata Förbundet	70,000:-
<ul style="list-style-type: none">• Planering och genomförande av utbildningar och konferenser för medlemmar och förtroendevalda.• Medlemsärendehantering.• Stöd till råd och nätverk på länsnivå.• Stöd till Moderata Ungdomsförbundet Uppsala län.• Kampanjstöd.• Besöksverksamhet.• Möten på länsnivå för förtroendevalda, exempelvis Förbundsråd, Gruppledarträffar och Föreningsordförandeträffar.• Rekryterings- och medlemsvärvarprojekt och stöd.• Politikutvecklingsstöd.	
Medlemsmöten och sammankomster	7,635:-
Administration, utskick, porto, bankavgifter	2,154:-
Utbildning, konferenser	4,475:-
Överskott från år 2016	55,736:-

Överskottet överförs till 2017 års räkning. Dessa medel avses användas under 2017-18 inför valet 2018, huvudsakligen då för utbildning, konferenser, medlemsaktiviteter, samt kostnader för valaktiviteter.

Jan Holmberg, ordförande

Christer Lindström, kassör

GRANSKNING AV REDOVISNING AV PARTISTÖD

Undertecknad, som är en av Östhammars Moderatförenings valda revisorer för verksamhetsåret 2016 har granskat redovisningen av partistödet under 2016.

Jag har granskat den ekonomiska redovisningen för år 2016 och funnit att den har skett enligt god redovisningssed och är i utmärkt ordning. Partistöd har erhållits med 140 000 kronor.

Hälften, 70 000 kr, av partistödet har använts till serviceavgift till länsförbundet för bl.a. utbildning och medlemsadministration m m.

Därutöver har ca 7 600 kr använts till medlemsmöten och sammankomster, ca 2 200 kr till utskick och porton m m, 4 500 kr till lokal utbildning och resor m m.

Överskottet, ca 55 700 kr, har överförts till 2017. Dessa medel avses användas huvudsakligen till utbildning och aktiviteter under 2017-18 inför 2018 års val.

Östhammar den 15 mars 2017

Sten Lindholm

Östhammars Arbetarekommun (Organisationsnummer 817300-9278)

Redovisning av kommunalt partistöd

Behovet av denna handling grundas på ett krav i kommunallagens 2 kapitel. Det ska enligt kommunallagen finnas ett beslut som bör delges eller synliggöras förslagsvis på kommunens hemsida.

Socialdemokraterna i Östhammars kommun, Arbetarekommunen, är nedan förkortat AK. Vi har 20 mandat i KF och erhåller därmed 400.000 kr för 2016. Då vi har ett S-kommunalaråd utgår inte grundstödet om 50.000 kr till oss.

Vi har använt det kommunala partistödet på följande sätt:

Intäkter

Partistöd: 400.000

Utgifter

Expedition	95000 kr
Representantskap/medlemsmöten	5000 kr
Styrelsen	50000 kr
1 maj	21000 kr
Kongressdeltagande	5200 kr
Övrigt	24500 kr
Utgifter totalt: ca	200000 kr

Vi försöker i texten nedan förklara hur vi arbetar för att möta lagkravet om att ”stärka partiets ställning i den kommunala demokratin”.

Expeditionen är en utgift som beskriver en förutsättning för att bedriva organiserad verksamhet. Möten, arkiv, dator, kopiering, framtagning av informationsmaterial, resekostnader etc. Det är en förutsättning för partidriften lokalt. Expeditionen är centralt belägen på Gimo torg och är således lättillgänglig om vi har ett öppet möte eller verksamhet ex skyltmålning inför första maj. AK har ingen personal utan allt arbete sker ideellt. Ingen ersättning har betalats ut till personer utanför kommunen men som framgår nedan har inte all verksamhet heller avsett ”lokal demokrati i Östhammars kommun”. Vi kan ju ha information eller möten om andra frågor än kommunal politik men alla politiska nivåer hänger ju ihop och berör medborgarna så det är svårt att särskilja vad som är vad. Det viktiga är att vi politiker gör oss tillgängliga och tar ansvar för att svara på frågor om den politik vi bedriver. Det är svårt att skilja på vad som är ”kommunal demokrati” och ”annan demokrati” och därmed även svårt att skilja ut vilka utgifter som gått till vad då demokratin/politiken och dess beslut påverkar flera nivåer samtidigt.

Representantskap är våra partimöten där vi träffar medlemmar cirka fyra gånger per år för att rapportera om olika aktuella frågor, inhämta synpunkter och delge de förtroendevaldas beslut inom den lokala politiken. På 2017 års årsmöte avskaffade vi representantskap till förmån för medlemsmöten. Skillnaden blir att alla medlemmar som deltar på mötet har en röst om det skulle bli votering om något. På ett representantskap har endast sk. Repskapsombud rösträtt och alla andra yttranderätt. Detta anser vi blir mer demokratiskt.

Styrelsen och dess verkställande utskott har sammanlagt cirka 20 möten per år och där behandlas aktuella politiska frågor, främst inom kommunpolitiken men i mindre mån även regionpolitik samt rikspolitik då det är viktigt att befolkning från Östhammar ska kunna säga sin mening kring denna så den kan föras vidare till ansvariga politiker på den nivån. När dessa frågor diskuteras inte bara medlemmarnas åsikter utan även ”den allmänna uppfattningen” som våra representanter från olika delar av kommunen delger ex. kan personal från skolan framföra deras kollegors åsikter i frågor som rör dem. Kommunalarådet Margareta Widén Berggren ingår i såväl VU som AK-styrelsen och brukar även delta på representantskap/medlemsmöten för att informera och hämta synpunkter. I styrelsens kostnad för 2016 ingår att vi avvecklat gamla hemsidor och sjösat en ny hemsida med adressen

www.socialdemokraternaosthammar.se . Förhoppning med den är att bli mer synlig för medlemmar, väljare och kommunmedborgare.

1 maj är Socialdemokraternas stora dag och denna firar vi årligen genom demonstration i Österbybruk och Gimo. Vi har då talare från minst två av de tre politiska församlingarna dvs. kommunen, regionen och riksdagen. Dessa talare informerar allmänheten genom tal på torgen/Folkets hus om vår politik. Inga talare arvoderas men utrustning och annat kan kosta ex. ljud, orkester till demonstrationståget etc.

Kongressdeltagande avser utgifter för deltagande i partikongress samt distriktets kongresser som är två per år. Partiet tillämpar då en avgift av alla och betalar sedan ut reseersättning till deltagande individ så AK slipper den utgiften.

Övriga utgifter är information om partiets budskap ex. tryck eller annons i Annonsnytt. Här ingår också fullmäktigegruppen som mötesform för våra folkvalda. Vi har ofta utåtriktade aktiviteter då vi svarar på frågor och delar ut material på torg, loppis eller andra evenemang. Vi genomför också dörrknackningskampanj två gånger per år.

Socialdemokraterna i Östhammar verkar för att våra valda representanter i kommun och andra representationer medverkar på de möten de är kallade till och ser till att ersättare medverkar i förkommande fall.

I stort sett hela överskottet sparas i en sk Valfond och det sparas alltså till kommande valrörelse. Dels kyrkovalet 2017 men även allmänna valen 2018. Detta är nödvändigt för att möta den belastning på AK:s ekonomi som ett valår innebär

Sanne Lennström, ordförande Östhammars AK

Partiets särskilda granskare tillika revisor Mika Muhonen

Redovisning av hur kommunalt partistöd har använts och fördelats under år 2016

Sverigedemokraterna i Östhammars kommun har under 2016 erhållit kommunalt partistöd. Bidraget har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin enligt följande redovisning:

Erhållet partistöd 2016	150 000
Partistöd som kvarstår sedan tidigare	118 722,1
Avgår kostnader enligt nedan	-33 394,74
Partistöd som kvarstår till 2017:	235 327,36

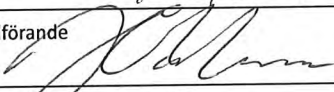
Kostnaderna har fördelats enligt nedan:

1 Löner och ersättningar till anställd personal	0
2 Lokalkostnader	0
3 Marknadsföring	0
4 Deltagande i utbildningar och konferenser	0
5 Material	0
6 Köpta tjänster	0
7 Delar av partistödet som överförs till gemensam valfond	32500
8 Övriga utgifter, specificeras nedan	894,74
Totala kostnader:	33 394,74

Kommentarer till ovanstående kostnader:

- 1 Löner och ersättningar till anställd personal**
Sedvanliga arvoden till styrelse, körsättningar och övriga kostnadsersättningar
- 2 Lokalkostnader**
Kostnader för möteslokaler och lokaler för evenemang inklusive driftskostnader av desamma.
- 3 Marknadsföring**

- Marknadsföring genom annonser i lokalpress, flygblad, affischer och dylikt.
- 4 Deltagande i utbildningar och konferenser**
Deltagaravgifter i både externa samt parti-interna konferenser och utbildningar.
- 5 Material**
Kontorsmaterial, städmaterial och övrigt förbrukningsmaterial.
- 6 Köpta Tjänster**
Tjänster som köpts in från annan part, ex avgifter från bank.
- 7 Delar av partistödet som överförs till gemensam valfond**
En viss del av vårt partistöd går enligt partiets stadgar till en gemensam valfond. Denna valfond kommer oss till nytta i samband med valår då vi får broschyrer och affischer upptryckta, besök i kommunen av partiets riksföreträdare, hjälp med utskick samt hjälp med personal via våra riksombudsmän med mera.
- 8 Övriga utgifter**
Medlemsaktiviteter, ex. fika och julbord samt telefoni och post.

Datum	20/06/2017	Ort	Alunda
Ordförande		Ledamot	Jonathan
Namnförtydligande	Jonathan Andersson	Namnförtydligande	Jonathan Andersson

Sverigedemokraterna i Östhammars kommun

Adress Box 1932
Postadress 751 49 Uppsala
Org nr 802462-5124

Granskningsintyg

Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för regler för partistöd i Östhammars kommun.

Datum	2017-06-14	Ort	Uppsala
Distriktskassör, SD Uppland		Namnförtydligande	David Resce

ÖSTHAMMARS KOMMUN Kommunstyrelsen	
2017 -01- 17	
Dnr:	Dpl:

REDOVISNING AV PARTISTÖD

Vänsterpartiet i Östhammar

Det partistöd vi erhållit för kalenderåret 2016 har använts enligt följande:

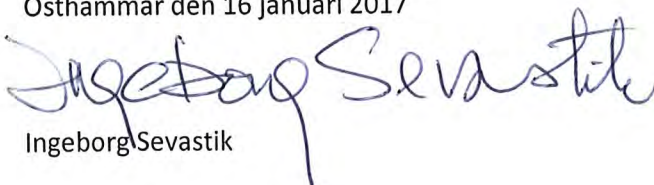
- Gruppledararvode, skatt och arbetsgivaravgifter på det
- Propaganda, annonser, ersättning till personer vid olika program
- Möten, fika, blommor
- Resor, reskassa buss och bensinersättningar , inom kommunen och till distriktet i Uppsala
- Partistöd till vårt distrikt i Uppsala, obligatoriskt för stöd och utbildning
- Föreningar, till Östhammars Litteraturförening som stöd för Ordfestival i Östhammar

Allt har gått till verksamhet i Östhammars kommun

Revisorerna har granskat vårt bokslut och våra räkenskaper och godkänt det

Bifogar kopia av bokslut och revisionsberättelse

Östhammar den 16 januari 2017

Ingeborg Sevastik

kassör

VÄNSTERPARTIET I ÖSTHAMMAR

BOKSLUT FÖR ÅR 2016

Behållning vid årets början

I kassan	0	
Plusgiro	50.508,81	50.508,81

Inkomster

Partistöd	90.000	
Medlemsavgifter	1.590	
Ränta	0	+91.590

Utgifter

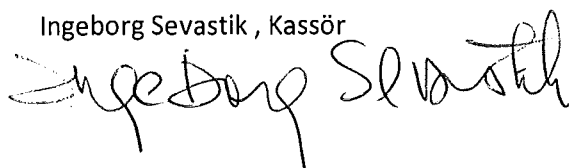
Gruppledare	32.400	
Skatt	27.924	
Propaganda	6.660,50	
Möten	1.659,90	
Resor	1.765	
Partistöd/Gåvor	13.500	
Föreningar	1.000	
Tidningar		-84.399,40
Förändring		+ 7.190,60

Behållning vid årets slut

Plusgiro	57.699,41	57.699,41
----------	-----------	-----------

Östhammar 8 januari 2017

Ingeborg Sevastik, Kassör

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÖSTHAMMARS VÄNSTERPARTI

Räkenskapsåret 2016

Undertecknade revisorer har gått igenom räkenskaper och handlingar för Östhammars Vänsterparti och funnit att allt skötts på bästa sätt och utan anmärkningar

Vi vill därför föreslå att kassören och styrelsen beviljas ansvarsfrihet för år 2016

Uppsala den

2017-01-14

Ali Ardalan

Ali Ardalan

Stockholm den

2017-01-09

Ahmad Pourhossein - SARMEH

A. Sarmeh

Motion om källsortering och flergångsmuggar

Earth Overshoot Day, den dag på året då vi människor har förbrukat jordens förnyelsebara resurser, infaller allt tidigare för varje år. Man kan se det som att vi efter den dagen lever på kapitalet i stället för på räntan, och det fungerar förstås inte i längden. I år inföll Earth Overshoot Day den 8 augusti. Vi lever nu alltså på kapitalet i stället för på räntan under mer än en tredjedel av året. National Overshoot Day för Sverige infaller ännu tidigare.

När myndigheter och organisationer ger råd till allmänheten om hur vi kan hushålla med naturens resurser handlar det ofta om att källsortera vårt avfall och att använda saker flera gånger i stället för att använda engångsprodukter.

I Östhammars kommun arbetar bland annat många förskolor med källsortering och att lära barnen att hushålla med jordens resurser. Vi har bemannade återvinningscentraler och det finns containrar för återvinning av olika typer av avfall på alla större orter i kommunen. Vi har också insamling av matavfall för produktion av biogas. För enskilda kommunmedborgare är alltså möjligheterna goda att genom återvinning hushålla med jordens resurser.

Inom kommunens egna förvaltningar och även inom flera av kommunens egna verksamheter ser det tyvärr helt annorlunda ut. Allt avfall läggs i en och samma påse, och varken papper, papp, matrester, plast, metall eller glas källsorteras. Särskilt inom vissa förvaltningar är förbrukningen av engångsmuggar hög samtidigt som flergångsmuggar som köpts in av förvaltningen "försvinner".

Vi bör naturligtvis ställa minst lika höga krav på oss som kommun, som vi gör på kommunens invånare.

För att minska kommunens ekologiska fotavtryck och med hänvisning till ovanstående yrkar jag

- att källsortering införs i kommunens alla verksamheter och på samtliga förvaltningar
- att inköp av engångsmuggar begränsas på lämpligt sätt

Österbybruk den 1 november 2016

Kerstin Dreborg (MP)

Delges: Kommunstyrelsen

§ 17

Dnr KS-2016-824

Dpl 913

Motion gällande källsortering och flergångsmuggar

Kerstin Dreborg (MP) har lämnat in en motion daterad 2016-11-11 om källsortering och flergångsmuggar.

Miljöpartiet yrkar på:

- * att källsortering införs i kommunens alla verksamheter och på samtliga förvaltningar
- * att inköp av engångsmuggar begränsas på lämpligt sätt

Tekniska kontorets förslag till svar på motionen föreligger.

Tekniska utskottets beslut

Tekniska utskottet föreslår kommunstyrelsen att motionen besvaras i enlighet med tekniska kontorets yttrande.

(Bilaga 2)

Yttrande- Motion gällande källsortering och flergångsmuggar

Från den 1 januari 2017 finns möjlighet att sortera ut all wellpapp för verksamhet i kommunens lokaler från städ, måltid, skola och förskola. Idag sker hämtning av wellpapp från cirka 20 enheter.

En handlingsplan inklusive tidplan håller på att tas fram för utsortering av matavfall, kommer att vara klar i slutet av maj.

Handlingsplanen ska innehålla:

- Utrymmesbehov (soprum som behöver byggas ut)
- Tillgänglighet (för entreprenörer och verksamheter)
- Prioriteringsordning
- Tidplan
- Kostnader
- Bygglovshantering

Ett flertal verksamheter kommer att kunna källsortera fullt ut innan utgången av 2017.

Fraktioner som plastförpackningar, metallförpackningar med mera faller under producentansvar och något FTI (Förpacknings- och tidningsinsamlingen) ansvarar för, men vi kommer även se över möjligheten att sortera ut de fraktionerna ute på enheterna.

Varje enhet ansvarar själva för inköp av engångsmuggar. Med detta bör självklart begränsas.

Tekniska kontoret

Annika Bexelius
Lars Ekman
Lasse Karlsson
Annelie Wallén
Thomas Tidstrand

INTERPELLATION

Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Jacob Spangenberg

Cyberhoten under valåret 2018

Under 2018 kommer flera val att genomföras i Sverige på riksdags-, region- och landstingsnivå. I vår kommun kommer dessutom enligt beslut i fullmäktige en rådgivande folkomröstning att genomföras. Därutöver införs den 28 maj 2018 GDPR, de nya dataskyddsreglerna inom EU.

Under de senaste åren har vi kunnat notera ett antal angrepp mot länder, myndigheter mm. Exempelvis genomförde Ryssland 2015 en cyberattack mot den ukrainska elsektorn som ett led i aggressionen mot Ukraina. 2016 startades den s.k. arabiska våren med hjälp av sociala medier och den egyptiska regeringen föll efter endast 17 dagar. Förra året påverkades uppenbarligen presidentvalet i USA av utländsk inblandning, sannolikt från Ryssland. I maj i år genomfördes en omfattande ransomware-attack i ett hundratal länder, vilket bland annat paralyserade sjukvårdssektorn i Storbritannien.

Det innebär att det finns all anledning att förbereda vår kommun för tänkbara ingrepp i våra demokratiska processer under nästa år. Frågan om cyberhot måste diskuteras och åtgärdas både på ledningsnivå och i en medveten organisation, som ska vara medveten om problematiken.

I vår kommun finns en brist på kontinuerlig övning och utbildning rörande informations- och säkerhetsfrågor. Och det finns ett behov av ett långsiktigt strategiskt arbete med cyber-säkerhet.

Sociala medier är redan ett politiskt verktyg i samverkan med en kraftigt utvecklad förmåga att förorsaka skada. Och det finns ingenting som tyder på att det svenska valet 2018 inte kommer att utsättas för regelrätta cyberintrång eller försök att påverka valets utgång. Självfallet kommer det också att finnas personer, både inom och utanför vår kommun och vårt land, som vill påverka utgången av vår folkomröstning.

Mot bakgrund av ovanstående ställer jag följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

- Vilka åtgärder har du och övriga i kommunledningen vidtagit för att förhindra påverkan på centrala samhällsfunktioner i vår kommun?
- Vilka åtgärder har vidtagits och vilka planeras för att förhindra odemokratisk påverkan på folkomröstningen och de tre valen i vår kommun nästa år?

Österbybruk den 7 september 2017

Christer Bohlin (L)

Svar om hörselslingor

Fasta hörselslingor finns i dag sammanträdesrummen Gräsö och Örskär i Kommunhuset och i Österbyskolan samt i salongen i Storbrunn. Hörselslingor finns också på vård- och omsorgsboendet Edsvägen 16 och ska även finnas i Tallparken och Lärkbacken som tillhör Östhammars hem. En portabel hörselslinga finns att låna hos Östhammar Direkt.

Behovet av hörselslingor kan variera utifrån vilken verksamhet som bedrivs i lokalen och diskussioner förs mellan tekniska kontoret som fastighetsansviga och representanter för verksamheten var behov av hörselslingor finns. Kultur- och fritidsförvaltningen ser just nu över behovet i biblioteken i Gimo, Olandsskolan/Alunda och i Öregrund.

Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut.

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) skall socialnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden skall vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Det skall också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten.

Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Se bilagd rapport.

Förslag till beslut:

Arbetsutskottet föreslår socialnämnden besluta

Att överlämna redovisningen till fullmäktige

2017-04-21

Socialnämnden

Rapport av ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap 1§ SoL170101-170331

Beslutsdatum	Typ av bistånd	Man	Kv.	Datum för avbrott i verkställighet
	Kontaktperson	X		2016-07-04
2016-08-11	Kontaktperson		X	
	Kontaktperson		X	2016-09-01
2016-10-17	Kontaktperson	X		
	Kontaktfamilj		X	2016-11-16
2016-12-20	Kontaktperson	X		

Antal överställda beslut: 6

Antal män: 3

Antal kvinnor: 3

Rapport av ej verkställda gynnande beslut enligt LSS 170101-170331

Beslutsdatum	Typ av insats	Man	Kv.	Datum för avbrott i verkställighet
2015-06-11	Bostad med särskild service för vuxna	X		
2015-10-23	Bostad med särskild service för vuxna		X	
2015-11-20	Bostad med särskild service för vuxna	X		
2016-05-03	Ledsagarsevice	X		
2016-05-03	Bostad med särskild service för vuxna	X		
2016-12-01	Ledsagarsevice	X		

Antal överställda beslut: 6

Antal män: 5

Antal kvinnor: 1

Redovisning av överkända beslut (längre än 3 månader)
2017-04-20

Enligt 4 kap 1§ SoL 20170101-20170331

Beslutsdatum/ avbrott	Beslut	Skäl till ej verkställt beslut	Vidtagna åtgärder för att verkställa/i avvaktan på insatsen Övrigt
2016-07-04	Kontaktperson (ifo)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare.	Avser avbrott i verkställighet. Verkställt 20170113.
2016-08-11	Kontaktperson (ifo)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare.	
2016-09-01	Kontaktperson (of)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare.	Avser avbrott i verkställighet. Verkställt 20170201.
2016-10-17	Kontaktperson (ifo)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare.	
2016-11-16	Kontaktfamilj (ifo)	Den enskilde tackat nej till erbjudandet	Avser avbrott i verkställighet, tackat nej 20170307
2016-12-20	Kontaktperson (ifo)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare.	

Omsorg till personer med funktionsnedsättning SoL (of)
Individ- och familjeomsorg (ifo)

Enligt LSS 20170101-20170331

Beslutsdatum/ avbrott	Beslut	Skäl till ej verkställt beslut	Vidtagna åtgärder för att verkställa/i avvaktan på insatsen Övrigt
2015-06-11	Bostad med särskild service för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad.	Bor sedan 2016-02-01 på HVB enligt SoL efter egen ansökan.
2015-10-23	Bostad med särskild service för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad.	Har varit beviljad träningsboende i annan kommun tom 2016-11-30. Flyttade hem till sin mamma under sommaren. Är beviljad en servicelägenhet enl. SoL i kommunen
2015-11-20	Bostad med särskild service för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad.	Har fått egen bostad och beviljats ledsagarservice och daglig verksamhet. Ärendet avslutas 20170331 utan att verkställas då brukare tagit tillbaka sin ansökan om insats.
2016-05-03	Bostad med särskild service för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad.	Bor hemma, har avlösarservice, ledsagarservice och kortidsvistelse enl. LSS.
2016-05-03	Ledsagarservice	Den enskilde tackat nej till erbjudandet	Tackat nej till erbjudande 20160503 och 20170310.
2016-10-10	Bostad med särskild service för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad.	Beviljad särskilt boende i avvaktan verkställighet. Undersöker nu möjlighet att köpa plats i annan kommun.
2016-12-01	Ledsagarservice	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare.	

Socialförvaltningen
Andreas Järvenpää

Datum
2017-08-15

Dnr

Sid
1 (1)

Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut.

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) skall socialnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden skall vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Det skall också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten.

Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Se bilagd rapport.

Förslag till beslut:

Arbetsutskottet föreslår socialnämnden besluta
att överlämna redovisningen till fullmäktige

Postadress	Besöksadress/Reg.office	Telefon	Telefax	Organisationsnummer	Bankgiro
Box 36	Kyrkogatan 14	Nat 0173-860 00	Nat 0173-175 40	212000-0290	233-1361
S-742 21 Östhammar	Östhammar	Int +46 173 860 00	Int +46 173 175 40	V.A.T. No	PlusGiro
	www.osthammar.se	socialnamnden@osthammar.se		SE212000029001	1 31 70-6

Socialnämnden

Rapport av ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap 1§ SoL170401-170630

Beslutsdatum	Typ av bistånd	Man	Kv.	Datum för avbrott i verkställighet
2016-08-11	Kontaktperson		X	
2016-10-17	Kontaktperson		X	
2017-02-03	Kontaktperson		X	
2017-02-17	Kontaktperson		X	
2017-03-01	Kontaktperson	X		
2017-03-02	Kontaktperson	X		
	Kontaktfamilj		X	2017-03-07
2017-03-20	Kontaktperson		X	

Antal överställda beslut: 8
 Antal män: 2
 Antal kvinnor: 6

Rapport av ej verkställda gynnande beslut enligt LSS 170401-170630

Beslutsdatum	Typ av insats	Man	Kv.	Datum för avbrott i verkställighet
2015-06-11	Bostad med särskild service för vuxna	X		
2015-10-23	Bostad med särskild service för vuxna		X	
2016-05-03	Ledsagarservice	X		
2016-05-03	Bostad med särskild service för vuxna	X		
2016-10-10	Bostad med särskild service för vuxna		X	
2016-12-06	Ledsagarservice	X		

Antal överställda beslut: 6
 Antal män: 4
 Antal kvinnor: 2

Socialkontoret

1(1)

Redovisning av överställda beslut (längre än 3 månader)

2017-08-15

Enligt 4 kap 1§ SoL 20170401-20170630

Beslutsdatum/ avbrott	Beslut	Skäl till ej verkställt beslut	Vidtagna åtgärder för att verkställa/i avvaktan på insatsen Övrigt
2016-08-11	Kontaktperson (ifo)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare.	
2016-10-17	Kontaktperson (ifo)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare.	Verkställt 2017-05-05
2017-02-03	Kontaktperson (ifo)	Den enskilde har tackat nej till erbjudande	Tackat nej till ett erbjudande 2017-06-15
2017-02-17	Kontaktperson (ifo)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare.	
2017-03-01	Kontaktperson (ifo)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare	Beslut gällde till 2017-07-01, har fått annan insats from maj
2017-03-02	Kontaktperson (ifo)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare.	Har insats hos råd och stöd
2017-03-07	Kontaktfamilj (ifo)	Den enskilde har tackat nej till erbjudande	Avbrott i verkställighet tackat nej till erbjudande 2017-03-07 och 2017-06-07. Har fått ytterligare ett erbjudande under juni månad.
2017-03-20	Kontaktperson (of)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare	Verkställt 2017-08-01

Omsorg till personer med funktionsnedsättning SoL (of)
Individ- och familjeomsorg (ifo)

Enligt LSS 20170401-20170630

Beslutsdatum/ avbrott	Beslut	Skäl till ej verkställt beslut	Vidtagna åtgärder för att verkställa/i avvaktan på insatsen Övrigt
2015-06-11	Bostad med särskild service för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad.	Bor sedan 2016-02-01 på HVB enligt SoL efter egen ansökan.
2015-10-23	Bostad med särskild service för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad.	Har varit beviljad träningsboende i annan kommun tom 2016-11-30. Flyttade hem till sin mamma under sommaren. Är beviljad en servicelägenhet enl. SoL i kommunen
2016-05-03	Ledsagarservice	Resursbrist, saknar lämplig personal	Verkställt 2017-05-31

2016-05-03	Bostad med särskild service för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad.	Bor hemma, har avlösarsevice, ledsagarservice och kortidsvistelse enl. LSS.
2016-10-10	Bostad med särskild service för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad.	Beviljad särskilt boende i avvaktan verkställighet.Undersöker nu möjlighet att köpa plats i annan kommun.
2016-12-06	Ledsagarservice	Resursbrist, saknar lämplig personal	

Styrelsen och verkställande direktören för

Dannemora Gruvfastighets Aktiebolag

Org nr 556387-4824

får härmed avge

Årsredovisning

för räkenskapsåret 1 januari - 31 december 2016

<u>Innehåll:</u>	<u>sida</u>
Förvaltningsberättelse	2
Resultaträkning	3
Balansräkning	4
Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer	5
Underskrifter	5

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Dannemora Gruvfastighets Aktiebolag är ett av Östhammars kommun helägt bolag och har haft som uppgift att förvalta de av SSAB övertagna mark- och fastighetsbestånden i Dannemora samhälle.

Under 2008 försåldes samtliga fastigheter och inventarier till Dannemora Förvaltnings AB samt två fastigheter som överlätits till Östhammars kommun. Köpeskillingen skulle enligt avtal ha betalats den 31 december 2015 med en ränta på 2,5 procent som löper under tiden tills betalning sker. Som säkerhet för ovan nämnda fordran fanns pantbrev i ett antal fastigheter i anslutning till gruvområdet. En konkursansökan gällande samtliga fyra bolag inom Dannemora Mineral-koncernen lämnades in den 18 mars 2015. Dannemora Gruvfastighet Aktiebolags ägare Östhammars kommun tog med anledning av detta en kostnad på 10 miljoner kr i sitt i sitt bokslut för 2015 med anledning av konkursen i Dannemora Mineralkoncernen där Dannemora Förvaltnings AB ingick.

Efter försäljningen 2008 bedrivs ingen verksamhet i bolaget. Inga löner eller arvoden har utgått under året.

Miljö

2007 publicerade länsstyrelsen i Uppsala län en rapport efter genomförd inventering av miljöföreningar i Dannemora gruvområde. Länsstyrelsens bedömning då var att Dannemora gruvområde tillhörde riskklass 1 (mycket stor risk), vilket betyder att angelägenheten för vidare undersökningar är mycket stor. Länsstyrelsen avsåg också att genomföra en ansvarsutredning för området.

Geosigma genomförde 2014 en förstudie över området för att mer i detalj identifiera förorenade områden, beskriva spridningsförutsättningarna och ge underlag för avgränsning av eventuella föroreningar. I arbetet ingick också en inventering av tidigare utförda miljötekniska, geotekniska och hydrogeologiska utredningar. Förstudien har genomförts på uppdrag av SSAB. I förstudien har ett antal delområden undersökts, riskklassats och lämnats rekommendationer och principiella förslag till åtgärder där potentiella risker bedöms förekomma. Begränsat tillräde, täckning med rena massor och ytterligare undersökningar är exempel på åtgärder. Inga delområden har identifierats som riskklass 1.

Under 2016 har Länsstyrelsen framfört krav på att nya undersökningar av marken ska göras. Kostnaden för detta uppskattas till 0,5 Mkr och ska bekostas av tidigare ägare, Östhammars kommun, som ägare till Dannemora Gruvfastighets Aktiebolag, samt SSAB.

Bolaget har inte reserverat någon kostnad i bokslut 2016 för framtida saneringskostnader av gruvområdet. Kostnaden för att sanera kan komma att uppgå till mycket höga belopp. Det är också svårbedömt hur stor andel av saneringskostnaden som skulle falla på bolaget. Då bolaget saknar egna medel skulle ett föreläggande att sanera gruvområdet medföra att bolaget skulle försättas i konkurs. Kostnaden för sanering skulle därmed bli en fråga för Östhammars kommun såsom enda ägare till Dannemora gruvfastighet.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Sommaren 2016 erhöll bolaget, från Dannemora Förvaltning ABs konkursbo, en underhandsutdelning på 5 500 tkr i samband därmed återlämnades samtliga pantbrev i de under 2008 sålda fastigheterna. Förskottsutdelningen innebär dock inget slutligt beslut i konkursen och i det fall slutlig utdelning skulle bestämmas till ett lägre belopp är bolaget skyldig att till konkursboet återbetala mellanskillnaden med ränta i enlighet med 5§ räntelagen.

Kvarstående fordran gentemot konkursboet, 7 825 tkr, bedöms inte ha något värde och har därför skrivits bort. I samband därmed har bolagets ägare, Östhammars kommun, lämnat ett aktieägartillskott om 5 066 tkr.

Flerårsöversikt

Alla belopp i tkr	2 016	2 015	2 014	2 013
Nettoomsättning	-	-	24	146
Resultat efter finansiella poster	-7 800	-237	-115	342
Soliditet	4%	22%	24%	25%

Förändringar i eget kapital

		Aktiekapital	Uppskrivningsfond	Reservfond	Överkursfond	Balanserat resultat inkl. årets resultat
Vid årets början	2016-01-01	200	-	50	-	2 709
Aktieägartillskott, erhållna						5 066
Årets resultat						-7 800
Vid årets slut	2016-12-31	200	-	50	-	-25

Resultatdisposition

Styrelsen föreslår att ansamlad förlust, kronor 25 507, balanseras i ny räkning.

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

Handwritten signatures in blue ink, including a circular stamp and several illegible signatures.

Resultaträkning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2016-01-01</i> <i>-2016-12-31</i>	<i>2015-01-01</i> <i>-2015-12-31</i>
	1		
Rörelseintäkter, lagerförändringar mm			
Nettoomsättning		—	—
Summa rörelseintäkter, lagerförändringar mm		—	—
Rörelsekostnader			
Övriga externa kostnader		25	-235
Summa rörelsekostnader		25	-235
Rörelseresultat		25	-235
Finansiella poster			
Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar och kortfristiga placeringar	2	-7 825	—
Räntekostnader och liknande resultatposter		—	-2
Summa finansiella poster		-7 825	-2
Resultat efter finansiella poster		-7 800	-237
Årets resultat		-7 800	-237

Handwritten signatures and initials in blue ink, including "PV" and "SS".

Balansräkning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2016-12-31</i>	<i>2015-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos ägaren Östhammars kommun		5 066	–
Övriga fordringar		–	13 000
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		–	325
Summa kortfristiga fordringar		<u>5 066</u>	<u>13 325</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>5 066</u>	<u>13 325</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		<u>5 066</u>	<u>13 325</u>

Balansräkning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2016-12-31</i>	<i>2015-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		200	200
Reservfond		50	50
Summa bundet eget kapital		<u>250</u>	<u>250</u>
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		7 775	2 946
Årets resultat		-7 800	-237
Summa fritt eget kapital		<u>-25</u>	<u>2 709</u>
Summa eget kapital		<u>225</u>	<u>2 959</u>
Långfristiga skulder			
Checkräkningskredit, Östhammars kommun		4 842	10 305
Summa långfristiga skulder		<u>4 842</u>	<u>10 305</u>
Kortfristiga skulder			
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		–	61
Summa kortfristiga skulder		<u>–</u>	<u>61</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		<u>5 066</u>	<u>13 325</u>

Handwritten signatures and initials in blue ink, including "M", "ES", "PA", "L", "S", "F", and "S".

Noter

Belopp i tkr om inget annat anges

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämnden allmänna råd BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag.

Not 2 Exceptionella poster

	2016-01-01 -2016-12-31	2015-01-01 -2015-12-31
Nedskrivning av kvarstående fordran på Dannemora Förvaltnings AB i konkurs	-7 825	-
	-7 825	-

Not Checkräkningskredit

	2016-12-31	2015-12-31
Beviljad kreditlimit	10 500	10 500
Outnyttjad del	-5 658	-195
Utnyttjat kreditbelopp	4 842	10 305

Not Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

	2016-12-31	2015-12-31
Ställda säkerheter	Inga	Inga
	2016-12-31	2015-12-31

Eventalförpliktelser

Som framgår av förvaltningsberättelsens avsnitt om miljö finns föroreningar på de fastigheter bolaget sålde under 2008. Ansvaret för sanering av dessa föroreningar faller tillbaka på bolaget och SSAB i form av tidigare ägare. Kostnadernas storlek samt hur de skall fördelas mellan tidigare ägare är inte känd.

Östhammar 2017-06-13

Jacob Spangenberg
Ordförande

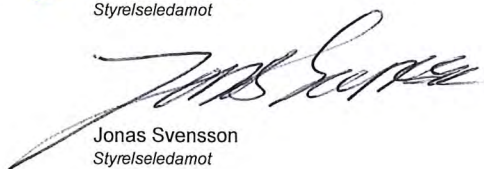
Tomas Bendixsen
Styrelseledamot

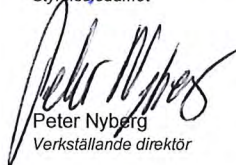
Lennart Owenius
Styrelseledamot

Margareta Widén-Berggren
Styrelseledamot

Jonas Svensson
Styrelseledamot

Peter Nyberg
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats
KPMG

2017-06-13

Lars-Eric Forsberg
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Dannemora Gruvfastighets Aktiebolag, org. nr 556387-4824

Rapport om årsredovisningen

Inga uttalanden görs

Vi har haft i uppdrag att utföra en revision av årsredovisningen för Dannemora Gruvfastighets Aktiebolag för år 2016.

Som en följd av de förhållanden som beskrivs i avsnittet *Grund för uttalanden* kan vi inte uttala oss om huruvida årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen eller om den ger en rättvisande bild av Dannemora Gruvfastighets Aktiebolags finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Vi kan inte heller uttala oss om huruvida förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Som en följd av uttalandet ovan kan vi varken till- eller avstyrka att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Av förvaltningsberättelsen och noten till eventualförpliktelser framgår bland annat

att det finns betydande miljöföroreningar på fastigheter som bolaget tidigare ägt och att ansvaret för dessa föroreningar faller tillbaka på bolaget och SSAB i egenskap av tidigare fastighetsägare,

att bolaget inte reserverat kostnader för framtida sanering av gruvområdet vilka kan komma att uppgå till mycket höga belopp, med hänvisning till att det är svårbedömt hur stor del av saneringskostnaden som skulle falla på bolaget,

att Länsstyrelsen under 2016 framställt krav på att nya undersökningar ska göras på bekostnad av Östhammars kommun, SSAB och bolaget,

att ett föreläggande mot bolaget att sanera området skulle medföra att bolaget skulle försättas i konkurs.

Ovan beskrivna osäkerheter beträffande omfattningen av bolagets ansvar för kommande undersöknings- och saneringskostnader är av avgörande betydelse för bedömningen av bolagets resultat och ställning och för bedömningen av bolagets förmåga till fortsatt drift.

Vi är beroende i förhållande till Dannemora Gruvfastighets Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden.

På grund av de förhållanden som beskrivs i avsnittet *Grund för uttalanden* kunde vi inte inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis som grund för våra uttalanden avseende denna årsredovisning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Inget uttalande görs respektive uttalande

Utöver det uppdrag vi haft att utföra en revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Dannemora Gruvfastighets Aktiebolag för år 2016 samt haft i uppdrag att utföra en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Som en följd av det förhållande som beskrivs i avsnittet *Grund för uttalanden* kan vi varken till- eller avstyrka att bolagsstämman behandlar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen. Vi tillstyrker att bolagsstämman beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Det framgår av vår Rapport om årsredovisningen att vi varken kan till- eller avstyrka att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Vi har utfört revisionen av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är beroende i förhållande till Dannemora Gruvfastighets Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Solna den 13/6 2017

KPMG AB

Lars-Eric Forsberg
Auktoriserad revisor

Lekmannarevisor i Dannemora Gruvfastighets AB
556387-4824

Östhammar den 31 mars 2017

Till årsstämman i Dannemora Gruvfastighets AB
Organisationsnummer 556387-4824

Till fullmäktige i Östhammars kommun

Granskningsrapport för år 2016

Jag, av fullmäktige i Östhammars kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Dannemora Gruvfastighets ABs verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

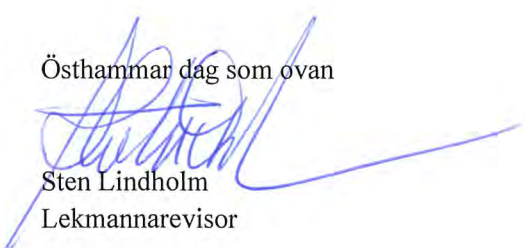
Lekmannarevisorn ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt prövar om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Östhammar dag som ovan

Sten Lindholm
Lekmannarevisor

Årsredovisning 2016 för Östhammars Vård och Omsorg AB

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Östhammars Vård och Omsorg Aktiebolag får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2016.

Allmänt om verksamheten

Östhammars Vård och Omsorg AB startade sin verksamhet 1993-01-01 och ägs i sin helhet av Östhammars kommun. Bolaget har varit vilande under räkenskapsåret.

Inga löner eller arvoden har utgått under året.

Bolaget har inte haft några anställda.

Resultatdisposition

Bolaget redovisar inga balanserade vinster.

Resultaträkning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	2016	2015
Summa intäkter		0	0
Rörelsens kostnader		0	0
Rörelseresultat		0	0
Resultat efter finansiella poster		0	0
Årets resultat		0	0

Balansräkning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Långfristiga fordringar			
Övriga fordringar (Östhammars kommun)		<u>1 000</u>	<u>1 000</u>
Summa anläggningstillgångar		1 000	1 000
Omsättningstillgångar		<u>0</u>	<u>0</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		1 000	1 000
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital (1 000 aktier)		<u>1 000</u>	<u>1 000</u>
Summa bundet eget kapital		1 000	1 000
Summa eget kapital		1 000	1 000
Obeskattade reserver		0	0
Avsättningar		0	0
Skulder		<u>0</u>	<u>0</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 000	1 000

Noter

1 Redovisningsprinciper

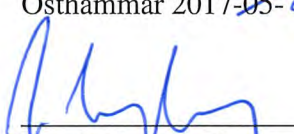
Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämnden allmänna råd BFNAR 2016:10
 Årsredovisning i mindre företag.

Fordringar har upptagits till det belopp som efter individuell bedömning
 Beräknas flyta in.

2 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser 2016-12-31 2015-12-31

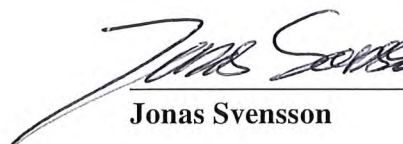
Säkerheter	inga	inga
Eventalförpliktelser	inga	inga

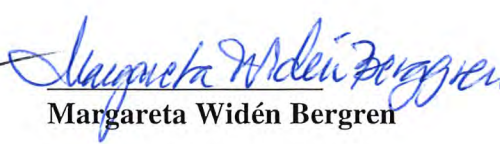
Östhammar 2017-05-06-13

 Jacob Spangenberg
 Ordf.

 Thomas Bendiksen

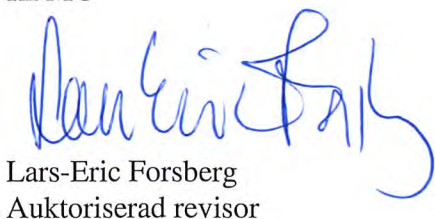

 Lennart Owenius

 Jonas Svensson

 Margareta Widén Bergren

Vår revisionsberättelse har avgivits 2017-07-04

KPMG

 Lars-Eric Forsberg
 Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Östhammars Vård och Omsorg Aktiebolag, org. nr 556019-7278

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Östhammars Vård och Omsorg Aktiebolag för år 2016.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Östhammars Vård och Omsorg Aktiebolags finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Östhammars Vård och Omsorg Aktiebolag enligt god revisors sed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Östhammars Vård och Omsorg Aktiebolag för år 2016.

Vi tillstyrker att bolagsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Östhammars Vård och Omsorg Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försumelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Solna

2017-07-04

KPMG AB

Lars-Eric Forsberg

Auktoriserad revisor

Lekmannarevisor i Östhammars Vård och Omsorg AB
556019-7278

Östhammar den 31 mars 2017

Till årsstämman i Östhammars Vård och Omsorg AB
Organisationsnummer 556019-7278

Till fullmäktige i Östhammars kommun

Granskningsrapport för år 2016

Jag, av fullmäktige i Östhammars kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Östhammars Vård och Omsorg ABs verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

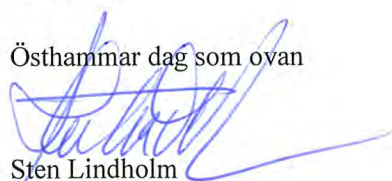
Lekmannarevisorn ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt prövar om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Östhammar dag som ovan

Sten Lindholm
Lekmannarevisor

Östhammars Industrifastigheter Aktiebolag
Org nr: 556087-4090

Årsredovisning 2016 för Östhammars Industrifastigheter Aktiebolag

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Östhammar Industrifastigheter Aktiebolag får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2016.

Allmänt om verksamheten

Östhammars Industrifastigheter Aktiebolag ägs i sin helhet av Östhammars kommun. Bolaget har varit vilande under räkenskapsåret.

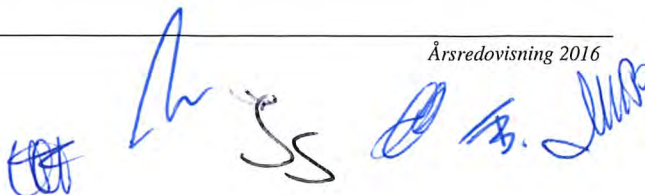
Inga löner eller arvoden har utgått under året.

Bolaget har inte haft några anställda.

Resultatdisposition

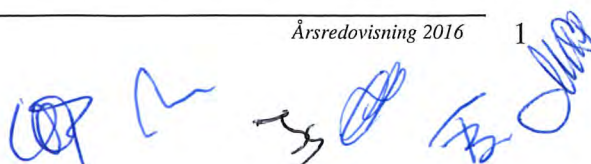
Styrelsen föreslår att den balanserade förlusten (-21 328 kronor) överförs till ny räkning.

Årsredovisning 2016

Resultaträkning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Summa intäkter		0	0
Rörelsens kostnader		<u>0</u>	<u>0</u>
Rörelseresultat		0	0
Resultat efter finansiella poster		0	0
Årets resultat		0	0

Balansräkning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Långfristiga fordringar			
<i>Fordringar hos ägaren Östhammars kommun</i>		<u>582</u>	<u>582</u>
Summa anläggningstillgångar		582	582
Omsättningstillgångar		<u>0</u>	<u>0</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		582	582
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
<i>Aktiekapital (6 000 a ktkr)</i>		600	600
<i>Reservfond</i>		<u>3</u>	<u>3</u>
Summa bundet eget kapital		603	603
Fritt eget kapital			
<i>Balanserad förlust</i>		<u>-21</u>	<u>-21</u>
Summa fritt eget kapital		-21	-21
Summa eget kapital		582	582
Skulder		<u>0</u>	<u>0</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		582	582

Noter

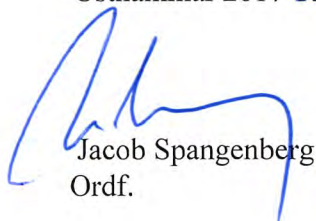
1 Redovisningsprinciper

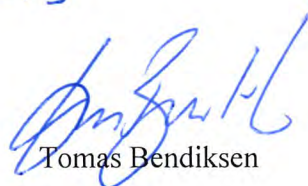
Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämnden allmänna råd BFNAR 2016:10
Årsredovisning i mindre företag.

Fordringar har upptagits till det belopp som efter individuell bedömning beräknas flyta in.

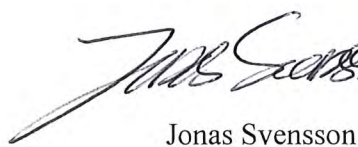
2 Ställda säkerheter och eventalförpliktelsere	2016-12-31	2015-12-31
Säkerheter	inga	inga
Eventalförpliktelsere	inga	inga

Östhammar 2017-06-13

Jacob Spangenberg
Ordf.

Tomas Bendiksen

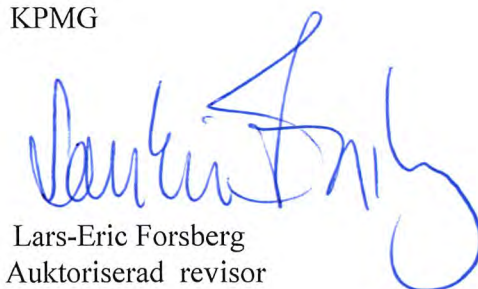

Lennart Owenius

Jonas Svensson

Margareta Widén Bergren

Vår revisionsberättelse har avgivits 2017-07-04

KPMG

Lars-Eric Forsberg
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Östhammars Industrifastigheter Aktiebolag, org. nr 556087-4090

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Östhammars Industrifastigheter Aktiebolag för år 2016.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Östhammars Industrifastigheter Aktiebolags finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Östhammars Industrifastigheter Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att iverkliga verksamheten.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Östhammars Industrifastigheter Aktiebolag för år 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman behandlar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Östhammars Industrifastigheter Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

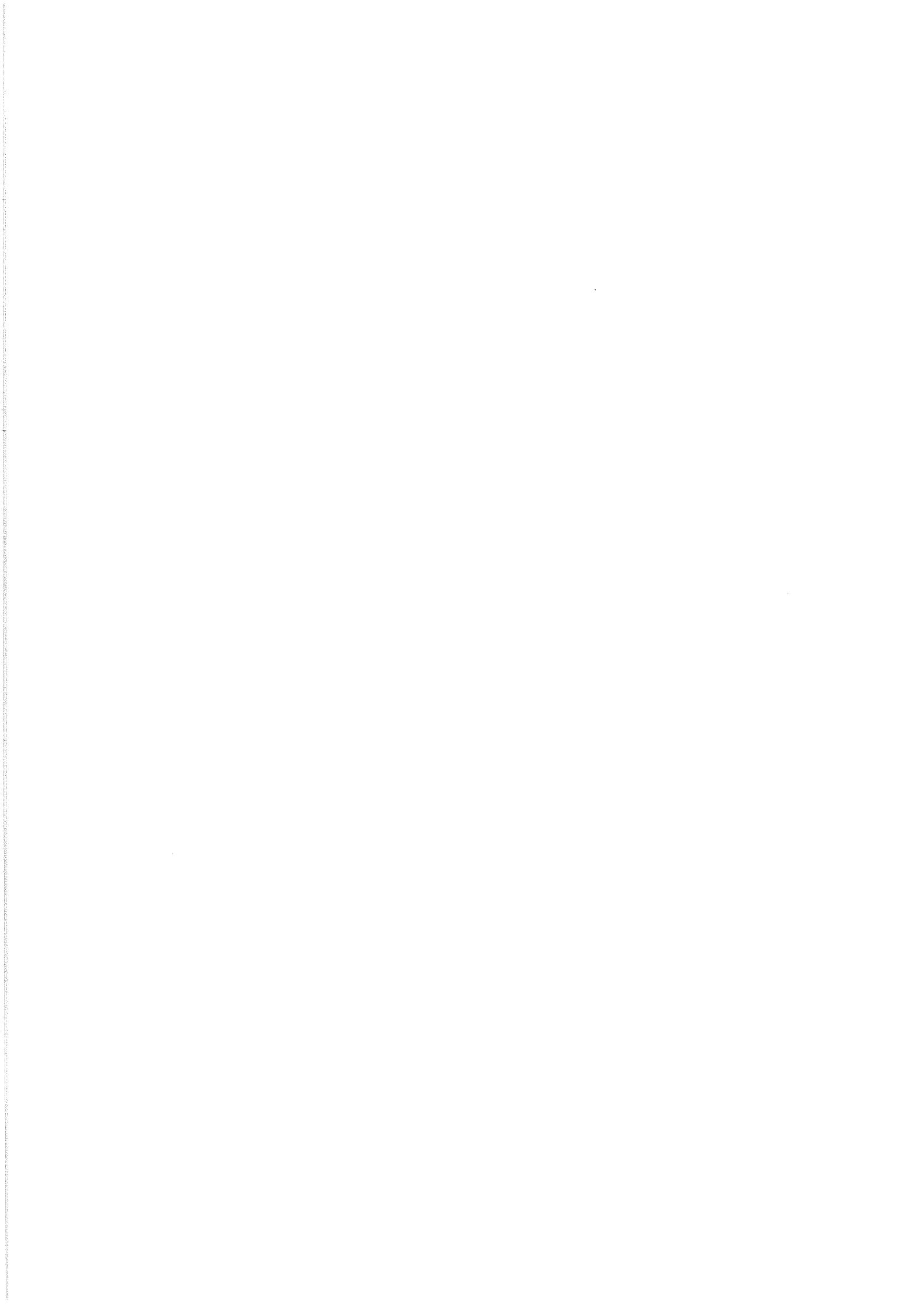
Solna

2017-07-04

KPMG AB

Lars-Eric Forsberg

Auktoriserad revisor

Lekmannarevisor i Östhammars Industrifastigheter AB
556087-4090

Östhammar den 31 mars 2017

Till årsstämman i Östhammars Industrifastigheter AB
Organisationsnummer 556087-4090

Till fullmäktige i Östhammars kommun

Granskningsrapport för år 2016

Jag, av fullmäktige i Östhammars kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Östhammars Industrifastigheter ABs verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

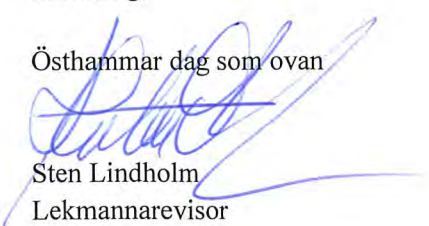
Lekmannarevisorn ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt prövar om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Östhammar dag som ovan

Sten Lindholm
Lekmannarevisor

Yttrande över granskning av ombyggnad av kommunhuset

KPMG har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat ombyggnaden/renoveringen av kommunhuset.

Mot bakgrund av granskningen rekommenderas några förbättringsförslag som kommenteras enligt nedan:

- Att beslut i projekt görs spårbara och begripliga

Ambitionen är att alla politiska beslut ska vara tydliga och kunna läsas och förstås av alla som önskar. Framöver kommer det särskilt att uppmärksammas att beslut om ändrad inriktning på projekt ska dokumenteras väl.

- Göra en tydlig rollfördelning bland tjänstemännen med tillhörande mandat för projekt.

Detta görs normalt redan i större projekt och dokumenteras i protokoll från styrgruppsmöten. Att det inte gjorts för kommunhuset beror på att samtliga inblandade arbetat på tekniska kontoret och träffats dagligen och kontinuerligt utbytt information i projektet. För transparensens skull så kommer rollfördelningen fortsättningsvis att dokumenteras i alla projekt.

- Förbättra kalkylerna till investeringsprojekt så att dessa omfattar alla tänkbara kostnader

Det finns behov att förbättra kalkylerna för investeringsprojekt och få med alla kostnader. Det finns dock orsaker till att kostnaderna för ersättningslokaler inte fanns med i investeringskalkylen i just det här fallet. Det var länge en diskussion om en utrymning av lokalerna var nödvändig och när det slutliga beslutet om att flytta till Solgården togs så fanns ingen annan användning av lokalerna på Solgården utan alternativet var att dessa skulle stå tomma och oanvända. Kommunen skulle ändå betala hyra för hela Solgården då hyreskontaktet inte gick att säga upp förrän efter 2017. Det var inte självklart när beslutet togs att hyreskostnaden på Solgården skulle belasta projektet.

- Upprätta schablon för kostnader att störa produktionen som jämförelse mot kostnaden för ÄTA.

Det går att upprätta en schablon för kostnader för att störa produktionen men den kommer att bygga på mycket gissningar och antaganden som kommer att variera från fall till fall. Generellt sätt så blir inte kostnaden för att utföra åtgärder högre om de görs som ÄTA-kostnader i projekt än om de utförs vid annat tillfälle. Ska arbetena göras vid annat tillfälle så tillkommer etableringskostnader och kostnader för upphandling med mera som i de flesta fall blir högre än påslagen för tillkommande arbeten i ett projekt. I stället för att upprätta en schablon för störningar av produktionen bör det göras en bättre genomgång innan projektet upphandlas om vilka underhållsåtgärder som bör utföras i samband med projektet. Vilka underhållsåtgärder som ska utföras bör också tydligt kommuniceras med de som använder lokalerna för att under projektets genomförande slippa diskussioner med brukarna om önskemål om extra åtgärder.

Tekniska kontoret

Annika Bexelius
Teknisk chef

Kommunrevisionen

Datum
2017-04-21

Dnr

Sid
1 (1)

Kommunstyrelsen

För kännedom:

Kommunfullmäktiges

ÖSTHAMMARS KOMMUN Kommunstyrelsen	
2017 -04- 21	
Dnr: presidium	Dpl:

Renoveringen/ombyggnaden av Kommunhuset

KPMG har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning av ombyggnaden/renoveringen av kommunhuset.

Granskningen har haft svårt att följa den dokumenterade processen av projektet. De politiska beslut som fattats är inte utförliga och skapar frågetecken. Med undantag för byggmötesprotokollen är tjänstemannabesluten bristfälligt dokumenterade och bevarade. Avsaknaden av en tydlig projektmodell eller detaljerad delegationsordning med tydlig fördelning av tjänstemännens roller och ansvar har bidragit till bristerna.

Bristande samordning har lett till ökade kostnader i form av ändrings- och tilläggsarbeten (ÄTA) för ändrad användning av arbetsytor och tidigarelagt planerat underhåll. I och med att kommunen inte har någon schablon för hur stor kostnaden för driftstörningen på verksamheten skulle bli om arbetet hade gjorts under normala förhållanden (när lokalerna inte var utrymda) finns det inget jämförelsetal. Bristande kalkyler har lett till kostnader för utrymningslokaler som rimligen borde ha varit medräknade från projektets början.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi Kommunstyrelsen att:

- Göra beslut i projekt spårbara och begripliga.
- Göra en tydlig rollfördelning bland tjänstemännen med tillhörande mandat för projekt.
- Förbättra kalkylerna till investeringsprojekt så att dessa omfattar alla tänkbara kostnader (ändrad användning av arbetsytor, tidigarelagt planerat underhåll, utrymningslokaler etc.)
- Upprätta en schablon för kostnaden att störa produktionen som jämförelse mot kostnaden för ÄTA.

Kommunrevisionen översänder härmed rapporten till Kommunstyrelsen för yttrande. Svar önskas senast den 31 augusti 2017.

Enligt uppdrag

Sten Lindholm
Ordförande

Ombyggnaden och renoveringen av kommunhuset

Granskningsrapport
Östhammars kommun

KPMG AB

2017-04-20

Antal sidor 13

Östhammars kommun

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
2	Inledning/bakgrund	2
2.1	Syfte och revisionsfråga	2
2.2	Avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	3
2.4	Ansvarig nämnd	3
2.5	Projektorganisation/granskningsansvariga	3
2.6	Metod	3
3	Resultat av granskningen	4
3.1	Politisk beslutsprocess och återrapportering	4
3.2	Tjänstemannabeslut och roller	6
3.3	Vilka förklaring finns till de ekonomiska avvikelserna?	8
4	Slutsats och rekommendationer	9

Östhammars kommun

1 Sammanfattning

Vi har av Östhammar kommuns revisorer fått i uppdrag att bedöma den interna kontrollen i processen avseende ombyggnaden/renoveringen av kommunhuset. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2016.

Granskningen har haft svårt att följa den dokumenterade processen av projektet. De politiska beslut som fattats är inte uttömmande och skapar frågetecken. Med undantag för byggmötesprotokollen är tjänstemannabesluten bristfälligt dokumenterade och bevarade. Avsaknaden av en tydlig projektmodell eller detaljerad delegationsordning med tydlig fördelning av tjänstemännens roller och ansvar har bidragit till bristerna.

Bristande samordning har lett till ökade kostnader i form av ändrings- och tilläggsarbeten (ÄTA) för ändrad användning av arbetsytor och tidigarelagt planerat underhåll. I och med att kommunen inte har någon schablon för hur stor kostnaden för driftstörningen på verksamheten skulle bli om arbetet hade gjorts under normala förhållanden (när lokalerna inte var utrymda) finns det inget jämförelsetal.

Bristande kalkyler har lett till kostnader för utrymningslokaler som rimligen borde ha varit medräknade från projektets början.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi Kommunstyrelsen att:

- Göra beslut i projekt spårbara och begripliga.
- Göra en tydlig rollfördelning bland tjänstemännen med tillhörande mandat för projekt.
- Förbättra kalkylerna till investeringsprojekt så att dessa omfattar alla tänkbara kostnader (ändrad användning av arbetsytor, tidigarelagt planerat underhåll, utrymningslokaler etc.)
- Upprätta en schablon för kostnaden att störa produktionen som jämförelse mot kostnaden för ÄTA.

Östhammars kommun

2 Inledning/bakgrund

Kommunen har genomfört en ombyggnad/renovering av kommunhuset i Östhammar. Det är viktigt att denna har sköts på ett sätt i enlighet med kommunallagens krav på ändamålsenlighet och kostnadseffektiv verksamhet. Det är viktigt att ärendehanteringen fungerat på ett tillfredsställande sätt, att öppenhet och transparens har rått, att löpande avstämningar/uppföljningar har genomförts och att dessa rapporterats till ansvarig styrelse/nämnd.

Transparens och öppenhet i ett kommunalt investeringsprojekt är *väsentligt* för att behålla kommunmedborgarnas förtroende. Om processer och rutiner för investeringar är bristfälliga finns det en *risk* för förtroendeskada.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma den interna kontrollen i processen avseende ombyggnaden/renoveringen av kommunhuset. Granskningen avser i dessa delar såväl den praktiska hanteringen, uppföljnings- och återrapporteringsrutiner samt ekonomisk uppföljning/avstämning.

Följande revisionsfrågor är aktuella i samband med granskningen:

- Det finns tillräckliga beslutsunderlag både initialt och under processens gång.
- Kalkyler/kostnadsberäkningar (både inledande och ev reviderade) har löpande presenterats för politiken.
- Det går tydligt att följa beslutsprocess och ev omprioriteringar under ombyggnadens gång.
- Delegationsordning och andra styrdokument/riktlinjer för investeringsprocessen har tillämpats.
- Vilken rapportering har skett, till vem/vilka och vid vilka tillfällen?
- Hur har samspel och rollfördelning sett ut mellan olika funktioner och nivåer inom den tekniska förvaltningen?
- Vilka förklaring finns till de ekonomiska avvikelserna?
- Vilka beslut har fattats och av vem/vilka med anledning av redovisade utfall och avvikelser?

Östhammars kommun

2.2 Avgränsning

Granskningen avgränsas till att följa projektet från start till färdigställande. Någon granskning av själva upphandlingen av anlitade entreprenörer kommer inte att ske.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- 6 kap. 7 § kommunallagen (1991:900)

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsen.

2.5 Projektorganisation/granskningsansvariga

Granskningen har utförts av Johan Malm, konsult under ledning av Anders Petersson, kundansvarig och certifierad kommunal revisor.

Rapporten är saklighetsgranskad av de tjänstemän som har intervjuats i samband med granskningen.

2.6 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument som hör till projektet.
- Genomgång av styrande och stödjande dokument, interna riktlinjer, policyer etc.
- Genomgång av räkenskapsmaterial i form av bl.a. fakturaunderlag, poster i ekonomisystemet m.m.
- Intervjuer med Teknisk chef, Gatu- och fastighetschef, Ekonomicontroller och projektledare för aktuellt projekt.

Östhammars kommun

3 Resultat av granskningen

3.1 Politisk beslutsprocess och återrapportering

lakttagelser

Östhammars kommun har länge haft ett mål om att minska miljöpåverkan genom t.ex. investeringar i energieffektivisering av verksamhetslokaler. Den tidigast daterade (2011-03-01) kommunala dokumentationen som avser kommunhuset är en skrivelse från kommunchefen till teknisk chef där det framgår att kommunledningen vill byta ut kommunhusets uppvärmning genom direktverkande el till något som bättre passar kommunens klimatonormer. Kommunchefen vill också att tekniska kontoret ska undersöka möjligheten att sätta ny panel och skylta om kommunhusets fasad mot Stångörsgatan.

Efter ca 14 dagar svarar tekniska kontoret att man anser att en förbättring av kommunhusets ventilation är mer angeläget än nytt uppvärmningssystem. Man bifogar dessutom en kostnadsuppskattning av fasadrenoveringen (1,5 mkr) och en utredning som jämför befintligt uppvärmningssystem med bergvärme och pelletsspanna. Tekniska kontorets slutsats av utredningen är att bergvärme är det "enda rimliga konverteringsalternativet av de två sett ur ekonomisk synvinkel". Den uppskattade investeringskostnaden för bergvärme är ca 5 mkr och ca 7,5 mkr för pelletsspanna.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslut den 22 mars 2011 att "ställa sig positiva till ett nytt uppvärmningssystem och en ny fasad". Utskottet beslutar dessutom att tekniska kontoret ska arbeta vidare med frågan och planera in kostnaden i budgetarbetet för 2012. Hur tekniska kontoret ska hantera ventilationsfrågan framgår inte av beslutet.

I juni 2011¹ är frågan om kommunhusets värmesystem och ventilation uppe för beslut i Tekniska nämnden. Tjänstemännen föreslår att nämnden beslutar om bergvärme och ny ventilation och komfortkyla som en investering om sammanlagt ca 12 mkr. Nämndens arbetsutskott föreslår att ny ventilation ska prioriteras och genomföras 2012. Nytt värmesystem ska utredas vidare med tillägget att ett alternativ med bio-bränsle som samordnar uppvärmning med det f.d. Stadshotellet ska tas fram. Nämnden beslutar enligt utskottets förslag.

I oktober 2012 informerar teknisk chef muntligen Kommunstyrelsens arbetsutskott att upphandling avseende fasadupprustning och fjärrvärme pågår. Dokumentationen i informationsärendet innehåller samma information som var underlag till beslutet i mars 2011.

I oktober 2013² beslutar Tekniska nämnden att anta Neova AB som leverantör av fjärrvärme till brandstationen och kommunhuset.

¹ Tekniska nämnden 2011-06-08 § 59 dnr 2011TN097

² Tekniska nämnden 2013-10-23 § 84 dnr 2012TN157

Östhammars kommun

I oktober 2014 finns ett färdigt förfrågningsunderlag för de arbeten som ska utföras på kommunhuset. Byggåtgärderna avser ny öppen planlösning på översta våningen i hus 2, ny fasad och entré på hus 1 samt rivning och återställning på grund av VVS arbeten. Entreprenaden omfattar även byte av ventilationssystem i alla byggnader. Nya ventilationsaggregat med tempererad luft(kyla). Byte av befintligt uppvärmningssystem via el radiatorer till vattenburet system som ska värmas upp via fjärrvärme.³

I december 2014 beslutar Tekniska nämndens arbetsutskott att anta ett anbud för ombyggnaden av kommunhuset till ett värde av 21 446 000 kr.

Den enda bestämmelse i Kommunstyrelsens delegationsordning som har relevans för granskningen av det här projektet är den om upphandling. Enligt regeln får upphandling av budgeterade medel till högsta värde av 800 000 kr genomföras av förvaltningschef. Beslut i upphandling som anslagstäckts av budgeterade medel över 800 000 kronor och som rör teknisk verksamhet får tas av Tekniskt utskott.

Tekniska nämndens utskott beslutade att anta anbudet om 21 446 000 kr den 17 december 2014. Årsredovisningen för 2014 anger att den totala budgeten för projektet var 26 mkr.

Investeringsprognoser där kommunhuset har varit ett av ca 100 andra projekt har presenterats för tekniska utskottet vid två tillfällen under 2016. Utöver detta har uppgifter om projektets utfall och prognos ingått i den budgetuppföljning som lämnats till Kommunstyrelsen varje månad. Projektet nämns också i Tekniska utskottets delårsbokslut i augusti 2016.

Kommentarer

Visserligen går det att följa projektet i beslutsprotokollen från de politiska församlingar som hanterat det här ärendet, men för den som inte varit med på sammanträdena är det svårt att veta vad som föranlett de ändrade inriktningarna på besluten. Vid flera tillfällen har de folkvalda valt att frånga tjänstemännens förslag utan att motivera det. Det finns inget stöd i lagstiftning för att kräva att den här typen av beslut motiveras och beslutsprotokoll ska inte redovisa diskussionen som föranlett beslutet. Men att de politiska besluten i det här projektet dokumenterats i enlighet med lagens krav är en klen tröst för den som försöker följa beslutsgången.

Granskningen kan konstatera att Tekniska nämndens utskott har handlat i enlighet med delegationsordningen när den fattade beslut om att anta den vinnande entreprenörens anbud.

³ Förfrågningsunderlag 2014-10-20, AFA.2 Orientering om objektet

Östhammars kommun

3.2 Tjänstemannabeslut och roller

lakttagelser

Det finns en omfattande dokumentation i form av byggmötesprotokoll där tjänstemän från kommunen och entreprenörer som är involverade i arbetet är representerade. Protokollen har en tydlig ordning som är särskilt utformad för att ingen fråga ska falla mellan stolarna. Byggmötena behandlar varje praktisk fråga som dyker upp under projektets gång och besluten dokumenteras i protokollet.

Av intervjuerna framgår det att övriga beslut som inte avser upphandling och som rymms inom den beslutade budgeten för projektet räknas som verkställighet.

Det finns inga styrdokument eller riktlinjer som särskilt avser investeringsprocessen. Det finns heller ingen fastställd projektmodell utan det är valet av entreprenad i upphandlingen som styr vad kommunen själva gör i projektet. I det här fallet har kommunen valt att använda sig av totalentreprenad. Det innebär att entreprenören själv gör projektering av det arbete som ska utföras.

Det finns ingen dokumenterad rollfördelning i projektet. Av intervjuerna framgår det att projektledaren har haft mandat att fatta vissa beslut på byggmötena. När projektledaren känt sig osäker på om han själv haft mandat att ta beslut har han eskalerat frågan uppåt i organisationen. Beslutsprocessen för t.ex. tilläggsarbeten har således sett ut som beskrivs av bilden nedan:

När projektledaren har eskalerat en fråga uppåt har han fått återkoppling av den som tagit beslutet. Om någon skulle vilja titta på besluten i de här frågorna måste man gå igenom de iblandades mailkorrespondens. Den enda samlade dokumentation av besluten för tilläggsbeställningarna finns som noteringar i marginalen på en lista över ÄTA som projektledaren gjort. Där framgår vem som har beslutat om vissa av ÄTA, men inte alla.

Av intervjuerna framgår det också att kommunen inte haft en styrgrupp i det här projektet. Normalt sett när kommunen gör en större ombyggnad eller renovering av t.ex. en skola bildar man en styrgrupp för projektet där representanter från beställande verksamhet ingår. Eftersom beställande verksamhet i det här fallet var samma som skulle utföra projektet gjorde man bedömningen att man inte skulle behöva en styrgrupp.

När projektet avslutades genomfördes överlämningsmöten mellan entreprenören och kommunens driftspersonal där man gick igenom byggnadens nya teknik.

Östhammars kommun

Kommentarer

Granskningen av byggmötesprotokollen visar att de har en bra struktur och att besluten som fattas där är väl dokumenterade.

Avsaknaden av en fastställd projektmodell i kombination med att beslut som inte avser upphandling och som ryms inom den beslutade budgeten för projektet räknas som verkställighet är förödande för det här projektets transparens.

Ett sätt att komma tillrätta med bristande transparens i ett projekt kan vara att fastslå en projektmodell eller att införa vissa beslut i delegationsordningen. En fastslagen projektmodell bör ställa krav på att ett projekt ska ha en styrgrupp och att gruppens arbete ska dokumenteras. Ett alternativ kan förstås vara att inordna den här typen av beslut i delegationsordningen och dra nytta av den dokumentationsskyldighet och rapporteringsplikt som följer av den ordningen.

Det har heller inte funnits något fastställt mandat för vilka beslut som får fattas på olika nivåer inom projektet. Detta har lagt ett orimligt stort ansvar på projektledaren som avgjort vilka beslut som ska eskaleras upp på chefsnivå genom fingertoppskänsla.

Östhammars kommun

3.3 Vilka förklaring finns till de ekonomiska avvikelserna?

lakttagelser

Den totala budgeten för projektet var 25 500 000 kr och utfallet var 29 040 925 vilket gör en skillnad om 3 540 925 kr. Entreprenörens anbud uppgick till 21 446 000 kr. Därefter har kostnader för ÄTA tillkommit med 3 086 624 kr, hyror om 1 879 630 kr och övrigt om 2 628 671 kr.

De största sammanlagda kostnaderna som tillkommit är de för ersättningslokalerna och utgörs av hyror och "övrigt". Kostnaden som beskrivs som "övrigt" utgörs bl.a. av kostnaden för att ställa om ersättningslokalerna till arbetsplatser, flyttkostnader osv. Projektledaren hade letat efter ersättningslokaler redan från projektets början men det var först i ett senare skede som det stod klart att det före detta omvårdnadsboendet Solgården kunde användas för ändamålet.

Kostnaden för ÄTA utgörs till knappt hälften av arbeten som skulle ha gjorts inom ramen för planerat underhåll som tidigarelags. Enligt avtalet som slöts med entreprenören hade varje beställning av ÄTA ett prispåslag om 14 %. Alternativet hade varit att utföra dessa arbeten när lokalerna inte var utrymda och då skulle den dagliga verksamheten blivit störd. Hur mycket denna störning skulle kosta verksamheten i produktionsbortfall finns det inga beräkningar på.

Andra stora kostnader som sorterar in under ÄTA i det här projektet har varit kostnaden för ändrade arbetsytor i IT-kontorets lokaler och en "lounge".

Kommentarer

Den här granskningen gör ingen bedömning av huruvida ett tillägsarbete varit befogat eller ej. Däremot kan granskningen konstatera att kostnaden för ersättningslokaler borde ha varit synlig för beslutsfattarna i projektet från början. Att de förvaltningar som bedrev verksamhet i kommunhuset skulle bli tvungna att flytta på sig under något skede av byggprocessen stod klart redan i projektets början. Att den beräknade kostnaden för detta ändå inte fanns med i projektets inledning är anmärkningsvärt.

Kostnaden för ÄTA är förhållandevis stor. Det är granskningen bedömning att samordningen mellan investeringsprojektet och planerat underhåll varit bristfällig i projektets början. Detta har lett till kostnader för ÄTA som rimligtvis borde ha planerats in i upphandlingens omfattning. Detsamma gäller förändringarna av IT-kontorets arbetsytor och "loungen".

Att passa på att göra planerade underhållsarbeten medan man ändå renoverar och lokalerna ändå är utrymda förefaller logiskt för de flesta. Däremot är det inte säkerställt att det skulle vara ekonomiskt fördelaktigt för kommunen om detta sker som ett ÄTA. I och med att det inte finns någon schablon för hur stor kostnaden driftstörningen på verksamheten skulle bli om arbetet hade gjorts under normala förhållanden (när lokalerna inte var utrymda) finns det inget jämförelsetal.

Östhammars kommun

4 Slutsats och rekommendationer

Det svårt att veta vad som föranlett de ändrade inriktningarna på besluten. Vid flera tillfällen har de folkvalda valt att frånga tjänstemännens förslag utan att motivera det. Det finns inget stöd i lagstiftning för att kräva att den här typen av beslut motiveras och beslutsprotokoll ska inte redovisa diskussionen som föranlett beslutet. Men att de politiska besluten i det här projektet dokumenterats i enlighet med lagens krav är en klen tröst för den som försöker följa beslutsgången.

Avsaknaden av en fastställd projektmodell i kombination med att beslut som inte avser upphandling och som rymms inom den beslutade budgeten för projektet räknas som verkställighet har varit förödande för det här projektets transparens.

Ett sätt att komma tillrätta med bristande transparens i ett projekt kan vara att fastslå en projektmodell eller att införa vissa beslut i delegationsordningen. En fastslagen projektmodell bör ställa krav på bl.a. att ett projekt ska ha en styrgrupp och gruppens arbete ska dokumenteras. Ett alternativ kan förstås vara att inordna den här typen av beslut i delegationsordningen och dra nytta av den dokumentationsskyldighet och rapporteringsplikt som följer av den ordningen.

Det har heller inte funnits något fastställt mandat för vilka beslut som får fattas på olika nivåer inom projektet. Detta har lagt ett orimligt stort ansvar på projektledaren som avgjort vilka beslut som ska eskaleras upp på chefsnivå genom fingertoppskänsla.

Granskningen kan konstatera att kostnaden för ersättningslokaler borde ha varit synlig för beslutsfattarna i projektet redan från början. Att de förvaltningar som bedrev verksamhet i kommunhuset skulle bli tvungna att flytta på sig under något skede av byggprocessen stod klart redan i projektets början. Att den beräknade kostnaden för detta ändå inte fanns med i projektets inledning är anmärkningsvärt.

Det är granskningen bedömning att synkroniseringen mellan investeringsprojektet och planerat underhåll varit bristfällig i projektets början. Detta har lett till kostnader för ÄTA som rimligtvis borde ha planerats in i upphandlingen. Detsamma gäller förändringarna av IT-kontorets arbetsytor och "loungen".

Att passa på att göra planerade underhållsarbeten medan man ändå renoverar och lokalerna ändå är utrymda förefaller logiskt för de flesta. Däremot är det inte säkerställt att det skulle vara ekonomiskt fördelaktigt för kommunen om detta sker som ett ÄTA. I och med att det inte finns någon schablon för hur stor kostnaden driftstörningen på verksamheten skulle bli om arbetet hade gjorts under normala förhållanden (när lokalerna inte var utrymda) finns det inget jämförelsetal.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi Kommunstyrelsen att:

- Göra beslut i projekt spårbara och begripliga.
- Göra en tydlig rollfördelning med tillhörande mandat för projekt.

Östhammars kommun

- Förbättra kalkylerna till investeringsprojekt så att dessa omfattar alla tänkbara kostnader (ändrad användning av arbetsytor, tidigarelagt planerat underhåll, utrymningslokaler etc.)
- Upprätta en schablon för kostnaden att störa produktionen som jämförelse mot kostnaden för ÄTA-arbeten.

Östhammars kommun

KPMG, dag som ovan

Johan Malm
Konsult

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Johan Malm', written over the printed name and title.

Anders Petersson
Anders Petersson
Certifierad kommunal revisor

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Anders Petersson', written over the printed name and title.

Revisionskontoret

Datum
2017-02-16Rev. Dnr
2016-0022Till
Regionstyrelsen
Sjukhusstyrelsen
Vårdstyrelsen

Granskning av samverkan kring barn och ungdomspsykiatri - gemensam granskning med kommunerna

Regionens revisorer (tidigare landstingets revisorer) har genom Helseplan AB granskat samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa. Granskningen har genomförts tillsammans med länets kommuner. Granskningen har genomförts i syfte att bedöma om regionstyrelsen (tidigare landstingsstyrelsen) och kommunerna säkerställer att det finns en tillfredställande samverkan mellan kommuner och region som möjliggör en ändamålsenlig verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa.

Barns och ungdomars psykiska ohälsa har ökat under 1990- och 2000-talet och visar på en fortsatt ökning. Det är framför allt depressioner, ångestsjukdomar och missbruk som ökar inom ungdomsgruppen, men också personlighetsstörningar bland kvinnor. Allt fler ungdomar rapporterar psykiska besvär som oro eller ångslan. Sådan självrapportering är ett varningstecken för senare psykisk sjukdom, ökad risk för självmordsförsök eller övriga skador och olyckor. Det fanns också ett samband mellan tidiga självrapporterade psykiska besvär och problem med försörjning och familjebildning.

Den ökning i psykisk ohälsa som skett bland ungdomar har fört med sig att fler ungdomar behöver psykiatrisk vård och har försämrade möjligheter att etablera sig i samhället. På sikt kan en ökande grupp av psykiskt sjuka barn och ungdomar utgöra ett växande folkhälsoproblem, enligt Socialstyrelsen.

Staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ingick i maj 2012 en överenskommelse om stimulansmedel med riktade insatser inom området psykisk ohälsa. Syftet är att genom ekonomiska incitament och med patientens behov i centrum, uppmuntra, stärka och intensifiera utvecklingsarbetet i landstingen och kommunerna. Regeringen vill genom satsningen markera att detta är ett område som måste prioriteras av alla berörda aktörer.

Landstingets revisorer har i tidigare granskningar inom området barn- och ungdomspsykiatri iakttagit att verksamheten inte är helt ändamålsenlig. Bland annat visar granskningarna att ansvarsfördelningen mellan barn- och ungdomspsykiatri och primärvården inte uppfattas som helt adekvat. Den uppföljning som sker ger en mycket begränsad information om verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa och speglar inte eventuella olikheter i länet. Det saknas konkretiserade mål för att bedriva en ändamålsenlig verksamhet. Rapportering av resultat och effekter till den politiska nivån är otillräcklig. Kartläggning av den grupp som riskerar att "falla mellan stolar" saknas.

Regionens revisorers sammanfattande bedömning efter genomförd granskning 2016 är att Regionstyrelsen och kommunerna inte i tillräcklig utsträckning säkerställer att det finns en tillfredställande samverkan som möjliggör en ändamålsenlig verksamhet för barn och unga

Revisionskontoret

Datum
2017-02-16

Rev. Dnr
2016-0022

med psykisk ohälsa. Granskningen visar att det saknas tydliga mål som möjliggör uppföljning av samverkan mellan regionen och kommunerna. Ansvarsfördelning, system och rutiner för planering och uppföljning är inte tillfredställande.

Förutsättningarna för samverkan har skapats inom ett antal områden men det behövs ytterligare förutsättningar för att samverkan ska skapas mellan regionen och kommunerna. Det saknas exempelvis samarbetsavtal med samtliga kommuner och alla kommuner har inte en barn- och ungdomspsykiatrisk (BUP) mottagning. Granskningen nämner att mobila team med representanter från BUP kan vara ett alternativ.

Rekommendationer

Regionens revisorer rekommenderar sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen att utarbeta tydliga uppföljningsbara mål som kan ligga till grund för styrning och uppföljning av samverkan med kommunerna. Samarbetsavtal bör finnas med samtliga kommuner.

Sjukhusstyrelsen bör utreda hur BUP:s verksamhet ska ersättas i de kommuner där BUP:s öppenvårdsmottagningar har lagts ned. Som ett led i detta arbete bör sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen tillsammans med kommunernas individ- och familjeomsorg och elevhälsa genomföra en kartläggning i syfte att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av bristande tillgänglighet.

Vi önskar svar på vilka åtgärder som regionstyrelsen, sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen har vidtagit eller avser att vidta utifrån vad som framkommit i denna skrivelse och bifogad granskningsrapport senast 2017-05-31.

För regionens revisorer

Cecilia Forss
Revisionens ordförande

Granskning av barn- och ungdomspsykiatri – gemensam granskning med kommunerna

Helseplan Consulting Group AB

Februari 2017

Pär Ahlborg

Frida Sporrang

Innehåll

SAMMANFATTNING	3
1. INLEDNING	6
1.1. BAKGRUND	6
1.2. UPPDRAGET	6
1.3. REVISIONSFRÅGOR.....	7
1.4. REVISIONSKRITERIER	7
1.5. METOD OCH AVGRÄNSNING	8
1.6. JÄVSPRÖVNING	8
1.7. METOD	8
1.7.1. DOKUMENTGRANSKNING OCH STATISTIKINSAMLING	8
1.7.2. FOKUSGRUPPER	8
1.7.3. INTERVJUER.....	8
1.8. PROJEKTORGANISATION.....	9
2. IAKTTAGELSER, BEDÖMNINGAR OCH REKOMMENDATIONER	9
2.1. IAKTTAGELSER: VERKSAMHET FÖR BARN OCH UNGA MED PSYKISK OHÄLSA	9
2.1.1. VERKSAMHET FÖR BARN OCH UNGAS PSYKISKA HÄLSA INOM LANDSTING OCH KOMMUN	9
2.1.2. FÖRSTA LINJEN.....	13
2.1.3. TILLGÄNGLIGHET	13
2.2. BEDÖMNINGAR OCH REKOMMENDATIONER: VERKSAMHET FÖR BARN OCH UNGA MED PSYKISK OHÄLSA.....	15
2.2.1. VERKSAMHET FÖR BARN OCH UNGAS PSYKISKA HÄLSA INOM LANDSTING OCH KOMMUN	15
2.2.2. FÖRSTA LINJEN.....	16
2.2.3. TILLGÄNGLIGHET	16
2.3. IAKTTAGELSER: ANSVARSFÖRDELNING OCH AVTAL INOM OCH MELLAN LANDSTINGET OCH LÄNETS KOMMUNER GÄLLANDE BARN OCH UNGA MED PSYKISK OHÄLSA.....	17
2.3.1. ANSVARSFÖRDELNING	17
2.3.2. AVTAL.....	19
2.4. BEDÖMNINGAR OCH REKOMMENDATIONER: ANSVARSFÖRDELNING OCH AVTAL INOM OCH MELLAN LANDSTINGET OCH LÄNETS KOMMUNER GÄLLANDE BARN OCH UNGA MED PSYKISK OHÄLSA.....	21
2.4.1. ANSVARSFÖRDELNING	21
2.4.2. AVTAL.....	21
2.5. IAKTTAGELSER: SAMVERKAN INOM OCH MELLAN LANDSTINGET OCH KOMMUNERNA FÖR BARN OCH UNGA MED PSYKISKA OHÄLSA.....	22
2.5.1. FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SAMVERKAN	22
2.5.1. SAMVERKAN PÅ OLIKA NIVÅER.....	23
2.6. BEDÖMNINGAR OCH REKOMMENDATIONER: SAMVERKAN INOM OCH MELLAN LANDSTINGET OCH KOMMUNERNA FÖR BARN OCH UNGA MED PSYKISKA OHÄLSA.....	24
2.6.1. FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SAMVERKAN	24
2.6.2. SAMVERKAN PÅ OLIKA NIVÅER.....	25
2.7. IAKTTAGELSER: NÄMNDER OCH STYRELSER MED UPPGIFT ATT SVARA FÖR SAMVERKAN MELLAN KOMMUN OCH LANDSTING KRING BARN OCH UNGDOMARS PSYKISKA OHÄLSA	26
2.7.1. ANSVARIGA NÄMNDER, UTSKOTT OCH STYRELSER FÖR SAMVERKAN	26
2.7.2. BEFINTLIGHET AV TYDLIGA KRAV PÅ SAMVERKAN FRÅN NÄMND ELLER STYRELSE	26
2.8. BEDÖMNINGAR OCH REKOMMENDATIONER: NÄMNDER OCH STYRELSER MED UPPGIFT ATT SVARA FÖR SAMVERKAN MELLAN KOMMUN OCH LANDSTING KRING BARN OCH UNGDOMARS PSYKISKA OHÄLSA.....	27
2.8.1. ANSVARIGA NÄMNDER, UTSKOTT OCH STYRELSER FÖR SAMVERKAN	27
2.8.2. BEFINTLIGHET AV TYDLIGA KRAV PÅ SAMVERKAN FRÅN NÄMND ELLER STYRELSE	27

2.9.	IAKTTAGELSER: SYSTEM, RUTINER OCH UPPFÖLJNING AV RESULTAT.....	28
2.9.1.	SYSTEM OCH RUTINER FÖR UPPFÖLJNING AV RESULTAT INOM LANDSTINGET	28
2.9.1.	SYSTEM OCH RUTINER FÖR UPPFÖLJNING AV RESULTAT INOM KOMMUN	28
2.9.1.	SYSTEM OCH RUTINER FÖR UPPFÖLJNING AV RESULTAT GEMENSAMT FÖR LANDSTING OCH KOMMUN	29
2.10.	BEDÖMNINGAR OCH REKOMMENDATIONER: SYSTEM, RUTINER OCH UPPFÖLJNING AV RESULTAT	30
2.10.1.	SYSTEM OCH RUTINER FÖR UPPFÖLJNING AV RESULTAT INOM LANDSTINGET	30
2.10.2.	SYSTEM OCH RUTINER FÖR UPPFÖLJNING AV RESULTAT INOM KOMMUNERNA	31
2.10.3.	SYSTEM OCH RUTINER FÖR UPPFÖLJNING AV RESULTAT GEMENSAMT FÖR LANDSTING OCH KOMMUN	31
2.11.	IAKTTAGELSER: BARN OCH UNGDOMAR SOM FALLER MELLAN STOLARNA	32
2.11.1.	GRUPPER SOM RISKERAR ATT FALLA MELLAN STOLARNA.....	32
2.11.2.	PÅGÅENDE PROJEKT AVSEENDE SAMVERKAN FÖR ATT FÖRHINDRA ATT BARN OCH UNGA RISKERAR ATT FALLA MELLAN STOLARNA.....	33
2.11.3.	SAMVERKAN KRING KARTLÄGGNING OCH ANALYS AV ENKÄTEN <i>LIV OCH HÄLSA UNG</i>	33
2.12.	BEDÖMNINGAR OCH REKOMMENDATIONER: BARN OCH UNGDOMAR SOM FALLER MELLAN STOLARNA.....	34
2.12.1.	GRUPPER SOM RISKERAR ATT FALLA MELLAN STOLARNA.....	34
2.12.2.	PÅGÅENDE PROJEKT AVSEENDE SAMVERKAN FÖR ATT FÖRHINDRA ATT BARN OCH UNGA RISKERAR ATT FALLA MELLAN STOLARNA.....	35
2.12.1.	SAMVERKAN KRING KARTLÄGGNING OCH ANALYS AV ENKÄTEN <i>LIV OCH HÄLSA UNG</i>	35
2.13.	IAKTTAGELSER, BEDÖMNINGAR OCH REKOMMENDATIONER PER KOMMUN	36
2.13.1.	IAKTTAGELSER: UPPSALA KOMMUN	36
2.13.2.	BEDÖMNINGAR OCH REKOMMENDATIONER: UPPSALA KOMMUN	38
2.13.3.	IAKTTAGELSER: KNIVSTA KOMMUN.....	42
2.13.4.	BEDÖMNINGAR OCH REKOMMENDATIONER: KNIVSTA KOMMUN	44
2.13.5.	IAKTTAGELSER: ENKÖPINGS KOMMUN	48
2.13.6.	BEDÖMNINGAR OCH REKOMMENDATIONER: ENKÖPINGS KOMMUN.....	50
2.13.7.	IAKTTAGELSER: HEBY KOMMUN	54
2.13.8.	BEDÖMNINGAR OCH REKOMMENDATIONER: HEBY KOMMUN	56
2.13.9.	IAKTTAGELSER: HÅBO KOMMUN	60
2.13.10.	BEDÖMNINGAR OCH REKOMMENDATIONER: HÅBO KOMMUN	62
2.13.11.	IAKTTAGELSER: ÖSTHAMMARS KOMMUN	66
2.13.12.	BEDÖMNINGAR OCH REKOMMENDATIONER: ÖSTHAMMARS KOMMUN.....	68
2.13.13.	IAKTTAGELSER: TIERPS KOMMUN	72
2.13.14.	BEDÖMNINGAR OCH REKOMMENDATIONER: TIERPS KOMMUN	74
2.13.15.	IAKTTAGELSER: ÄLVKARLEBY KOMMUN	78
2.13.16.	BEDÖMNINGAR OCH REKOMMENDATIONER: ÄLVKARLEBY KOMMUN.....	80
BILAGA 1. REVISIONSFRÅGOR SAMT TILLÄGGSFRÅGOR		86
BILAGA 2. INTERVJUFÖRTECKNING		88
BILAGA 3. BEGREPPSFÖRKLARING		91

Sammanfattning

Helseplan har fått i uppdrag av revisorerna i Landstinget och kommunerna i Uppsala län att genomföra en granskning av verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa. Granskningens syfte och övergripande revisionsfråga är att ge underlag för att kunna bedöma hur landstinget respektive varje kommun i länet säkerställer att det finns en tillfredsställande samverkan mellan kommun och landsting som möjliggör en ändamålsenlig verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa.

Vår sammanfattande bedömning är att **landstinget och kommunerna inte säkerställer att det finns en tillfredsställande samverkan i tillräcklig utsträckning som möjliggör en ändamålsenlig verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa**. I granskningen har vi iakttagit att det saknas tydliga mål i budget och verksamhetsuppföljning, gällande samverkan inom och mellan huvudmännen för målgruppen. Avsaknaden av uppsatta mål gör det svårt för verksamheterna att följa upp samverkan. I granskningen har vi också iakttagit att det inom flera områden finns brister i verksamheten som gör att verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa inte kan beskrivas som ändamålsenlig. För att uppnå en ändamålsenlig verksamhet förutsätts att flera kriterier är uppfyllda. Vi bedömer att dessa kriterier främst avser samverkan, ansvarsfördelning samt system och rutiner för planering och uppföljning.

Trots att vi i granskningen har iakttagit att en tillfredsställande samverkan samt en ändamålsenlig verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa inte säkerställs, har vi även noterat att det pågår ett ambitiöst arbete för att förbättra verksamheten. Vi grundar vår bedömning av den övergripande revisionsfrågan särskilt på följande bedömningar:

Vi bedömer att ansvarsfördelning till viss del finns upprättad inom och mellan landstinget och länets kommuner vad gäller samarbete, planering och genomförande av vården för barn och unga med psykisk ohälsa, men att det finns brister inom vissa områden som försvårar för verksamheterna när det gäller avgränsning och samarbete. Det saknas en tydlig och tillräcklig ansvarsfördelning mellan verksamheterna för de patienter som befinner sig i den så kallade "mellannivån", det vill säga de patienter som inte har tillräckligt komplicerade frågeställningar för att ansvarsmässigt ligga under Barn- och ungdomspsykiatri (BUP), men ändå har för komplicerade frågeställningar för elevhälsan eller socialtjänsten.

Vi bedömer att det faktum att Enköpings kommun inte har några ingångna avtal för samverkan med andra verksamheter som är involverade i barn och unga med psykisk ohälsa bidrar till en avsaknad av samverkan. Avsaknaden av samverkansavtal med Enköpings kommun försvårar arbetet för medarbetare både inom kommunens verksamheter och landstingets verksamheter, då bland annat ansvarsfördelningen inte är tydliggjord.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats inom ett antal områden men att ytterligare förutsättningar behöver skapas för att samverkan ska vara väl fungerande mellan huvudmännen. Närvårdsarbetet bidrar till goda förutsättningar för samverkan inom och mellan kommunerna och landstinget. Det finns i dagsläget inte en väl fungerande individnära samverkan mellan BUP och de landstings- och kommundrivna verksamheterna utanför Uppsala kommun. Förutsättningar för samverkan på den individnära nivån mellan huvudmännen har

minskat i samband med nedläggningarna av öppenvårdsmottagningarna i kommunerna utanför Uppsala kommun.

Vi bedömer att det finns flera olika system och rutiner för att följa upp medicinska och ekonomiska resultat men att dessa kräver kontinuerlig förbättring samt regelbunden underhållning för att kunna bedömas som tillförlitliga. Verksamhetsuppföljning och resultatredovisning inom landstinget är till viss del kopplad till ändamålsenliga mål om samverkan. Verksamhetsuppföljning och resultatredovisning inom kommunerna är inte tillräckligt kopplade till ändamålsenliga mål för samverkan gällande barn och unga med psykisk ohälsa. Dock förekommer mål samt viss uppföljning som kan härledas till samverkan gällande psykisk ohälsa i de flesta kommuner.

Vi bedömer att Samordnad individuell plan (SIP) är ett fördelaktigt verktyg för att hindra att barn och unga faller mellan stolarna. Genom att använda sig av SIP kan både patienten och involverade verksamheter få en god översikt av patienten och frågeställningar. Det skiljer sig åt mellan kommunerna hur verksamheterna arbetar med att fånga upp barn som riskerar att falla mellan stolarna eftersom kommuner inte genomför samma projekt. I dagsläget finns det inte en fungerande samverkan över hela länet i det förebyggande arbetet för hanteringen av "hemmasittare" i grundskolan, det vill säga barn och ungdomar som av olika skäl inte går till skolan under en längre period. Endast kommunerna Enköping och Älvkarleby har organiserade projekt, *Skolan som arena*, för att hantera denna grupp. Det finns en fungerande samverkan över hela länet på läns-/regional och lokal nivå i det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*. Däremot saknas samverkan mellan landsting och kommun på en individnära nivå. Det finns i dagsläget inget forum på den individnära nivån där landstinget och samtliga kommuner samverkar i det förebyggande arbetet för att genomföra analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*.

Utifrån den genomförda granskningen rekommenderar vi särskilt att:

- Sjukhusstyrelsen snarast utreder hur BUP:s verksamhet ska kompenseras i de kommuner där BUP:s öppenvårdsmottagningar har lagts ned samt om mobila team med representanter från BUP kan vara ett kompenserande alternativ.
- Sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i samverkan med de nämnder eller utskott i respektive kommun¹ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan genomför kartläggningar för att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av bristande tillgänglighet.
- Sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun² som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan genomför kartläggningar för att utreda var behov av att upprätta samverkansavtal finns, med syfte att säkerställa att inga barn eller unga faller mellan stolarna. Samverkansavtal bör upprättas med hänsyn till de identifierande områdena.

¹ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

² Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

- Sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun³ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan fortsätter utveckla närvårdsarbetet för att skapa goda förutsättningar för en utvecklad och fungerande samverkan.
- Sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun⁴ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan utser den individnära samverkan till ett prioriterat område. Detta med anledning av att denna samverkan direkt påverkar målgruppen.
- Sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun⁵ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan regelbundet kartlägger befintliga system och rutiner med syfte att identifiera och åtgärda eventuella fel.
- Sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun⁶ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan utarbetar ändamålsenliga mål om samverkan samt säkerställer att verksamhetsuppföljning och resultatrapporter är kopplade till ändamålsenliga mål om samverkan.
- Sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun⁷ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan säkerställer att kartläggningar genomförs av samtliga grupper som riskerar att falla mellan stolarna. SIP bör användas som ett sådant verktyg.

³ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

⁴ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

⁵ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

⁶ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

⁷ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Barn och ungdomars psykiska ohälsa har ökat under 1990- och 2000-talet, och visar på en fortsatt ökning. Det är framför allt depressioner, ångestsjukdomar och beroendeproblematik som ökar inom ungdomsgruppen. Allt fler ungdomar rapporterar psykiska besvär som oro eller ängslan. Sådan självrapportering är ett varningstecken för senare psykisk sjukdom, ökad risk för självmordsförsök eller övriga skador och olyckor. Det finns också ett samband mellan tidiga självrapporterade psykiska besvär och problem med försörjning och familjebildning.

Den ökning i psykisk ohälsa som skett bland ungdomar har fört med sig att fler ungdomar behöver psykiatrisk vård och har försämrade möjligheter att etablera sig i samhället. På sikt kan en ökande grupp av psykiskt sjuka barn och ungdomar utgöra ett växande folkhälsoproblem, enligt Socialstyrelsen.

Staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ingick i maj 2012 en överenskommelse om stimulansmedel med riktade insatser inom området psykisk ohälsa. Överenskommelsen avser perioden 2012–2016. Syftet är att genom ekonomiska incitament och med patientens behov i centrum uppmuntra, stärka och intensifiera utvecklingsarbetet i landstingen och kommunerna. Regeringen vill genom satsningen markera att detta är ett område som måste prioriteras av alla berörda aktörer.

Landstingets revisorer har i tidigare granskningar inom området barn- och ungdomspsykiatri iakttagit att verksamheten inte är ändamålsenlig. Bland annat visar granskningarna att ansvarsfördelningen mellan BUP och primärvården inte uppfattas som adekvat. Den uppföljning som sker ger en mycket begränsad information om verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa och speglar inte eventuella olikheter i länet. Det saknas konkretiserade mål för att bedriva en ändamålsenlig verksamhet. Rapportering av resultat och effekter till den politiska nivån är otillräcklig. Kartläggning av den grupp som riskerar att ”falla mellan stolar” saknas.

1.2. Uppdraget

Syftet med granskningen är att ge underlag för att kunna bedöma hur landstinget respektive varje kommun i länet säkerställer att det finns en tillfredsställande samverkan mellan kommun och landsting som möjliggör en ändamålsenlig verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa.

1.3. Revisionsfrågor

Granskningen ska utöver den övergripande revisionsfrågan bland annat besvara frågorna nedan⁸:

- Har landstinget och kommunerna en ändamålsenlig och tillgänglig verksamhet utifrån barn och ungdomars behov?
- Har det skapats förutsättningar för att bedriva en samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa?
- Finns det en tydlig ansvarsfördelning inom och mellan landstinget och länets kommuner vad gäller samarbete, planering och genomförande av vården för barn och unga med psykisk ohälsa?
- Finns det ingångna avtal som förbinder huvudmännen att utföra väl definierade uppgifter?
- Finns det tillförlitliga och säkra system och rutiner som gör det möjligt att följa upp medicinska och ekonomiska resultat (inklusive avvikelshantering)?
- Följs resultatet i verksamheten upp och rapporteras det till berörda beslutsfattare på ett tillfredsställande sätt? Är verksamhetsuppföljning och resultatredovisning kopplade till ändamålsenliga mål för samverkan?
- Vilken nämnd eller styrelse har i uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn- och ungdomars psykiska ohälsa?
- Hur fångas barn och ungdomar upp som faller mellan stolarna?
- Finns det en fungerande samverkan över hela länet i det förebyggande arbetet, t.ex. när det gäller analys av folkhälsostatistik och lokala/regionala enkäter i "Liv och hälsa ung", och när det gäller hantering av "hemmasittare" i grundskolan?
- Finns det en fungerande första linje i barn- och ungdomspsykiatri över hela länet?
- Fungerar samverkan mellan huvudmännen avseende målgruppen? Har samverkan mellan kommun och landsting skapat ändamålsenliga insatser för avsedd målgrupp?

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningskriterier som utgör grunden för revisionens analyser och slutsatser. Denna granskning ska utgå från gällande regelverk, föreskrifter och skriftligt material som de styrdokument som finns på olika nivåer inom landstinget och kommunerna. I tillämpliga delar ska granskningen även utgå från jämförbar praxis eller erkänd teoribildning. Detta omfattar bland annat:

- Hälso- och sjukvårdslagen, 1982:763
- Patientsäkerhetslagen, 2010:659
- Socialtjänstlagen, 2001:453
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2001:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete
- Skollagen, 2010:800
- Landstingsplan 2016–2018 och budget 2016 för Landstinget i Uppsala län, samt övriga relevanta budgetdokument och liknande
- Samlade uppdrag, riktlinjer och måldokument för BUP inom Landstinget i Uppsala län

⁸ Tilläggsfrågor redovisas i Bilaga 1.

- Uppdrag, riktlinjer och måldokument för kommuner inom Uppsala län relaterade till psykisk ohälsa bland barn och unga
- Avtal som reglerar samarbete och gränssnitt mellan landstinget och kommunerna
- Avtal som reglerar samarbete och gränssnitt mellan aktörer inom landstinget respektive kommunerna

I övrigt följer Helseplan SKYREV:s och SKL:s riktlinjer för god revisionsred.

1.5. Metod och avgränsning

Granskningen omfattar såväl läns- som kommunperspektivet. Granskningen omfattar alla delar av kedjan för barn och ungdomar (från barnavårdscentral fram till unga vuxna upp till ålder 24 år). Verksamheter som ingår i granskningen är elevhälsovården, socialtjänstens individ- och familjeomsorg (barn och unga) inom kommunerna och inom landstinget, barnhälsovården, BUP, barn- och ungdomshabiliteringen samt primärvården.

1.6. Jävsprövning

Prövning av granskningsteamets oberoende visar att det inte finns omständigheter som kan ifrågasätta förtroendet för teamets opartiskhet och självständighet.

1.7. Metod

1.7.1. Dokumentgranskning och statistikinsamling

Helseplan har tagit del av relevanta mål- och styrdokument, exempelvis dokument som styr och reglerar verksamheten inom kommunerna respektive landstinget. Samverkansavtal och övriga riktlinjer för samverkan mellan och inom huvudmännen har granskats, med särskilt fokus på gränsdragningar och samarbete mellan huvudmän och vårdnivåer. Statistik har inhämtats från SKL:s väntetidsdatabas "Väntetider i vården"⁹.

1.7.2. Fokusgrupper

Granskningen fokuserar på samverkan mellan kommunerna och Landstinget i Uppsala län som möjliggör en ändamålsenlig verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa. För att få en helhetsbild av dessa barn och ungas väg genom vård och kommunala insatser har Helseplan genomfört tre fokusgrupper, sammansatta av representanter för respektive huvudman/enhet som är involverade i flödet för barn och unga med psykisk ohälsa. Fokusgrupperna fokuserade på samverkansformer, gränssnitt, uppföljning och hantering av barn och ungdomar som fallit mellan stolarna. Fokusgrupperna genomfördes i ett tidigt skede av granskningsarbetet för att ge en första helhetsbild av patientflödet och dess problem.

1.7.3. Intervjuer

För att få en god uppfattning och ett tillräckligt underlag från de reviderade verksamheterna har Helseplan intervjuat ett urval av personer som är relevanta utifrån granskningens syfte.

⁹ Länk till Väntetider i vårdens webbplats: www.vantetider.se

Sammanlagt har 73 intervjuer genomförts. Intervjumetoden har varit semistrukturerade djupintervjuer.

Helseplan har intervjuat företrädare från BUP, barnhälsovården, primärvården, barn- och ungdomshabiliteringen, elevhälsovården och socialtjänstens individ- och familjeomsorg. De intervjuade har haft inblick i relevanta områden, till exempel styrning och uppföljning av samverkan, former för samverkan, gränssnitt mellan landstinget och kommunen samt pågående utvecklingsarbete kring samverkan. Helseplan har också sökt det landstings- och kommunövergripande perspektivet genom intervjuer med bland annat landstingsdirektör, hälso- och sjukvårdsdirektör, landstingsråd, kommunalråd och tjänstemän inom kommunerna.

1.8. Projektorganisation

Helseplan Consulting Group AB har genomfört granskningen. Pär Ahlborg har varit projektledare och Frida Sporrang konsult.

2. Iakttagelser, bedömningar och rekommendationer

2.1. Iakttagelser: Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

I detta avsnitt besvaras revisionsfrågorna: "Har landstinget och kommunerna en ändamålsenlig och tillgänglig verksamhet utifrån barn och ungdomars behov?" och "Finns det en fungerande första linje i barn- och ungdomspsykiatri över hela länet?"

2.1.1. Verksamhet för barn och ungas psykiska hälsa inom landsting och kommun

Verksamhet för barn och ungdomars hälsa är fördelad mellan landsting och respektive kommun i länet. Inom landstinget är ansvaret fördelat mellan verksamheterna BUP, barnhälsovården, barn- och ungdomshabiliteringen, sektionen för barns vård och hälsa samt primärvården. Inom kommunerna ansvarar främst socialtjänsten och skolan för barn och ungas psykiska hälsa. Inom ramen för denna granskning avses socialtjänstens individ- och familjeomsorg samt skolans elevhälsa. Verksamheternas mål finns konkretiserade i respektive verksamhets uppdragsbeskrivning. Hur den övergripande verksamheten ska fungera genom samverkan finns också beskrivet i riktlinjer, överenskommelser och avtal som exempelvis samverkansavtal. Dessa beskrivs vidare i avsnitt 2.3 Avtal och ansvarsfördelning.

Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) 2 § beskriver att "Målet för hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen". Vidare beskrivs i 2a § att "Hälso- och sjukvården ska bedrivas så att den uppfyller kraven på en god vård". I kraven för god vård ingår bland annat att vården ska vara lättillgänglig för patienter/brukare. Det beskrivs också i samma paragraf att "olika insatser för patienten ska samordnas på ett ändamålsenligt sätt".

I majoriteten av intervjuerna och i fokusgrupp framkommer att det i dagsläget finns brister i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa. Brister beskrivs framför allt bero på

otillgänglighet både på grund av långa väntetider men också på grund av att BUP:s verksamhet upplevs vara koncentrerad till Uppsala kommun och inte når ut geografiskt i hela länet.

I enskilda intervjuer och i fokusgrupp framkommer att systematiska kartläggningar av målgruppen för psykisk ohälsa bland barn och ungdomar görs i olika utsträckning inom landstingets och kommunernas verksamheter. Det innefattar bland annat kartläggning av olika patientgruppers behov. I intervjuer framkommer att där systematiska kartläggningar genomförts har dessa vanligtvis realiserats separat inom respektive verksamhet, utan samverkan med andra verksamheter. Det leder enligt de intervjuade till att det inte har gjorts en helhetskartläggning av patientgrupperna för de barn och unga som har kontakt med flera verksamheter och har olika behov.

I kommunerna sker kartläggningar av barn och ungas behov framför allt genom den nationella enkäten *Liv och hälsa ung*. Enkäten genomförs vart annat år och är inte obligatorisk, vilket ofta resulterar i ett stort bortfall. Det är därför svårt att genomföra fullvärdiga kartläggningar. Mer om hur samverkan sker utifrån resultat från enkäten beskrivs i avsnitt 2.11 om barn som faller mellan stolarna.

Barn- och ungdomspsykiatri

BUP har huvudansvaret för barn och unga med allvarlig psykisk störning. Enligt uppdragsbeskrivningen riktar sig BUP till barn och unga mellan 0 och 18 år men enligt de intervjuade vid verksamheten finns det ingen skarp 18-årsgräns. Cirka 200-300 patienter uppges vara över 18 år. Detta beskrivs framför allt bero på att köerna till vuxenpsykiatri är långa och att det inte finns möjlighet att ta emot dessa patienter. Som en följd av detta påverkas möjligheten för BUP att ta emot fler barn och unga mellan 0-18 år.

Under 2016 har BUP i Landstinget i Uppsala län genomgått två större organisationsförändringar. Den ena har planerats under en längre tid och innebär en omfördelning och sammanslagning av BUP:s olika verksamhetsområden. Enligt de intervjuade vid BUP har verksamheten haft en tradition av att bestå av flera olika behandlingsteam. Den nya organisationen innebär att BUP har två typer av öppenvårdsmottagningar: affektiva och neuropsykiatriska öppenvårdsmottagningar. Utöver öppenvårdsmottagningarna har BUP också behandlingsteam för ätstörningar respektive akuta insatser som är lokaliserade i psykiatris hus i Uppsala samt tre så kallade lokalteam. De tre lokalteamen utgörs av Spången som riktar sig till gymnasieelever med ångest-/depressionsproblematik, Socialpsykiatriska behandlingsteamet (SPBT) som riktar sig till ungdomar med självskadebeteende samt ett team för intensiv familjebehandling (IFB).

Den andra omorganisationen har skett på grund av en längre period med personalbrist, främst inom öppenvårdsmottagningarna utanför Uppsala kommun. I juni 2016 stängde landstinget ner öppenvårdsmottagningarna i kommunerna Enköping, Tierp och Östhammar. På grund av personalbristen gjorde BUP:s ledning bedömningen att patientsäkerheten inte gick att garantera vid dessa mottagningar. Svårigheter att rekrytera finns främst inom personalkategorierna psykiatriker, psykologer och sjuksköterskor. Nedläggningen av öppenvårdsmottagningarna har inneburit stora omställningar för personal, patienter och samverkande verksamheter. Beslut om huruvida öppenvårdsmottagningarna åter ska öppnas är under diskussion. Prioriteringen är att under våren stabilisera situationen, vilket bland annat verkställs genom att skicka ut mobila

team till Enköping och Tierp. Hittills har detta skett en gång i vecka eller vid färre tillfällen. Nedläggningarna har också inneburit ett stort ökat tryck på mottagningarna i Uppsala och BUP som bland annat fått längre väntetider samt problem med telefontillgänglighet.

Som beskrivet ovan finns BUP:s verksamhet, såväl öppen- som heldygnsvård, sedan juni 2016 endast i Uppsala kommun. De intervjuade beskriver att barn och unga som är i behov av psykiatrisk vård och bor utanför Uppsala inte har samma möjlighet att få vård som tidigare när BUP fanns representerat runt om i länet. Flera av de intervjuade vittnade om att det förekommer att patienter som bor utanför Uppsala kommun och tidigare hade tillgång till en öppenvårdsmottagning numera inte kan ta sig till Uppsala på grund av att de till exempel saknar ekonomiska möjligheter eller inte kan ta ledigt från skolan/ alternativt att vårdnadshavare inte kan ta ledigt från arbete på grund av mycket tidskrävande resvägar.

Barn- och ungdomshabiliteringen

Barn- och ungdomshabiliteringen har ett uppdrag att ansvara för utredning och behandling av barn inom autismspektrum. Barn- och ungdomshabiliteringen finns representerad för samtliga invånare i Landstinget i Uppsala län och har särskilda verksamheter i Uppsala, Enköping, Bålsta, Östhammar och Tierp. Utöver dessa finns även mobila team som betjänar hela länet.

Barnhälsovården

Barnhälsovården finns belägen på Akademiska sjukhuset i Uppsala men finns också representerad i primärvårdens verksamheter i respektive kommun. Barnhälsovården finns organiserad som verksamhet på Barnspecialistmottagningarna på vårdcentralerna men tillhör organisatoriskt barnsjukhuset på Akademiska sjukhuset. Se mer om hur barnhälsovården är fördelad i primärvården nedan.

Primärvården

Primärvårdens ansvar innebär ett basansvar för personer med psykisk ohälsa oavsett ålder. Primärvården finns representerad inom samtliga kommuner i Uppsala län.

Inom sektionen Barns vård och hälsa på Barnsjukhuset Akademiska finns Barnspecialistmottagningarna, med öppenvårdsverksamhet i olika delar av länet och Barnhälsovårdens länsavdelning som har en övergripande roll för länets alla BVC gällande uppföljning, utveckling och forskning. Samtliga BVC i länet drivs inom primärvården som tilläggsuppdrag till vårdcentralsuppdraget.

De flesta av primärvårdens vårdcentraler, privata liksom offentliga, har BVC för barn i länet i åldern 0–6 år, som tilläggsuppdrag. I länet finns även elva Ungdomsmottagningar, varav den största, Ungdomshälsan i Uppsala, organisatoriskt tillhör Gynekologiska kliniken vid Akademiska sjukhuset. Övriga ungdomsmottagningar är tilläggsuppdrag till offentliga respektive privata vårdcentraler. Psykologresurser för alla ungdomsmottagningar tillhör organisatoriskt Ungdomshälsan och schemaläggs och planeras därifrån. Inom samtliga kommuner finns psykologer representerade i primärvården som har i uppdrag att behandla barn och unga med psykisk ohälsa. I vissa fall bidrar respektive kommun med kuratorresurs. Ungdomsmottagningarna tar vanligtvis emot ungdomar i åldern 13–20 år, men några

mottagningar tar emot ungdomar upp till 23 år. Endast vuxenpsykologer och vuxenkuratorer finns inom länets ordinarie vårdcentralverksamhet.

Psykiatrimottagningen för unga vuxna

Psykiatrimottagningen för unga vuxna riktar sig till personer mellan 18 och 25 år med ångest- och affektiva tillstånd. Utöver målgruppsavgränsningen riktar sig mottagningen endast till personer boende i Uppsala och Knivsta kommun, det vill säga två av åtta kommuner i länet. I de utförda intervjuerna framkommer att det finns ett nära samarbete mellan BUP och Psykiatrimottagningen för unga vuxna.

Elevhälsan

I skollagen (2010:800) 2 kap 25 § definieras vilka insatser elevhälsan ska tillhandahålla: "Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande".

Det beskrivs i individuella intervjuer och i fokusgrupp att det finns en generell uppfattning om att elevhälsan i dagsläget inte räcker till och inte kan verka ändamålsenligt. Det upplevs bero på att det generellt finns en brist på skolkuratorer, men framför allt att skolpsykologer genomför basbedömningar för att kunna remittera elever till BUP. Majoriteten av de intervjuade inom elevhälsan upplever att de på grund av BUP:s krav på genomförda basutredningar inte hinner utföra sitt grundläggande uppdrag.

Inom elevhälsan beskrivs tillgängligheten som ändamålsenlig genom att den finns nära eleverna. Elevhälsan finns representerad för samtliga kommuners elever. Det beskrivs däremot i fokusgrupperna att elevhälsan skiljer sig till viss del gällande närvaro mellan skolorna.

Socialtjänstens individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen har till ansvar att bedriva verksamhet på individ- och gruppnivå. I individ- och familjeomsorgens uppdrag ingår främst att arbeta med sociala frågor gällande *råd och stöd*¹⁰, *myndighetsutövning*, och *verkställighet av beslut*. Individ och familjeomsorgen finns tillgänglig i samtliga av länets kommuner.

I intervjuer framkommer att omsättningen på socialtjänstens personal som exempelvis socialsekreterare och handläggare är hög. Till detta hör att majoriteten av medarbetarna saknar lång erfarenhet inom verksamheten. Flera kommuner rekommenderar också familjer att söka sig till andra landsting via fritt vårdval. Någon kommun köper in utredningar från privata företag.

Inom individ- och familjeomsorgen samt inom övrig verksamhet inom socialtjänsten beskrivs följderna av BUP:s nedläggning av öppenvårdsmottagningarna utanför Uppsala kommun som märkbart påtagliga. Samtliga intervjuade inom verksamheten beskriver en ökad arbetsbelastning som följd av omorganisationen. Framför allt påtalas att kontakt och

¹⁰ Råd och stöd är ett komplement till de insatser som ges av habilitering, rehabilitering och sjukvård. Länk till Region Uppsalas webbplats med information om verksamhet kring råd och stöd: http://www.regionuppsala.se/sv/Extranat/For_vardgivare/MOT-PATIENTEN/Sjukvard1/Funktionshinder/LSS/

kommunikation med BUP:s verksamhet har minskat kraftigt. Det är svårt för både personal inom socialtjänsten samt barn/familjer att komma i kontakt med BUP. Otillgängligheten beskrivs ha resulterat i att socialtjänsten anser att det inte går att nå BUP och avråder således från att kontakta verksamheten. Istället försöker socialtjänsten hjälpa barn och familjer internt. Personal beskriver att detta medför brister då socialtjänstens personal saknar BUP:s specialistkompetens.

2.1.2. Första linjen

Majoriteten av de intervjuade uttrycker att det inte finns en tillräckligt fungerande förstalinjeverksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa. Det är för verksamheterna otydligt vem som bär ansvaret för första linjen, och det saknas tydlig förstalinjeverksamhet. Tjänstemannaberedning kommun och landsting i Uppsala län (TKL) har tagit fram en riktlinje för barn och unga i behov av särskilt stöd kallat "riktlinje om samverkan – barn och unga" (BUS) som bland annat beskriver vilka verksamheter som har ett förstalinjeansvar. Det framgår dock inte hur avgränsningen mellan verksamheterna ser ut. För ytterligare information om uppdelningen av första linjen se avsnitt 2.3.

För att utreda förstalinjeverksamheten i länet genomfördes en kartläggning av landstingets insatser på förstalinjenivå för målgruppen 0–20 år under våren 2016. Kartläggningen identifierade flera brister vilket resulterade i ett förslag som övergick i beslut i november 2016. Beslutet innefattar förstärkning av första linjen för barn och ungas psykiska hälsa i form av barn- och ungdomspsykiologer och utveckling av samverkan mellan kommunerna och landstinget. Totalt tre miljoner kronor ska avsättas årligen under 2017 och 2018 till ett projekt för utbyggnad och utveckling av första linjen för barn och ungas psykiska hälsa under förutsättning att landstingsfullmäktige tillsätter medel i landstingsplan och budget 2017. I förslaget beslutades att uppdraget att tillsammans med länets kommuner samverka för att utveckla förstalinjeverksamhet för barn och ungas psykiska hälsa ges till sjukhusdirektören vid Akademiska sjukhuset.

En tidsplan har tagits fram där det under 2016 sker planering för införande av förslaget mot första linjen. Kommunerna Håbo, Heby och Östhammar har utsetts till pilotkommuner. År 2017 startas ett förstalinjemottagande för målgruppen 6–18 år: "Samtalsmottagningar". I projektet ingår även att utveckla samverkan mellan regionen, kommunernas elevhälsa och socialtjänsten. Där ingår bland annat att ta fram samverkansrutiner, utveckla lämpliga metoder och ta fram information om verksamheterna. Dialog med övriga kommuner om projektet kommer att genomföras med under projekttiden. Uppföljning av projektet är planerad till början av 2018.

2.1.3. Tillgänglighet

Väntetider inom landsting och kommun

Staten har fram till 31 december 2015 gjort en särskild satsning för att förbättra tillgängligheten för barn och unga med psykisk ohälsa. Inom den särskilda satsningen formulerades främst två mål: minst 90 procent av patienterna ska ha fått en första bedömning och minst 80 procent av

patienterna ska ha en påbörjad fördjupad utredning/behandling inom 30 dagar. Trots att den särskilda satsningen har upphört rapporterar landstingen/regionerna fortfarande in sina resultat, som redovisas på Väntetider i vårdens webbplats¹¹. BUP i Landstinget i Uppsala län har under 2016 klarat både målet för första bedömning, med 95 procent, och målet för påbörjad utredning/behandling, med 96 procent¹².

Samtidigt som BUP klarar den tidigare vårdgarantins krav beskriver flera intervjuade inom främst elevhälsan och socialtjänsten att de har upplevt en minskad tillgänglighet till BUP. Den minskade tillgängligheten består av långa väntetider men också av svårigheter att komma i kontakt med BUP, exempelvis via telefon. Telefontillgängligheten har under hösten 2016 haft stora brister. Eftersom samtliga öppenvårdsmottagningar har flyttat in under samma tak i samband med den andra omorganisationen har alla patienter koncentrerats till samma plats. Detta har medfört ett ökat tryck på telefonväxeln, vilket har resulterat i att telefonväxeln har lagt av vid flera tillfällen.

Den tidigare förstärkta vårdgarantin för barn och unga med psykisk ohälsa innefattade även barn och unga med autismfrågeställningar som ligger inom barn- och ungdomshabiliteringens ansvar. Barn- och ungdomshabiliteringens väntetider redovisas inte på Väntetider i vårdens webbplats. Enligt uppgifter från verksamheten klarar barn- och ungdomshabiliteringen de tidigare kraven om vårdgaranti för ett första besök men inte kraven om vårdgaranti till påbörjad utredning/behandling.

Gruppen unga vuxna med psykisk ohälsa mellan 18-24 år tillhör inte BUP:s verksamhet och ingår inte i den förstärkta vårdgarantin. Väntetider finns rapporterade för Psykiatrimottagningen för unga vuxna på Akademiska sjukhuset. Vårdgarantin för denna grupp innefattar målet att 100 procent ska ha fått ett första besök inom 90 dagar. Målet uppnås under två av de rapporterade månaderna under januari-oktober 2016, medan resterande månader under tidperioden uppvisar ett mätvärde på 83–95 procent.

Inom de övriga landstingsdrivna verksamheterna som ingår i granskningen särskiljs inte väntetider för barn och unga relaterade till psykisk ohälsa.

I intervjuerna med de kommunala verksamheterna framkommer att tillgängligheten inte mäts enligt väntetider och att verksamheterna därmed inte innefattas av vårdgarantin. Tillgängligheten i verksamheterna beskrivs av de intervjuade som generellt god men flertalet uttrycker att de i samband med personalbristen inom BUP:s verksamhet har fått en ökad arbetsbelastning, vilket har påverkat tillgängligheten. Många intervjuade beskriver att de får skjuta på ordinarie arbetsuppgifter för att försöka komplettera och kompensera den bristande tillgängligheten hos BUP.

Tillgänglighet via webbplatser

¹¹ Länk till Väntetider i vårdens webbplats: www.vantetider.se

¹² Enligt www.vantetider.se

Information om verksamheterna finns på respektive verksamhets webbplats. Landstinget i Uppsala län har genomfört flera satsningar för att öka tillgängligheten via webbplatser, som ett komplement till de verksamheter som finns i fysisk form. Webbplatserna har olika inriktning utifrån vilken typ av diagnos eller frågeställning patienten/brukaren har. Webbplatserna innehåller också information om vilka verksamheter och vilken huvudman brukaren ska vända sig till. Webbplatserna beskrivs som ett positivt stöd till verksamheterna men all information och länkar till olika dokument och verksamheter är inte uppdaterade. De webbplatser som Helseplan har granskat utöver respektive verksamhets egen webbplats är www.saganuppsala.se, www.snorkel.se, www.forstalinjen.se, www.mindrebrak.se, www.sjalvhjalppavagen.se och www.1177.se. Dessa webbplatser är de som i granskningen framkommit som särskilt framtagna för barn och unga med psykisk ohälsa.

2.2. Bedömningar och rekommendationer: Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

För att uppnå en ändamålsenlig verksamhet krävs att flera kriterier är uppfyllda. Vi bedömer att dessa kriterier avser samverkan, ansvarsfördelning samt system och rutiner för planering och uppföljning. Bedömningar och rekommendationer av denna revisionsfråga avser främst tillgänglighet, medan de andra kriterierna besvaras i de revisionsfrågor som behandlar ovan nämnda kriterier.

2.2.1. Verksamhet för barn och ungas psykiska hälsa inom landsting och kommun

Vi bedömer att systematisk kartläggning av barn och ungdomars psykiska hälsa sker separat per verksamhet men att det saknas gemensamma kartläggningar mellan verksamheterna.

Vi bedömer att verksamheten kring barn och ungdomar med psykisk ohälsa inte är ändamålsenlig. Det finns stora brister gällande tillgänglighet, främst inom BUP:s verksamhet som har haft stor personalbrist under en längre period. Det är allvarligt att verksamheten inte har kunnat upprätthållas och att fasta utbudspunkter utanför Uppsala kommun har lagts ner.

Vi bedömer att det pågår ett ambitiöst arbete för att återställa personalbristen och kompensera/komplettera nedläggningarna av öppenvårdsmottagningarna. Det är positivt att BUP lyckats öka antalet anställda i Uppsala för att kompensera avsaknaden av personal i BUP:s verksamheter utanför Uppsala. Trots ett ökat antal anställda finns en fortsatt efterfrågan på BUP:s verksamhet i de kommuner där BUP:s öppenvårdsmottagningar drabbats av nedläggning.

Vi bedömer att nedläggningarna av BUP:s öppenvårdsmottagningar har lett till att vården för barn och unga i viss mån har blivit ojämlig. Bedömningen baseras på att flera av de intervjuade vittnat om att patienter inte har kunnat ta del av vården på grund av ekonomiska eller tidsmässiga skäl.

Vi bedömer att det är allvarligt att vuxenpsykiatri inte har möjlighet att ta över patienter som är mellan 18–24 år och att dessa blir kvar inom BUP för fortsatt behandling.

Vi bedömer att samtliga verksamheter som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa har påverkats av BUP:s omorganisation gällande nedläggningen av

öppenvårdsmottagningarna. Vi bedömer att verksamheterna fått en ökad arbetsbelastning avseende de patienter som BUP inte kunnat ta emot, framför allt inom kommunernas individ- och familjeomsorg samt elevhälsa. Bedömningen baseras på intervjuer där det lyfts fram att vid fall där BUP inte haft möjlighet att ta emot en patient har personal inom individ- och familjeomsorgen samt elevhälsan utfört uppgifter som ligger på BUP:s ansvar.

Vi bedömer att personalsituationen inom BUP har lett till att personal i andra verksamheter, som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa, utför arbetsuppgifter som de inte har kompetens för. Bedömningen avser främst utredningar som går in på medicinskt område som personal inom individ- och familjeomsorg samt elevhälsa inte har utbildning eller kompetens för.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i samverkan med de nämnder eller utskott i respektive kommun¹³ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan genomför systematiska kartläggningar i samverkan med varandra för att säkerställa att patienters fullständiga behov och flöde mellan verksamheterna kartläggs.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen snarast utreder hur BUP:s verksamhet ska kompenseras i de kommuner där BUP:s öppenvårdsmottagningar har lagts ned.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen utreder om mobila team med representanter från BUP kan kompensera för BUP:s nedlagda öppenvårdsmottagningar.

2.2.2. Första linjen

Vi bedömer att det inte finns en tillräckligt fungerande förstalinjeverksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa. Förstalinjeverksamheten är utspridd på flera verksamheter i dagsläget och gränssnittet mellan verksamheterna är otydligt för de berörda medarbetarna. Medarbetarna redogör också för att det finns en otydlighet för patienterna.

Vi bedömer att det ännu inte går att uttala sig om resultatet av den satsning av förstalinjeverksamheten som ska genomföras under 2017. Vi bedömer däremot att det är positivt att förstalinjeverksamheten tydligt är ett prioriterat område inom länet.

Vi rekommenderar att vårdstyrelsen genomför uppföljning av resultatet av den satsning av förstalinjeverksamheten som ska genomföras under 2017. Detta för att utreda om satsningen är tillräcklig för att upprätta en fungerande första linje för barn och unga med psykisk ohälsa.

2.2.3. Tillgänglighet

Vi bedömer att det är positivt att BUP:s verksamhet klarar de tidigare kraven om vårdgarantin trots personalbristen, men bedömer också att detta kan vara ett missvisande resultat. Bedömningen baseras på intervjuer i granskningen med verksamheter i kommunerna och landstinget som beskriver att man under hösten i många fall har valt att inte kontakta BUP samt avrått patienter och familjer att söka sig till BUP på grund av att tillgängligheten och framkomligheten har varit mycket låg.

Vi bedömer att det är allvarligt att telefontillgängligheten har varit bristfällig under hösten 2016.

¹³ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

Vi bedömer att möjligheten till att följa upp tillgänglighet inom kommunala verksamheter inte är lika god eller organiserad som inom de landstingsdrivna verksamheterna.

Vi bedömer att tillgänglighet till information om verksamheter för barn och unga med psykisk ohälsa är god. Det finns flera upprättade webbsidor för att komplettera information som ges i direkt kontakt med verksamheterna. Webbsidorna är inte fullt ändamålsenliga eftersom de inte är fullständigt uppdaterade. Exempelvis ger vissa webbplatser länkar till felaktiga platser.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen genomför en kartläggning av tillgänglighet avseende väntetider för att säkerställa att väntelistor och inrapporterade data till Väntetider i vården är korrekt.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen säkerställer att BUP:s telefontillgänglighet är tillfredsställande både gällande kommunikation med patienter och med andra verksamheter.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i samverkan med de nämnder eller utskott i respektive kommun¹⁴ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan genomför kartläggningar för att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av bristande tillgänglighet.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i samverkan med de nämnder eller utskott i respektive kommun¹⁵ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan säkerställer att ansvarig utgivare av webbplatserna för barn och unga med psykisk ohälsa säkerställer att webbplatserna är uppdaterade samt inför rutiner för regelbunden uppdatering av webbplatserna.

2.3. Iakttagelser: Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

I detta avsnitt besvaras revisionsfrågorna: "Finns det en tydlig ansvarsfördelning inom och mellan landstinget och länets kommuner vad gäller samarbete, planering och genomförande av vården för barn och unga med psykisk ohälsa?" och "Finns det ingångna avtal som förbinder huvudmännen att utföra väl definierade uppgifter?"

2.3.1. Ansvarsfördelning

Ansvarsfördelningen inom och mellan landstinget och kommunerna i Landstinget i Uppsala län finns definierad i lagtext, överenskommelser, riktlinjer och avtal. Utöver dessa har varje verksamhet egna uppdragsbeskrivningar avseende ansvar och målgrupp. De intervjuade verksamheterna beskriver att de upplever uppdragsbeskrivningarna som tydliga överlag och att kännedomen om den egna verksamhetens område är god. Verksamheterna anser att det förekommer otydligheter gällande uppdrag för vissa verksamheter samt att kännedomen om varandras ansvarsområde inte alltid är god. Skollagen (2010:800, 2 kap 25 §) beskriver att

¹⁴ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

¹⁵ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

elevhälsan främst ska arbeta med att vara hälsofrämjande, förebyggande och stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Ytterligare beskrivs av intervjuade inom BUP och barn- och ungdomshabiliteringen att ansvarsfördelningen mellan BUP och barn- och ungdomshabiliteringen gällande barn och unga med neuropsykiatriska frågeställningar är otydlig. Enligt intervjuade uppkommer ofta situationer kring vem som ska ansvara för patienter med dessa frågeställningar.

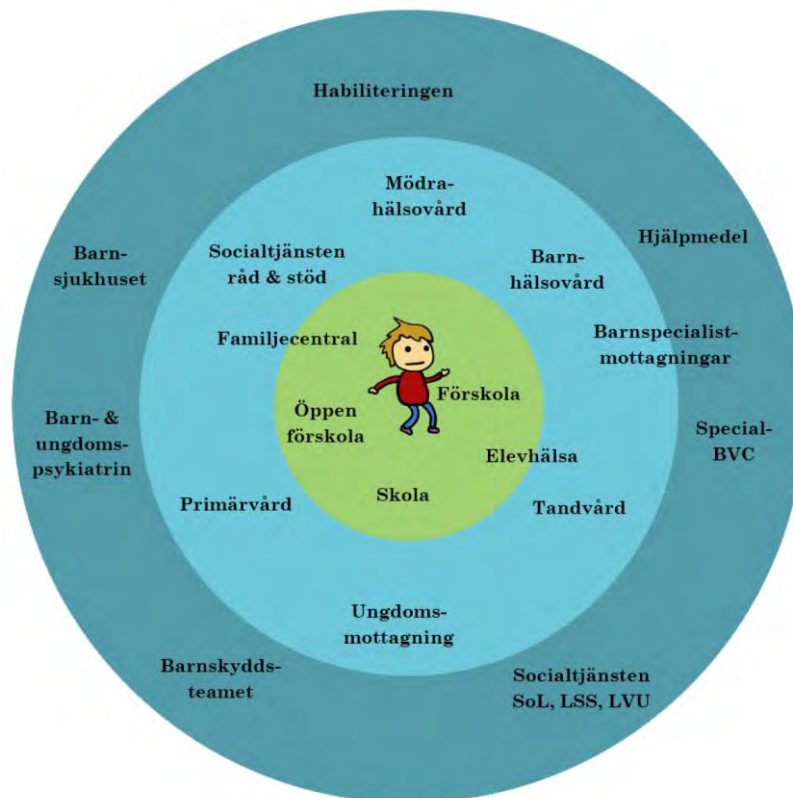
Majoriteten av de intervjuade inom samtliga verksamheter som ingår i granskningen påtalar att ansvarsfördelningen för patienter som har för komplexa frågeställningar för elevhälsan men ändå inte tillräckligt komplexa för att tillhöra BUP är otydlig. De intervjuade upplever att det saknas en ansvarsfördelning för denna patientgrupp.

Överenskommelse om samverkan i Landstinget i Uppsala län avseende hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvårdsansvaret för landstingsdrivna och kommundrivna verksamheter har, på uppdrag av tjänstemannaberedning kommun och landsting i Uppsala län (TKL), tydliggjorts i överenskommelsen *Överenskommelse om samverkan i Uppsala län avseende hälso- och sjukvård*. Överenskommelsen tydliggör att huvudmännen har ett gemensamt ansvar för samverkan vilket innefattar "att involvera och samordna insatserna bland de verksamheter som behövs i planeringen av vård och stöd". Överenskommelsen beskriver också huvudmännens separata ansvar samt hur samverkan bör samordnas inom olika nivåer. En särskild överenskommelse har träffats gällande samverkan för personer med psykisk nedsättning i Landstinget i Uppsala län som tydliggör gemensamma och separata ansvarsområden för patientgruppen likt den övergripande överenskommelsen.

Riktlinje om samverkan – barn och unga (BUS)

I maj 2016 beslutade TKL tillsammans med skolchefsnätverket från kommunerna i Landstinget i Uppsala län om länsgemensamma riktlinjer gällande samverkan kring barn och unga i behov av särskilt stöd kallat "Riktlinje om samverkan – barn och unga" (BUS). BUS började gälla från och med 1 oktober 2016. I BUS beskrivs främst de landstings- och kommunaldrivna verksamheternas gemensamma ansvarsområde kring barn och unga med psykisk ohälsa, främst i åldrarna 0-20 år. BUS demonstrerar ansvarsfördelningen mellan de olika landstings- och kommunaldrivna verksamheterna enligt bilden nedan och kompletteras med en bilaga där en närmare beskrivning av de olika verksamheternas ansvarsområden samt åldersgrupper ingår.

I bilden ovan demonstreras tre olika nivåer där den innersta nivån omnämns som den ”generella nivån” som alla barn omfattas av. Mittennivån beskrivs som de verksamheter som utgör förstalinjeverksamhet/ansvar och den yttre ringen representerar de verksamheter som ansvarar för specialiserade insatser.

Samordnad individuell plan (SIP) för ansvarsfördelning av enskilda patienter/brukare

För samverkan kring enskilda patienter/brukare finns olika former av individuella planer att tillämpa för att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan olika verksamheter som är ansvariga för patienten/brukaren. I planerna ska framgå vilken huvudman som är ansvarig för de insatser som planeras. Planen ska även inkludera hur uppföljning och utvärdering av samverkan har skett. Enligt 3 § hälso- och sjukvårdslagen och 2 kap 7 § socialtjänstlagen har landstinget och kommunen lagstadgad skyldighet att upprätta en samordnad individuell plan (SIP) när kommunen eller landstinget bedömer att den enskilde behöver den för att få sina behov tillgodosedda. Intervjuade verksamheter uppger att SIP är den plan som används oftast. Från intervjuer uttrycks att SIP är ett användbart verktyg för att tydliggöra ansvarsfördelningen inom och mellan huvudmännen. SIP beskrivs användas frekvent men att den skulle kunna användas i större utsträckning.

2.3.2. Avtal

Det finns avtal som förbinder huvudmännen till olika ansvar och uppdrag gällande barn och unga med psykisk ohälsa. Avtalen rör samverkan i olika form inom och mellan huvudmännen. Inget av de upprättade avtalen innehåller väl definierade uppgifter. Avtalen är däremot tydliga utifrån att de beskriver ingående parter, målgrupp, syfte och uppdrag med avtalet samt

ansvarsfördelning inom och mellan huvudmännen inom avtalets ramar. Några avtal innehåller också avtalad resursavsättning mellan de ingående parterna. Att de upprättade avtalen inte innehåller väl definierade uppgifter upplevs inte nödvändigtvis som negativt för de intervjuade i de olika verksamheterna. Från intervjuer beskrivs att det skulle kunna upplevas begränsande om uppgifterna var specificerade. Intervjuade menar att respektive verksamhet vet vilka uppgifter som krävs inom sin specialisering. Däremot uttrycks vikten av att ansvarsfördelning och gränssnitt mellan parterna är tydliggjorda. Flera samverkansavtal har upprättats för att underlätta samarbetet mellan de verksamheter som är involverade i barn och unga med psykisk ohälsa. De avtal som finns upprättade som rör barn och unga med psykisk ohälsa är:

- Överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning i Uppsala län (Ingående parter: Landstinget och kommunerna i Uppsala län)
- Samverkansavtal mellan respektive kommun och Landstinget i Uppsala län kring närårdscoordinatorer (Ingående parter: respektive kommun Uppsala, Knivsta, Heby, Håbo, Älvkarleby, Östhammar och Tierp samt Landstinget i Uppsala län – denna typ av samverkansavtal finns ej upprättat med Enköpings kommun)
- Samverkansavtal om professionella barnutredningar i barnvänlig miljö, det vill säga barnahus i Uppsala län (Ingående parter: kommuner, Polismyndigheten i Uppsala län, Åklagarmyndigheten i Uppsala län, Rättsmedicinalverket, Landstinget i Uppsala län)
- Rutin och riktlinjer rörande barn och unga som utreds för samhällsvård (Ingående parter: Landstinget i Uppsala Län och samtliga kommuner i Uppsala län)
- Samarbetsavtal inom Vardagsnära insatser i tydlig samverkan (VITS) (Ingående parter: skolan, socialtjänsten i kommunerna Tierp, Älvkarleby, Håbo och BUP)
- Samverkansavtal mellan gymnasieskolorna i Uppsala kommun och barn- och ungdomspsykiatri (Spången) (Ingående parter: Uppsala kommun och BUP)
- Överenskommelse om principer och riktlinjer för samarbete och samverkan mellan primärvården och BUP i Uppsala län (Ingående parter: BUP och primärvården)
- Överenskommelse mellan primärvård och psykiatrisk specialistvård kring handläggning av psykiatrisk sjukdom (Ingående parter: BUP och primärvården)
- Central neuropsykiatrisk samverkan (CNS) (Ingående parter: Barn- och utbildningsnämnden i Östhammars kommun, BUP i Landstinget i Uppsala län, habiliteringen belägen i Östhammars kommun)
- Samverkansavtal som reglerar det socialpsykiatriska behandlingsteamets verksamhet och drift (Ingående parter: socialtjänst och BUP i Landstinget i Uppsala län)
- Samverkansrutin för socialtjänst och förskola/skola inklusive BVC/elevhälsa vid placering av barn och ungdomar i familjehem och hem för vård och boende (HVB)

2.4. Bedömningar och rekommendationer: Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

2.4.1. Ansvarsfördelning

Vi bedömer att ansvarsfördelning till viss del finns upprättad inom och mellan landstinget och länets kommuner vad gäller samarbete, planering och genomförande av vården för barn och unga med psykisk ohälsa men att det finns brister inom vissa områden som försvårar för verksamheterna när det gäller avgränsning och samarbete.

Vi bedömer att det saknas en tydlig och tillräcklig ansvarsfördelning mellan verksamheterna för de patienter som befinner sig i den så kallade ”mellannivån”, det vill säga de patienter som inte har tillräckligt komplicerade frågeställningar för att ansvarsmässigt ligga under barn- och ungdomspsykiatrins (BUP) ansvar, men ändå har för komplicerade frågeställningar för elevhälsan eller socialtjänsten.

Vi bedömer att SIP är ett fördelaktigt verktyg för att tydliggöra ansvarsfördelningen när de båda huvudmännen behöver samverka gällande enskilda patienter.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen tydliggör ansvarsfördelningen mellan BUP och barn- och ungdomshabiliteringen avseende barn med neuropsykiatriska frågeställningar.

Vi rekommenderar sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun¹⁶ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan att genomföra kartläggningar för att utreda var behov finns för att upprätta samverkansavtal.

Vi rekommenderar sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun¹⁷ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan att säkerställa att SIP tillämpas enligt lagens föreskrifter, både gällande omfattning och frekvens.

2.4.2. Avtal

Vi bedömer att det finns ingångna avtal inom flera områden inom och mellan landstinget och kommunerna. De avtal som finns upprättade förbinder inte huvudmännen att utföra väl definierade uppgifter utan beskriver snarare syfte med avtal och involverade verksamheters ansvarsområden. Vi bedömer att de avtal som finns upprättade är tillräckligt specifika avseende uppgiftsbeskrivningar för att inte vara begränsande då individuella fall ska handläggas.

Vi bedömer att det faktum att Enköpings kommun inte har några ingångna avtal för samverkan med andra verksamheter som är involverade i barn och unga med psykisk ohälsa bidrar till en

¹⁶ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

¹⁷ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

reducerad samverkan. Avsaknaden av samverkansavtal med Enköpings kommun försvårar arbetet för medarbetare både inom kommunens verksamheter och landstingets verksamheter, då bland annat ansvarsfördelningen inte är tydliggjord.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun¹⁸ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan att upprätta samverkansavtal inom de områden som identifieras med anledning av ovanstående rekommendation.

Vi rekommenderar särskilt kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden i Enköpings kommun att utreda och upprätta samverkansavtal med tillsammans med landstinget, där behov finns.

2.5. Iakttagelser: Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

I detta avsnitt besvaras revisionsfrågorna: "Har det skapats förutsättningar för att bedriva en samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa?" och "Fungerar samverkan mellan huvudmännen avseende målgruppen? Har samverkan mellan kommun och landsting skapat ändamålsenliga insatser för avsedd målgrupp?"

2.5.1. Förutsättningar för samverkan

Nationella satsningen Stöd till riktade insatser inom psykisk ohälsa 2016

Som en del i regeringens och SKL:s nationella satsning *Stöd till riktade insatser inom psykisk ohälsa 2016*¹⁹ har det under 2016 genomförts en länsgemensam kartläggning och analys enligt krav från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). SKL har utsett styrgruppen som varit involverade i kartläggning, analys och framtagande av den regionala handlingsplanen. Syftet med kartläggningen har varit att skapa underlag för en bättre förståelse för hur befolkningen mår, deras behov samt att kartläggningen ska ligga som grund för vilka insatser inom psykisk hälsa som bör prioriteras. Underlag för kartläggning och analys har främst varit resultat från enkäten *Liv hälsa och ung*, som är SDQ²⁰-skattningar kring hur barn och unga mår samt skolresultat. Analysen har legat som grund för en regional och kommunala handlingsplaner. Det beskrivs i intervjuer att kartläggningen ger en god överblick men att den bör ses som ett första steg i länets arbete med ett långsiktigt och sammanhållet arbete inom området för psykisk ohälsa. Den nationella satsningen kommer att följas inom närvården både på politisk och tjänstemannanivå.

Närvård

¹⁸ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

¹⁹ Länk till: <http://www.uppdragpsyiskhalsa.se/stod-till-riktade-insatser-inom-omradet-psyisk-ohalsa-2016-overenskommelse-mellan-staten-och-sveriges-kommuner-och-landsting/>

²⁰ Länk till beskrivning av SDQ: <https://www.socialstyrelsen.se/evidensbaseradpraktik/Documents/sdq-granskning.pdf>

Samverkansavtal har upprättats gällande närvård och närvårdskoordinatorer mellan landstinget och majoriteten av kommunerna i Uppsala län. Med närvård avses möjligheten att skapa förutsättningar för välbefinnande och hälsa för invånarna. Målet för närvårdsarbetet är att Uppsalas läns invånare ska få ett samlat behov av hälso- och sjukvård, elevhälsa och social omsorg i sin närhet genom tillgängliga, trygga och jämlika insatser. Närvårdskoordinatorerna, som är anställda inom kommunen men samfinansierade av kommunerna och landstinget, ingår i ett länsövergripande nätverk med landstingets strategier. Inom närvården utvecklar landstinget samverkan med sju av länets åtta kommuner. Enköpings kommun saknar närvårdsavtal. En politisk styrgrupp samt en tjänstemannastyrgrupp har tillsatts med representanter från kommuner som ingår samt landstinget. I kommunerna har det även formats verksamhetsnära arbetsgrupper för bland annat barn- och ungdomsfrågor. I dessa grupper finns representation från socialtjänst, skola, primärvård, barn- och ungdomshabiliteringen, BUP, vuxenpsykiatri och geriatriken. I dagsläget finns det däremot inget regionalt forum för barn- och ungdomsfrågor.

Spången

Gymnasieskolorna i Uppsala kommun och BUP har gemensamt upprättat en ungdomspsykiatrisk mottagning kallad Spången. Spången är en resurs för gymnasieskolornas elevhälsa och ett komplement till psykiatrins öppenvård. Mottagningen verkar som en förstalinjeverksamhet och innebär att ärenden i huvudsak sker genom egenanmälan och från akutmottagning. Målgruppen är ungdomar mellan 16 och 20 år med depression och/eller ångest och ska enligt uppdragsbeskrivningen bedriva både konsult- och behandlingsverksamhet, verka som en brygga mellan andra enheter inom och utom psykiatri samt utveckla verksamheter. Spången är belägen i Uppsala och krav för att få hjälp av verksamheten är att ungdomen går i en gymnasieskola i Uppsala kommun. Detta innebär att ungdomar som går i gymnasiet i det övriga länet inte har tillgång till Spången.

Vardagsnära insatser i tydlig samverkan (VITS)

Landstingets BUP och barn- och ungdomshabilitering har tillsammans med skolverksamheten i kommunerna Tierp, Älvkarleby och Håbo upprättat en samarbetsrutin kallad Vardagsnära insatser i tydlig samverkan (VITS). VITS-avtal har tidigare funnits med samtliga kommuner men under det senaste året har några kommuner sagt upp sitt avtal med landstinget. I vissa kommuner har samarbetet kring neuropsykiatrisk funktionsnedsättning organiserats på annat sätt men ett liknande samarbete förekommer i de flesta kommuner. I intervjuer och fokusgrupp omnämns VITS-avtalen som uppskattade och välfungerande.

2.5.1. Samverkan på olika nivåer

Överenskommelse om samverkan i Landstinget i Uppsala län avseende hälso- och sjukvård och överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning i Uppsala län skiljer på samverkan på läns-/regional, lokal och individnära nivå. Läns-/regional och lokal nivå innefattar främst samverkan på politisk och ledningsnivå medan samverkan på individnära nivå innefattar samverkan mellan huvudmännen utifrån den enskildes behov.

I en övervägande majoritet av de enskilda intervjuerna och i fokusgrupperna beskrivs att det i ett helhetsperspektiv inte finns en fungerande samverkan mellan huvudmännen avseende

målgruppen barn och unga med psykisk ohälsa. Detta ska bero på att tillräckliga förutsättningar inte har skapats. Från samtliga intervjuer med de olika huvudmännen och verksamheterna är det tydligt att det finns ett stort engagemang och en eftersträvan att upprätthålla en ändamålsenlig verksamhet för målgruppen. Brister i samverkan beror inte på ovilja att samarbeta mellan verksamheterna utan uttrycks bero på andra orsaker. Framför allt framhävs tidsbrist, som en konsekvens av brist på personella resurser, som en anledning.

Från fokusgrupperna iakttas att samverkan som sker på den individnära nivån inte uppfattas fungera ändamålsenligt. Framför allt påtalas att samverkan med BUP:s verksamhet för närvarande inte fungerar. Den största orsaken till detta är brister i tillgänglighet. Inom de kommuner där BUP:s mottagningar har lagts ner upplever majoriteten av de intervjuade att samverkan med BUP för närvarande är nästintill obefintlig. Detta avser främst samverkan mellan landstingsdrivna och kommundrivna verksamheter som inte är belägna i Uppsala kommun. För de verksamheter som är belägna i Uppsala kommun beskrivs samverkan fungera något bättre men det framkommer att samverkan har minskat i samband med det ökade patienttryck som har skett på BUP:s verksamhet i Uppsala efter att de har fått överta de kringliggande kommunernas patienter.

Från majoriteten av de granskade verksamheterna uttrycks att individnära samverkan till största del sker på personnivå och inte funktionsnivå. Detta förklaras bland annat med att flera kommuner är mindre kommuner där personal inom de olika verksamheterna är tillräckligt få för att kunna skapa en personlig kontakt med varandra. I kommunerna utanför Uppsala kommun har verksamheterna tidigare kunnat samverka lättare då flera av verksamheterna har suttit på samma eller en nära belägen adress vilket har underlättat att bygga upp samarbete. En stor del av den samverkan som beskrivs ha funnits innan BUP:s verksamheter flyttade har därmed skett på personnivå. Flera av de som har arbetat på BUP:s mottagningar har slutat och i samband med det har samverkan gått förlorad. Samtliga av dessa kommunala verksamheter beskriver att de upplever att det är mycket svårt att samverka med BUP när verksamheten nu endast är belägen i Uppsala. Svårigheterna beror på att det är svårt att komma i kontakt med BUP via telefon samt det geografiska avståndet.

Trots att verksamheterna uttrycker att det inte finns en fungerande samverkan totalt sett har det skapats förutsättningar för samverkan inom ett antal områden. I granskningen har också iakttagits att det pågår stora satsningar för att öka samverkan mellan verksamheterna. I intervjuer framkommer att förutsättningar för samverkan utvecklas men att det fortsatt finns brister.

2.6. Bedömningar och rekommendationer: Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

2.6.1. Förutsättningar för samverkan

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats inom ett antal områden men att ytterligare förutsättningar behöver skapas för att samverkan ska vara väl fungerande mellan huvudmännen.

Vi bedömer att närvårdsarbetet bidrar till goda förutsättningar för samverkan inom och mellan kommunerna och landstinget.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan på den individnära nivån mellan huvudmännen har minskat i samband med nedläggningarna av öppenvårdsmottagningarna i kommunerna utanför Uppsala kommun.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats mellan BUP och gymnasieskolorna i Uppsala kommun i och med verksamheten Spången och att det finns en väl fungerande samverkan.

Vi rekommenderar sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun²¹ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan att fortsätta utveckla närvårdsarbetet för att skapa goda förutsättningar för en utvecklad och fungerande samverkan.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och de nämnder eller utskott i respektive kommun²² som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan utreder om Spångens verksamhet kan upprättas för samtliga av länets gymnasieelever för att säkerställa att vården är jämlik för länets invånare.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden, skolnämnden, och vård- och omsorgsnämnden i Enköpings kommun säkerställer att förutsättningar för samverkan upprättas likt i de övriga kommunerna.

2.6.2. Samverkan på olika nivåer

Vi bedömer att samverkan fungerar på läns-/regional och lokal nivå. Inom dessa nivåer har det skapats forum för samverkan mellan huvudmännen genom närvårdsarbetet. Dessa förutsättningar saknas i Enköpings kommun som inte har upprättat avtal för närvård.

Vi bedömer att det i dagsläget inte finns en väl fungerande individnära samverkan mellan BUP och de landstings- och kommundrivna verksamheterna utanför Uppsala kommun.

Vi rekommenderar sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun²³ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan utser den individnära samverkan till ett prioriterat område. Detta med anledning av att denna samverkan direkt påverkar målgruppen.

Vi rekommenderar sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun²⁴ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan upprättar forum där medarbetarrepresentanter regelbundet får möjlighet att diskutera och arbeta fram struktur och riktlinjer för att möjliggöra samverkan på den individbaserade nivån.

²¹ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

²² Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

²³ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

²⁴ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun²⁵ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan säkerställer att regelbunden uppföljning av hur samverkan fungerar inom och mellan landstingets och kommunernas verksamheter sker. Uppföljning bör ske på samtliga samverkansnivåer: regional, lokal och individnära nivå.

2.7. Iakttagelser: Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

Under detta avsnitt besvaras revisionsfrågan: "Vilken nämnd eller styrelse har i uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn- och ungdomars psykiska ohälsa?"

2.7.1. Ansvariga nämnder, utskott och styrelser för samverkan

Samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa hanteras inom närvården i de olika politiska styrgrupperna. I de politiska styrgrupperna ingår både representanter från landstinget och kommunerna. Iakttagelser visar att ansvaret för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och unga inte ligger på endast en nämnd eller styrelse. Ansvaret för samverkan är istället fördelat mellan samtliga nämnder och styrelser som ansvarar för de olika verksamheterna. Även landstingets kunskapsnämnd uppges svara för samverkan mellan kommun och landsting gällande barn- och unga med psykisk ohälsa. Ansvariga styrelser inom landstinget uppges vara vårdstyrelsen och sjukhusstyrelsen.

I landstinget ansvarar landstingsfullmäktige för närvårdens strategiska frågor, där samverkan är en stor del. Landstingsfullmäktige beslutar årligen om politisk viljeriktning och prioriterade aktiviteter inom närvården, och beslutet bereds av landstingsstyrelsens hälso- och sjukvårds- och FoUU-utskott (HSFFoUU). För beslut i specifika ärenden gällande barn och ungas psykiska hälsa ansvarar vårdstyrelsen och/eller sjukhusstyrelsen.

I samtliga granskade kommuner är ansvaret för samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa fördelat på de olika nämnderna som ansvarar för barn och unga, däribland socialtjänst och elevhälsa. Nämnder som beskrivs som ansvariga är socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden.

2.7.2. Befintlighet av tydliga krav på samverkan från nämnd eller styrelse

Landstingets dokument beskriver många specifika mål gällande arbetet med psykisk ohälsa hos barn och unga. I landstingets landstingsplan 2016–2018 och budget 2016 har mål satts upp med hänsyn till statens och SKL:s överenskommelse om årliga stöd och riktade insatser för att förbättra vård och omsorg för barn och unga med psykisk ohälsa samt personer med omfattande eller komplicerad psykiatrisk problematik (PRIO-medel). De riktade insatserna ska användas till förstärkning av ungdomsmottagningarnas arbete.

²⁵ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

Vidare ska landstinget genom närvårdsarbetet prioritera områdena första linjen för barn och unga med en psykisk ohälsa, skola och psykisk ohälsa, barn i behov av sammansatt stöd, tidiga insatser/sociala investeringar och webbaserad information.

Det påtalas också att människor med psykisk sjukdom är bland de mest sårbara inom sjukvården och att tidiga åtgärder är av avgörande betydelse. I landstingsplan 2016-2018 och budget 2016 beskrivs "Det måste bli enklare för patienter att få tidig tillgång till vård och det ska finnas medicinsk och psykologisk kompetens i primärvården. I syfte att uppfylla detta arbetar landstinget med en handlingsplan mot psykisk ohälsa. Personer med psykisk ohälsa ska ha samma tillgång till en jämlik, kunskapsbaserad, säker och tillgänglig vård och omsorg av god kvalitet som personer med somatisk ohälsa".

Kommunernas verksamhetsrapporter saknar till stor del specifikt uppsatta mål gällande samverkan för att motverka psykisk ohälsa. De kommuner som trots allt tar upp psykisk ohälsa tenderar att fokusera på hur den påverkar arbetslivet. Arbetet med barn och unga har i sin tur till stor del fokuserat på skolresultat samt ensamkommande flyktingbarn. Det arbete som görs från kommunernas sida gällande psykisk ohälsa hos unga är i många fall en biprodukt av att arbeta för ett främjande av utbildning, vård och omsorg samt det generella arbetet med socialpsykiatri.

2.8. Bedömningar och rekommendationer: Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

2.8.1. Ansvariga nämnder, utskott och styrelser för samverkan

Vi bedömer att ansvaret för samverkan mellan kommun och landsting inte ligger på en ansvarig nämnd eller styrelse och att det är positivt att ansvaret är fördelat på de nämnder och styrelser som är ansvariga för de olika verksamheternas områden. **Vi rekommenderar** att sjukvårdsstyrelsen, vårdstyrelsen samt de nämnder/utskott i kommunerna²⁶ som är ansvariga för samverkan träffas regelbundet för att säkerställa att samverkan mellan kommun och landsting sker.

2.8.2. Befintlighet av tydliga krav på samverkan från nämnd eller styrelse

Vi bedömer att ansvariga nämnder och styrelser inte ställer tydliga krav på samverkan mellan landsting och kommun.

²⁶ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

Vi rekommenderar att sjukvårdsstyrelsen, vårdstyrelsen samt de nämnder/utskott i kommunerna²⁷ som ansvarar för samverkan upprättar tydliga krav på samverkan mellan landsting och kommun.

2.9. Iakttagelser: System, rutiner och uppföljning av resultat

Under detta avsnitt besvaras revisionsfrågorna: "Finns det tillförlitliga och säkra system och rutiner som gör det möjligt att följa upp medicinska och ekonomiska resultat (inklusive avvikelshantering)?" och "Följs resultatet i verksamheten upp och rapporteras det till berörda beslutsfattare på ett tillfredsställande sätt? Är verksamhetsuppföljning och resultatredovisning kopplade till ändamålsenliga mål för samverkan?"

2.9.1. System och rutiner för uppföljning av resultat inom landstinget

Hälso- och sjukvårdsavdelningen har under de två senaste åren utvecklat både system och rutiner för att möjliggöra uppföljning och utvärdering av landstingets hälso- och sjukvård oavsett om systemet bedrivs i offentlig eller privat regi. Det system som har tagits fram bygger på en nivåindelning enligt nivåerna löpande uppföljning, fördjupad uppföljning och utvärdering. I systemet ingår en rollfördelning mellan olika funktioner och enheter inom hälso- och sjukvårdsavdelningen.

Ekonomiska resultat följs upp på en helhetsnivå inom Akademiska sjukhuset. Sedan 2016 finansieras Akademiska sjukhuset genom anslag och sjukhuset ansvarar självt för att fördela medlen inom sina verksamheter. Sjukhusstyrelsen följer därför upp Akademiska sjukhuset utifrån hela ekonomin och inte specifikt inom särskilda verksamhetsområden, såsom BUP. Däremot följs resultat upp på verksamhetsnivå inom verksamheterna.

Verksamhetsansvariga och medarbetare i landstingets verksamheter redogör i intervjuer för att produktionsplanering tillämpas inom de olika verksamheterna i landstinget. I verksamhetsområdet Psykiatri, där BUP ingår, har det nyligen införts en strukturerad produktionsplanering där resurser planeras utifrån patienternas behov. Samtliga av de landstingsdrivna verksamheter som ingår i granskningen påtalar att produktionsplanering är relativt nytt i landstinget och att det fortfarande är en pågående process gällande utformning av mål, struktur och implementering. Frågor som rör behov och mål är fortfarande under diskussion. Det framkommer också i intervjuer att kännedomen om vad produktionsplanering innebär och syftet med metoden varierar bland medarbetare.

2.9.1. System och rutiner för uppföljning av resultat inom kommun

Elevhälsan genomför hälsosamtal med elever som dokumenteras och följs upp. Inom elevhälsoteamen i respektive kommun sker också regelbundna möten för att följa upp elevers medicinska resultat.

²⁷ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

Elevhälsan använder journalsystemet Prorenata till bland annat uppföljning av resultat, både avseende statistik gällande antal elever inom elevhälsan men också uppföljning av ansvariga och samordning av elevernas situation.

Socialstyrelsen har tagit fram ett arbetssätt för att kartlägga och bedöma barns behov, kallat Barns Behov i Centrum (BBIC). Arbetssättet ska stärka barnperspektivet och barns och ungas delaktighet. BBIC innehåller tydliga riktlinjer och ramar gällande utförande och systematisk uppföljning, och är anpassat efter socialtjänstens regelverk. Samtliga kommuner tillämpar BBIC som system för att följa upp medicinska resultat från socialtjänstens verksamhet.

Produktionsplanering tillämpas inte i kommunernas verksamheter.

2.9.1. System och rutiner för uppföljning av resultat gemensamt för landsting och kommun

Avvikelsehantering

Inom landstinget tillämpas avvikelssystemet MedControl. Det finns landstingsövergripande rutiner för avvikelsehantering som alla anställda uppmanas att använda. Då en avvikelse görs i MedControl hamnar den hos en ärendansvarig som fördelar uppdrag till så kallade orsaksutredare vars uppgift är att utreda orsaken till avvikelsen. Avvikelsen handläggs därefter av ärendansvarig som ansvarar för att åtgärder, uppföljning och återkoppling av avvikelsen sker. Därutöver ansvarar varje verksamhet för att göra en sammanställning av sina egna avvikelser genom utdata från landstingets informationssystem (LIS). Genom uppföljningen identifieras risker som ska åtgärdas på den egna enheten. Uppföljning och återkoppling av avvikelser sker i linjen vid arbetsplatsträffar.

I kommunernas verksamheter elevhälsan och individ- och familjeomsorgen tillämpas också avvikelsehantering. Det finns riktlinjer för hur avvikelserapporter ska skrivas om avvikelser sker. Utöver skriftliga avvikelserapporter sker även avvikelserapportering muntligen i samtal med ansvarig chef samt under gemensamma personalmöten. Avvikelsesystemet beskrivs som ett användbart verktyg för uppföljning men att det borde användas mer frekvent.

Utöver avvikelserapporter beskrivs Lex Maria och Lex Sarah som system som används i uppföljningssyfte vid avvikelser i både elevhälsan och individ- och familjeomsorgen.

Uppföljning av kvalitets- och patientsäkerhetsarbete för patienter

En systematisk uppföljning av kvalitets- och patientsäkerhetsarbetet genomförs av den politiska ledningen i landstinget och kommunerna. Uppföljningen sker genom förvaltningarnas resultatredovisning, tertial-, delårs-, och årsrapporter samt genom årliga patientsäkerhetsberättelser där måloppfyllelse av vårdöverenskommelser och vårdavtal framgår. Landstingets ledning och politiker följer också upp resultateten genom månatliga rapporter från verksamheterna. I dessa rapporter redovisas utvecklingen av patientsäkerhetsarbetet, resultat av nationella och lokala mätningar samt vidtagna åtgärder. Landstinget har sedan en tid tillbaka förstärkt arbetet med fördjupad uppföljning och

utvärdering, med syfte att öka patientsäkerheten genom att granska den medicinska kvaliteten hos utförare.

Resultat av samverkan för närvård och närvårdskordinater följs upp och förankras med landstingets och kommunens representanter i en gemensam politisk styrgrupp. Där sker även prioritering och styrning av uppdrag och arbetsuppgifter.

Det beskrivs också att fördjupade uppföljningar, det vill säga medicinska och ekonomiska revisioner för att följa upp resultat inom landstinget och kommunerna, tillämpas som verktyg för uppföljning.

2.10. Bedömningar och rekommendationer: System, rutiner och uppföljning av resultat

2.10.1. System och rutiner för uppföljning av resultat inom landstinget

Vi bedömer att det finns flera olika system och rutiner för att följa upp medicinska och ekonomiska resultat. Vi bedömer att det finns system och rutiner som är tillförlitliga och säkra men att systemen och rutinerna kräver kontinuerliga förbättringar samt regelbunden underhållning för att kunna anses vara tillförlitliga.

Vi bedömer att produktionsplanering är ett fördelaktigt verktyg för uppföljning av ekonomiska resultat. Tillämpningen av produktionsplanering inom landstinget är ännu inte fullt implementerat och befinner sig fortfarande i ett utvecklings- och testskede. Det är därför svårt att ännu bedöma om systemet är tillförlitligt och säkert. Vi bedömer att för att verktyget för produktionsplanering ska vara tillförlitligt och säkert bör verktyget dimensioneras efter verkligt behov samt produktionsdata förankras väl i verksamheten.

Vi bedömer att verksamhetsuppföljning och resultatredovisning inom landstinget till viss del är kopplade till ändamålsenliga mål om samverkan. I landstingsplanen 2016–2018 och budget 2016 beskrivs mål om samverkan gällande barn och unga med psykisk ohälsa. I årsredovisningen 2015 beskrivs de arbeten som har genomförts men det saknas detaljerad information om resultat av projekten.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen kartlägger befintliga system och rutiner med syfte att identifiera och åtgärda eventuella fel.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen säkerställer att uppdatering av befintliga system och rutiner sker regelbundet.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen krävställer ändamålsenliga mål om samverkan samt säkerställer att verksamhetsuppföljning och resultatrapporter är kopplade till ändamålsenliga mål om samverkan.

2.10.2. System och rutiner för uppföljning av resultat inom kommunerna

Vi bedömer att det finns flera olika system och rutiner för att följa upp medicinska och ekonomiska resultat. Vi bedömer att det finns system och rutiner som är tillförlitliga och säkra, men att systemen och rutinerna kräver kontinuerlig förbättring samt regelbunden underhållning för att kunna tillräknas som tillförlitliga.

Vi bedömer att kommunerna går miste om möjlighet till uppföljning av resultat genom att inte genomföra produktionsplanering och -uppföljning.

Vi bedömer att verksamhetsuppföljning och resultatredovisning inom kommunerna inte är tillräckligt kopplade till ändamålsenliga mål för samverkan gällande barn och unga med psykisk ohälsa. Dock förekommer mål samt viss uppföljning som kan härröras till samverkan gällande psykisk ohälsa i de flesta kommuner. I landstinget saknas uppföljning av samverkan inom och mellan kommun och landsting gällande närvårdsarbetet.

Vi rekommenderar att de nämnder eller utskott i respektive kommun²⁸ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan regelbundet kartlägger befintliga system och rutiner med syfte att identifiera och åtgärda eventuella fel.

Vi rekommenderar att de nämnder eller utskott i respektive kommun²⁹ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan säkerställer att uppdatering av befintliga system och rutiner sker regelbundet.

Vi rekommenderar att de nämnder eller utskott i respektive kommun³⁰ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan överväger att införa produktionsplanering i kommunens verksamheter för att möjliggöra bättre kontroll och uppföljning av verksamheterna.

Vi rekommenderar att de nämnder eller utskott i respektive kommun³¹ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan kravställer ändamålsenliga mål om samverkan samt säkerställer att verksamhetsuppföljning och resultatrapporter är kopplade till ändamålsenliga mål om samverkan.

2.10.3. System och rutiner för uppföljning av resultat gemensamt för landsting och kommun

Vi bedömer att avvikelsehantering är ett användbart verktyg för att följa upp medicinska resultat. De rutiner och riktlinjer som finns för tillämpande av avvikelsehantering bidrar till att verktyget blir säkert och tillförlitligt men för att bli ändamålsenligt bör det användas mer frekvent.

Vi bedömer att även om resultat till politiker ska rapporteras på en övergripande nivå kan det i vissa sammanhang finnas behov av att följa upp resultat på en mer detaljerad nivå.

²⁸ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

²⁹ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

³⁰ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

³¹ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun³² som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan regelbundet kartlägger befintliga system och rutiner med syfte att identifiera och åtgärda eventuella fel.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun³³ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan säkerställer att uppdatering av befintliga system och rutiner sker regelbundet.

Vi rekommenderar att de nämnder eller utskott i respektive kommun³⁴ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan överväger att införa produktionsplanering i kommunens verksamheter för att möjliggöra bättre kontroll och uppföljning av verksamheterna.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun³⁵ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan krävställer ändamålsenliga mål om samverkan samt säkerställer att verksamhetsuppföljning och resultatrapporter är kopplade till ändamålsenliga mål om samverkan.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt kommunstyrelserna utreder hur IT och innovationer kan underlätta utbyte av information i journalsystem mellan skola och landsting.

2.11. Iakttagelser: Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

I detta avsnitt besvaras revisionsfrågan: "Hur fångas barn och ungdomar upp som faller mellan stolarna?" och "Finns det en fungerande samverkan över hela länet i det förebyggande arbetet, t.ex. när det gäller analys av folkhälsostatistik och lokala/regionala enkäter i "Liv och hälsa ung", och när det gäller hantering av "hemmasittare" i grundskolan?"

2.11.1. Grupper som riskerar att falla mellan stolarna

I utförda intervjuer beskrivs svårigheterna med att fånga upp barn och ungdomar som faller mellan stolarna. Svårigheten verkar vara att verksamheterna inte vet när eller vilka barn som faller mellan stolarna. Barn och unga som riskerar att falla mellan stolarna beskrivs i intervjuer utifrån två olika perspektiv: som individuella patienter eller som patientgrupper. Ett steg i att fånga upp individuella patienter är att använda sig av remissvar mellan verksamheterna efter att besök har skett alternativt när ett besök har uteblivit. Den verksamhet som skulle genomföra besöket skickar då ett slutsvar till remitterande verksamhet att patienten har uteblivit och delger därmed kännedom. För de flesta grupper beskrivs att det saknas systematiska åtgärder för att motverka att barn och ungdomar "tappas bort". Flera grupper lyfts fram som ofta förekommande bland dem som faller mellan stolarna:

- "Hemmasittare"
- Barn och ungdomar som är placerade i familjehem

³² Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

³³ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

³⁴ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

³⁵ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

- Barn och unga med lindrig psykisk ohälsa
- Barn och unga med socioekonomiskt utsatta familjer
- Barn och ungdomar med föräldrar med beroendeproblematik eller psykisk ohälsa
- Barn och unga med multipla diagnoser
- Ensamkommande flyktingbarn

2.11.2. **Pågående projekt avseende samverkan för att förhindra att barn och unga riskerar att falla mellan stolarna**

Pågående projekt för samverkan kring hemmasittare: #jagmed

Ett projekt kallat #jagmed³⁶ har startats för barn och ungdomar i skolan för att bidra till att flera genomför sina utbildningar. Landstinget i Uppsala län är en av fem regioner i Sverige som deltar och genomför projektet. Regionerna har tillsammans tilldelats totalt 63 miljoner kronor för att driva cirka 30 lokala projekt i de deltagande kommunerna. Projektet har som syfte att bidra till att ungdomar som riskerar att hoppa av gymnasiet eller som redan har hamnat utanför sin utbildning fångas upp i ett tidigt skede. Projektet avser att ge stöd för dessa ungdomar att återgå till utbildningen eller att komma in på arbetsmarknaden. De deltagande kommunerna delar det gemensamma syftet men har också satt upp kommunspecifika syften och mål med sina lokala projekt. Kommunerna Enköping, Håbo, Knivsta, Uppsala, Älvkarleby och Östhammar deltar. Tierps och Heby kommun deltar inte i projektet. Deltagande verksamheter i projektet uppges vara grundskolor, gymnasieskolor och folkhögskolor. Samtliga kommuner har formulerat enskilda syften och mål för projektet, med utgångspunkt i ovan beskrivet syfte.

Projektet Skolan som arena

Projektet *Skolan som arena*³⁷ är ett projekt för att bidra till förbättrad psykisk hälsa generellt hos barn och ungdomar. Projektet berör delvis gruppen "hemmasittare" och målgruppen är grundskoleelever i årskurs 1-9. Projektgenomförare är Älvkarleby kommun och Enköpings kommun. Verksamheter som ingår är elevhälsan samt verksamheter inom kommun och landsting som är involverade i skolelevers psykiska hälsa.

Utöver ovanstående projekt pågår också arbete med att fånga upp barn och unga som riskerar att falla mellan stolarna inom ramen för de samverkansavtal som finns upprättade och beskrivna i avsnitt 2.3 om avtal och ansvarsfördelning.

2.11.3. **Samverkan kring kartläggning och analys av enkäten *Liv och hälsa ung***

Enkäten *Liv och hälsa ung* genomförs av elevhälsan bland skolelever vartannat år. Resultatet sammanställs och analyseras i en rapport som presenteras på landstingets webbsida³⁸. Rapporten redovisar resultat utifrån både skol- och hemkommuner och används bland annat i förebyggande syfte för att planera insatser inom hälso- och sjukvård samt inom kommunernas

³⁶ <http://www.region uppsala.se/var-verksamhet/eu/esf-2014-2020/jagmed>

³⁷ Länk till projektet *Skolan som arenas* webbplats: <http://www.skolansomarena.com/>

³⁸ Länk till rapport om resultat av enkäten *Liv och hälsa ung* på landstingets webbsida: <http://www.lul.se/sv/Vard-halsa/Liv-halsa/Liv-och-halsa-ung/>.

samhälls- och välfärdsarbete. De intervjuade upplever inte att det sker en organiserad länsövergripande samverkan, där både landsting- och kommunverksamheter skulle ingå i ett förebyggande arbete gällande analys av enkäten. Vi har i granskningen iakttagit att kännedomen om enkäten är låg i alla verksamheter förutom elevhälsan.

I individuella intervjuer och i fokusgrupp beskrivs att uppföljning och analys av enkäten *Liv och hälsa ung* genomförs inom elevhälsan i respektive kommun. Resultatet används i utvecklingssyfte inom skolan samt för att få en uppfattning om hur barn och unga som går i skolan mår. Exempel på hur resultatet används är olika "teman" som fastställs utifrån vad eleverna belyser som viktigt för deras hälsa. Teman används sedan i utvecklingssyfte inom kommunens elevhälsoteam. Enkäten är inte obligatorisk för skolelever och det uttrycks av bland annat representanter från elevhälsan att svarsfrekvensen ofta är låg och att det därför är svårt att veta om resultaten är rättvisande. Eftersom enkäten genomförs vartannat år kan resultaten ibland kännas inaktuella.

2.12. Bedömningar och rekommendationer: Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

2.12.1. Grupper som riskerar att falla mellan stolarna

Vi bedömer att de grupper av barn och unga som identifierats som grupper som faller mellan stolarna inte är specifika för Uppsala län utan är vanligt förekommande även i andra län. Dessa grupper är inte heller nya grupper utan de är återkommande som utsatta att riskera falla mellan stolarna.

Vi bedömer att SIP är ett fördelaktigt verktyg för att hindra att barn och unga faller mellan stolarna. Genom att använda sig av SIP kan både patienten och involverade verksamheter få en god översikt av patienten och frågeställningar.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun³⁹ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan säkerställer att kartläggningar genomförs av samtliga grupper som riskerar att falla mellan stolarna.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun⁴⁰ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan regelbundet följer upp arbetet för att motverka att barn och unga faller mellan stolarna för att skapa kontroll och insyn gällande hur dessa situationer kan motverkas.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun⁴¹ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan säkerställer att verktyget SIP används i tillfredsställande utsträckning.

³⁹ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

⁴⁰ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

⁴¹ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

Vi rekommenderar sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun⁴² som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan att upprätta samverkansavtal mellan kommunerna och landstinget gällande de grupper som riskerar att falla mellan stolarna.

2.12.2. **Pågående projekt avseende samverkan för att förhindra att barn och unga riskerar att falla mellan stolarna**

Vi bedömer att det inte finns en fungerande samverkan över hela länet i det förebyggande arbetet gällande hanteringen av "hemmasittare" i grundskolan. Endast kommunerna Enköping och Älvkarleby har organiserade projekt, *Skolan som arena*, för att hantera "hemmasittare" i grundskolan.

Vi bedömer att det faktum att kommunerna Heby och Tierp inte har något projekt för att organisera arbetet med att fånga upp "hemmasittare" hindrar möjligheten att fånga upp denna grupp.

Vi bedömer att det skiljer sig åt mellan kommunerna hur verksamheterna arbetar med att fånga upp barn som riskerar att falla mellan stolarna då alla kommuner inte genomför samma projekt.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun⁴³ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan säkerställer att organiserat arbete för att fånga upp "hemmasittare" i grundskolan och gymnasiet finns.

Vi rekommenderar att de nämnder eller utskott i respektive kommun⁴⁴ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan i kommunerna Heby och Tierp säkerställer att organiserat arbete med att fånga upp "hemmasittare" i grundskolan och i gymnasiet upprättas.

2.12.1. **Samverkan kring kartläggning och analys av enkäten *Liv och hälsa ung***

Vi bedömer att det finns en fungerande samverkan över hela länet på läns-/regional och lokal nivå i det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*. Däremot saknas samverkan mellan landsting och kommun på en individnära nivå.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt de nämnder eller utskott i respektive kommun⁴⁵ som är ansvariga för individ- och familjeomsorgen och elevhälsan samverkar på alla nivåer gällande det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*.

⁴² Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

⁴³ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

⁴⁴ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

⁴⁵ Se rekommendationer i avsnitt 2.13 för ansvariga nämnder och utskott i respektive kommun.

2.13. Iakttagelser, bedömningar och rekommendationer per kommun

2.13.1. Iakttagelser: Uppsala kommun

Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

Samtlig verksamhet inom BUP finns samlad i Uppsala kommun. Trots att BUP:s verksamhet finns tillgänglig i Uppsala har tillgängligheten förändrats för patienterna i Uppsala kommun under 2016, framför allt under hösten då BUP:s verksamhet i Uppsala har tagit över hela länets patienter. I individuella intervjuer och i fokusgrupper framkommer att det finns en generell uppfattning att elevhälsan i dagsläget inte räcker till och inte kan verka ändamålsenligt. Majoriteten av de intervjuade inom elevhälsan upplever att de på grund av att BUP kräver att de ska ha genomfört basutredningar inte hinner utföra sitt grundläggande uppdrag.

Inom individ- och familjeomsorgen samt inom övrig verksamhet inom socialtjänsten beskrivs BUP:s omorganisation med nedläggning av öppenvårdsmottagningarna utanför Uppsala kommun som märkbart påtaglig. Samtliga intervjuade inom verksamheten beskriver en ökad arbetsbelastning till följd av omorganisationen.

I intervjuer framkommer att där systematiska kartläggningar har genomförts är kartläggningarna vanligtvis genomförda separat inom respektive verksamheter. Det leder enligt de intervjuade till att det inte har gjorts en helhetskartläggning av patientgrupperna som träffar och har kontakt med flera verksamheter eller har flera olika behov.

Från intervjuer med kommunala verksamheter beskrivs att tillgängligheten inte mäts enligt väntetider och verksamheterna innefattas därmed inte av vårdgarantin.

Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

Ansvarsfördelningen inom och mellan landstinget och kommunen finns definierad i lagtext, överenskommelser, riktlinjer och avtal. Utöver dessa har varje verksamhet egna uppdragsbeskrivningar avseende ansvar och målgrupp. Inom de intervjuade verksamheterna beskrivs att de överlag upplever uppdragsbeskrivningarna som tydliga och att kännedomen om den egna verksamhetens område är god.

Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

Förutsättningar för samverkan mellan gymnasieskolorna i Uppsala kommun och BUP har skapats genom verksamheten Spången och fungerar väl. Förutsättningar för samverkan på läns-/regional och lokal nivå har skapats genom närvårdsarbetet. Samverkan på individbaserad nivå mellan Uppsala kommun och BUP har begränsats på grund av den personalbrist som har varit under större delen av 2016.

Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

Ansvar för samverkan mellan kommun och landsting ligger inte på någon enskild nämnd eller styrelse utan är fördelat på kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden.

Socialnämnden ger inga konkreta mål om samverkan gällande barn och unga med psykisk ohälsa. Dock omnämner nämnden i sin verksamhetsplan och budget för 2016 att det för kommunen är angeläget att utveckla nya samverkansformer med landstinget gällande förebyggande arbete kring barn och ungdomars användning av alkohol, narkotika, dopingpreparat och tobak (ANDT). Utbildningsnämnden anger att elevhälsan ska utvecklas i nära samarbete med landstinget.

System, rutiner och uppföljning av resultat

Elevhälsan genomför hälsosamtal med elever som dokumenteras och följs upp. Inom elevhälsoteamen i respektive kommun sker också regelbundna möten för att följa upp elevers medicinska resultat.

Elevhälsan använder journalsystemet Prorenata till bland annat uppföljning av resultat, både utifrån statistik gällande antal elever inom elevhälsan men också uppföljning av ansvariga och samordning av elevernas situation.

Socialstyrelsen har tagit fram ett arbetssätt för att kartlägga och bedöma barns behov, kallat Barns Behov i Centrum (BBIC). Arbetssättet innefattar tydliga riktlinjer och ramar gällande utförande och systematisk uppföljning. Uppsala kommun tillämpar BBIC som system för att följa upp medicinska resultat från socialtjänstens verksamhet.

I kommunens verksamheter elevhälsan och individ- och familjeomsorgen tillämpas avvikelshantering. Det finns riktlinjer för hur avvikelserapporter ska skrivas om avvikelser sker. Utöver skriftliga avvikelserapporter sker även avvikelserapportering muntligen i samtal med ansvarig chef samt under gemensamma personalmöten. Avvikelsesystemet beskrivs som ett användbart verktyg för uppföljning men att det borde användas mer frekvent.

Utöver avvikelserapporter beskrivs Lex Maria och Lex Sarah som system som används i uppföljningssyfte vid avvikelser i både elevhälsan och individ- och familjeomsorgen.

Produktionsplanering tillämpas inte i kommunens verksamheter.

Resultat av verksamheten följs upp och rapporteras till beslutsfattare på en övergripande nivå för att användas som beslutsunderlag. Rapportering och uppföljning sker främst via nämndernas tertials- och årsrapporter. Rapportering och uppföljning sker också muntligen via månatliga kommunfullmäktigemöten. Under dessa möten behandlas frågeställningar som för tillfället är aktuella, det finns ingen stående punkt gällande psykisk ohälsa. Vid kommunens närvårdsgrupps sammankomster följs pågående projekt inom närvårdsarbetet upp.

Socialnämndens verksamhetsuppföljning och resultatredovisning är kopplad till samverkan gällande barn och unga som använder ANDT och i övrigt finns ingen uppföljning gällande

ändamålsenliga mål om samverkan. För elevhälsan förekommer mål om samverkan mellan skolan och landsting för tillgång till medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska kompetenser.

Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

Projektet *#jagmed* pågår i Uppsala kommun för att motverka att gymnasieelever hoppar av skolan. Det saknas projekt finns för att fånga upp "hemmasittare" i grundskolan. Det saknas formellt upprättade projekt/arbeten för övriga grupper som uppges riskera att falla mellan stolarna. Elevhälsan ingår i den länsgemensamma samverkan i det förebyggande arbetet när det gäller analys av enkäten *Liv och hälsa ung*.

2.13.2. **Bedömningar och rekommendationer: Uppsala kommun**

Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

Vi bedömer att samtliga verksamheter som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa har påverkats av BUP:s omorganisation gällande nedläggningen av öppenvårdsmottagningarna. Vi bedömer att verksamheterna har fått ta en ökad arbetsbelastning avseende de patienter som BUP inte har kunnat ta emot. Framför allt inom kommunens individ- och familjeomsorg och elevhälsa. Bedömningen baseras på intervjuer där det lyfts att vid fall där BUP inte har haft möjlighet att ta emot en patient har personal inom individ- och familjeomsorgen samt elevhälsan utfört uppgifter som ligger på BUP:s ansvar.

Vi bedömer att systematisk kartläggning av barn och ungdomars psykiska hälsa sker separat per verksamhet och att det saknas gemensamma kartläggningar mellan verksamheterna.

Vi bedömer att personalsituationen inom BUP har lett till att personal i andra verksamheter, som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa, utför arbetsuppgifter som de inte har kompetens för. Bedömningen avser främst utredningar som går in på medicinskt område som personal inom individ- och familjeomsorg samt elevhälsa inte har utbildning eller kompetens för.

Vi bedömer att möjligheten till att följa upp tillgänglighet inom kommunens verksamheter inte är lika god eller organiserad som inom de landstingsdrivna.

Vi rekommenderar att Uppsala kommuns kommunstyrelse, socialnämnd, utbildningsnämnd och omsorgsnämnd genomför systematiska kartläggningar för att säkerställa att patienters fullständiga behov och flöde mellan verksamheterna kartläggs tillsammans med sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i Region Uppsala.

Vi rekommenderar att Uppsala kommuns kommunstyrelse, socialnämnd, utbildningsnämnd och omsorgsnämnd genomför kartläggningar för att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av de genomförda omorganisationerna inom BUP tillsammans med sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i Region Uppsala.

Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

Vi bedömer att ansvarsfördelning till viss del finns upprättad inom och mellan landstinget och kommunen vad gäller samarbete, planering och genomförande av vården för barnen och unga med psykisk ohälsa men att det finns brister inom vissa områden som försvårar för verksamheterna när det gäller avgränsning och samarbete. Det saknas en tydlig och tillräcklig ansvarsfördelning mellan verksamheterna för de patienter som befinner sig i den så kallade "mellannivån", det vill säga de patienter som inte har tillräckligt komplicerade frågeställningar för att ansvarsmässigt ligga under barn- och ungdomspsykiatriens (BUP) ansvar, men ändå har för komplicerade frågeställningar för elevhälsan eller socialtjänsten.

Vi bedömer att SIP är ett användbart verktyg för att tydliggöra ansvarsfördelningen när huvudmännen behöver samverka gällande enskilda patienter.

Vi bedömer att det finns ingångna avtal inom flera områden inom och mellan landstinget och kommunen. De avtal som finns upprättade förbinder inte huvudmännen att utföra väl definierade uppgifter utan beskriver snarare syfte med avtal och involverade verksamheters ansvarsområden. Vi bedömer att de avtal som finns upprättade är tillräckligt specifika gällande uppgiftsbeskrivningar för att inte vara begränsande då individuella fall ska bearbetas.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden att genomföra kartläggningar för att utreda var behov finns för att upprätta samverkansavtal.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden att säkerställa att SIP tillämpas enligt lagens föreskrifter, både gällande omfattning och frekvens.

Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats inom ett antal områden men att ytterligare förutsättningar behöver skapas för att samverkan ska vara väl fungerande mellan huvudmännen.

Vi bedömer att närvårdsarbetet bidrar till goda förutsättningar för samverkan inom och mellan kommunen och landstinget.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan på den individnära nivån mellan huvudmännen har minskat i samband med nedläggningarna av öppenvårdsmottagningarna i kommunerna utanför Uppsala kommun.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats mellan BUP och gymnasieskolorna i Uppsala kommun i och med verksamheten Spången och att det finns en väl fungerande samverkan.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden att fortsätta utveckla närvårdsarbetet för att skapa goda förutsättningar till en utvecklad och fungerande samverkan med Region Uppsala.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden utser den individnära samverkan till ett prioriterat område. Anledningen är att denna samverkan direkt påverkar målgruppen.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden upprättar forum där medarbetarrepresentanter regelbundet får möjlighet att diskutera och arbeta fram struktur och riktlinjer för att möjliggöra samverkan på den individbaserade nivån.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden säkerställer att regelbunden uppföljning av hur samverkan fungerar inom och mellan Regionens och kommunernas verksamheter sker. Uppföljning bör ske på samtliga samverkansnivåer: regional, lokal och individnära nivå.

Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

Vi bedömer att ansvaret för samverkan mellan kommun och landsting inte ligger på en ansvarig nämnd eller styrelse och att det är positivt att ansvaret är fördelat på de nämnder och styrelser som är ansvariga för de olika verksamheternas områden. I Uppsala kommun är kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden ansvariga för samverkan.

Vi bedömer att ansvariga nämnder och styrelser inte ställer tydliga krav på samverkan mellan Region och kommun.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden som är ansvariga för samverkan träffas regelbundet för att säkerställa att samverkan mellan kommun och Region sker.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden upprättar tydliga krav på samverkan mellan Region och kommun.

System, rutiner och uppföljning av resultat

Vi bedömer att det finns flera olika system och rutiner för att följa upp medicinska och ekonomiska resultat. Vi bedömer att det finns system och rutiner som är tillförlitliga och säkra men att systemen och rutinerna kräver kontinuerlig förbättring samt regelbunden underhållning för att kunna tillräknas som tillförlitliga.

Vi bedömer att kommunerna går miste om möjlighet till uppföljning av resultat genom att inte genomföra produktionsplanering och -uppföljning.

Vi bedömer att verksamhetsuppföljning och resultatredovisning inom kommunerna inte är tillräckligt kopplad till ändamålsenliga mål för samverkan gällande barn och unga med psykisk ohälsa.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden regelbundet kartlägger befintliga system och rutiner med syfte att identifiera och åtgärda eventuella fel.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden säkerställer att uppdatering av befintliga system och rutiner sker regelbundet.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden överväger att införa produktionsplanering i kommunens verksamheter för att möjliggöra bättre kontroll och uppföljning av verksamheterna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden utarbetar ändamålsenliga mål om samverkan samt säkerställer att verksamhetsuppföljning och resultatrapporter är kopplade till och innehåller ändamålsenliga mål om samverkan.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt kommunstyrelserna utreder hur IT och innovationer kan underlätta att utbyta information i journalsystem mellan skola och landsting.

Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

Vi bedömer att de grupper av barn och unga som identifierats som grupper som faller mellan stolarna inte är specifika för Uppsala län utan är vanligt förekommande även i andra län. Dessa grupper är inte heller nya grupper utan det är återkommande samma utsatta grupper som riskerar att falla mellan stolarna.

Vi bedömer att SIP är ett fördelaktigt verktyg för att hindra att barn och unga faller mellan stolarna. Genom att använda sig av SIP kan både patienten och involverade verksamheter få en god översikt gällande patienten och frågeställningar.

Vi bedömer att det inte finns en fungerande samverkan över hela länet i det förebyggande arbetet gällande hanteringen av "hemmasittare" i grundskolan.

Vi bedömer att det skiljer sig åt mellan kommunerna hur verksamheterna arbetar med att fånga upp barn som riskerar att falla mellan stolarna då alla kommuner inte genomför samma projekt.

Vi bedömer att det finns en fungerande samverkan över hela länet på läns-/regional och lokal nivå i det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*. Däremot saknas samverkan mellan landsting och kommun på en individnära nivå.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden säkerställer att kartläggningar genomförs av samtliga grupper som riskerar att falla mellan stolarna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden följer upp att arbete för att motverka att barn och unga faller mellan stolarna regelbundet för att skapa kontroll och insyn gällande hur dessa situationer kan motverkas.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden säkerställer att verktyget SIP används i tillfredsställande utsträckning.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden säkerställer att organiserat arbete för att fånga upp "hemmasittare" i grundskolan och gymnasiet finns.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden samverka på alla nivåer gällande det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*.

2.13.3. **Iakttagelser: Knivsta kommun**

Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

Invánarna i Knivsta kommun tillhör BUP i Uppsala kommuns upptagningsområde. Trots att BUP:s verksamhet finns tillgänglig i Uppsala har tillgängligheten förändrats under 2016, framför allt under hösten då BUP:s verksamhet i Uppsala har tagit över hela länets patienter. I individuella intervjuer och i fokusgrupper framkommer att det finns en generell uppfattning att elevhälsan i dagsläget inte räcker till och inte kan verka ändamålsenligt. Majoriteten av de intervjuade inom elevhälsan upplever att de på grund av att BUP kräver att de ska ha genomfört basutredningar inte hinner utföra sitt grundläggande uppdrag.

Inom individ- och familjeomsorgen samt inom övrig verksamhet inom socialtjänsten beskrivs BUP:s omorganisation med nedläggning av öppenvårdsmottagningarna utanför Uppsala kommun som märkbart påtaglig. Samtliga intervjuade inom verksamheten beskriver en ökad arbetsbelastning till följd av omorganisationen.

Från intervjuer med kommunala verksamheter beskrivs att tillgängligheten inte mäts enligt väntetider och verksamheterna innefattas därmed inte av vårdgarantin.

Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

Ansvarsfördelningen inom och mellan landstinget och kommunen finns definierad i lagtext, överenskommelser, riktlinjer och avtal. Utöver dessa har varje verksamhet egna uppdragsbeskrivningar avseende ansvar och målgrupp. Inom de intervjuade verksamheterna beskrivs att de upplever uppdragsbeskrivningarna som tydliga överlag och att kännedomen om den egna verksamhetens område är god.

Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

Förutsättningar för samverkan på läns-/regional och lokal nivå har skapats genom närvårdsarbetet. Samverkan på individbaserad nivå mellan Knivsta kommun och BUP har begränsats på grund av den personalbrist som har varit under större delen av 2016.

Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

Ansvaret för samverkan mellan kommun och landsting ligger inte på någon enskild nämnd eller styrelse utan är fördelat på kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden.

De ansvariga nämnderna ställer inga tydliga krav på samverkan mellan kommun och landsting gällande barn och unga med psykisk ohälsa i sina mål- och budgetrapporter.

System, rutiner och uppföljning av resultat

Elevhälsan genomför hälsosamtal med elever som dokumenteras och följs upp. Inom elevhälsoteamen i respektive kommun sker också regelbundna möten för att följa upp elevers medicinska resultat.

Elevhälsan använder journalsystemet Prorenata till bland annat uppföljning av resultat, både utifrån statistik gällande antal elever inom elevhälsan men också uppföljning av ansvariga och samordning av elevernas situation.

Socialstyrelsen har tagit fram ett arbetssätt för att kartlägga och bedöma barns behov, kallat Barns Behov i Centrum (BBIC). Arbetssättet innefattar tydliga riktlinjer och ramar gällande utförande och systematisk uppföljning. Knivsta kommun tillämpar BBIC som system för att följa upp medicinska resultat från socialtjänstens verksamhet.

I kommunens verksamheter elevhälsan och individ- och familjeomsorgen tillämpas avvikelsehantering. Det finns riktlinjer för hur avvikelserapporter ska skrivas om avvikelser sker. Utöver skriftliga avvikelserapporter sker även avvikelserapportering muntligen i samtal med ansvarig chef samt under gemensamma personalmöten. Avvikelsesystemet beskrivs som ett användbart verktyg för uppföljning men att det borde användas mer frekvent.

Utöver avvikelserapporter beskrivs Lex Maria och Lex Sarah som system som används i uppföljningssyfte vid avvikelser i både elevhälsan och individ- och familjeomsorgen.

Produktionsplanering tillämpas inte i kommunens verksamheter.

Resultat av verksamheten följs upp och rapporteras till beslutsfattare på en övergripande nivå för att användas som beslutsunderlag. Rapportering och uppföljning sker främst via nämndernas tertials- och årsrapporter. Rapportering och uppföljning sker också muntligen via månatliga kommunfullmäktigemöten. Under dessa möten behandlas frågeställningar som för tillfället är aktuella, det finns ingen stående punkt gällande psykisk ohälsa. Vid kommunens närvårdsgrupps sammankomster följs pågående projekt inom närvårdsarbetet upp.

Verksamhetsuppföljning och resultatredovisning är inte kopplad till ändamålsenliga mål för samverkan.

Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

Projektet *#jagmed* pågår i Knivsta kommun för att motverka att gymnasieelever hoppar av skolan. Det saknas projekt finns för att fånga upp "hemmasittare" i grundskolan. Det saknas

formellt upprättade projekt/arbeten för övriga grupper som uppges att riskera att falla mellan stolarna. Elevhälsan ingår i den länsgemensamma samverkan i det förebyggande arbetet när det gäller analys av enkäten *Liv och hälsa ung*.

2.13.4. **Bedömningar och rekommendationer: Knivsta kommun**

Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

Vi bedömer att samtliga verksamheter som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa har påverkats av BUP:s omorganisation gällande nedläggningen av öppenvårdsmottagningarna. Vi bedömer att verksamheterna har fått ta en ökad arbetsbelastning avseende de patienter som BUP inte har kunnat ta emot. Framför allt inom kommunernas individ- och familjeomsorg och elevhälsa. Bedömningen baseras på intervjuer där det lyfts att vid fall där BUP inte har haft möjlighet att ta emot en patient har personal inom individ- och familjeomsorgen samt elevhälsan utfört uppgifter som ligger på BUP:s ansvar.

Vi bedömer att systematisk kartläggning av barn och ungdomars psykiska hälsa sker separat per verksamhet och att det saknas gemensamma kartläggningar mellan verksamheterna.

Vi bedömer att personalsituationen inom BUP har lett till att personal i andra verksamheter, som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa, utför arbetsuppgifter som de inte har kompetens för. Bedömningen avser främst utredningar som går in på medicinskt område som personal inom individ- och familjeomsorg samt elevhälsa inte har utbildning eller kompetens för.

Vi bedömer att möjligheten till att följa upp tillgänglighet inom kommunala verksamheter inte är lika god eller organiserad som inom de landstingsdrivna.

Vi rekommenderar att Knivsta kommuns kommunstyrelse, socialnämnd och utbildningsnämnd genomför systematiska kartläggningar för att säkerställa att patienters fullständiga behov och flöde mellan verksamheterna kartläggs tillsammans med sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i Region Uppsala.

Vi rekommenderar att Knivsta kommuns kommunstyrelse, socialnämnd och utbildningsnämnd genomför kartläggningar för att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av de genomförda omorganisationerna inom BUP tillsammans med sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i Region Uppsala.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden genomför kartläggningar för att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av bristande tillgänglighet.

Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

Vi bedömer att ansvarsfördelning till viss del finns upprättad inom och mellan landstinget och länets kommuner vad gäller samarbete, planering och genomförande av vården för barnen och unga med psykisk ohälsa men att det finns brister inom vissa områden som försvårar för verksamheterna när det gäller avgränsning och samarbete. Det saknas en tydlig och tillräcklig

ansvarsfördelning mellan verksamheterna för de patienter som befinner sig i den så kallade "mellannivån", det vill säga de patienter som inte har tillräckligt komplicerade frågeställningar för att ansvarsmässigt ligga under barn- och ungdomspsykiatriens (BUP) ansvar, men ändå har för komplicerade frågeställningar för elevhälsan eller socialtjänsten.

Vi bedömer att SIP är ett användbart verktyg för att tydliggöra ansvarsfördelningen när huvudmännen behöver samverka gällande enskilda patienter.

Vi bedömer att det finns ingångna avtal inom flera områden inom och mellan landstinget och kommunerna. De avtal som finns upprättade förbinder inte huvudmännen att utföra väl definierade uppgifter utan beskriver snarare syfte med avtal och involverade verksamheters ansvarsområden. Vi bedömer att de avtal som finns upprättade är tillräckligt specifika gällande uppgiftsbeskrivningar för att inte vara begränsande då individuella fall ska bearbetas.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden att genomföra kartläggningar för att utreda var behov finns för att upprätta samverkansavtal med Regionen.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden att säkerställa att SIP tillämpas enligt lagens föreskrifter, både gällande omfattning och frekvens.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden att upprätta samverkansavtal med Regionen inom de områden som identifieras med anledning av ovanstående rekommendation.

Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats inom ett antal områden men att ytterligare förutsättningar behöver skapas för att samverkan ska vara väl fungerande mellan huvudmännen.

Vi bedömer att närvårdsarbetet bidrar till goda förutsättningar för samverkan inom och mellan kommunerna och Regionen.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan på den individnära nivån mellan huvudmännen har minskat i samband med nedläggningarna av öppenvårdsmottagningarna i kommunerna utanför Uppsala kommun.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats mellan BUP och gymnasieskolorna i Uppsala kommun i och med verksamheten Spången och att det finns en väl fungerande samverkan. Vi bedömer att vården för denna målgrupp blir ojämlig för gymnasieeleverna i Knivsta kommun.

Vi bedömer att samverkan fungerar på läns-/regional och lokal nivå. Inom dessa nivåer har det skapats forum för samverkan mellan huvudmännen genom närvårdsarbetet.

Vi bedömer att det i dagsläget inte finns en väl fungerande individnära samverkan mellan BUP och de landstings- och kommundrivna verksamheterna i Knivsta kommun.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden att fortsätta utveckla närvårdsarbetet för att skapa goda förutsättningar till en utvecklad och fungerande samverkan med Regionen.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden utreder om Spångens verksamhet kan upprättas för samtliga av länets gymnasieelever för att säkerställa att vården är jämlik för länets invånare.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden utser den individnära samverkan till ett prioriterat område. Anledningen är att denna samverkan direkt påverkar målgruppen.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden upprättar forum där medarbetarrepresentanter regelbundet får möjlighet att diskutera och arbeta fram struktur och riktlinjer för att möjliggöra samverkan på den individbaserade nivån.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställer att regelbunden uppföljning av hur samverkan fungerar inom och mellan Regionens och kommunernas verksamheter sker. Uppföljning bör ske på samtliga samverkansnivåer: regional, lokal och individnära nivå.

Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

Vi bedömer att ansvaret för samverkan mellan kommun och landsting inte ligger på en ansvarig nämnd eller styrelse och att det är positivt att ansvaret är fördelat på de nämnder och styrelser som är ansvariga för de olika verksamheternas områden.

Vi bedömer att ansvariga nämnder och styrelser inte ställer tydliga krav på samverkan mellan landsting och kommun.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden som är ansvariga för samverkan träffas regelbundet för att säkerställa att samverkan mellan kommun och Region sker.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden upprättar tydliga krav på samverkan mellan Region och kommun.

System, rutiner och uppföljning av resultat

Vi bedömer att det finns flera olika system och rutiner för att följa upp medicinska och ekonomiska resultat. Vi bedömer att det finns system och rutiner som är tillförlitliga och säkra men att systemen och rutinerna kräver kontinuerlig förbättring samt regelbunden underhållning för att kunna tillräknas som tillförlitliga.

Vi bedömer att kommunen går miste om möjlighet till uppföljning av resultat genom att inte genomföra produktionsplanering och –uppföljning.

Vi bedömer att verksamhetsuppföljning och resultatredovisning inom kommunen inte är tillräckligt kopplad till ändamålsenliga mål för samverkan gällande barn och unga med psykisk ohälsa.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden regelbundet kartlägger befintliga system och rutiner med syfte att identifiera och åtgärda eventuella fel.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställer att uppdatering av befintliga system och rutiner sker regelbundet.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden överväger att införa produktionsplanering i kommunens verksamheter för att möjliggöra bättre kontroll och uppföljning av verksamheterna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden utarbetar ändamålsenliga mål om samverkan samt säkerställer att verksamhetsuppföljning och resultatrapporter är kopplade till och innehåller ändamålsenliga mål om samverkan.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt kommunstyrelsen utreder hur IT och innovationer kan underlätta att utbyta information i journalsystem mellan skola och landsting.

Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

Vi bedömer att de grupper av barn och unga som identifierats som grupper som faller mellan stolarna inte är specifika för Uppsala län utan är vanligt förekommande även i andra län. Dessa grupper är inte heller nya grupper utan det är återkommande samma utsatta grupper som riskerar att falla mellan stolarna.

Vi bedömer att SIP är ett användbart verktyg för att hindra att barn och unga faller mellan stolarna. Genom att använda sig av SIP kan både patienten och involverade verksamheter få en god översikt gällande patienten och frågeställningar.

Vi bedömer att det inte finns en fungerande samverkan över hela länet i det förebyggande arbetet gällande hanteringen av "hemmasittare" i grundskolan.

Vi bedömer att det skiljer sig åt mellan kommunerna hur verksamheterna arbetar med att fånga upp barn som riskerar att falla mellan stolarna då alla kommuner inte genomför samma projekt.

Vi bedömer att det finns en fungerande samverkan över hela länet på läns-/regional och lokal nivå i det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*. Däremot saknas samverkan mellan landsting och kommun på en individnära nivå.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställer att kartläggningar genomförs av samtliga grupper som riskerar att falla mellan stolarna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden följer upp att arbete för att motverka att barn och unga faller mellan stolarna regelbundet för att skapa kontroll och insyn gällande hur dessa situationer kan motverkas.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställer att verktyget SIP används i tillfredsställande utsträckning.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställer att organiserat arbete för att fånga upp ”hemmasittare” i grundskolan och gymnasiet finns.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden samverka på alla nivåer gällande det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*.

2.13.5. **lakttagelser: Enköpings kommun**

Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

I och med att BUP:s öppenvårdsmottagning i Enköpings kommun har stängts ner har verksamheten för barn och unga förändrats inom kommunen. Det innebär förändringar i tillgänglighet men också ökad belastning för kommunens verksamheter som har fått ta ett större ansvar i och med att tillgängligheten till BUP har minskat för patienter och anhöriga. I individuella intervjuer och i fokusgrupper framkommer att det finns en generell uppfattning att elevhälsan i dagsläget inte räcker till och inte kan verka ändamålsenligt. Majoriteten av de intervjuade inom elevhälsan upplever att de på grund av att BUP kräver att de ska ha genomfört basutredningar inte hinner utföra sitt grundläggande uppdrag.

Inom individ- och familjeomsorgen samt inom övrig verksamhet inom socialtjänsten beskrivs BUP:s omorganisation med nedläggning av öppenvårdsmottagningarna utanför Uppsala kommun som märkbart påtaglig. Samtliga intervjuade inom verksamheten beskriver en ökad arbetsbelastning till följd av omorganisationen.

Från intervjuer med kommunala verksamheter beskrivs att tillgängligheten inte mäts enligt väntetider och verksamheterna innefattas därmed inte av vårdgarantin.

Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

Ansvarsfördelningen inom och mellan landstinget och kommunen finns definierad i lagtext, överenskommelser, riktlinjer och avtal. Utöver dessa har varje verksamhet egna uppdragsbeskrivningar avseende ansvar och målgrupp. Inom de intervjuade verksamheterna beskrivs att de överlag upplever uppdragsbeskrivningarna som tydliga och att kännedomen om den egna verksamhetens område är god.

Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

Samverkan på individbaserad nivå mellan Enköpings kommun och BUP har begränsats på grund av den personalbrist som förekom under större delen av 2016 samt nedläggningen av BUP:s öppenvårdsmottagning i kommunen. Avsaknad av samverkansavtal mellan kommunen och landstinget beskrivs försvåra samverkan på samtliga nivåer.

Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

Ansvar för samverkan mellan kommun och landsting ligger inte på någon enskild nämnd eller styrelse utan är fördelat på kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden, och vård- och omsorgsnämnden.

Socialnämnden i Enköpings kommun ställer krav på samverkan med landstinget gällande unga vuxna som har problem med beroende i kombination med psykisk ohälsa. Utöver det ställer de ansvariga nämnderna inga tydliga krav på samverkan mellan kommun och landsting gällande barn och unga med psykisk ohälsa i sina mål- och budgetrapporter.

System, rutiner och uppföljning av resultat

Elevhälsan genomför hälsosamtal med elever som dokumenteras och följs upp. Inom elevhälsoteamen i respektive kommun sker också regelbundna möten för att följa upp elevers medicinska resultat.

Elevhälsan använder journalsystemet Prorenata till bland annat uppföljning av resultat, både utifrån statistik gällande antal elever inom elevhälsan men också uppföljning av ansvariga och samordning av elevernas situation.

Socialstyrelsen har tagit fram ett arbetssätt för att kartlägga och bedöma barns behov, kallat Barns Behov i Centrum (BBIC). Arbetssättet innefattar tydliga riktlinjer och ramar gällande utförande och systematisk uppföljning. Enköpings kommun tillämpar BBIC som system för att följa upp medicinska resultat från socialtjänstens verksamhet.

I kommunens verksamheter elevhälsan och individ- och familjeomsorgen tillämpas avvikelshantering. Det finns riktlinjer för hur avvikelserapporter ska skrivas om avvikelser sker. Utöver skriftliga avvikelserapporter sker även avvikelserapportering muntligen i samtal med ansvarig chef samt under gemensamma personalmöten. Avvikelsesystemet beskrivs som ett fördelaktigt verktyg för uppföljning men att det borde användas mer frekvent.

Utöver avvikelserapporter beskrivs Lex Maria och Lex Sarah som system som används i uppföljningssyfte vid avvikelser i både elevhälsan och individ- och familjeomsorgen.

Produktionsplanering tillämpas inte i kommunens verksamheter.

Resultat av verksamheten följs upp och rapporteras till beslutsfattare på en övergripande nivå för att användas som beslutsunderlag. Rapportering och uppföljning sker främst via nämndernas tertials- och årsrapporter. Rapportering och uppföljning sker också muntligen via månatliga kommunfullmäktigemöten. Under dessa möten behandlas frågeställningar som för tillfället är aktuella, det finns ingen stående punkt gällande psykisk ohälsa.

Socialnämnden i Enköpings kommun ställer krav på samverkan med landstinget gällande unga vuxna som har problem med beroende i kombination med psykisk ohälsa.

Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

Projektet *#jagmed* pågår i Enköpings kommun för att motverka att gymnasieelever hoppar av skolan. Projektet *Skolan som arena* finns för att fånga upp "hemmasittare" i grundskolan. Det saknas formellt upprättade projekt/arbeten för övriga grupper som uppges att riskera att falla mellan stolarna. Elevhälsan ingår i den länsgemensamma samverkan i det förebyggande arbetet när det gäller analys v enkäten *Liv och hälsa ung*.

2.13.6. **Bedömningar och rekommendationer: Enköpings kommun**

Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

Vi bedömer att samtliga verksamheter som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa har påverkats av BUP:s omorganisation gällande nedläggningen av öppenvårdsmottagningarna. Vi bedömer att verksamheterna har fått ta en ökad arbetsbelastning avseende de patienter som BUP inte har kunnat ta emot. Framför allt inom kommunernas individ- och familjeomsorg och elevhälsa. Bedömningen baseras på intervjuer där det lyfts att vid fall där BUP inte har haft möjlighet att ta emot en patient har personal inom individ- och familjeomsorgen samt elevhälsan utfört uppgifter som ligger på BUP:s ansvar.

Vi bedömer att systematisk kartläggning av barn och ungdomars psykiska hälsa sker separat per verksamhet och att det saknas gemensamma kartläggningar mellan verksamheterna.

Vi bedömer att personalsituationen inom BUP har lett till att personal i andra verksamheter, som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa, utför arbetsuppgifter som de inte har kompetens för. Bedömningen avser främst utredningar som går in på medicinskt område som personal inom individ- och familjeomsorg samt elevhälsa inte har utbildning eller kompetens för.

Vi bedömer att möjligheten till att följa upp tillgänglighet inom kommunala verksamheter inte är lika god eller organiserad som inom de landstingsdrivna.

Vi rekommenderar att Enköpings kommun kommunstyrelse, socialnämnd, utbildningsnämnd och vård- och omsorgsnämnd genomför systematiska kartläggningar för att säkerställa att patienters fullständiga behov och flöde mellan verksamheterna kartläggs tillsammans med sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i Region Uppsala.

Vi rekommenderar att Enköpings kommun kommunstyrelse, socialnämnd, utbildningsnämnd och vård- och omsorgsnämnd genomför kartläggningar för att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av de genomförda omorganisationerna inom BUP tillsammans med sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i Region Uppsala.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden genomför kartläggningar för att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av bristandettillgänglighet.

Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

Vi bedömer att ansvarsfördelning till viss del finns upprättad inom och mellan landstinget och länets kommuner vad gäller samarbete, planering och genomförande av vården för barnen och

unga med psykisk ohälsa men att det finns brister inom vissa områden som försvårar för verksamheterna när det gäller avgränsning och samarbete. Det saknas en tydlig och tillräcklig ansvarsfördelning mellan verksamheterna för de patienter som befinner sig i den så kallade "mellannivån", det vill säga de patienter som inte har tillräckligt komplicerade frågeställningar för att ansvarsmässigt ligga under barn- och ungdomspsykiatriens (BUP) ansvar, men ändå har för komplicerade frågeställningar för elevhälsan eller socialtjänsten.

Vi bedömer att SIP är ett användbart verktyg för att tydliggöra ansvarsfördelningen när huvudmännen behöver samverka gällande enskilda patienter.

Vi bedömer att det faktum att Enköpings kommun inte har några ingångna avtal gällande samverkan med andra verksamheter som är involverade i barn och unga med psykisk ohälsa bidrar till en minskad samt i delar avsaknad av samverkan. Avsaknaden av samverkansavtal med Enköpings kommun försvårar arbetet för medarbetare både inom kommunens verksamheter och landstingets verksamheter, då bland annat ansvarsfördelningen inte är tydliggjord.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden att genomföra kartläggningar för att utreda var behov finns för att upprätta samverkansavtal med Regionen.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden att säkerställa att SIP tillämpas enligt lagens föreskrifter, både gällande omfattning och frekvens.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden att upprätta samverkansavtal med Regionen inom de områden som identifieras med anledning av ovanstående rekommendation.

Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan i form av samverkansavtal saknas i Enköpings kommun.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan på den individnära nivån mellan huvudmännen har minskat i samband med nedläggningarna av öppenvårdsmottagningarna i kommunerna utanför Uppsala kommun.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats mellan BUP och gymnasieskolorna i Uppsala kommun i och med verksamheten Spången och att det finns en väl fungerande samverkan. Vi bedömer att vården för denna målgrupp blir ojämlig för gymnasieeleverna i Enköpings kommun.

Vi bedömer att det i dagsläget inte finns en väl fungerande individnära samverkan mellan BUP och de landstings- och kommundrivna verksamheterna i Enköpings kommun.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden utreder om Spångens verksamhet kan upprättas för samtliga av länets gymnasieelever för att säkerställa att vården är jämlik för länets invånare.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden, skolnämnden, och vård- och omsorgsnämnden i Enköpings kommun säkerställer att förutsättningar för samverkan upprättas likt i de övriga kommunerna.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden, och vård- och omsorgsnämnden utser den individnära samverkan till ett prioriterat område. Anledningen är att denna samverkan direkt påverkar målgruppen.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden upprättar forum där medarbetarrepresentanter regelbundet får möjlighet att diskutera och arbeta fram struktur och riktlinjer för att möjliggöra samverkan på den individbaserade nivån.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden säkerställer att regelbunden uppföljning av hur samverkan fungerar inom och mellan Regionens och kommunernas verksamheter sker. Uppföljning bör ske på samtliga samverkansnivåer: regional, lokal och individnära nivå.

Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

Vi bedömer att ansvaret för samverkan mellan kommun och landsting inte ligger på en ansvarig nämnd eller styrelse och att det är positivt att ansvaret är fördelat på de nämnder och styrelser som är ansvariga för de olika verksamheternas områden.

Vi bedömer att kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden inte ställer tydliga krav på samverkan mellan Region och kommun.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden som är ansvariga för samverkan träffas regelbundet för att säkerställa att samverkan mellan kommun och Region sker.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden upprättar tydliga krav på samverkan mellan Region och kommun.

System, rutiner och uppföljning av resultat

Vi bedömer att det finns flera olika system och rutiner för att följa upp medicinska och ekonomiska resultat. Vi bedömer att det finns system och rutiner som är tillförlitliga och säkra men att systemen och rutinerna kräver kontinuerlig förbättring samt regelbunden underhållning för att kunna tillräknas som tillförlitliga.

Vi bedömer att kommunerna går miste om möjlighet till uppföljning av resultat genom att inte genomföra produktionsplanering och -uppföljning.

Vi bedömer att verksamhetsuppföljning och resultatredovisning inom kommunen inte är tillräckligt kopplad till ändamålsenliga mål för samverkan gällande barn och unga med psykisk ohälsa.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden, och vård- och omsorgsnämnden regelbundet kartlägger befintliga system och rutiner med syfte att identifiera och åtgärda eventuella fel.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden, och vård- och omsorgsnämnden säkerställer att uppdatering av befintliga system och rutiner sker regelbundet.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen överväger att införa produktionsplanering i kommunens verksamheter för att möjliggöra bättre kontroll och uppföljning av verksamheterna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden, och vård- och omsorgsnämnden utarbetar ändamålsenliga mål för samverkan samt säkerställer att verksamhetsuppföljning och resultatrapporter är kopplade till uppföljningsbara mål om samverkan.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen utreder hur IT och innovationer kan underlätta att utbyta information i journalsystem mellan skola och landsting.

Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

Vi bedömer att de grupper av barn och unga som identifierats som grupper som faller mellan stolarna inte är specifika för Uppsala län utan är vanligt förekommande även i andra län. Dessa grupper är inte heller nya grupper utan det är återkommande samma utsatta grupper som riskerar att falla mellan stolarna.

Vi bedömer att SIP är ett användbart verktyg för att hindra att barn och unga faller mellan stolarna. Genom att använda sig av SIP kan både patienten och involverade verksamheter få en god översikt gällande patienten och frågeställningar.

Vi bedömer att det finns en fungerande samverkan i det förebyggande arbetet gällande hanteringen av "hemmasittare" i grundskolan.

Vi bedömer att det skiljer sig åt mellan kommunerna hur verksamheterna arbetar med att fånga upp barn som riskerar att falla mellan stolarna då alla kommuner inte genomför samma projekt.

Vi bedömer att det finns en fungerande samverkan över hela länet på läns-/regional och lokal nivå i det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*. Däremot saknas samverkan mellan landsting och kommun på en individnära nivå.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden säkerställer att kartläggningar genomförs av samtliga grupper som riskerar att falla mellan stolarna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden följer upp att arbete för att motverka att barn och unga faller mellan stolarna regelbundet för att skapa kontroll och insyn gällande hur dessa situationer kan motverkas.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden säkerställer att verktyget SIP används i tillfredsställande utsträckning.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden säkerställer att organiserat arbete för att fånga upp "hemmasittare" i gymnasiet finns.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, skolnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden samverkar på alla nivåer gällande det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*.

2.13.7. **Iakttagelser: Heby kommun**

Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

Invånarna i Heby kommun tillhör BUP i Uppsala kommuns upptagningsområde. Trots att BUP:s verksamhet finns tillgänglig i Uppsala har tillgängligheten förändrats under 2016, framför allt under hösten då BUP:s verksamhet i Uppsala har tagit över hela länets patienter. I individuella intervjuer och i fokusgrupper framkommer att det finns en generell uppfattning att elevhälsan i dagsläget inte räcker till och inte kan verka ändamålsenligt. Majoriteten av de intervjuade inom elevhälsan upplever att de på grund av att BUP kräver att de ska ha genomfört basutredningar inte hinner utföra sitt grundläggande uppdrag.

Inom individ- och familjeomsorgen samt inom övrig verksamhet inom socialtjänsten beskrivs BUP:s omorganisation med nedläggning av öppenvårdsmottagningarna utanför Uppsala kommun som märkbart påtaglig. Samtliga intervjuade inom verksamheten beskriver en ökad arbetsbelastning till följd av omorganisationen.

Från intervjuer med kommunala verksamheter beskrivs att tillgängligheten inte mäts enligt väntetider och verksamheterna innefattas därmed inte av vårdgarantin.

Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

Ansvarsfördelningen inom och mellan landstinget och kommunen finns definierad i lagtext, överenskommelser, riktlinjer och avtal. Utöver dessa har varje verksamhet egna uppdragsbeskrivningar avseende ansvar och målgrupp. Inom de intervjuade verksamheterna beskrivs att de överlag upplever uppdragsbeskrivningarna som tydliga och att kännedomen om den egna verksamhetens område är god.

Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

Förutsättningar för samverkan på läns-/regional och lokal nivå har skapats genom närvårdsarbetet. Samverkan på individbaserad nivå mellan Heby kommun och BUP har begränsats på grund av den personalbrist som har varit under större delen av 2016.

Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

Ansvaret för samverkan mellan kommun och landsting ligger inte på någon enskild nämnd eller styrelse utan är fördelat på kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden.

De ansvariga nämnderna ställer inga tydliga krav på samverkan mellan kommun och landsting gällande barn och unga med psykisk ohälsa i sina mål- och budgetrapporter.

System, rutiner och uppföljning av resultat

Elevhälsan genomför hälsosamtal med elever som dokumenteras och följs upp. Inom elevhälsoteamen i respektive kommun sker också regelbundna möten för att följa upp elevers medicinska resultat.

Elevhälsan använder journalsystemet Prorenata till bland annat uppföljning av resultat, både utifrån statistik gällande antal elever inom elevhälsan men också uppföljning av ansvariga och samordning av elevernas situation.

Socialstyrelsen har tagit fram ett arbetssätt för att kartlägga och bedöma barns behov, kallat Barns Behov i Centrum (BBIC). Arbetssättet innefattar tydliga riktlinjer och ramar gällande utförande och systematisk uppföljning. Heby kommun tillämpar BBIC som system för att följa upp medicinska resultat från socialtjänstens verksamhet.

I kommunens verksamheter elevhälsan och individ- och familjeomsorgen tillämpas avvikelshantering. Det finns riktlinjer för hur avvikelserapporter ska skrivas om avvikelser sker. Utöver skriftliga avvikelserapporter sker även avvikelserapportering muntligen i samtal med ansvarig chef samt under gemensamma personalmöten. Avvikelsesystemet beskrivs som ett användbart verktyg för uppföljning men att det borde användas mer frekvent.

Utöver avvikelserapporter beskrivs Lex Maria och Lex Sarah som system som används i uppföljningssyfte vid avvikelser i både elevhälsan och individ- och familjeomsorgen.

Produktionsplanering tillämpas inte i kommunens verksamheter.

Resultat av verksamheten följs upp och rapporteras till beslutsfattare på en övergripande nivå för att användas som beslutsunderlag. Rapportering och uppföljning sker främst via nämndernas tertials- och årsrapporter. Rapportering och uppföljning sker också muntligen via månatliga kommunfullmäktigemöten. Under dessa möten behandlas frågeställningar som för tillfället är aktuella, det finns ingen stående punkt gällande psykisk ohälsa. Vid kommunens närvårdsgrupps sammankomster följs pågående projekt inom närvårdsarbetet upp.

Verksamhetsuppföljning och resultatredovisning är inte kopplad till ändamålsenliga mål för samverkan gällande barn och unga med psykisk ohälsa.

Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

Heby kommun saknar formellt upprättade projekt/arbeten för övriga grupper som uppges att riskera att falla mellan stolarna. Elevhälsan ingår i den länsgemensamma samverkan i det förebyggande arbetet med analys av enkäten *Liv och hälsa ung*.

2.13.8. **Bedömningar och rekommendationer: Heby kommun**

Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

Vi bedömer att samtliga verksamheter som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa har påverkats av BUP:s omorganisation gällande nedläggningen av öppenvårdsmottagningarna. Vi bedömer att verksamheterna har fått ta en ökad arbetsbelastning avseende de patienter som BUP inte har kunnat ta emot. Framför allt inom kommunernas individ- och familjeomsorg och elevhälsa. Bedömningen baseras på intervjuer där det lyfts att vid fall där BUP inte har haft möjlighet att ta emot en patient har personal inom individ- och familjeomsorgen samt elevhälsan utfört uppgifter som ligger inom BUP:s ansvar.

Vi bedömer att systematisk kartläggning av barn och ungdomars psykiska hälsa sker separat per verksamhet och att det saknas gemensamma kartläggningar mellan verksamheterna.

Vi bedömer att personalsituationen inom BUP har lett till att personal i andra verksamheter, som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa, utför arbetsuppgifter som de inte har kompetens för. Bedömningen avser främst utredningar som går in på medicinskt område som personal inom individ- och familjeomsorg samt elevhälsa inte har utbildning eller kompetens för.

Vi rekommenderar att Heby kommuns kommunstyrelse, socialnämnd, utbildningsnämnd och vård- och omsorgsnämnd genomför systematiska kartläggningar för att säkerställa att patienters fullständiga behov och flöde mellan verksamheterna kartläggs tillsammans med sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i Region Uppsala.

Vi rekommenderar att Heby kommuns kommunstyrelse, socialnämnd, utbildningsnämnd och vård- och omsorgsnämnd genomför kartläggningar för att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av de genomförda omorganisationerna inom BUP tillsammans med sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i Region Uppsala.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden genomför kartläggningar för att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av bristande tillgänglighet.

Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

Vi bedömer att ansvarsfördelning till viss del finns upprättad inom och mellan landstinget och länets kommuner vad gäller samarbete, planering och genomförande av vården för barnen och unga med psykisk ohälsa men att det finns brister inom vissa områden som försvårar för verksamheterna när det gäller avgränsning och samarbete. Det saknas en tydlig och tillräcklig ansvarsfördelning mellan verksamheterna för de patienter som befinner sig i den så kallade "mellannivån", det vill säga de patienter som inte har tillräckligt komplicerade frågeställningar

för att ansvarsmissigt ligga under barn- och ungdomspsykiatriens (BUP) ansvar, men ändå har för komplicerade frågeställningar för elevhälsan eller socialtjänsten.

Vi bedömer att SIP är ett fördelaktigt verktyg för att tydliggöra ansvarsfördelningen när huvudmännen behöver samverka gällande enskilda patienter.

Vi bedömer att det finns ingångna avtal inom flera områden inom och mellan landstinget och kommunerna. De avtal som finns upprättade förbinder inte huvudmännen att utföra väl definierade uppgifter utan beskriver snarare syfte med avtal och involverade verksamheters ansvarsområden. Vi bedömer att de avtal som finns upprättade är tillräckligt specifika gällande uppgiftsbeskrivningar för att inte vara begränsande då individuella fall ska bearbetas.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden att genomföra kartläggningar för att utreda var behov finns för att upprätta samverkansavtal med Regionen.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden att säkerställa att SIP tillämpas enligt lagens föreskrifter, både gällande omfattning och frekvens.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden att upprätta samverkansavtal inom de områden som identifieras med anledning av ovanstående rekommendation.

Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats inom ett antal områden men att ytterligare förutsättningar behöver skapas för att samverkan ska vara väl fungerande mellan huvudmännen.

Vi bedömer att närvårdsarbetet bidrar till goda förutsättningar för samverkan inom och mellan kommunen och landstinget.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan på den individnära nivån mellan huvudmännen har minskat i samband med nedläggningarna av öppenvårdsmottagningarna i kommunerna utanför Uppsala kommun.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats mellan BUP och gymnasieskolorna i Uppsala kommun i och med verksamheten Spången och att det finns en väl fungerande samverkan. Vi bedömer att vården blir ojämlig för gymnasieeleverna i Heby kommun.

Vi bedömer att samverkan fungerar på läns-/regional och lokal nivå. Inom dessa nivåer har det skapats forum för samverkan mellan huvudmännen genom närvårdsarbetet.

Vi bedömer att det i dagsläget inte finns en väl fungerande individnära samverkan mellan BUP och de landstings- och kommundrivna verksamheterna utanför Uppsala kommun.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden att fortsätta utveckla närvårdsarbetet för att skapa goda förutsättningar till en utvecklad och fungerande samverkan med Region Uppsala.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden utreder om Spångens verksamhet kan upprättas för samtliga av länets gymnasieelever för att säkerställa att vården är jämlik för länets invånare.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden utser den individnära samverkan till ett prioriterat område. Anledningen är att denna samverkan direkt påverkar målgruppen.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden upprättar forum där medarbetarrepresentanter regelbundet får möjlighet att diskutera och arbeta fram struktur och riktlinjer för att möjliggöra samverkan på den individbaserade nivån.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden säkerställer att regelbunden uppföljning av hur samverkan fungerar inom och mellan Regionens och kommunens verksamheter sker. Uppföljning bör ske på samtliga samverkansnivåer: regional, lokal och individnära nivå.

Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

Vi bedömer att ansvaret för samverkan mellan kommun och landsting inte ligger på en ansvarig nämnd eller styrelse och att det är positivt att ansvaret är fördelat på de nämnder och styrelser som är ansvariga för de olika verksamheternas områden.

Vi bedömer att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden styrelser inte ställer tydliga krav på samverkan mellan landsting och kommun.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden som är ansvariga för samverkan träffas regelbundet för att säkerställa att samverkan mellan kommun och Region sker.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden upprättar tydliga krav på samverkan mellan Region och kommun.

System, rutiner och uppföljning av resultat

Vi bedömer att det finns flera olika system och rutiner för att följa upp medicinska och ekonomiska resultat. Vi bedömer att det finns system och rutiner som är tillförlitliga och säkra men att systemen och rutinerna kräver kontinuerlig förbättring samt regelbunden underhållning för att kunna tillräknas som tillförlitliga.

Vi bedömer att kommunen går miste om möjlighet till uppföljning av resultat genom att inte genomföra produktionsplanering och –uppföljning.

Vi bedömer att verksamhetsuppföljning och resultatredovisning inom kommunen inte är tillräckligt kopplad till ändamålsenliga mål för samverkan gällande barn och unga med psykisk ohälsa.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden regelbundet kartlägger befintliga system och rutiner med syfte att identifiera och åtgärda eventuella fel.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden an säkerställer att uppdatering av befintliga system och rutiner sker regelbundet.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden överväger att införa produktionsplanering i kommunens verksamheter för att möjliggöra bättre kontroll och uppföljning av verksamheterna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden utarbetar ändamålsenliga mål för samverkan samt säkerställer att verksamhetsuppföljning och resultatrapporter är kopplade till uppföljningsbara mål för samverkan.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt kommunstyrelserna utreder hur IT och innovationer kan underlätta att utbyta information i journalsystem mellan skola och Region.

Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

Vi bedömer att de grupper av barn och unga som identifierats som grupper som faller mellan stolarna inte är specifika för Uppsala län utan är vanligt förekommande även i andra län. Dessa grupper är inte heller nya grupper utan det är återkommande samma utsatta grupper som riskerar att falla mellan stolarna.

Vi bedömer att SIP är ett användbart verktyg för att hindra att barn och unga faller mellan stolarna. Genom att använda sig av SIP kan både patienten och involverade verksamheter få en god översikt gällande patienten och frågeställningar.

Vi bedömer att det inte finns en fungerande samverkan över hela länet i det förebyggande arbetet gällande hanteringen av "hemmasittare" i grundskolan.

Vi bedömer att det faktum att Heby kommun inte har något projekt för att organisera arbetet med att fånga upp "hemmasittare" hindrar möjligheten att fånga upp denna grupp.

Vi bedömer att det skiljer sig åt mellan kommunerna hur verksamheterna arbetar med att fånga upp barn som riskerar att falla mellan stolarna då alla kommuner inte genomför samma projekt.

Vi bedömer att det finns en fungerande samverkan över hela länet på läns-/regional och lokal nivå i det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*. Däremot saknas samverkan mellan landsting och kommun på en individnära nivå.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden säkerställer att kartläggningar genomförs av samtliga grupper som riskerar att falla mellan stolarna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden elevhälsan följer upp att arbete för att motverka att barn och unga faller mellan stolarna regelbundet för att skapa kontroll och insyn gällande hur dessa situationer kan motverkas.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden säkerställer att verktyget SIP används i tillfredsställande utsträckning.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden säkerställer att organiserat arbete för att fånga upp "hemmasittare" i grundskolan och gymnasiet finns.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden samverka på alla nivåer gällande det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*.

2.13.9. **Iakttagelser: Håbo kommun**

Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

I och med att BUP:s öppenvårdsmottagning i Bålsta har stängts ner har verksamheten för barn och unga förändrats inom kommunen. Det innebär förändringar i tillgänglighet men också ökad belastning för kommunens verksamheter som har fått ta ett större ansvar i och med att tillgängligheten till BUP har minskat för patienter och anhöriga.

I individuella intervjuer och i fokusgrupper framkommer att det finns en generell uppfattning att elevhälsan i dagsläget inte räcker till och inte kan verka ändamålsenligt. Majoriteten av de intervjuade inom elevhälsan upplever att de på grund av att BUP kräver att de ska ha genomfört basutredningar inte hinner utföra sitt grundläggande uppdrag.

Inom individ- och familjeomsorgen samt inom övrig verksamhet inom socialtjänsten beskrivs BUP:s omorganisation med nedläggning av öppenvårdsmottagningarna utanför Uppsala kommun som märkbart påtaglig. Samtliga intervjuade inom verksamheten beskriver en ökad arbetsbelastning till följd av omorganisationen.

Från intervjuer med kommunala verksamheter beskrivs att tillgängligheten inte mäts enligt väntetider och verksamheterna innefattas därmed inte av vårdgarantin.

Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

Ansvarsfördelningen inom och mellan landstinget och kommunen finns definierad i lagtext, överenskommelser, riktlinjer och avtal. Utöver dessa har varje verksamhet egna uppdragsbeskrivningar avseende ansvar och målgrupp. Inom de intervjuade verksamheterna beskrivs att de överlag upplever uppdragsbeskrivningarna som tydliga och att kännedomen om den egna verksamhetens område är god.

Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

Förutsättningar för samverkan på läns-/regional och lokal nivå har skapats genom närvårdsarbetet. Samverkan på individbaserad nivå mellan Håbo kommun och BUP har begränsats på grund av den personalbrist som förkom under större delen av 2016.

Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

Ansvar för samverkan mellan kommun och landsting ligger inte på någon enskild nämnd eller styrelse utan är fördelat på kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden.

De ansvariga nämnderna ställer inga tydliga krav på samverkan mellan kommun och landsting gällande barn och unga med psykisk ohälsa i sina mål- och budgetrapporter.

System, rutiner och uppföljning av resultat

Elevhälsan genomför hälsosamtal med elever som dokumenteras och följs upp. Inom elevhälsoteamen i respektive kommun sker också regelbundna möten för att följa upp elevers medicinska resultat.

Elevhälsan använder journalsystemet Prorenata till bland annat uppföljning av resultat, både utifrån statistik gällande antal elever inom elevhälsan men också uppföljning av ansvariga och samordning av elevernas situation.

Socialstyrelsen har tagit fram ett arbetssätt för att kartlägga och bedöma barns behov, kallat Barns Behov i Centrum (BBIC). Arbetssättet innefattar tydliga riktlinjer och ramar gällande utförande och systematisk uppföljning. Håbo kommun tillämpar BBIC som system för att följa upp medicinska resultat från socialtjänstens verksamhet.

I kommunens verksamheter elevhälsan och individ- och familjeomsorgen tillämpas avvikelshantering. Det finns riktlinjer för hur avvikelserapporter ska skrivas om avvikelser sker. Utöver skriftliga avvikelserapporter sker även avvikelserapportering muntligen i samtal med ansvarig chef samt under gemensamma personalmöten. Avvikelsesystemet beskrivs som ett användbart verktyg för uppföljning men att det borde användas mer frekvent.

Utöver avvikelserapporter beskrivs Lex Maria och Lex Sarah som system som används i uppföljningssyfte vid avvikelser i både elevhälsan och individ- och familjeomsorgen.

Produktionsplanering tillämpas inte i kommunens verksamheter.

Resultat av verksamheten följs upp och rapporteras till beslutsfattare på en övergripande nivå för att användas som beslutsunderlag. Rapportering och uppföljning sker främst via nämndernas tertials- och årsrapporter. Rapportering och uppföljning sker också muntligen via månatliga kommunfullmäktigemöten. Under dessa möten behandlas frågeställningar som för tillfället är aktuella, det finns ingen stående punkt gällande psykisk ohälsa. Vid kommunens närvårdsgrupps sammankomster följs pågående projekt inom närvårdsarbetet upp.

Verksamhetsuppföljning och resultatredovisning är inte kopplad till ändamålsenliga mål för samverkan gällande barn och unga med psykisk ohälsa.

Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

Projektet *#jagmed* pågår i Håbo kommun för att motverka att gymnasieelever hoppar av skolan. Det saknas projekt finns för att fånga upp "hemmasittare" i grundskolan. Det saknas formellt upprättade projekt/arbeten för övriga grupper som uppges att riskera att falla mellan stolarna. Elevhälsan ingår i den länsgemensamma samverkan i det förebyggande arbetet när det gäller analys av enkäten *Liv och hälsa ung*.

2.13.10. **Bedömningar och rekommendationer: Håbo kommun**

Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

Vi bedömer att samtliga verksamheter som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa har påverkats av BUP:s omorganisation gällande nedläggningen av öppenvårdsmottagningarna. Vi bedömer att verksamheterna har fått ta en ökad arbetsbelastning avseende de patienter som BUP inte har kunnat ta emot. Framför allt inom kommunernas individ- och familjeomsorg och elevhälsa. Bedömningen baseras på intervjuer där det lyfts att vid fall där BUP inte har haft möjlighet att ta emot en patient har personal inom individ- och familjeomsorgen samt elevhälsan utfört uppgifter som ligger på BUP:s ansvar.

Vi bedömer att systematisk kartläggning av barn och ungdomars psykiska hälsa sker separat per verksamhet och att det saknas gemensamma kartläggningar mellan verksamheterna.

Vi bedömer att personalsituationen inom BUP har lett till att personal i andra verksamheter, som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa, utför arbetsuppgifter som de inte har kompetens för. Bedömningen avser främst utredningar som går in på medicinskt område som personal inom individ- och familjeomsorg samt elevhälsa inte har utbildning eller kompetens för.

Vi bedömer att möjligheten till att följa upp tillgänglighet inom kommunala verksamheter inte är lika god eller organiserad som inom de landstingsdrivna.

Vi rekommenderar att Håbo kommuns kommunstyrelse, socialnämnd, utbildningsnämnd och vård- och omsorgsnämnd genomför systematiska kartläggningar för att säkerställa att patienters fullständiga behov och flöde mellan verksamheterna kartläggs tillsammans med sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i Region Uppsala.

Vi rekommenderar att Håbo kommuns kommunstyrelse, socialnämnd, utbildningsnämnd och vård- och omsorgsnämnd genomför kartläggningar för att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av de genomförda omorganisationerna inom BUP tillsammans med sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i Region Uppsala.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden genomför kartläggningar för att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av bristande tillgänglighet.

Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

Vi bedömer att ansvarsfördelning till viss del finns upprättad inom och mellan landstinget och länets kommuner vad gäller samarbete, planering och genomförande av vården för barnen och unga med psykisk ohälsa men att det finns brister inom vissa områden som försvårar för verksamheterna när det gäller avgränsning och samarbete. Det saknas en tydlig och tillräcklig ansvarsfördelning mellan verksamheterna för de patienter som befinner sig i den så kallade "mellannivån", det vill säga de patienter som inte har tillräckligt komplicerade frågeställningar för att ansvarsmässigt ligga under barn- och ungdomspsykiatriens (BUP) ansvar, men ändå har för komplicerade frågeställningar för elevhälsan eller socialtjänsten.

Vi bedömer att SIP är ett användbart verktyg för att tydliggöra ansvarsfördelningen när huvudmännen behöver samverka gällande enskilda patienter.

Vi bedömer att det finns ingångna avtal inom flera områden inom och mellan landstinget och kommunerna. De avtal som finns upprättade förbinder inte huvudmännen att utföra väl definierade uppgifter utan beskriver snarare syfte med avtal och involverade verksameters ansvarsområden. Vi bedömer att de avtal som finns upprättade är tillräckligt specifika gällande uppgiftsbeskrivningar för att inte vara begränsande då individuella fall ska bearbetas.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden att genomföra kartläggningar för att utreda var behov finns för att upprätta samverkansavtal.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden att säkerställa att SIP tillämpas enligt lagens föreskrifter, både gällande omfattning och frekvens.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden att upprätta samverkansavtal med Regionen inom de områden som identifieras med anledning av ovanstående rekommendation.

Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats inom ett antal områden men att ytterligare förutsättningar behöver skapas för att samverkan ska vara väl fungerande mellan huvudmännen.

Vi bedömer att närvårdsarbetet bidrar till goda förutsättningar för samverkan inom och mellan kommunen och Region.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan på den individnära nivån mellan huvudmännen har minskat i samband med nedläggningarna av öppenvårdsmottagningarna i kommunerna utanför Uppsala kommun.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats mellan BUP och gymnasieskolorna i Uppsala kommun i och med verksamheten Spången och att det finns en väl fungerande

samverkan. Vi bedömer att vården blir ojämlig för gymnasieeleverna i Håbo kommun som inte har tillgång till Spångens verksamhet.

Vi bedömer att samverkan fungerar på läns-/regional och lokal nivå. Inom dessa nivåer har det skapats forum för samverkan mellan huvudmännen genom närvårdsarbetet.

Vi bedömer att det i dagsläget inte finns en väl fungerande individnära samverkan mellan BUP och de landstings- och kommundrivna verksamheterna utanför Uppsala kommun.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden att fortsätta utveckla närvårdsarbetet för att skapa goda förutsättningar till en utvecklad och fungerande samverkan med Regionen.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden utreder om Spångens verksamhet kan upprättas för samtliga av länets gymnasieelever för att säkerställa att vården är jämlig för länets invånare.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden utser den individnära samverkan till ett prioriterat område. Anledningen är att denna samverkan direkt påverkar målgruppen.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden upprättar forum där medarbetarrepresentanter regelbundet får möjlighet att diskutera och arbeta fram struktur och riktlinjer för att möjliggöra samverkan på den individbaserade nivån.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden säkerställer att regelbunden uppföljning av hur samverkan fungerar inom och mellan Regionens och kommunens verksamheter sker. Uppföljning bör ske på samtliga samverkansnivåer: regional, lokal och individnära nivå.

Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

Vi bedömer att ansvaret för samverkan mellan kommun och landsting inte ligger på en ansvarig nämnd eller styrelse och att det är positivt att ansvaret är fördelat på de nämnder och styrelser som är ansvariga för de olika verksamheternas områden.

Vi bedömer att kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden inte ställer tydliga krav på samverkan mellan landsting och kommun.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden som är ansvariga för samverkan träffas regelbundet för att säkerställa att samverkan mellan kommun och Region sker.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden upprättar tydliga krav på samverkan mellan Region och kommun.

System, rutiner och uppföljning av resultat

Vi bedömer att det finns flera olika system och rutiner för att följa upp medicinska och ekonomiska resultat. Vi bedömer att det finns system och rutiner som är tillförlitliga och säkra men att systemen och rutinerna kräver kontinuerlig förbättring samt regelbunden underhållning för att kunna tillräknas som tillförlitliga.

Vi bedömer att kommunen går miste om möjlighet till uppföljning av resultat genom att inte genomföra produktionsplanering och –uppföljning.

Vi bedömer att verksamhetsuppföljning och resultatredovisning inom kommunen inte är tillräckligt kopplad till ändamålsenliga mål för samverkan gällande barn och unga med psykisk ohälsa.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden elevhälsan regelbundet kartlägger befintliga system och rutiner med syfte att identifiera och åtgärda eventuella fel.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden säkerställer att uppdatering av befintliga system och rutiner sker regelbundet.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden överväger att införa produktionsplanering i kommunens verksamheter för att möjliggöra bättre kontroll och uppföljning av verksamheterna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden utarbetar ändamålsenliga mål för samverkan samt säkerställer att verksamhetsuppföljning och resultatrapporter är kopplade till uppföljningsbara mål för samverkan.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt kommunstyrelserna utreder hur IT och innovationer kan underlätta att utbyta information i journalsystem mellan skola och landsting.

Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

Vi bedömer att de grupper av barn och unga som identifierats som grupper som faller mellan stolarna inte är specifika för Uppsala län utan är vanligt förekommande även i andra län. Dessa grupper är inte heller nya grupper utan de är återkommande som utsatta att riskera falla genom stolarna.

Vi bedömer att SIP är ett användbart verktyg för att hindra att barn och unga faller mellan stolarna. Genom att använda sig av SIP kan både patienten och involverade verksamheter få en god översikt gällande patienten och frågeställningar.

Vi bedömer att det inte finns en fungerande samverkan över hela länet i det förebyggande arbetet gällande hanteringen av "hemmasittare" i grundskolan.

Vi bedömer att det skiljer sig åt mellan kommunerna hur verksamheterna arbetar med att fånga upp barn som riskerar att falla mellan stolarna då alla kommuner inte genomför samma projekt.

Vi bedömer att det finns en fungerande samverkan över hela länet på läns-/regional och lokal nivå i det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*. Däremot saknas samverkan mellan landsting och kommun på en individnära nivå.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden säkerställer att kartläggningar genomförs av samtliga grupper som riskerar att falla mellan stolarna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden följer upp att arbete för att motverka att barn och unga faller mellan stolarna regelbundet för att skapa kontroll och insyn gällande hur dessa situationer kan motverkas.

Vi rekommenderar att, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden säkerställer att verktyget SIP används i tillfredsställande utsträckning.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden säkerställer att organiserat arbete för att fånga upp "hemmasittare" i grundskolan och gymnasiet finns.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden att samverka på alla nivåer gällande det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*.

2.13.11. **lakttagelser: Östhammars kommun**

Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

I och med att BUP:s öppenvårdsmottagning i Östhammar har stängts ner har verksamheten för barn och unga förändrats inom kommunen. Det innebär förändringar i tillgänglighet men också ökad belastning för kommunens verksamheter som har fått ta ett större ansvar i och med att tillgängligheten till BUP har minskat för patienter och anhöriga. I individuella intervjuer och i fokusgrupper framkommer att det finns en generell uppfattning att elevhälsan i dagsläget inte räcker till och inte kan verka ändamålsenligt. Majoriteten av de intervjuade inom elevhälsan upplever att de på grund av att BUP kräver att de ska ha genomfört basutredningar inte hinner utföra sitt grundläggande uppdrag.

Inom individ- och familjeomsorgen samt inom övrig verksamhet inom socialtjänsten beskrivs BUP:s omorganisation med nedläggning av öppenvårdsmottagningarna utanför Uppsala kommun som märkbart påtagliga. Samtliga intervjuade inom verksamheten beskriver en ökad arbetsbelastning till följd av omorganisationen.

I Östhammars kommun väljer socialtjänsten på grund av den låga tillgängligheten till BUP att köpa in tjänster, däribland utredningar, från privata företag.

Från intervjuer med kommunala verksamheter beskrivs att tillgängligheten inte mäts enligt väntetider och verksamheterna innefattas därmed inte av vårdgarantin.

Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

Ansvarsfördelningen inom och mellan landstinget och kommunen finns definierad i lagtext, överenskommelser, riktlinjer och avtal. Utöver dessa har varje verksamhet egna uppdragsbeskrivningar avseende ansvar och målgrupp. Inom de intervjuade verksamheterna beskrivs att de överlag upplever uppdragsbeskrivningarna som tydliga och att kännedomen om den egna verksamhetens område är god.

Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

Förutsättningar för samverkan på läns-/regional och lokal nivå har skapats genom närvårdsarbetet. Samverkan på individbaserad nivå mellan Östhammars kommun och BUP har begränsats på grund av den personalbrist som har förekom under större delen av 2016 samt nedläggningen av BUP:s öppenvårdsmottagning i kommunen.

Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

Ansvar för samverkan mellan kommun och landsting ligger inte på någon enskild nämnd eller styrelse utan är fördelat på kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden.

De ansvariga nämnderna ställer inga tydliga krav på samverkan mellan kommun och landsting gällande barn och unga med psykisk ohälsa i sina mål- och budgetrapporter.

System, rutiner och uppföljning av resultat

Elevhälsan genomför hälsosamtal med elever som dokumenteras och följs upp. Inom elevhälsoteamen i respektive kommun sker också regelbundna möten för att följa upp elevers medicinska resultat.

Elevhälsan använder journalsystemet Prorenata till bland annat uppföljning av resultat, både utifrån statistik gällande antal elever inom elevhälsan men också uppföljning av ansvariga och samordning av elevernas situation.

Socialstyrelsen har tagit fram ett arbetssätt för att kartlägga och bedöma barns behov, kallat Barns Behov i Centrum (BBIC). Arbetssättet innefattar tydliga riktlinjer och ramar gällande utförande och systematisk uppföljning. Östhammars kommun tillämpar BBIC som system för att följa upp medicinska resultat från socialtjänstens verksamhet.

I kommunens verksamheter elevhälsan och individ- och familjeomsorgen tillämpas avvikelshantering. Det finns riktlinjer för hur avvikelserapporter ska skrivas om avvikelser sker. Utöver skriftliga avvikelserapporter sker även avvikelserapportering muntligen i samtal med ansvarig chef samt under gemensamma personalmöten. Avvikelsesystemet beskrivs som ett fördelaktigt verktyg för uppföljning men att det borde användas mer frekvent.

Utöver avvikelserapporter beskrivs Lex Maria och Lex Sarah som system som används i uppföljningssyfte vid avvikelser i både elevhälsan och individ- och familjeomsorgen.

Produktionsplanering tillämpas inte i kommunens verksamheter.

Resultat av verksamheten följs upp och rapporteras till beslutsfattare på en övergripande nivå för att användas som beslutsunderlag. Rapportering och uppföljning sker främst via nämndernas tertials- och årsrapporter. Rapportering och uppföljning sker också muntligen via månatliga kommunfullmäktigemöten. Under dessa möten behandlas frågeställningar som för tillfället är aktuella, det finns ingen stående punkt gällande psykisk ohälsa. Vid kommunens närvårdsgrupps sammankomster följs pågående projekt inom närvårdsarbetet upp.

Verksamhetsuppföljning och resultatredovisning är inte kopplad till ändamålsenliga mål för samverkan gällande barn och unga med psykisk ohälsa.

Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

Projektet *#jagmed* pågår i Östhammars kommun för att motverka att gymnasieelever hoppar av skolan. Det saknas projekt finns för att fånga upp "hemmasittare" i grundskolan. Det saknas formellt upprättade projekt/arbeten för övriga grupper som uppges att riskera att falla mellan stolarna. Elevhälsan ingår i den länsgemensamma samverkan i det förebyggande arbetet när det gäller analys av enkäten *Liv och hälsa ung*.

2.13.12. Bedömningar och rekommendationer: Östhammars kommun

Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

Vi bedömer att samtliga verksamheter som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa har påverkats av BUP:s omorganisation gällande nedläggningen av öppenvårdsmottagningarna. Vi bedömer att verksamheterna har fått ta en ökad arbetsbelastning avseende de patienter som BUP inte har kunnat ta emot. Framför allt inom kommunernas individ- och familjeomsorg och elevhälsa. Bedömningen baseras på intervjuer där det lyfts att vid fall där BUP inte har haft möjlighet att ta emot en patient har personal inom individ- och familjeomsorgen samt elevhälsan utfört uppgifter som ligger på BUP:s ansvar.

Vi bedömer att systematisk kartläggning av barn och ungdomars psykiska hälsa sker separat per verksamhet och att det saknas gemensamma kartläggningar mellan verksamheterna.

Vi bedömer att personalsituationen inom BUP har lett till att personal i andra verksamheter, som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa, utför arbetsuppgifter som de inte har kompetens för. Bedömningen avser främst utredningar som går in på medicinskt område som personal inom individ- och familjeomsorg samt elevhälsa inte har utbildning eller kompetens för.

Vi bedömer att möjligheten till att följa upp tillgänglighet inom kommunala verksamheter inte är lika god eller organiserad som inom de landstingsdrivna.

Vi rekommenderar att Östhammars kommuns kommunstyrelse, socialnämnd och barn- och utbildningsnämnd genomför systematiska kartläggningar för att säkerställa att patienters fullständiga behov och flöde mellan verksamheterna kartläggs tillsammans med sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i Region Uppsala.

Vi rekommenderar att Östhammars kommuns kommunstyrelse, socialnämnd och barn- och utbildningsnämnd genomför kartläggningar för att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av de genomförda omorganisationerna inom BUP tillsammans med sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i Region Uppsala.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden genomför kartläggningar för att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av bristande tillgänglighet.

Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

Vi bedömer att ansvarsfördelning till viss del finns upprättad inom och mellan landstinget och länets kommuner vad gäller samarbete, planering och genomförande av vården för barnen och unga med psykisk ohälsa men att det finns brister inom vissa områden som försvårar för verksamheterna när det gäller avgränsning och samarbete. Det saknas en tydlig och tillräcklig ansvarsfördelning mellan verksamheterna för de patienter som befinner sig i den så kallade "mellannivån", det vill säga de patienter som inte har tillräckligt komplicerade frågeställningar för att ansvarsmässigt ligga under barn- och ungdomspsykiatriens (BUP) ansvar, men ändå har för komplicerade frågeställningar för elevhälsan eller socialtjänsten.

Vi bedömer att SIP är ett fördelaktigt verktyg för att tydliggöra ansvarsfördelningen när huvudmännen behöver samverka gällande enskilda patienter.

Vi bedömer att det finns ingångna avtal inom flera områden inom och mellan landstinget och kommunerna. De avtal som finns upprättade förbinder inte huvudmännen att utföra väl definierade uppgifter utan beskriver snarare syfte med avtal och involverade verksameters ansvarsområden. Vi bedömer att de avtal som finns upprättade är tillräckligt specifika gällande uppgiftsbeskrivningar för att inte vara begränsande då individuella fall ska bearbetas.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden att genomföra kartläggningar för att utreda var behov finns för att upprätta samverkansavtal.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden att säkerställa att SIP tillämpas enligt lagens föreskrifter, både gällande omfattning och frekvens.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden att upprätta samverkansavtal med Regionen inom de områden som identifieras med anledning av ovanstående rekommendation.

Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats inom ett antal områden men att ytterligare förutsättningar behöver skapas för att samverkan ska vara väl fungerande mellan huvudmännen.

Vi bedömer att närvårdsarbetet bidrar till goda förutsättningar för samverkan inom och mellan kommunerna och landstinget.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan på den individnära nivån mellan huvudmännen har minskat i samband med nedläggningarna av öppenvårdsmottagningarna i kommunerna utanför Uppsala kommun.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats mellan BUP och gymnasieskolorna i Uppsala kommun i och med verksamheten Spången och att det finns en väl fungerande samverkan. Vi bedömer att vården är ojämlig för Östhammars kommuns gymnasieelever som inte får tillgång till Spångens verksamhet.

Vi bedömer att samverkan fungerar på läns-/regional och lokal nivå. Inom dessa nivåer har det skapats forum för samverkan mellan huvudmännen genom närvårdsarbetet.

Vi bedömer att det i dagsläget inte finns en väl fungerande individnära samverkan mellan BUP och de landstings- och kommundrivna verksamheterna utanför Uppsala kommun.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden att fortsätta utveckla närvårdsarbetet för att skapa goda förutsättningar till en utvecklad och fungerande samverkan med Regionen.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden utreder om Spångens verksamhet kan upprättas för samtliga av länets gymnasieelever för att säkerställa att vården är jämlik för länets invånare.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden utser den individnära samverkan till ett prioriterat område. Anledningen är att denna samverkan direkt påverkar målgruppen.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden upprättar forum där medarbetarrepresentanter regelbundet får möjlighet att diskutera och arbeta fram struktur och riktlinjer för att möjliggöra samverkan på den individbaserade nivån.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden säkerställer att regelbunden uppföljning av hur samverkan fungerar inom och mellan Regionens och kommunens verksamheter sker. Uppföljning bör ske på samtliga samverkansnivåer: regional, lokal och individnära nivå.

Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

Vi bedömer att ansvaret för samverkan mellan kommun och landsting inte ligger på en ansvarig nämnd eller styrelse och att det är positivt att ansvaret är fördelat på de nämnder och styrelser som är ansvariga för de olika verksamheternas områden.

Vi bedömer att kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden inte ställer tydliga krav på samverkan mellan Region och kommun.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden som är ansvariga för samverkan träffas regelbundet för att säkerställa att samverkan mellan kommun och Region sker.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden upprättar tydliga krav på samverkan mellan Region och kommun.

System, rutiner och uppföljning av resultat

Vi bedömer att det finns flera olika system och rutiner för att följa upp medicinska och ekonomiska resultat. Vi bedömer att det finns system och rutiner som är tillförlitliga och säkra men att systemen och rutinerna kräver kontinuerlig förbättring samt regelbunden underhållning för att kunna tillräknas som tillförlitliga.

Vi bedömer att kommunerna går miste om möjlighet till uppföljning av resultat genom att inte genomföra produktionsplanering och -uppföljning.

Vi bedömer att verksamhetsuppföljning och resultatredovisning inom kommunen inte är tillräckligt kopplad till ändamålsenliga mål för samverkan gällande barn och unga med psykisk ohälsa.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden regelbundet kartlägger befintliga system och rutiner med syfte att identifiera och åtgärda eventuella fel.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden säkerställer att uppdatering av befintliga system och rutiner sker regelbundet.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden överväger att införa produktionsplanering i kommunens verksamheter för att möjliggöra bättre kontroll och uppföljning av verksamheterna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden utarbetar ändamålsenliga mål för samverkan samt säkerställer att verksamhetsuppföljning och resultatrapporter är kopplade till uppföljningsbara mål för samverkan.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt kommunstyrelserna utreder hur IT och innovationer kan underlätta att utbyta information i journalsystem mellan skola och landsting.

Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

Vi bedömer att de grupper av barn och unga som identifierats som grupper som faller mellan stolarna inte är specifika för Uppsala län utan är vanligt förekommande även i andra län. Dessa grupper är inte heller nya grupper utan det är återkommande samma utsatta grupper som riskerar att falla mellan stolarna.

Vi bedömer att SIP är ett användbart verktyg för att hindra att barn och unga faller mellan stolarna. Genom att använda sig av SIP kan både patienten och involverade verksamheter få en god översikt gällande patienten och frågeställningar.

Vi bedömer att det inte finns en fungerande samverkan över hela länet i det förebyggande arbetet gällande hanteringen av "hemmasittare" i grundskolan.

Vi bedömer att det skiljer sig åt mellan kommunerna hur verksamheterna arbetar med att fånga upp barn som riskerar att falla mellan stolarna då alla kommuner inte genomför samma projekt.

Vi bedömer att det finns en fungerande samverkan över hela länet på läns-/regional och lokal nivå i det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*. Däremot saknas samverkan mellan landsting och kommun på en individnära nivå.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, och barn- och utbildningsnämnden säkerställer att kartläggningar genomförs av samtliga grupper som riskerar att falla mellan stolarna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, och barn- och utbildningsnämnden följer upp att arbete för att motverka att barn och unga faller mellan stolarna regelbundet för att skapa kontroll och insyn gällande hur dessa situationer kan motverkas.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, och barn- och utbildningsnämnden säkerställer att verktyget SIP används i tillfredsställande utsträckning.

Vi rekommenderar att, socialnämnden, och barn- och utbildningsnämnden säkerställer att organiserat arbete för att fånga upp "hemmasittare" i grundskolan och gymnasiet finns.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, socialnämnden, och barn- och utbildningsnämnden samverkar på alla nivåer gällande det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*.

2.13.13. **laktagelser: Tierps kommun**

Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

I och med att BUP:s öppenvårdsmottagning i Tierp har stängts ner har verksamheten för barn och unga förändrats inom kommunen. Det innebär förändringar i tillgänglighet men också ökad belastning för kommunens verksamheter som har fått ta ett större ansvar i och med att tillgängligheten till BUP har minskat för patienter och anhöriga. I individuella intervjuer och i fokusgrupper framkommer att det finns en generell uppfattning att elevhälsan i dagsläget inte räcker till och inte kan verka ändamålsenligt. Majoriteten av de intervjuade inom elevhälsan upplever att de på grund av att BUP kräver att de ska ha genomfört basutredningar inte hinner utföra sitt grundläggande uppdrag.

Inom individ- och familjeomsorgen samt inom övrig verksamhet inom socialtjänsten beskrivs BUP:s omorganisation med nedläggning av öppenvårdsmottagningarna utanför Uppsala

kommun som märkbart påtaglig. Samtliga intervjuade inom verksamheten beskriver en ökad arbetsbelastning till följd av omorganisationen.

Från intervjuer med kommunala verksamheter beskrivs att tillgängligheten inte mäts enligt väntetider och verksamheterna innefattas därmed inte av vårdgarantin.

Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

Ansvarsfördelningen inom och mellan landstinget och kommunen finns definierad i lagtext, överenskommelser, riktlinjer och avtal. Utöver dessa har varje verksamhet egna uppdragsbeskrivningar avseende ansvar och målgrupp. Inom de intervjuade verksamheterna beskrivs att de överlag upplever uppdragsbeskrivningarna som tydliga och att kännedomen om den egna verksamhetens område är god.

Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

Förutsättningar för samverkan på läns-/regional och lokal nivå har skapats genom närvårdsarbetet. Samverkan på individbaserad nivå mellan Tierps kommun och BUP har begränsats på grund av den personalbrist som förekom under större delen av 2016 samt nedläggningen av BUP:s öppenvårdsmottagning i kommunen.

Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

Ansvaret för samverkan mellan kommun och landsting ligger inte på någon enskild nämnd eller styrelse utan är fördelat på kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg.

De ansvariga utskotten ställer inga tydliga krav på samverkan mellan kommun och landsting gällande barn och unga med psykisk ohälsa i sina mål- och budgetrapporter.

System, rutiner och uppföljning av resultat

Elevhälsan genomför hälsosamtal med elever som dokumenteras och följs upp. Inom elevhälsoteamen i respektive kommun sker också regelbundna möten för att följa upp elevers medicinska resultat.

Elevhälsan använder journalsystemet Prorenata till bland annat uppföljning av resultat, både utifrån statistik gällande antal elever inom elevhälsan men också uppföljning av ansvariga och samordning av elevernas situation.

Socialstyrelsen har tagit fram ett arbetssätt för att kartlägga och bedöma barns behov, kallat Barns Behov i Centrum (BBIC). Arbetssättet innefattar tydliga riktlinjer och ramar gällande utförande och systematisk uppföljning. Tierps kommun tillämpar BBIC som system för att följa upp medicinska resultat från socialtjänstens verksamhet.

I kommunens verksamheter elevhälsan och individ- och familjeomsorgen tillämpas avvikelshantering. Det finns riktlinjer för hur avvikelserapporter ska skrivas om avvikelser sker. Utöver skriftliga avvikelserapporter sker även avvikelserapportering muntligen i samtal med ansvarig chef samt under gemensamma personalmöten. Avvikelsesystemet beskrivs som ett fördelaktigt verktyg för uppföljning men att det borde användas mer frekvent.

Utöver avvikelserapporter beskrivs Lex Maria och Lex Sarah som system som används i uppföljningssyfte vid avvikelser i både elevhälsan och individ- och familjeomsorgen.

Produktionsplanering tillämpas inte i kommunens verksamheter.

Resultat av verksamheten följs upp och rapporteras till beslutsfattare på en övergripande nivå för att användas som beslutsunderlag. Rapportering och uppföljning sker främst via nämndernas tertials- och årsrapporter. Rapportering och uppföljning sker också muntligen via månatliga kommunfullmäktigemöten. Under dessa möten behandlas frågeställningar som för tillfället är aktuella, det finns ingen stående punkt gällande psykisk ohälsa. Vid kommunens närvårdsgrupps sammankomster följs pågående projekt inom närvårdsarbetet upp.

Verksamhetsuppföljning och resultatredovisning är inte kopplad till ändamålsenliga mål för samverkan gällande barn och unga med psykisk ohälsa.

Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

Tierps kommun saknar formellt upprättade projekt/arbeten för övriga grupper som uppges att riskera att falla mellan stolarna. Elevhälsan ingår i den länsgemensamma samverkan i det förebyggande arbetet när det gäller analys av enkäten *Liv och hälsa ung*.

2.13.14. Bedömningar och rekommendationer: Tierps kommun

Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

Vi bedömer att samtliga verksamheter som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa har påverkats av BUP:s omorganisation gällande nedläggningen av öppenvårdsmottagningarna. Vi bedömer att verksamheterna har fått ta en ökad arbetsbelastning avseende de patienter som BUP inte har kunnat ta emot. Framför allt inom kommunernas individ- och familjeomsorg och elevhälsa. Bedömningen baseras på intervjuer där det lyfts att vid fall där BUP inte har haft möjlighet att ta emot en patient har personal inom individ- och familjeomsorgen samt elevhälsan utfört uppgifter som ligger på BUP:s ansvar.

Vi bedömer att systematisk kartläggning av barn och ungdomars psykiska hälsa sker separat per verksamhet och att det saknas gemensamma kartläggningar mellan verksamheterna.

Vi bedömer att personalsituationen inom BUP har lett till att personal i andra verksamheter, som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa, utför arbetsuppgifter som de inte har kompetens för. Bedömningen avser främst utredningar som går in på medicinskt område som personal inom individ- och familjeomsorg samt elevhälsa inte har utbildning eller kompetens för.

Vi bedömer att möjligheten till att följa upp tillgänglighet inom kommunala verksamheter inte är lika god eller organiserad som inom de landstingsdrivna.

Vi rekommenderar att Tierps kommuns kommunstyrelse, utskott för barn och ungdom och utskott för arbete och omsorg genomför systematiska kartläggningar för att säkerställa att patienters fullständiga behov och flöde mellan verksamheterna kartläggs tillsammans med sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i Region Uppsala.

Vi rekommenderar att Tierps kommuns kommunstyrelse, utskott för barn och ungdom och utskott för arbete och omsorg genomför kartläggningar för att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av de genomförda omorganisationerna inom BUP tillsammans med sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i Region Uppsala.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg genomför kartläggningar för att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av bristande tillgänglighet.

Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

Vi bedömer att ansvarsfördelning till viss del finns upprättad inom och mellan landstinget och länets kommuner vad gäller samarbete, planering och genomförande av vården för barnen och unga med psykisk ohälsa men att det finns brister inom vissa områden som försvårar för verksamheterna när det gäller avgränsning och samarbete. Det saknas en tydlig och tillräcklig ansvarsfördelning mellan verksamheterna för de patienter som befinner sig i den så kallade "mellannivån", det vill säga de patienter som inte har tillräckligt komplicerade frågeställningar för att ansvarsmässigt ligga under barn- och ungdomspsykiatriens (BUP) ansvar, men ändå har för komplicerade frågeställningar för elevhälsan eller socialtjänsten.

Vi bedömer att SIP är ett användbart verktyg för att tydliggöra ansvarsfördelningen när huvudmännen behöver samverka gällande enskilda patienter.

Vi bedömer att det finns ingångna avtal inom flera områden inom och mellan landstinget och kommunen. De avtal som finns upprättade förbinder inte huvudmännen att utföra väl definierade uppgifter utan beskriver snarare syfte med avtal och involverade verksamheters ansvarsområden. Vi bedömer att de avtal som finns upprättade är tillräckligt specifika gällande uppgiftsbeskrivningar för att inte vara begränsande då individuella fall ska bearbetas.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg att genomföra kartläggningar för att utreda var behov finns för att upprätta samverkansavtal.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg att säkerställa att SIP tillämpas enligt lagens föreskrifter, både gällande omfattning och frekvens.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg att upprätta samverkansavtal med Regionen inom de områden som identifieras med anledning av ovanstående rekommendation.

Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats inom ett antal områden men att ytterligare förutsättningar behöver skapas för att samverkan ska vara väl fungerande mellan huvudmännen.

Vi bedömer att närvårdsarbetet bidrar till goda förutsättningar för samverkan inom och mellan kommunen och Region.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan på den individnära nivån mellan huvudmännen har minskat i samband med nedläggningarna av öppenvårdsmottagningarna i kommunerna utanför Uppsala kommun.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats mellan BUP och gymnasieskolorna i Uppsala kommun i och med verksamheten Spången och att det finns en väl fungerande samverkan. Vi bedömer att vården blir ojämlig för gymnasieeleverna i Tierps kommun som inte har tillgång till Spångens verksamhet

Vi bedömer att samverkan fungerar på läns-/regional och lokal nivå. Inom dessa nivåer har det skapats forum för samverkan mellan huvudmännen genom närvårdsarbetet.

Vi bedömer att det i dagsläget inte finns en väl fungerande individnära samverkan mellan BUP och de landstings- och kommundrivna verksamheterna utanför Uppsala kommun.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg att fortsätta utveckla närvårdsarbetet för att skapa goda förutsättningar till en utvecklad och fungerande samverkan med Regionen.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg utreder om Spångens verksamhet kan upprättas för samtliga av länets gymnasieelever för att säkerställa att vården är jämlik för länets invånare.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg utser den individnära samverkan till ett prioriterat område. Anledningen är att denna samverkan direkt påverkar målgruppen.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg upprättar forum där medarbetarrepresentanter regelbundet får möjlighet att diskutera och arbeta fram struktur och riktlinjer för att möjliggöra samverkan på den individbaserade nivån.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg säkerställer att regelbunden uppföljning av hur samverkan fungerar inom och mellan Regionens och kommunens verksamheter sker. Uppföljning bör ske på samtliga samverkansnivåer: regional, lokal och individnära nivå.

Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

Vi bedömer att ansvaret för samverkan mellan kommun och landsting inte ligger på en ansvarig nämnd eller styrelse och att det är positivt att ansvaret är fördelat på de utskott och styrelser som är ansvariga för de olika verksamheternas områden.

Vi bedömer att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg inte ställer tydliga krav på samverkan mellan Region och kommun.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg som är ansvariga för samverkan träffas regelbundet för att säkerställa att samverkan mellan kommun och Region sker.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg upprättar tydliga krav på samverkan mellan Region och kommun.

System, rutiner och uppföljning av resultat

Vi bedömer att det finns flera olika system och rutiner för att följa upp medicinska och ekonomiska resultat. Vi bedömer att det finns system och rutiner som är tillförlitliga och säkra men att systemen och rutinerna kräver kontinuerlig förbättring samt regelbunden underhållning för att kunna tillräknas som tillförlitliga.

Vi bedömer att kommunen går miste om möjlighet till uppföljning av resultat genom att inte genomföra produktionsplanering och -uppföljning.

Vi bedömer att verksamhetsuppföljning och resultatredovisning inom kommunen inte är tillräckligt kopplad till ändamålsenliga mål för samverkan gällande barn och unga med psykisk ohälsa.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg regelbundet kartlägger befintliga system och rutiner med syfte att identifiera och åtgärda eventuella fel.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg säkerställer att uppdatering av befintliga system och rutiner sker regelbundet.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg överväger att införa produktionsplanering i kommunens verksamheter för att möjliggöra bättre kontroll och uppföljning av verksamheterna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg utarbetar ändamålsenliga mål för samverkan samt säkerställer att verksamhetsuppföljning och resultatrapporter är kopplade till uppföljningsbara mål för samverkan.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt kommunstyrelserna utreder hur IT och innovationer kan underlätta att utbyta information i journalsystem mellan skola och Region.

Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

Vi bedömer att de grupper av barn och unga som identifierats som grupper som faller mellan stolarna inte är specifika för Uppsala län utan är vanligt förekommande även i andra län. Dessa grupper är inte heller nya grupper utan de är återkommande som utsatta att riskera falla genom stolarna.

Vi bedömer att SIP är ett användbart verktyg för att hindra att barn och unga faller mellan stolarna. Genom att använda sig av SIP kan både patienten och involverade verksamheter få en god översikt gällande patienten och frågeställningar.

Vi bedömer att det inte finns en fungerande samverkan över hela länet i det förebyggande arbetet gällande hanteringen av "hemmasittare" i grundskolan.

Vi bedömer att det faktum att Tierps kommun inte har något projekt för att organisera arbetet med att fånga upp "hemmasittare" hindrar möjligheten att fånga upp denna grupp.

Vi bedömer att det skiljer sig åt mellan kommunerna hur verksamheterna arbetar med att fånga upp barn som riskerar att falla mellan stolarna då alla kommuner inte genomför samma projekt.

Vi bedömer att det finns en fungerande samverkan över hela länet på läns-/regional och lokal nivå i det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*. Däremot saknas samverkan mellan landsting och kommun på en individnära nivå.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg säkerställer att kartläggningar genomförs av samtliga grupper som riskerar att falla mellan stolarna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg följer upp att arbete för att motverka att barn och unga faller mellan stolarna regelbundet för att skapa kontroll och insyn gällande hur dessa situationer kan motverkas.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg säkerställer att verktyget SIP används i tillfredsställande utsträckning.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg säkerställer att organiserat arbete för att fånga upp "hemmasittare" i grundskolan och gymnasiet finns.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg i Tierps kommun säkerställer att organiserat arbete med att fånga upp "hemmasittare" i grundskolan och i gymnasiet upprättas.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utskottet för barn och ungdom och utskottet för arbete och omsorg samverka på alla nivåer gällande det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*.

2.13.15. **Iakttagelser: Älvkarleby kommun**

Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

I och med att BUP:s öppenvårdsmottagning i Tierp (som Älvkarlebys invånare tidigare har tillhört) har stängts ner har verksamheten för barn och unga förändrats inom kommunen. Det innebär förändringar i tillgänglighet men också ökad belastning för kommunens verksamheter som har fått ta ett större ansvar i och med att tillgängligheten till BUP har minskat för patienter och anhöriga. I individuella intervjuer och i fokusgrupper framkommer att det finns en generell uppfattning att elevhälsan i dagsläget inte räcker till och inte kan verka ändamålsenligt. Majoriteten av de intervjuade inom elevhälsan upplever att de på grund av att BUP kräver att de ska ha genomfört basutredningar inte hinner utföra sitt grundläggande uppdrag.

Inom individ- och familjeomsorgen samt inom övrig verksamhet inom socialtjänsten beskrivs BUP:s omorganisation med nedläggning av öppenvårdsmottagningarna utanför Uppsala kommun som märkbart påtaglig. Samtliga intervjuade inom verksamheten beskriver en ökad arbetsbelastning till följd av omorganisationen.

Från intervjuer med kommunala verksamheter beskrivs att tillgängligheten inte mäts enligt väntetider och verksamheterna innefattas därmed inte av vårdgarantin.

Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

Ansvarsfördelningen inom och mellan landstinget och kommunen finns definierad i lagtext, överenskommelser, riktlinjer och avtal. Utöver dessa har varje verksamhet egna uppdragsbeskrivningar avseende ansvar och målgrupp. Inom de intervjuade verksamheterna beskrivs att de upplever uppdragsbeskrivningarna som tydliga överlag och att kännedomen om den egna verksamhetens område är god.

Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

Förutsättningar för samverkan på läns-/regional och lokal nivå har skapats genom närvårdsarbetet. Samverkan på individbaserad nivå mellan Älvkarleby kommun och BUP har begränsats på grund av den personalbrist som har förelegat under större delen av 2016 samt nedläggningen av BUP:s öppenvårdsmottagning i kommunen.

Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

Ansvaret för samverkan mellan kommun och landsting ligger inte på någon enskild nämnd eller styrelse utan är fördelat på kommunstyrelsen samt utbildnings- och omsorgsnämnden.

Den ansvariga nämnden ställer inga tydliga krav på samverkan mellan kommun och landsting gällande barn och unga med psykisk ohälsa i sina mål- och budgetrapporter.

System, rutiner och uppföljning av resultat

Elevhälsan genomför hälsosamtal med elever som dokumenteras och följs upp. Inom elevhälsoteamen i respektive kommun sker också regelbundna möten för att följa upp elevers medicinska resultat.

Elevhälsan använder journalsystemet Prorenata till bland annat uppföljning av resultat, både utifrån statistik gällande antal elever inom elevhälsan men också uppföljning av ansvariga och samordning av elevernas situation.

Socialstyrelsen har tagit fram ett arbetssätt för att kartlägga och bedöma barns behov, kallat Barns Behov i Centrum (BBIC). Arbetssättet innefattar tydliga riktlinjer och ramar gällande utförande och systematisk uppföljning. Älvkarleby kommun tillämpar BBIC som system för att följa upp medicinska resultat från socialtjänstens verksamhet.

I kommunens verksamheter elevhälsan och individ- och familjeomsorgen tillämpas avvikelshantering. Det finns riktlinjer för hur avvikelserapporter ska skrivas om avvikelser sker. Utöver skriftliga avvikelserapporter sker även avvikelserapportering muntligen i samtal med ansvarig chef samt under gemensamma personalmöten. Avvikelsesystemet beskrivs som ett fördelaktigt verktyg för uppföljning men att det borde användas mer frekvent.

Utöver avvikelserapporter beskrivs Lex Maria och Lex Sarah som system som används i uppföljningssyfte vid avvikelser i både elevhälsan och individ- och familjeomsorgen.

Produktionsplanering tillämpas inte i kommunens verksamheter.

Resultat av verksamheten följs upp och rapporteras till beslutsfattare på en övergripande nivå för att användas som beslutsunderlag. Rapportering och uppföljning sker främst via nämndernas tertials- och årsrapporter. Rapportering och uppföljning sker också muntligen via månatliga kommunfullmäktigemöten. Under dessa möten behandlas frågeställningar som för tillfället är aktuella, det finns ingen stående punkt gällande psykisk ohälsa. Vid kommunens närvårdsgrupps sammankomster följs pågående projekt inom närvårdsarbetet upp.

Verksamhetsuppföljning och resultatredovisning är inte kopplad till ändamålsenliga mål för samverkan gällande barn och unga med psykisk ohälsa.

Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

Projektet *#jagmed* pågår i Älvkarleby kommun för att motverka att gymnasieelever hoppar av skolan. Projektet *Skolan som arena* finns för att fånga upp ”hemmasittare” i grundskolan. Det saknas formellt upprättade projekt/arbeten för övriga grupper som uppges att riskera att falla mellan stolarna. Elevhälsan ingår i den länsgemensamma samverkan i det förebyggande arbetet när det gäller analys av enkäten *Liv och hälsa ung*.

2.13.16. **Bedömningar och rekommendationer: Älvkarleby kommun**

Verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa

Vi bedömer att samtliga verksamheter som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa har påverkats av BUP:s omorganisation gällande nedläggningen av öppenvårdsmottagningarna. Vi bedömer att verksamheterna har fått ta en ökad arbetsbelastning avseende de patienter som BUP inte har kunnat ta emot. Framför allt inom kommunernas individ- och familjeomsorg och elevhälsa. Bedömningen baseras på intervjuer där

det lyfts att vid fall där BUP inte har haft möjlighet att ta emot en patient har personal inom individ- och familjeomsorgen samt elevhälsan utfört uppgifter som ligger på BUP:s ansvar.

Vi bedömer att systematisk kartläggning av barn och ungdomars psykiska hälsa sker separat per verksamhet och att det saknas gemensamma kartläggningar mellan verksamheterna.

Vi bedömer att personalsituationen inom BUP har lett till att personal i andra verksamheter, som ingår i verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa, utför arbetsuppgifter som de inte har kompetens för. Bedömningen avser främst utredningar som går in på medicinskt område som personal inom individ- och familjeomsorg samt elevhälsa inte har utbildning eller kompetens för.

Vi bedömer att möjligheten till att följa upp tillgänglighet inom kommunala verksamheter inte är lika god eller organiserad som inom de landstingsdrivna.

Vi rekommenderar att Älvkarleby kommuns kommunstyrelse och utbildnings- och omsorgsnämnd genomför systematiska kartläggningar för att säkerställa att patienters fullständiga behov och flöde mellan verksamheterna kartläggs tillsammans med sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i Region Uppsala.

Vi rekommenderar att Älvkarleby kommuns kommunstyrelse och utbildnings- och omsorgsnämnd genomför kartläggningar för att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av de genomförda omorganisationerna inom BUP tillsammans med sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i Region Uppsala.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen samt utbildnings- och omsorgsnämnden genomför kartläggningar för att säkerställa att inga barn faller mellan stolarna på grund av bristande tillgänglighet.

Ansvarsfördelning och avtal inom och mellan landstinget och länets kommuner gällande barn och unga med psykisk ohälsa

Vi bedömer att ansvarsfördelning till viss del finns upprättad inom och mellan landstinget och länets kommuner vad gäller samarbete, planering och genomförande av vården för barnen och unga med psykisk ohälsa men att det finns brister inom vissa områden som försvårar för verksamheterna när det gäller avgränsning och samarbete. Det saknas en tydlig och tillräcklig ansvarsfördelning mellan verksamheterna för de patienter som befinner sig i den så kallade "mellannivån", det vill säga de patienter som inte har tillräckligt komplicerade frågeställningar för att ansvarsmässigt ligga under barn- och ungdomspsykiatriens (BUP) ansvar, men ändå har för komplicerade frågeställningar för elevhälsan eller socialtjänsten.

Vi bedömer att SIP är ett användbart verktyg för att tydliggöra ansvarsfördelningen när huvudmännen behöver samverka gällande enskilda patienter.

Vi bedömer att det finns ingångna avtal inom flera områden inom och mellan landstinget och kommunerna. De avtal som finns upprättade förbinder inte huvudmännen att utföra väl definierade uppgifter utan beskriver snarare syfte med avtal och involverade verksameters ansvarsområden. Vi bedömer att de avtal som finns upprättade är tillräckligt specifika gällande uppgiftsbeskrivningar för att inte vara begränsande då individuella fall ska bearbetas.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen samt utbildnings- och omsorgsnämnden att genomföra kartläggningar för att utreda var behov finns för att upprätta samverkansavtal med Regionen.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen samt utbildnings- och omsorgsnämnden att säkerställa att SIP tillämpas enligt lagens föreskrifter, både gällande omfattning och frekvens.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen samt utbildnings- och omsorgsnämnden att upprätta samverkansavtal med Regionen inom de områden som identifieras med anledning av ovanstående rekommendation.

Samverkan inom och mellan landstinget och kommunerna för barn och unga med psykiska ohälsa

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats inom ett antal områden men att ytterligare förutsättningar behöver skapas för att samverkan ska vara väl fungerande mellan huvudmännen.

Vi bedömer att närvårdsarbetet bidrar till goda förutsättningar för samverkan inom och mellan kommunen och Region.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan på den individnära nivån mellan huvudmännen har minskat i samband med nedläggningarna av öppenvårdsmottagningarna i kommunerna utanför Uppsala kommun.

Vi bedömer att förutsättningar för samverkan har skapats mellan BUP och gymnasieskolorna i Uppsala kommun i och med verksamheten Spången och att det finns en väl fungerande samverkan. Vi bedömer att vården blir ojämlig för gymnasieeleverna i Älvkarleby kommun som inte har tillgång till Spångens verksamhet.

Vi bedömer att samverkan fungerar på läns-/regional och lokal nivå. Inom dessa nivåer har det skapats forum för samverkan mellan huvudmännen genom närvårdsarbetet.

Vi bedömer att det i dagsläget inte finns en väl fungerande individnära samverkan mellan BUP och de landstings- och kommundrivna verksamheterna utanför Uppsala kommun.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen samt utbildnings- och omsorgsnämnden att fortsätta utveckla närvårdsarbetet för att skapa goda förutsättningar till en utvecklad och fungerande samverkan med Regionen.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen samt utbildnings- och omsorgsnämnden utreder om Spångens verksamhet kan upprättas för samtliga av länets gymnasieelever för att säkerställa att vården är jämlig för länets invånare.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen samt utbildnings- och omsorgsnämnden utser den individnära samverkan till ett prioriterat område. Anledningen är att denna samverkan direkt påverkar målgruppen.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen samt utbildnings- och omsorgsnämnden upprättar forum där medarbetarrepresentanter regelbundet får möjlighet att diskutera och arbeta fram struktur och riktlinjer för att möjliggöra samverkan på den individbaserade nivån.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen samt utbildnings- och omsorgsnämnden säkerställer att regelbunden uppföljning av hur samverkan fungerar inom och mellan Regionens och kommunens verksamheter sker. Uppföljning bör ske på samtliga samverkansnivåer: regional, lokal och individnära nivå.

Nämnder och styrelser med uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn och ungdomars psykiska ohälsa

Vi bedömer att ansvaret för samverkan mellan kommun och landsting inte ligger på en ansvarig nämnd eller styrelse och att det är positivt att ansvaret är fördelat på de nämnder och styrelser som är ansvariga för de olika verksamheternas områden.

Vi bedömer att kommunstyrelsen, utbildning- och omsorgsnämnden inte ställer tydliga krav på samverkan mellan landsting och kommun.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildning- och omsorgsnämnden är ansvariga för samverkan träffas regelbundet för att säkerställa att samverkan mellan kommun och Region sker.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildning- och omsorgsnämnden upprättar tydliga krav på samverkan mellan Region och kommun.

System, rutiner och uppföljning av resultat

Vi bedömer att det finns flera olika system och rutiner för att följa upp medicinska och ekonomiska resultat. Vi bedömer att det finns system och rutiner som är tillförlitliga och säkra men att systemen och rutinerna kräver kontinuerlig förbättring samt regelbunden underhållning för att kunna tillräknas som tillförlitliga.

Vi bedömer att kommunen går miste om möjlighet till uppföljning av resultat genom att inte genomföra produktionsplanering och -uppföljning.

Vi bedömer att verksamhetsuppföljning och resultatredovisning inom kommunen inte är tillräckligt kopplad till ändamålsenliga mål för samverkan gällande barn och unga med psykisk ohälsa.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildning- och omsorgsnämnden regelbundet kartlägger befintliga system och rutiner med syfte att identifiera och åtgärda eventuella fel.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildning- och omsorgsnämnden säkerställer att uppdatering av befintliga system och rutiner sker regelbundet.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildning- och omsorgsnämnden överväger att införa produktionsplanering i kommunens verksamheter för att möjliggöra bättre kontroll och uppföljning av verksamheterna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden utarbetar ändamålsenliga mål för samverkan samt säkerställer att verksamhetsuppföljning och resultatrapporter är kopplade till uppföljningsbara mål för samverkan.

Vi rekommenderar att sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen samt kommunstyrelserna utreder hur IT och innovationer kan underlätta att utbyta information i journalsystem mellan skola och Region.

Barn och ungdomar som faller mellan stolarna

Vi bedömer att de grupper av barn och unga som identifierats som grupper som faller mellan stolarna inte är specifika för Uppsala län utan är vanligt förekommande även i andra län. Dessa grupper är inte heller nya grupper utan det är återkommande samma utsatta grupper som riskerar att falla mellan stolarna.

Vi bedömer att SIP är ett fördelaktigt verktyg för att hindra att barn och unga faller mellan stolarna. Genom att använda sig av SIP kan både patienten och involverade verksamheter få en god översikt gällande patienten och frågeställningar.

Vi bedömer att det finns en fungerande samverkan i Älvkarleby kommun i det förebyggande arbetet gällande hanteringen av "hemmasittare" i grundskolan.

Vi bedömer att det skiljer sig åt mellan kommunerna hur verksamheterna arbetar med att fånga upp barn som riskerar att falla mellan stolarna då alla kommuner inte genomför samma projekt.

Vi bedömer att det finns en fungerande samverkan över hela länet på läns-/regional och lokal nivå i det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*. Däremot saknas samverkan mellan landsting och kommun på en individnära nivå.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen samt utbildnings- och omsorgsnämnden säkerställer att kartläggningar genomförs av samtliga grupper som riskerar att falla mellan stolarna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen samt utbildnings- och omsorgsnämnden följer upp att arbete för att motverka att barn och unga faller mellan stolarna regelbundet för att skapa kontroll och insyn gällande hur dessa situationer kan motverkas.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen samt utbildnings- och omsorgsnämnden säkerställer att verktyget SIP används i tillfredsställande utsträckning.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen samt utbildnings- och omsorgsnämnden säkerställer att organiserat arbete för att fånga upp "hemmasittare" i gymnasiet finns.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen samt utbildnings- och omsorgsnämnden samverka på alla nivåer gällande det förebyggande arbetet gällande analys av folkhälsostatistik och enkäten *Liv och hälsa ung*.

Stockholm 22 februari 2017
Helseplan Consulting Group AB

Pär Ahlborg
Projektledare

Bilaga 1. Revisionsfrågor samt tilläggsfrågor

- Har landstinget och kommunerna en ändamålsenlig och tillgänglig verksamhet utifrån barn och ungdomars behov?
 - Är verksamhetens mål konkretiserade? Finns en tydlig styrning mot verksamheternas mål?
 - Kartläggs barns och ungdomars behov systematiskt i landstinget och kommunerna?
 - Är tillgängligheten tillräckligt god i landstinget och kommunerna?
 - Sker utvecklingsarbete för att komma till rätta med eventuella väntetider?
 - Är det lätt att hitta information om hur man kommer i kontakt med landstinget och kommunerna kring psykisk ohälsa?
- Har det skapats förutsättningar för att bedriva en samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa?
- Finns det en tydlig ansvarsfördelning inom och mellan landstinget och länets kommuner vad gäller samarbete, planering och genomförande av vården för barnen och unga med psykisk ohälsa?
 - Finns det en styrning och struktur för samverkan mellan huvudmännen? Finns tillräckliga forum för samverkan i gemensamma frågor på olika nivåer?
 - Tillämpas de avtal och riktlinjer som finns kring ansvarsfördelningen mellan landstinget och länets kommuner?
 - Har ansvarsfördelningen mellan barn- och ungdomspsykiatri och primärvården förtydligats?
- Finns det ingångna avtal som förbinder huvudmännen att utföra väl definierade uppgifter?
- Finns det tillförlitliga och säkra system och rutiner som gör det möjligt att följa upp medicinska och ekonomiska resultat (inklusive avvikelshantering)?
 - Används kvalitetsregister eller andra systematiska uppföljningsverktyg för att följa upp medicinska resultat?
 - Tillämpas produktionsplanering i landstinget och kommunerna?
 - Rapporteras medicinska och ekonomiska resultat till den politiska nivån?
 - Hur hanteras avvikelser? Används dessa till att förbättra patientflödet?
- Följs resultatet i verksamheten upp och rapporteras det till berörda beslutsfattare på ett tillfredsställande sätt? Är verksamhetsuppföljning och resultatredovisning kopplad till ändamålsenliga mål för samverkan?
- Vilken nämnd eller styrelse har i uppgift att svara för samverkan mellan kommun och landsting kring barn- och ungdomars psykiska ohälsa?
 - Ställer aktuell nämnd eller styrelse tydliga krav på samverkan, och vilka skillnader finns över länet?
- Hur fångas barn och ungdomar upp som faller mellan stolarna?
 - Har gruppen som riskerar att falla mellan stolarna kartlagts?
 - Har åtgärder vidtagits för att motverka att barn och ungdomar "tappas bort" när kontakten ska lämnas över till annan enhet/huvudman?
- Finns det en fungerande samverkan över hela länet i det förebyggande arbetet, t.ex. när det gäller analys av folkhälsostatistik och lokala/regionala enkäter i "Liv och hälsa ung", och när det gäller hantering av "hemmasittare" i grundskolan?
- Finns det en fungerande första linje i barn- och ungdomspsykiatri över hela länet?

- Fungerar samverkan mellan huvudmännen avseende målgruppen? Har samverkan mellan kommun och landsting skapat ändamålsenliga insatser för avsedd målgrupp?
 - Vilka system för samverkan finns och hur skiljer de sig över länet?
 - Skapas samordnade individuella vårdplaner (SIP) för barn och unga som har behov av insatser från både landstinget och kommunerna?

Bilaga 2. Intervjuförteckning

Intervjuförteckning
Staffan Isling, landstingsdirektör, Region Uppsala
Åsa Himmelsköld, t.f. hälso- och sjukvårdsdirektör, Region Uppsala
Göran Angergård, primärvårdsdirektör, Region Uppsala
Eva-Lena Sjöo, chefläkare primärvården, Region Uppsala
Vivianne Macdisi, regionråd, Region Uppsala
Malena Ranch, regionråd, Region Uppsala
Johan Edstav, regionråd, Region Uppsala
Eva Christiernin, ordförande omsorgsnämnden, Uppsala kommun
Caroline Hoffstedt, kommunalråd, Uppsala kommun
Göran Nilsson, ordförande socialnämnden, Knivsta kommun
Kenneth Gunnarsson, ordförande utskottet för barn och unga, Tierps kommun
Margareta Widén-Berggren, kommunalråd, Östhammars kommun
Anett Aulin, ordförande utbildning och omsorgsnämnden, Älvkarleby kommun
Helena Proos, kommunalråd, Enköpings kommun
Karl-Arne Larsson, ordförande vård- och omsorgsnämnden, Heby kommun
Carina Lund, kommunalråd, ordförande kommunstyrelsen, Håbo kommun
Birgitta Ekholm Lejman, närvårdsstrateg, Enheten för analys och utveckling, Region Uppsala
Ola Duregård, sektionschef, Barn- och ungdomspsykiatri, Region Uppsala
Staffan Lundqvist, Barn- och ungdomspsykiatri, Region Uppsala
Helena Eriksson, avdelningschef, neuropsykiatriska mottagningen, Barn- och ungdomspsykiatri, Region Uppsala
Erik Klingenberg, avdelningschef, ätstörningsenheten, ungdomspsykiatriska mottagningen, Barn- och ungdomspsykiatri, Region Uppsala
Ulrika Björnberg, skötare, DBT/akutteamet, Barn- och ungdomspsykiatri, Region Uppsala
Maria Sundquist, sjuksköterska, Ungdomspsykiatriska mottagningen Spången, Barn- och ungdomspsykiatri, Region Uppsala
Ann Liljemark, arbetsterapeut, neuropsykiatriska enheten, Barn- och ungdomspsykiatri, Region Uppsala
Cecilia Nägele, psykolog, akutteamet, Barn- och ungdomspsykiatri, Region Uppsala

Eva Videnberg, skötare, neuropsykiatriska enheten, Barn- och ungdomspsykiatri, Region Uppsala
Steven Lucas, chefläkare, Barnhälsovården, Region Uppsala
Ingrid Meissner, verksamhetschef, Barn- och ungdomshabiliteringen, Region Uppsala
Sara Petterson, sjukgymnast, Barn- och ungdomshabiliteringen, Region Uppsala
Gabriela Covarrubia Erlwein, Barn- och ungdomshabiliteringen, Region Uppsala
Veronica Larsson, kurator, Barn- och ungdomshabiliteringen, Region Uppsala
Lena Palm Samuelsson, enhetschef, mottagningen i Östhammar, Barn- och ungdomshabiliteringen, Region Uppsala
Carola Berglund, psykolog, Barn- och ungdomshabiliteringen, Region Uppsala
Anna Waxin Jansson, verksamhetschef, Knivsta Vårdcentral, Region Uppsala
Maria Kilén Hermansson, verksamhetschef, Enköpings vårdcentral, Region Uppsala
Camilla Ahltin, barnmorska, Tierps vårdcentral, Region Uppsala
Ann Marlene, verksamhetschef, Gimo vårdcentral, Region Uppsala
Camilla Forsberg Fryckstedt, verksamhetschef, Heby vårdcentral, Region Uppsala
Eva Hammarin, verksamhetschef, Skutskärs vårdcentral, Region Uppsala
Tove Blomqvist, skolpsykolog, elevhälsan, Uppsala kommun
Lena Dicksen, specialpedagog, elevhälsan, Uppsala kommun
Ann-Christine Dahlen, avdelningschef, Individ- och familjeomsorgen, Uppsala kommun
Birgitta Pettersson, utbildningsdirektör, Utbildningsförvaltningen, Uppsala kommun
Madelen Gunnarsson, skolpsykolog, elevhälsan, Uppsala kommun
Robin Björkas, socialsekreterare, Individ- och familjeomsorgen, Knivsta kommun
Siri Gyllensvaan, socialsekreterare, Individ- och familjeomsorgen, Knivsta kommun
Inger Westlund, IFO-chef, Individ- och familjeomsorgen, Knivsta kommun
Jill Olofsson, kurator, elevhälsan, Enköpings kommun
Helene Sjöqvist, psykolog, elevhälsan, Enköpings kommun
Ritva Eriksson, verksamhetschef, elevhälsan, Enköpings kommun
Kenny Andersson, rektor, elevhälsan, Enköpings kommun
Eva Wikberg, t.f. rektor, elevhälsan, Enköpings kommun
Agneta Lundin Parskog, enhetschef, barn och familjeenheten, Enköpings kommun
Eva-Märta Löf, skolsköterska, elevhälsan, Tierps kommun
Helene Langer, skolkurator, elevhälsan, Tierps kommun

Erik Lundström, socialsekreterare, Individ- och familjeomsorgen, Tierps kommun
Malin Edin, socialsekreterare, Individ- och familjeomsorgen, Tierps kommun
Anne Lee Larsson, verksamhetschef, förskolan och särskolan, Östhammars kommun
Karin Gillberg, specialpedagog, elevhälsan, Östhammars kommun
Ingrid Nylund Olsson, kurator, elevhälsan, Östhammars kommun
Jonas Karlberg, verksamhetschef, Barn- och ungdomssektionen, Östhammars kommun
Mikael Sjöberg, chef, Individ- och familjeomsorgen, Östhammars kommun
Caroline Sundström, teamchef Försörjningsstöd och Barn och familj, Individ- och familjeomsorgen, Älvkarleby kommun
Helena Jansson, skolsköterska, elevhälsan, Älvkarleby kommun
Kristina Lindqvist, skolsköterska, elevhälsan, Älvkarleby kommun
Mervi Kreivi, skolpsykolog, elevhälsan, Håbo kommun
Fredrik Sangfeldt, socialsekreterare, Individ- och familjeomsorgen, Håbo kommun
Niklas Arnö, behandlare, Individ- och familjeomsorgen, Håbo kommun
Kirsti Lukkarila, kurator, elevhälsan, Heby kommun
Maria Andersson, socialsekreterare, Individ- och familjeomsorgen, Heby kommun
Helena Berggren, socialsekreterare, Individ- och familjeomsorgen, Heby kommun
Kerstin Dahlström, socialsekreterare, Vård och omsorgsförvaltningen, Heby kommun
Lise-Lotte Hjalmar, Utvecklingsledare, Barn- och utbildningsförvaltningen, Heby kommun

Bilaga 3. Begreppsförklaring

#jagmed – Projekt som genomförs i fem regioner i Sverige, varav Uppsala är en. Projektet har som syfte att bidra till att ungdomar som riskerar att hoppa av gymnasiet eller som redan har hamnat utanför sin utbildning fångas upp i ett tidigt skede. Projektet avser att ge stöd för dessa ungdomar att återgå till utbildningen eller att komma in på arbetsmarknaden. Regionerna har tillsammans tilldelats totalt 63 miljoner kronor för att driva cirka 30 lokala projekt i de deltagande kommunerna.

ANDT – Förebyggande arbete kring barn och ungdomars användning av alkohol, narkotika, dopingpreparat och tobak.

BBIC – Barns behov i centrum, ett arbetssätt framtaget av Socialstyrelsen för att kartlägga och bedöma barns behov. Arbetssättet ska stärka barnperspektivet och barns och ungas delaktighet. BBIC innehåller tydliga riktlinjer och ramar gällande utförande och systematisk uppföljning, och är anpassat efter socialtjänstens regelverk. Se även <http://www.socialstyrelsen.se/barnochfamilj/bbic>.

Falla mellan stolarna – Begrepp som beskriver barn och ungdomar med psykisk ohälsa som borde tas om hand inom landstinget eller kommunen, men av olika skäl tappas bort och därmed inte får den hjälp de behöver.

Hemmasittare – Barn och ungdomar som utan uppenbara skäl inte går till skolan under minst fyra veckor. Orsakerna varierar mellan olika individer.

IFB – Intensiv familjebehandling. Verksamhet för länsövergripande samverkan mellan kommunerna och landstingets barn- och ungdomspsykiatri och habilitering för barn och vuxna.

Lex Maria – Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd som innebär att vårdgivare ska anmäla händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Lex Sarah – Bestämmelser i socialtjänstlagen, SoL, och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, som gäller inom socialtjänsten, i verksamheter enligt lagstiftningen om stöd och service till vissa funktionshindrade och vid Statens institutionsstyrelse. Enligt lex Sarah ska

- anställda genast ska rapportera missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden till den som bedriver verksamheten
- den som bedriver verksamheten ska utreda och avhjälpa eller undanröja det rapporterade missförhållandet utan dröjsmål
- den som bedriver verksamheten, om det visar sig att missförhållandet är allvarligt, snarast ska anmäla det till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Liv och hälsa ung – Nationell enkät där samtliga elever i årskurs 7, 9 och årskurs 2 på gymnasiet svarar på frågor om sin hälsa, levnadsvanor och livsvillkor. Resultat redovisas utifrån både skol- och hemkommuner, och används bland annat i förebyggande syfte för att planera insatser inom hälso- och sjukvård samt inom kommunernas samhälls- och välfärdsarbete.

Mellannivån – Med detta begrepp avses de patienter som inte har tillräckligt komplicerade frågeställningar för att ansvarsmässigt ligga under Barn- och ungdomspsykiatri, men har för komplicerade frågeställningar för att tas om hand av elevhälsan eller socialtjänsten.

SIP – Samordnad individuell plan, som skapas kring enskilda patienter/brukare för att tydliggöra ansvarsfördelningen och underlätta samverkan mellan olika verksamheter i landsting och kommun. Enligt 3 § hälso- och sjukvårdslagen och 2 kap 7 § socialtjänstlagen har landstinget och kommunen lagstadgad skyldighet att upprätta en samordnad individuell plan (SIP) när kommunen eller landstinget bedömer att den enskilde behöver den för att få sina behov tillgodosedda. I planen ska framgå vilken huvudman som är ansvarig för de insatser som planeras. Planen ska även inkludera hur uppföljning och utvärdering av samverkan har skett.

SDQ – Strengths and difficulties questionnaire. Ett formulär med 25 frågor som används för att mäta barns och ungdomars psykiska ohälsa. Se även <https://www.socialstyrelsen.se/evidensbaseradpraktik/Documents/sdq-granskning.pdf>.

Skolan som arena – Projekt som syftar till att bidra till förbättrad psykisk hälsa generellt hos barn och ungdomar. Projektet berör delvis gruppen ”hemmasittare” och målgruppen är grundskoleelever i årskurs 1-9. Projektgenomförare är Älvkarleby kommun och Enköpings kommun. Verksamheter som ingår är elevhälsan samt verksamheter inom kommun och landsting som är involverade i skolelevers psykiska hälsa.

SPBT – Socialpsykiatriska behandlingsteamet. Verksamhet inom Akademiska sjukhuset som riktar sig till ungdomar med självskadebeteende

Spången – Verksamhet som riktar sig till elever som går i gymnasieskola i Uppsala kommun och har ångest-/depressionsproblematik.

TKL – Tjänstemannaberedning - kommun - landsting i Uppsala län. Utgör bland annat samrådsorgan för kontakterna mellan länets kommuner och landstinget.

VITS – Vardagsnära insatser i tydlig samverkan. Samarbetsrutin upprättad mellan landstingets barn- och ungdomspsykiatri, barn- och ungdomshabilitering och skolverksamheten i kommunerna Tierp, Älvkarleby och Håbo.

§ 114

Dnr SN-2017-123

Dpl 713

Yttrande

Granskning av samverkan kring barn- och ungdomspsykiatri

Revisorerna i Region Uppsala och kommunerna i Uppsala län har genomfört en granskning av verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa. Granskningens syfte och övergripande revisionsfråga är att ge underlag för att kunna bedöma hur Region Uppsala respektive varje kommun i länet säkerställer att det finns en tillfredsställande samverkan mellan kommun och landsting som möjliggör en ändamålsenlig verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa.

Föreligger förvaltningens förslag till yttrande.

Socialchef Håkan Dahlqvist föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2017-06-14

Socialnämnden antar förvaltningens förslag till yttrande och överlämnar till revisionskontoret, Region Uppsala.

Socialchef Håkan Dahlqvist föredrar ärendet.

I ärendet yttrar sig Lars Sandberg (S) och Åsa Lindstrand (-).

Socialnämndens beslut

Socialnämnden antar förvaltningens förslag till yttrande och överlämnar till revisionskontoret, Region Uppsala. (Bilaga 2)

Delges:

Region Uppsala, Revisionskontoret, Revisionens ordförande Cecilia Forss
Kommunstyrelsen (för kännedom)

Barn och utbildningsnämnden (för kännedom)

Region Uppsala, Revisionskontoret

Granskning av samverkan kring barn- och ungdomspsykiatri

Socialnämndens yttrande

Socialnämnden ställer sig bakom förslaget i revisionskrivelsen att ersätta BUP:s verksamheter i de kommuner där verksamheten har lagts ner.

Socialnämnden ställer sig positiv till samverkan i arbete med kartläggning av målgruppen tillsammans med Region Uppsala enligt revisionskrivelsen.

Socialnämnden föreslår revisionskontoret i Region Uppsala att i övrigt inte gå vidare med åtgärder utifrån rubricerad rapport. Revisionskontoret bör i stället efterfråga information som i större utsträckning bygger på fakta och fördjupad kartläggning än vad denna rapport ger till handa.

Bakgrund

Revisorerna i Region Uppsala och kommunerna i Uppsala län har genomfört en granskning av verksamheten för barn och unga med psykisk ohälsa. Granskningens syfte och övergripande revisionsfråga är att ge underlag för att kunna bedöma hur Region Uppsala respektive varje kommun i länet säkerställer att det finns en tillfredsställande samverkan mellan kommun och landsting som möjliggör en ändamålsenlig verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa. Ansvarig för utredningen var Helseplan Consulting Group AB.

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningen kan konstatera att rubricerad rapport innehåller en mängd sakfel och generaliserande uttalanden som saknar fakta. Det råder hos författarna även en kunskapsbrist avseende gällande lagstiftning inom ämnesområdet. Detta medför att de rekommendationer som författarna i vissa fall redovisar framstår som mindre genomtänkta.

I rapporten framkommer det ofta hänvisningar till oklara ansvarsförhållanden i samverkan och brist på samverkan. Det saknas enligt rapporten en tydlig och tillräcklig ansvarsfördelning mellan verksamheterna för de patienter som befinner sig i den så kallade ”mellannivån”, det vill säga de patienter som inte har tillräckligt komplicerade frågeställningar för att ansvarsmässigt ligga under BUPs ansvar, men ändå har för komplicerade frågeställningar för elevhälsan eller socialtjänsten.

Östhammar vill vara tydlig med att kommunen inte har något ansvar för vård inom detta område. Den beskrivna otydlighet finns snarare mellan specialistvården och primärvården inom Region Uppsala. Det är Uppsala Regions ansvar att säkerställa vård vid psykiatriska frågeställningar.

Östhammars kommun ställer sig bakom att förslaget med förstärkt samverkan i form av avtal mellan parterna. Även om det kan konstateras att det i vissa områden redan finns samverkansavtal ex ”Överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning” I denna överenskommelse finns preciserat samverkan på regional nivå, lokal nivå samt på individuell nivå. Problemet är inte att det saknas avtal utan att vissa av parterna inte tycks ha det engagemang som behövs för att leva upp till avtalets intentioner fullt ut.

Samverkan

I rapporten har man fångat upp en del av det som sker lokalt i form av närvårdsarbete. Det kan nämnas att det finns utöver närvårdsarbetet ett omfattande lokalt samverkansarbete för ungdomar inom Östhammars kommun. Exempel på sådant arbete är:

- **BUSS** styrgrupp - Barn-Ungdomar-Skola-Socialtjänst
- **BUSS+** ett arbete med elever som har hög skolfrånvaro. Skola, socialtjänst, barn- och ungdomspsykiatri, habiliteringen.
- **TRÖ** Tryggare i Östhammar, skola, kultur och fritid, socialtjänst, polis, politiker och näringsliv.
- **”Våld i nära relationer”** polis, landsting, kvinnojour, socialtjänst och skola.
- **Samarbete med Hälsoäventyret, ANDT** (alkohol, narkotika, dopning, tobak) hälsa och livsstilsfrågor. Skolan och landstinget.
- **Elevhälsoteam** fungerar som ett stöd i det vardagliga arbetet med alla elever. Alla skolor har tillgång till ett team där specialpedagog, skolsköterska, kurator, psykolog, studie och yrkesvägledare och elevcoach ingår.
- **Barnhälsoteam** samverkan mellan förskoleverksamheten, BVC och socialtjänsten. Syftet är att få en helhetssyn på barnet utifrån en samlad kompetens. Möjligheter till stöd och åtgärder med utgångspunkt i det enskilda barnets behov.
- **Familjecentralen** hälsofrämjande, tidigt förebyggande och stödjande
- **Ungdomsmottagningen**
- **SUF:s kunskapscenter** med barnens bästa i fokus i syfte att förbättra livsvillkoren för barn och föräldrar i samverkan med Region Uppsala
- **Närvård** arbetsgrupp och chefsgrupp. Samverkan mellan barn-och ungdomspsykiatri, habiliteringen, socialtjänsten och skolan.

Utredarna föreslår att Östhammar kommuns representanter ska fortsätta att utveckla närvårdsarbetet för att förbättra samverkan med regionen. Östhammars kommun anser att närvårdsarbetet skulle påtagligt förbättras om Regionen Uppsalas representanter deltog i större utsträckning än vad som sker idag.

Underlag¹

Revisionskrivelse Dnr 2016-0022

Granskning av barn- och ungdomspsykiatri – gemensam granskning med kommunerna, februari 2017

Beslutet skickas till

Region Uppsala, Revisionskontoret, Revisionens ordförande Cecilia Forss
För kännedom till kommunstyrelsen samt barn och utbildningsnämnden

¹ För att ta del av fullständiga underlag: kontakta socialförvaltningens registrator socialnamnden@osthammar.se